הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח–1988[1] (להלן – החוק), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ

החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

יפאורה–תבורי בע"מ

מעיינות עדן בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

איסוף ומיחזור מכלי משקה ריקים

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

שיתוף פעולה במסגרת התאגיד לאיסוף מכלי משקה בע"מ

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק, אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי ובן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב להסדר, בתוך שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע–5630, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ח' בניסן התשס"ד (30 במרס 2004)

(חמ 680–3)

דרור שטרום
הממונה על הגבלים עסקיים

[1] ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

הודעה בדבר הוצאת חבר מן הלשכה

לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961

אני מודיעה בזה בהתאם לסעיפים 69(א)(6) ו־72 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961[1], כי בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב, בשבתו ביום כ"ז בטבת התשס"ד (21 בינואר 2004), בתיק בד"מ 146/03, החליט להטיל על עורך דין יאיר שור, ת"ז 57829293, רישיון מס' 16496, עונש של הוצאה מן הלשכה.

תוקף ההוצאה מן הלשכה מיום ט' באדר התשס"ד (2 במרס 2004).

כ"א באדר התשס"ד (14 במרס 2004)

(חמ 94–3)

זמירה גולדנר
סגן ראש לשכת עורכי הדין

[1] ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

הודעה בדבר השעיית חבר

לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961

אני מודיעה בזה בהתאם לסעיפים 69(א)(6) ו־72 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961[1], כי בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב, בשבתו ביום ז' בכסלו התשס"ד (25 בדצמבר 2003), בתיק בד"מ 176/02, החליט להטיל על עורך דין מרדכי שוגרמן, ת"ז 3809076, רישיון מס' 5557, עונש של השעיה מעיסוק במקצוע עריכת הדין לתקופה של 4 חודשים.

תוקף ההשעיה מיום כ"ד בשבט התשס"ד (16 בפברואר 2004) עד יום כ"ו בסיון התשס"ד (15 ביוני 2004).

י"ח באדר התשס"ד (11 במרס 2004)

(חמ 94–3)

זמירה גולדנר
סגן ראש לשכת עורכי הדין

[1] ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

הודעה בדבר השעיית חבר

לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961

אני מודיעה בזה בהתאם לסעיפים 69(א)(6) ו־72 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961[1], כי בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בבאר שבע, בשבתו ביום י"ט באדר התשס"ד (12 במרס 2004), בתיק בד"מ 1/04, החליט להטיל על עורכת דין אושרת בניטה, ת"ז 029608528, רישיון מס' 26065, השעיה מעיסוק במקצוע עריכת הדין ביום י"ט באדר התשס"ד (12 במרס 2004) עד להכרעה סופית בבקשה שתוגש לפי סעיף 75 לחוק.

כ"ד באדר התשס"ד (17 במרס 2004)

(חמ 94–3)

זמירה גולדנר
סגן ראש לשכת עורכי הדין

[1] ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

הודעה בדבר השעיית חבר

לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961

אני מודיעה בזה בהתאם לסעיפים 69(א)(6) ו־72 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א–1961[1], כי בית הדין המשמעתי המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל אביב, בשבתו ביום כ"ג בטבת התשס"ד (7 בינואר 2004), בתיק בד"מ 145/03, החליט להטיל על עורכת דין שני מלכין, ת"ז 25008160, רישיון מס' 24080, עונש של השעיה מעיסוק במקצוע עריכת הדין לתקופה של שנה.

תוקף ההשעיה מיום ה' באדר התשס"ד (27 בפברואר 2004) עד יום י"ז באדר התשס"ה (26 בפברואר 2005).

כ"ד באדר התשס"ד (17 במרס 2004)

(חמ 94–3)

זמירה גולדנר
סגן ראש לשכת עורכי הדין

[1] ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

قانون التنظيم والبناء ١٩٦٥

قضاء تنظيم محلي - "هجليل همزراحي"

إعلان بخصوص إيداع خارطة تفصيلية رقم ج/١٣٨٧٣

ظن بهذا وفقاً للبند ٨٩ من قانون التنظيم والبناء ١٩٦٥ (فيما يلي القانون) بأنه في مكاتب اللجنة لرائية للتنظيم والبناء، لواء الشمال، وكذلك في مكاتب اللجنة المحلية للتنظيم والبناء، هجليل همزراحي: م إيداع خارطة محلية رقم ج/١٣٨٧٣ والتي تتعلق بالخرائط التالية: تغيير لـ ج/٨٥٨٤، ج/١٠٥٤ لمساحات المشمولة في الخارطة وموقعها: البلدة: طرعان بلوكات وقسائم بلوك: ١٦٦٢٣، أجزاء لقسائم: ٢١، ٢٤-٢٥، ٢٨-٢٩، ٣١، ٣٤، ٨٥ بلوك: ١٦٦٢٣، قسائم كاملة: ٤٣، ٨٦. بلوك: ١٦٦٢٤، اجزاء القسيمة: ٥٣. أهم تعليمات الخارطة: ١. توسيع موضعي لمناطق السكن في طرعان عدف التمكين من بناء مبنيين مفردين في القطعة ٢. تغيير تخصيص الأرض من منطقة زراعية الى سكن "ج"، طرقات، منطقة عامة مفتوحة. ٣. وضع وتحديد الغايات المسموحة لكل تخصيص. ٤. تحديد تعليمات بناء، اكتظاظ، ابعاد البناء، ارتفاع المباني. ٥. تحديد ووضع توجيهات بناء وتصميم معماري كل معني يمكنه الإطلاع على الخارطة في أيام وساعات استقبال الجمهور. وكذلك كل من له حق وفقد بند ١٠٠ بالبناء أو بكل شيء تخطيطي آخر ويرى أنه متضرر من الخارطة، من القانون يمكنه ان يقدم اعتراضاً خلال ٦٠ يوماً من موعد آخر نشر لهذا الإعلان، وذلك لمكاتب اللجنة اللوائية للتنظيم والبناء لواء الشمال، ديرخ كريات هممشلا، نتسيرت عيليت، ١١٧٥٠، ونسخة عن الاعتراض تقدم لمكاتب اللجنة المحلية للتنظيم والبناء، هجليل همزراحي، كفار تافور، ت: ٦٧٧٢٣٣٣-٠٤، وفقاً لبند ١٠٣ (أ) من القانون، اعتراض على الخارطة لا يقبل ولا يبت به إلا إذا قدم خطياً مع شرح الأسباب وأرفاق تصريح يؤكد الحقائق التي اعتمد عليها وفقاً لأنظمة التنظيم والبناء (ترتيبات إجراء الإعتراض على الخارطة صلاحيات محقق وترتيبات عمله) ١٩٨٩.

بجئال شاحر
رئيس اللجنة اللوائية
للتنظيم والبناء - لواء الشمال

قانون التنظيم والبناء ١٩٦٥

قضاء تنظيم محلي - "مفوهعمكيم"

إعلان بخصوص إيداع خارطة في إطار صلاحية اللجنة المحلية رقم ٧/م ع/م ق/٧٦٠٩/٢٠

بطن بهذا وفقاً للبند ٨٩ من قانون التنظيم والبناء ١٩٦٥ (فيما يلي القانون) بأنه في مكاتب اللجنة المحلية للتنظيم والبناء، مفوهعمكيم، وكذلك في مكاتب اللجنة اللوائية للتنظيم والبناء، لواء الشمال، تم إيداع خارطة في إطار صلاحية اللجنة المحلية رقم ٧/م ع/م ق/ ٧٦٠٩-٢٠، والتي تشكل تغييراً للخارطة رقم ج/٧٦٠٩ للساحات المشمولة في الخارطة ومواقعها: السلطة المحلية: عين ماهل بلوكات وقسائم: بلوك ١٦٩٣٥، قسيمة ١٥٧، ١٥٨، قطع ٢/١٥٨، ٢/١٥٨، ١٥٧ أهم تعليمات الخارطة: ١. توحيد وتقسيم بدون موافقة بموجب البند ٦٢ (أ) ١١ من قانون التنظيم والبناء. ٢. تغيير في خطوط البناء بموجب البند ٦٢ (أ) ١١. كل معني يمكنه الإطلاع عليها في أيام وساعات استقبال الجمهور. كل من له شأن بالأرض، والبناء، أو بكل شيء تخطيطي آخر ويرى أنه متضرر من الخريطة. وكذلك كل من له حق وفق بند ١٠٠ من القانون يمكنه أن يقدم اعتراضاً خلال ٦٠ يوماً من موعد آخر نشر لهذا الإعلان، وذلك لمكاتب اللجنة المحلية للتنظيم والبناء، مفوهعمكيم، شارع تسيردن ٨، نتسيرت عيليت، ت: ٠٤-٦٤٦٨٥٨٥، ونسخة عن الاعتراض تقدم لمكاتب اللجنة اللوائية للتنظيم والبناء، لواء الشمال، كريات رابين نتسيرت عيليت، ت: ٠٤-٦٤٦٨٥٨٥، وفقاً لبند ١٠٣ (أ) من القانون، اعتراض على الخريطة لا يقبل ولا يبت به إلا إذا قدم خطياً مع شرح الأسباب وأرفاق تصريح يؤكد الحقائق التي اعتمد عليها ووفقاً لأنظمة التنظيم والبناء (ترتيبات إجراء الاعتراض على الخريطة صلاحيات محقق وإجراءات عمله) ١٩٨٩

جنادي غينيس
رئيس اللجنة المحلية
مفوهعمكيم

المجلس المحلي جديدة - المكر

مناقصة رقم ٢٠٠٤/١

تغيير شبكة أنابيب مياه في جديدة - المكر

١) يعلن المجلس المحلي جديدة – المكر عن قبوله لعروض مقاولين مسجلين لمد شبكة أنابيب مياه فولاذية بطول ٣٠٠٠م بقطر ٢" حتى ٦".

٢) على كل مشترك في هذه المناقصة ان يرفق مع اقتراحه مستندات وشهادة على انه مقاول مسجل في سجل المقاولين لتنفيذ هذا العمل بتدريج ٤٠٠ والذي يتناسب مالياً مع تكلفة المشروع.

٣) على كل مشترك في هذه المناقصة ان يرفق شهادة انه يجري حسابات وفقاً لأنظمة ضريبة الدخل وضريبة القيمة المضافة.

٤) تجري جولة للمقاولين في تمام الساعة العاشرة من صباح يوم الإثنين ٥/٤/ ٢٠٠٤. اللقاء في مكاتب المجلس المحلي.

٥) يمكن الحصول على مواد المناقصة من مكتب المجلس المحلي مقابل دفع مبلغ ٣٥٠٠ شيكل لا يعاد في أي حال من الأحوال.

٦) تقدم العروض يدوياً في مكتب المجلس حتى الساعة ١٢,٠٠ من ظهر يوم ١٥/ ٤/ ٢٠٠٤ في ظرف مختوم ويضمنه كفالة بنكية غير مرتبطة بجدول الغلاء بقيمة ٥٪ من قيمة العرض الذي يشمل ضريبة القيمة المضافة، لائحة الكميات والأسعار تقدم بنسختين. الكفالة سارية المفعول حتى تاريخ ١٥/٧/٢٠٠٤.

٧) كل اقتراح لم ترفق به الشهادات الثبوتية المطلوبة والكفالة البنكية لا يؤخذ بالحسبان.

٨) المجلس غير ملزم لقبول أدنى عرض أو أي عرض آخر.

٩) على المقاول ان يرفق توصيات من جهات رسمية عن تنفيذ أعمال مماثلة سابقاً.

عفيف كيال
رئيس المجلس المحلي

بنك إسرائيل
دائرة الموارد البشرية والإدارة
وحدة العقارات والبناء

مناقصة رقم ٠٤/٨
بيع سيارة

يعلن بنك إسرائيل عن رغبته في بيع سيارة من نوع تويوتا أفنسيس أوتوماتيكية، حجم المحرك ٢,٠٠٠ سم٣، موديل ١٩٩٨. على المعنيين ان يرفقوا عروضهم بشيك بنكي أو كفالة بنكية، كما هو مفصل في شروط المناقصة.

للحصول على تفاصيل إضافية يجب التوجه الى السيد عزرا موسري، ت: ٠٢-٦٥٥٢٨٠٨, ٦٥٥٢٨٧٢.

العنوان لإرسال العروض: بنك اسرائيل، وحدة العقارات والبناء، شعبة جنوب، كريات بن غوريون، ص.ب ٧٨٠، القدس.

آخر موعد لتقديم العروض: الخميس ٢٩/٤/٠٤

مطلوب

مقاولو بلاط وحجر سيليكات

للإستفسار:

سلطة القيود على المصالح

إعلان بخصوص تسجيل طلب للمصادقة على تسوية مقيّدة
بموجب قانون فرض القيود على المصالح ١٩٨٨

بموجب البند ٧ (ب) من قانون القيود على المصالح ١٩٨٨ (فيما يلي «القانون») أعلن بهذا عن تسجيل طلب للمصادقة على تسوية مقيدة كالتالي:

أطراف التسوية:

تنظيم جمع عبوات المشروب م. ض
الشركة الرئيسية لإنتاج مشروبات خفيفة م. ض
تمبو شركة مشروبات خفيفة م. ض
يفئورا – تاڤوري م. ض
معينوت عيدن – م. ض

العقار أو الخدمة موضوع التسوية

جمع وإعادة استعمال عبوات مشروب فارغة

ماهية التقييد كما هو مفصل في الطلب

تعاون في إطار التنظيم لجمع عبوات مشروب م. ض.

وفق البند ٨ (ب) من القانون، فإنه يحق لكل شخص قد يتضرر جراء التسوية المقيدة، وكذلك كل تنظيم تجاري/اقتصادي ومنظمة مستهلكين يحق لهم ان يقدموا لمحكمة القيود على المصالح اعتراضاً خطياً معلّلاً على التسوية، وذلك خلال ثلاثين يوماً من يوم نشر هذا الإعلان في الجرائد الرسمية.

التسوية المذكورة مفتوحة لإطلاع الجمهور عليها، وذلك في ملف رقم هـ ع – ٥٦٣٠ في مكتب سلطة القيود على المصالح، شارع كنفي نشاريم ٢٢، الطابق الثالث، القدس، وذلك في ساعات العمل العادية.

درور شتروم
المسؤول عن القيود على المصالح

القدس
٣٠ آذار ٢٠٠٤

* كتاب القانون ١٩٨٨، ص ١٢٨

گدمز ذكمز لزمثل فيذگ
سلطة المطارات في إسرائيل

مناقصة AL-01-04

خدمات نقل مسافرين بواسطة سيارات أجرة بسفريات في خط خدمة من المعبر الحدودي البري في

294456

5630 זמן
294456

בבית הדין להגבלים עסקיים

בית המשפט המחוזי בירושלים

רשות ההגבלים העסקיים
24-03-2004
התקבל אך טרם נבדק

בקשה לאישור הסדר כובל

ביום 5.11.01 נתן בית הדין הנכבד החלטתו בעניין אישור הסדר כובל לפעילות המבקשות ואחרים במסגרת תאגיד מיתזור (כהגדרתו בסעיף 8א לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999). האישור ניתן לפרק זמן של שלוש שנים מיום הגשת הבקשה, ולפיכך אישור זה תקף עד ליום 27.3.2004. הואיל ומועד סיום תקפו של האישור קרב, מתבקש בית הדין הנכבד לתת אישור להסדר כובל לתקופה שלאחר ה- 27.3.2004 בכפוף לתנאים שנקבעו על ידו לאישור ההסדר בעבר.

לפיכך, בהתאם להוראות סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988, מוגשת בזאת בקשה לאישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. **הצדדים להסדר המבקשים את הפטור –**

שם: **תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ** (ח.פ 513153791)

מען: רח' קויפמן 4, תל אביב

שם: **החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ** (ח.פ. 510482136)

מען: רח' כהנמן 129, בני ברק.

שם: **טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ** (ח.פ. 510125834)

מען: איזור התעשייה החדש, גיבורי ישראל 2, נתניה.

שם: **יפאורה-תבורי בע"מ** (ח.פ. 511455685)

מען: דרך יבנה, רחובות.

שם: **מעיינות עדן בע"מ** (ח.צ. 520037961)

מען: רח' מבצע קדש 64, בני ברק.

כולם באמצעות ב"כ - רון גזית, רוטנברג ושות' - משרד עורכי דין

שמענם לצורך קבלת כתבי בי-דין הוא:

שד' רוטשילד 46, תל אביב 66883.

טל': 03.5667979; פקס': 03.5667778.

2. **הצדדים להסדר**: כמפורט בסעיף 1 לעיל.

3. **צורת ההסדר**: בכתב. פעילות באמצעות חברה בערבון מוגבל – תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ ח.פ 51-315379-1 ("**התאגיד**").

4. **תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר והנוגעים לו:**

נספח "א" תקנון התאגיד, המצורף **בנספח א'**.

5. **הנכס או השירות נושא ההסדר:**

איסוף ומיחזור מיכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**").

6. **מהות הכבילה ופרטים עליה:**

המבקשות, גורמים דומיננטיים בתחומי ייצור, ייבוא ושיווק מיכלי משקה, משתפות ביניהם פעולה במסגרת התאגיד אשר קיבל ביום 4.10.02 הכרה מן השר לאיכות הסביבה כתאגיד מיחזור בהתאם להוראות סעיף 8א לחוק הפיקדון. התאגיד פועל בהצלחה רבה מזה כשלוש שנים והמבקשות מעוניינות להמשיך ולשתף פעולה במסגרת התאגיד גם בעתיד.

7. **תקופת ההסדר הכובל:**

לתקופה של 5 שנים נוספות או על פי קביעת בית הדין.

8. **הנימוקים המצדיקים את אישור בית הדין:** כמפורט להלן.

ואלו הטעמים לאישור ההסדר:

1. ביום 27.3.01 הגישו הצדדים להסדר כובל זה וכן גופים נוספים בקשה לאישור הסדר כובל (להלן: "**הבקשה הראשונה**") לבית הדין הנכבד. ביום 5.11.01 נעתר בית הדין לבקשה הראשונה והעניק את אישורו להסדר כובל וזאת לתקופה של 3 שנים מיום הגשת הבקשה. בשל פקיעת תוקפו של אישור בית הדין הנכבד ההולך וקרב, מגישים הצדדים בקשה נוספת לאישור הסדר כובל.

2. האמור בבקשה הראשונה נכון בעיקרו ויפה אף לבקשה זו, ובשל כך בבקשה זו נחזור בעיקר על הטעמים העיקריים המצדיקים את אישורו של ההסדר הכובל כשם שהונחו בפני בית הדין הנכבד לפני כשלוש שנים כמו כן נוסיף פרטים בדבר פעילותו של התאגיד ממועד היווסדו ועד היום.

3. במסגרת הבקשה הראשונה, נבחן ההסדר נשוא הבקשה הראשונה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים, אשר הודיע כי הוא נוטה, בכפוף לתנאים מגבילים שקבע, כמפורט בבקשה זו להלן, להמליץ לבית הדין להגבלים עסקיים לאשר את ההסדר הכובל שבין הצדדים.

המבקשות מודיעות בזה כי התנאים שנקבעו על ידי בית הדין בעבר מקובלים עליהן וכי התאגיד ימשיך לפעול בהתאם לתנאים אלה. לפיכך, בתיאור אופן פעילותו של תאגיד המיחזור, כמפורט בבקשה זו להלן, נתייחס אף לאותם תנאים שנקבעו על ידי בית הדין הנכבד המקובלים על התאגיד ואשר לפיהם פועל וימשיך לפעול התאגיד.

נספח "ב" רשימת התנאים לפעילותו של התאגיד, מטעם הממונה על ההגבלים העסקיים, מצורפת לבקשה זו, ומסומנת **נספח ב'**.

4. ההסדר נשוא בקשה זו, הנוגע להמשך קיומו ופעילותו של תאגיד המיחזור, יפעל לטובת הציבור ויתרום לתועלתו, ולפיכך מתבקש בית הדין הנכבד לאשרו על פי סעיפים 9 ו-10 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. טובת הציבור מתבטאת, בין היתר, בכך שהמשך קיומו של התאגיד יביא להגשמת מטרות חוק הפיקדון, ובראשם קידום איכות הסביבה והניקיון. קיומו של התאגיד במתכונת שבה התקיים בשלוש השנים האחרונות, תייעל ותשפר את הליך איסוף מיכלי המשקה. מאידך, קיומו של התאגיד לא יפגע בתחרות במשק.

א. פתח דבר

5. תאגיד המיחזור, בו חברים יחדיו גדולי יצרני המשקאות בישראל, הוא יצירתו של חוק הפיקדון, והוא הדרך היחידה לקיום הוראותיו המהותיות של חוק הפיקדון. חוק זה יצר מהפך בתחום איכות הסביבה בישראל, והתאגיד שהוקם מכוחו אוסף עשרות מיליונים של מיכלי משקה בחודש.

6. ספק אם יש מקום מלכתחילה לבחינת פעילותו של תאגיד המיחזור במשקפי דיני ההגבלים העסקיים. לפי הוראות חוק הפיקדון ולפי תקנונו של התאגיד, אנו עוסקים בארגון בעל אופי ציבורי לחלוטין, שאינו יכול לעסוק בפעילות כלשהי מלבד איסוף מיכלי משקה ומיחזורם; שאינו יכול לפעול למטרות רווח; שחייב לספק שירותים שוויוניים לכל דורש. יתר על כן, לפי תקנון התאגיד, יכול כל יצרן וכל בית עסק להפוך מיד כשירצה בכך לבעל מניות בתאגיד, ומכאן ש"בעלותם" של בעלי המניות בתאגיד אינה בעלות של ממש – אין להם כל שליטה בקניינם.

בנסיבות אלה, ברור שאין מדובר בפעילות עיסקית רגילה ביחס אליה יש מקום לבדוק את אופי שיתוף הפעולה בין חברי התאגיד; ענייננו בגוף מעין-ציבורי שהוקם על מנת למלא מטרות ציבוריות של שמירה על איכות הסביבה.

7. כפי שנראה בהמשך, הן המציאות הכלכלית והן חוק הפיקדון מכוונים בפועל באופן בלעדי לקיומו של תאגיד מיחזור אחד בשירותיו משתמשים הכל. הוראותיו המהותיות של חוק הפיקדון יוצרות תמריצים לפעילות בדרך זו בלבד. הצרכים הכלכליים של הפעלת התאגיד מחד, ואיסור הפעילות למטרות רווח מאידך, מלמדים אף הם שצורת פעילותו האפשרית והנכונה של התאגיד היא זו המתבקשת כאן.

ודוק, גם הניסיון הבינלאומי מוכיח זאת, וכפי שנפרט בהמשך זוהי דרך פעילותם של תאגידים גדולים ברחבי העולם המערבי.

8. להלן נוסיף ונפרט את הרקע לקיומו של התאגיד ונראה כיצד בלעדיו יהפכו הוראות חוק הפיקדון לאות מתה, ותיפגע אנושות באיכות הסביבה בישראל.

התאגיד הקים בזמן שיא מערך ארצי מרשים של איסוף, שינוע ומיון של מיכלי משקה האוסף עשרות מיליונים של מיכלי משקה בחודש, ומערך לגביית ותשלום פקדונות לציבור. המשך קיומו של התאגיד בממכונתו הנוכחית היא תנאי מרכזי להמשך הצלחת חוק הפיקדון.

א.1. <u>חוק הפיקדון</u>

9. חוק הפיקדון נועד לקדם מטרה חברתית חשובה - קידום איכות הסביבה על ידי עידוד איסוף מיכלי המשקה מחוצות הארץ. האמצעי שנבחר על ידי המחוקק להגשמת מטרה זו היה קביעת פיקדון בסך 25 אג' על מכלי משקה (ראה ס' 2 לחוק הפיקדון), והשבתו לידי מי שמחזיר את מיכל המשקה לבית העסק.

10. המנגנון שנקבע בחוק הפיקדון הוא כדלקמן:

10.1. הטלת חובה על כל יצרן, יבואן ובית עסק, לגבות פיקדון על המיכלים שהוא מוכר, וחובה מקבילה על כל רוכש, הן מבתי עסק והן מיצרנים ויבואנים, לשלם פיקדון כאמור, במועד הרכישה (סעיפים 4 ו-5 לחוק הפיקדון).

10.2. על הצרכן, המעוניין לקבל את דמי הפיקדון בחזרה, להחזיר את המיכל הריק לאחד מבתי העסק המוכרים מכלים מאותו סוג. אלו ישלמו לו את דמי הפיקדון, ויגלגלו הוצאה זו על היצרנים והיבואנים, שעה שיעבירו להם את המכלים הריקים (סעיפים 6 ו-7 לחוק הפיקדון).

10.3. היצרנים והיבואנים, ישלמו את ההוצאה מתוך כספי הפיקדון הנגבים על ידם. את דמי הפיקדון הנותרים בידיו של יצרן או יבואן בגין מיכלי משקה שלא הוחזרו לו על ידי בתי עסק, מעבירים היצרנים והיבואנים לקרן מיוחדת במשרד לאיכות הסביבה (סעיף 8 לחוק הפיקדון).

10.4. מכאן, נובעת כמובן חובת דיווח של יצרנים ויבואנים, לממונה על הפעלת חוק הפיקדון, על מספר מכלי המשקה שמכרו, על מנת לקבוע את שיעור הכספים שעל כל יצרן או יבואן להעביר לקרן (סעיף 10 לחוק הפיקדון).

10.5. בחוק הפיקדון נקבעו אמצעי אכיפה מנהליים (עיצום כספי - ס' 11) ואף עונשיים (ס' 18).

א.2. <u>התיקון לחוק ומטרותיו</u>

11. זמן קצר לאחר חקיקתו תוקן החוק (תיקון מס' 2), התשע"ס - 2000 (ס"ח תש"ס 272), כך שהתאפשרה הקמתו של תאגיד מיחזור. בארצות מערביות אחרות הוכח קיומו של תאגיד מעין זה כפיתרון היעיל והנכון על מנת לקיים איסוף נרחב של מכלים ריקים. דברי ההסבר להצעת החוק מבארים את מטרותיו:

> "התיקון המוצע... עיקרו מתן אפשרות להפעלת החוק באמצעות תאגיד וולונטרי לאיסוף מכלי משקה, שבו שותפים התעשיינים, היבואנים, רשתות השיווק וגורמים מעוניינים אחרים, ואשר מתקיימים בו התנאים המוצעים בהצעת החוק. לגבי תאגיד כאמור נקבעו יעדי איסוף של מכלי משקה...
>
> הפעלת החוק במתכונת המוצעת קיימת כבר היום במדינות סקנדינביה והיא הוכחה שם כיעילה, אפקטיווית וחסכונית."
>
> (הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון מס' 2) (הקמת תאגיד מיחזור), התשע"ס – 2000, הצ"ח תש"ס 464).

ור' גם בדברי ההסבר להצעת החוק הפרטית, אשר הובילה להצעת החוק המוזכרת לעיל, אשר הונחה על שולחן הכנסת על ידי ח"כ אברהם פורז ביום 27 במרץ 2000, בקשר להוספת ההוראות הדנות בתאגיד המיחזור לחוק הפיקדון:

"...בעקבות דיונים מעמיקים שקיימה ועדת הכלכלה בנושא, התגבשה אפשרות לאפשר הפעלת החוק בישראל בדומה למקובל בסקנדינביה. דהיינו, באמצעות תאגיד משותף לאיסוף ולמחזור, שבו יהיו שותפים התעשיינים, היבואנים, רשתות השיווק וגורמים מעוניינים אחרים על בסיס וולונטרי.

...

מדינות מפותחות ונאורות כמו סקנדינביה, חלק גדול ממדינות ארה"ב ומערב אירופה אשר רוצות לשמור על נקיון הסביבה ולמנוע בזבוז משאבי טבע וקרקע וצרכי הטמנה, משתמשות בשיטת הפיקדון על בקבוקי משקה. שיטת הפיקדון הוכחה כשיטה היעילה ביותר להשגת המטרות האמורות."

12. עולה אם כן, כי התיקון לחוק הפיקדון, מבוסס על נסיון שנצבר במדינות מערביות אחרות, וכי גם במדינות אחרות עליהן מבוסס המודל הישראלי פועל רק תאגיד מיחזור אחד בו שותפים כל היצרנים, היבואנים, רשתות השיווק וכיו"ב. מכאן מובן מדוע מנוסחים דברי ההסבר להצעת החוק, בכל הנוגע לתברי תאגיד המיחזור, בלשון יידוע, קרי "התעשיינים, היבואנים רשתות השיווק..."; תאגיד המיחזור בארצות עליהן מבוסס המודל הישראלי, אכן הינו תאגיד אחד בלבד, אשר בו חברים מי מהגורמים המעוניינים.

א.3. <u>המנגנון הקבוע בחוק בעניין תאגיד מיחזור</u>

13. הרעיון העומד מאחורי תאגיד מיחזור הינו פשוט - דמי הפיקדון הנגבים על ידי היצרנים והיבואנים, יועברו לתאגיד המיחזור; זה יממן באמצעותם את החזר הפקדונות ללקוחות; תאגיד המיחזור גם יאסוף את כל המכלים הריקים שנאספו ויהיה אחראי לטיפול בהם באמצעות מיחזורם ובאמצעים נוספים.

14. חוק הפיקדון קובע, בסעיף 8א לו, מספר תנאים, שעל תאגיד המבקש להיות תאגיד מיחזור לעמוד בהם על מנת לקבל הכרה מהשר כתאגיד מיחזור. נסקור את עיקרי תנאים אלה:

14.1. מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מיחזור (ס' 8א(א)(1)). על מסמכי היסוד של התאגיד לקבוע זאת, ולהוסיף שכל נכסיו ישמשו למטרה זו (ס' 8א(א)(3)(א)).

14.2. החברים בתאגיד הם יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם (ס' 8א(א)(2)).

14.3. מסמכי היסוד של התאגיד קובעים איסור על חלוקת רווחים לחברי התאגיד (ס' 8א(א)(3)(ב)).

14.4. תאגיד מיחזור יאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בשירותים שהוא נותן, בתנאים שוויוניים, אף אם אינו חבר בתאגיד (ס' 8א(ב)).

נספח "ג"

15. ביום 4.10.02 הכיר השר לאיכות הסביבה בתאגיד כתאגיד מיחזור מתוקף הסמכות שהוענקה לו בסעיף 8א לחוק. מכתב ההכרה של השר רצ"ב **בנספח ג'**.

16. ההוראה המרכזית המהותית הינה זו הקבועה בסעיף 8ב לחוק (אשר עודכנה בתקנות הפיקדון[1]), והיא קובעת כי תאגיד מיחזור חייב לעמוד ביעדי איסוף של מכלים ריקים. אלו מוגדרים כאחוז מסויים מכלל המכלים המלאים שיוצרו או ששווקו במהלך השנה על ידי היצרנים או היבואנים המשתמשים בשירותיו של תאגיד המיחזור. אי עמידה ביעדי האיסוף גוררת אחריה סנקציה מנהלית חריפה, בדמות תשלום כפל הפיקדון שהיה אמור להשתלם עבור כל מכל משקה שלא נאסף, במסגרת יעדי האיסוף (ס' 8ב(ב) לחוק). כמו כן, אי עמידה ביעדי האיסוף, עלולה לגרום לביטול ההכרה בתאגיד מיחזור (ס' 8א(ג) לחוק). הוראה זו מבטיחה את הגשמת מטרות החוק באמצעות הצבת יעד איסוף ממשי.

17. ודוק, לא ניתן להטיל יעדי איסוף מחייבים ללא התאגיד. כל בית עסק מחוייב לקבל כל מיכל מתוצרת המשווקת על ידו, לאו דווקא מכלים שנמכרו על ידו בפועל. מכאן שלא ניתן להטיל עליו חובת עמידה ביעד איסוף. היצרנים לעומת זאת, אינם עוסקים באיסוף המכלים בפועל, ועל כן אינם יכולים להשפיע על אחוזי האיסוף.

18. גם מנגנון הדיווח הינו פשוט הרבה יותר במודל התאגיד. התאגיד מרכז בידו את נתוני השיווק של כל המכלים המלאים של היצרנים המשתמשים בתוצרתו, ואף את נתוני האיסוף של כל בתי העסק. בכך, נחסכת מלאכה ביורוקרטית רבה ויקרה. התאגיד מחוייב כמובן להעביר נתונים אלו לידי הממונה על הפעלת חוק הפיקדון (ס' 10(א1) לחוק הפיקדון).

19. התאגיד, שאינו מוסד הרשאי לחלק רווחים, מורשה להחזיק בידיו את ההפרש בין סכומי הפיקדון המשתלמים לו לבין סכומי הפיקדון שהוא מחזיר לצרכנים (ס' 8(ד) לחוק). סכומים אלו יעמדו לרשות התאגיד לשם תחזוקת ושיפור מנגנון האיסוף.

א.4. הקמת התאגיד

20. קודם לכניסת חוק הפיקדון לתוקף, ביקשו יצרני המשקאות הקלים הגדולים ורשתות השיווק הגדולות להיערך לקראת החוק וזאת בדרך של הקמת תאגיד מיחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון.

21. מייסדי התאגיד דאז – הריבוע הכחול - ישראל בע"מ, שופר סל בע"מ, קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, יפאורה תבורי בע"מ, טמפו

[1] מכוח חוק הפיקדון הותקנו תקנות הפיקדון על מכלי משקה (תיקון), התשס"ג – 2002, אשר לפיהן (ס' 3) תוקנו יעדי האיסוף כדלקמן:
(1) 50% לפחות – עד 31.12.02
(2) 60% לפחות – עד 31.12.03.
(3) 70% לפחות – עד 31.12.04
(4) 80% לפחות – עד 31.12.05
(5) 85% לפחות – עד 31.12.06

תעשיות בירה בע"מ ומעיינות עדן בע"מ (יכונו יחדיו - "**המייסדים**") פנו אל הממונה על ההגבלים העסקיים ("**הממונה**") על מנת שיתיר להם התאגדות כאמור.

22. הממונה השתכנע בצורך להקים את תאגיד המיחזור במתכונת המוצעת, ובחודש יוני 2001 הודיע הממונה על עמדתו הסופית התומכת בבקשה להקמת התאגיד.

נספח "ד" הודעת הממונה, רצ"ב **בנספח ד'**.

23. ביום 14.10.2001 יוסד התאגיד בו היו שותפות שתי קבוצות של בעלי מניות: קבוצה אחת מורכבת מהיצרנים והקבוצה השנייה מורכבת מבתי העסק.

24. ביום 5.11.2001 ניתנה החלטת בית הדין להגבלים עסקיים המאשרת את ההסדר הכובל בתנאים שהומלצו ע"י הממונה (אישור הבקשה הראשונה) וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד הגשת הבקשה (27.3.2001).

נספח "ה" החלטת בית הדין, רצ"ב **כנספח ה'**.

א.5. <u>פעילות התאגיד מאז הקמתו</u>

25. מזה כשנתיים וחצי פועל התאגיד בהצלחה רבה וזוכה להכרה ולמודעות בקרב הציבור אשר נהנה משירותיו.

26. תאגיד המיחזור פועל במסגרת התנאים הקבועים בחוק הפיקדון ובכפוף לתנאים שקבע בית הדין המפורטים בנספח ב' לבקשה זו. תאגיד המיחזור פועל כמוסד <u>**ללא כוונת רווח ומבלי שיוכל לחלק לחבריו רווחים או טובת הנאה כלשהי**</u>.

27. התאגיד מנהל פעילות ענפה בתחום של איסוף ומיחזור מיכלי משקה. להלן מספר דוגמאות להישגיו של התאגיד:

נספח "ו"

27.1. הגידול המרשים בכמות מיכלי המשקה הנאספים על ידי התאגיד ממועד היווסדו ועד לסוף חודש ינואר 2004 מפורט **בנספח ו'**.

27.2. ממועד היווסדו ועד סוף חודש ינואר 2004 אסף התאגיד כ- 545 מליון מיכלי משקה.

27.3. השיא היומי באיסוף מיכלי משקה, שנמדד במהלך חודש אוקטובר 2003, עומד על 2.03 מליון מיכלי משקה.

27.4. התאגיד הציב עד היום 100 מכונות לאיסוף ומיון אוטומטי של מיכלי משקה ברחבי הארץ.

27.5. התאגיד גובה את כספי הפיקדונות ומשלם אותם לציבור תוך זמן קצר תוך שימוש, בין היתר, במוקד טלפוני.

נספח "ז"

27.6. התאגיד משתמש בשרותי מרכז איסוף ארצי של מיכלי משקה באזור רמלה וכן הקים מרכז איסוף נוסף במפרץ חיפה. תמונות ממרכזים אלה רצ"ב **בנספח ז'**.

התאגיד מבצע את משימותיו בדרכים שונות ובכלל זה רוכש ומציב עשרות רבות של מכונות אוטומטיות המיועדות לאיסוף מיכלי משקה, מקיים מערך שינוע של מיכלים מבתי עסק רבים ומפעיל מרכזי איסוף.

28. פעילויותיו המרכזיות של התאגיד מבוצעות באמצעות מכרזים באופן שיאפשר לתאגיד לקבל את ההצעות הטובות ביותר הן מבחינת האיכות והן מבחינת המחיר. כך למשל בחירת ספק המכונות האוטומטיות ובחירת החברות שיספקו שרותי שינוע של מיכלי משקה מבתי העסק אל מרכזי האיסוף של התאגיד נעשו באמצעות מכרזים.

29. התאגיד פונה לציבור הרחב ולבתי העסק במסעי פרסום תקשורתיים בטלויזיה, ברדיו, בעיתונות ובשלטי חוצות תוך שהוא מלמד את הצרכנים על חשיבות השמירה על איכות הסביבה. בקמפיינים אלו מעודד התאגיד את הצרכנים לעמוד על זכותם לקבל את דמי הפיקדון וכן מגביר את מודעות בתי העסק לשרותי האיסוף שנכון התאגיד להעניק להם. התאגיד מעודד את פעילות האיסוף בבתי הספר, בצבא, בבתי חולים, באוניברסיטאות, בגני ילדים, במתנ"סים, בתנועות נוער, בשמורות טבע, בבתי מלון, במפעלים ובמקומות רבים נוספים.

30. 63 יצרנים ויבואנים מקבלים כיום שירותים מן התאגיד, והם חתומים על הסכם לפיו כספי הפיקדון שהם גובים מועברים לתאגיד. בתמורה, מספק להם התאגיד שרותי איסוף ושינוע של מיכלי המשקה מתוצרתם.

31. שרותי האיסוף של התאגיד ניתנים כיום לבתי העסק חינם. כל בית עסק שמעוניין בכך פונה למוקד השירות של התאגיד ופותח כרטיס לקוח. לאחר מכן, לפי מצב מלאי מיכלי המשקה המצויים ברשותו, מזמין בית העסק פינוי דרך מוקד המידע. פינוי מיכלים נעשה בד"כ בתוך 2 ימי עסקים ממועד קבלת הקריאה במוקד המידע. התאגיד מספק כיום לבתי העסק, ללא כל תמורה, שקים איכותיים לאיסוף מיכלי המשקה וכן חבקים. נכון למועד הגשת בקשה זו נותן התאגיד שרותיו לכ- 1,200 בתי עסק.

התאגיד מפעיל מערכת כספים ממוחשבת המאפשרת גביית פיקדונות מיצרנים ותשלום לציבור בזמן קצר.

32. התאגיד שוקד גם כיום על שיכלול ופיתוח מערך האיסוף. כך שוקד היום התאגיד על פיתוח מערך ממוחשב לזיהוי יחידני של שקי מיכלי משקה (בדומה למערכות הממוחשבות הנהוגות אצל חברות השילוח הגדולות) וכן על פיתוח מערכת מידע ייחודית שתייעל את פעילותו.

33. את חומרי הגלם המתקבלים מן המיכלים הריקים הממוחזרים מוכר התאגיד לגורמים שונים בארץ ובעולם.

34. עצם קיומו של התאגיד במתכונתו הנוכחית מאפשר צבירת ידע וכישורים המתועלים לשיפור וקידום נושאי איכות הסיבה בתחום של איסוף מיכלים. אם לא היה קיים התאגיד, היה כל יצרן מחוייב בהקמה של מערך נפרד של איסוף מיכלי משקה. אם אכן כל יצרן היה מפעיל מערך איסוף עצמאי, העלות הכוללת למשק היתה גבוהה בהרבה (לאור העלויות הקבועות הגבוהות הנדרשות להשקעה זו) ולא ניתן היה להגיע לרמת ההישגים אליהם הגיע התאגיד.

35. גם בתחום העמידה ביעדי האיסוף הגיע התאגיד להישגים חסרי תקדים. בתוך כשנה וחצי ממועד הקמתו אוסף התאגיד למעלה מ 60% מכמות מיכלי המשקה הנמכרים. זאת כאשר יעד האיסוף לשנת 2003 עומד על 60%.

36. עם זאת, בשנת 2002 לא עמד התאגיד ביעדי האיסוף שנקבעו בחוק הפיקדון, ובשל כך הוטל עליו קנס בגובה כ- 33 מיליוני ₪, והמדינה מבקשת להטיל על התאגיד קנס נוסף בגובה 14.5 מיליוני ₪ גם בגין שנת 2001 (הסכומים ללא מע"מ). היכולת לעמוד ביעדים כה גבוהים היתה מוטלת בספק כבר במועד בו הוקם התאגיד; אנשי המקצוע של התאגיד התריעו כי הקמה של מערך תפעולי בהיקף ארצי בפעילות אשר אין בה כל נסיון קודם בישראל, אינה בת יישום בתוך פרק זמן כה קצר.

המשרד לאיכות הסביבה וכן וועדת הכלכלה של הכנסת הכירו במצוקת התאגיד, ובאי ההיתכנות המעשית של עמידה ביעדים שהוגדרו בחוק ולפיכך קודמה יוזמת חקיקה לשנות בתקנות את יעדי האיסוף. ואכן, ביום 26.11.02 נכנסו לתקפן תקנות הפיקדון על מכלי משקה (תיקון), התשס"ג - 2002, אשר עדכנו את יעדי האיסוף.

א.6. <u>הקשיים והאתגרים הניצבים בפני התאגיד</u>

37. פעילות התאגיד,שהיא ראשונה מסוגה בארץ, לא זכתה לסיוע מצד המחוקק. לקונות בחוק גרמו לאי וודאות באשר למערך ההכנסות וההוצאות של התאגיד. כך למשל נושא חבות המס של התאגיד הוסדרה רק כשנה לאחר הקמת התאגיד והוא הדין לגבי חובת ניכוי מס במקור של התאגיד.

נפרט להלן בקצרה שתיים מן הבעיות החמורות עמן מתמודד התאגיד.

38. **אי הוודאות בנושא המע"מ:**

עד היום אי הוודאות בנושא המע"מ מעיבה על יכולתו של התאגיד לכלכל צעדיו לאורך זמן.

בחוק הפקדון נקבע כי גובה הפקדון יהיה 25 אגורות, אך נשמטה מן החוק ההתייחסות לשאלה אם סכום זה חייב במע"מ, שמא הוא כולל מע"מ ואולי אין חובת מע"מ כלל.

כאשר נכנס חוק הפקדון לתוקף ביום 1 באוקטובר 2001, איש לא ידע את התשובה לשאלה ואף רשויות המע"מ לא נתנו דעתם לנושא.

בדיקות ובירורים שביצע התאגיד במשרד לאיכות הסביבה ובוועדת הכלכלה של הכנסת העלו, כי המחוקק לא התכוון כלל כי הפקדון על מיכלי המשקה יהיה חייב במע"מ. ואולם, רשויות המע"מ אשר ראו בחוק הפקדון מקור הכנסה בלתי צפוי ומפתיע של תקבולי מע"מ, הודיעו בסופו של דבר לתאגיד כי הסכום של 25 אגורות כולל מע"מ, דהיינו, לדידם סכום הפקדון אינו 25 אגורות, אלא 21.18 אגורות ובצירוף 3.82 אג' מע"מ.

קביעה זו יצרה מבוכה כללית בכל הקשור לאופן יישום החוק, שכן להחלת המע"מ על הפקדון יש משמעויות רבות הן תזרימיות והן רישומיות בכל הקשור לרישום החזר הפקדונות בקופות הרושמות של בתי העסק והוצאת חשבוניות. המבוכה גדלה גם לנוכח העובדה, כי שיעור הפקדון באילת, איזור סחר חופשי ללא מע"מ, הוא גם 25 אג' למרות שאין הסכום חייב במע"מ או כולל מע"מ. **למיטב ידיעת התאגיד, עד היום לא באו כל הבעיות האלה על פתרונן ועדיין אין יודעים יצרני המשקאות ובתי העסק כיצד לנהוג בסוגיות שונות כמו למשל לגבי מיכלי משקה הנמכרים באילת.**

בכל הקשור לתאגיד המיחזור, עמדת רשויות המע"מ הנחיתה מכה קשה על התאגיד. משמעות ההחלטה היא כי מאותו סכום שאמור לממן את פעילותו של התאגיד קרי, ההפרש בין סך כל הפקדונות שנגבו לפקדונות שהוחזרו לציבור, מופחת סכום בשיעור של 18% המועבר לשלטונות מע"מ.

מכאן, שלרשות התאגיד עומד פחות כסף לצורך ביצוע איסוף מכלי המשקה. התאגיד יכול לרכוש פחות מכונות אוטומטיות, להפעיל פחות אספנים ברחבי הארץ, וכיו"ב. כתוצאה מכך, קטן עוד יותר הסיכוי שהתאגיד יגיע ליעדי האיסוף המחייבים אותו. בעקבות זאת יגדלו הקנסות שישלם התאגיד למשרד לאיכות הסביבה בשל אי עמידה ביעדי האיסוף, דבר שיקטין עוד יותר את האמצעים שיעמדו לרשות התאגיד לשם ביצוע האיסוף, וחוזר חלילה, עד אשר יגיע התאגיד לקריסה כלכלית ותפקודית.

ויודגש, מי שעסקו במלאכת החקיקה של חוק הפקדון אשר בדקו את ההיתכנות הכלכלית של התאגיד, לא הביאו בחשבון כי 18% מהסכום המיועד לתאגיד יילקחו ממנו לטובת תשלומי המע"מ.

המשרד לאיכות הסביבה ויו"ר וועדת הכלכלה, ח"כ פורז, הודיעו לתאגיד במספר הזדמנויות, כי הם פועלים לשינוי החוק בעניין זה באופן שיפטור את הפקדון מחובת המע"מ, אולם דומה כי התנגדות רשויות המע"מ מונעת בשלב זה את תיקון החוק.

39. **אי אכיפת החוק:**

לתאגיד לא הוענקה בחוק הפיקדון כל סמכות לאכוף את החוק. חובה זו מוטלת על המשרד לאיכות הסביבה. במשך כשנה וחצי ממועד קיומו של התאגיד, נמנע המשרד לאיכות הסביבה משיקוליו הוא, מלאכוף את החוק על בתי העסק. ואכן בעבר סרבו בתי עסק רבים מלקיים את חובת קבלת מיכלי המשקה, ובכך נפגע באופן מהותי שיעור האיסוף של התאגיד והוא ניצב כיום בפני קנסות בגובה עשרות מליוני שקלים חדשים.

א.7. <u>פרישת בתי העסק</u>

<u>נספח "ט"</u>, <u>נספח "ט"</u>

40. במהלך השנתיים האחרונות פרשו מהתאגיד בתי העסק שהיו חברים בו. מכתבי הפרישה של בעלי המניות הריבוע הכחול - ישראל בע"מ, שופרסל בע"מ וקלאבמרקט בע"מ מצורפים בזאת **כנספח ח'**. פרישתם של בתי העסק הינה על רקע מחלוקת במסגרתה טוענים בתי העסק כי על התאגיד לשלם להם את הוצאות עמידתם בהוראות חוק הפיקדון (לדוגמא, הוצאות תוספת כוח האדם בבתי העסק, הוצאות עדכון מערך המחשוב וכד'). רשת הריבוע הכחול - ישראל בע"מ אף הגישה תביעה נגד התאגיד, המצורפת **בנספח ט'**, בדרישה כי הריבוע הכחול תזכה להעדפה על פני כלל בתי העסק בישראל, וכי התאגיד יממן לרשת זו את כל פעילות האיסוף.

<u>נספח "י"</u>

עמדתו של התאגיד היא כי לא חלה עליו החובה לשלם מכיסו לבתי עסק, על מנת שאלה יוכלו לקיים את הוראות החוק. חובה זו מוטלת עליהם מכוח החוק והם אלה שצריכים לשאת בה. כתב ההגנה שהגיש התאגיד בתביעתה האמורה של הריבוע הכחול, מצורף **בנספח י'**.

41. הואיל והחברות בתאגיד היא על בסיס וולונטרי, רשאי כל בעל מניות לפרוש מן התאגיד. עם זאת **כל בתי העסק שפרשו מחברותם בתאגיד, ממשיכים ליהנות משרותיו היעילים והאיכותיים של התאגיד**, והפעם כבתי עסק המקבלים שרותים.

42. בהתאם לחוק כל יצרן, יבואן או בית עסק שיחפצו להצטרף כחברים בתאגיד יכולים לעשות כן בכל עת. משכך, התאגיד ערוך ומוכן לפעולה במתכונת בה חברים בו הן בתי העסק והן היצרנים או חברים בו רק סוג אחד של גורמים בשוק.

43. על אף שבעלי מניותיו של התאגיד, במועד הגשת בקשה זו, הינם יצרנים/יבואנים בלבד (עקב הפרישה כאמור), הרי שעל פי תקנון התאגיד, משווק או בית עסק אשר חפץ להצטרף לתאגיד רשאי לעשות כן (סעיף 15.3 לתקנון).

ב. הבסיס הכלכלי לפעילות התאגיד – הסיבה בשלה פעיל רק תאגיד מיחזור אחד

44. כעולה מהוראות חוק הפיקדון, נטל איסוף המכלים הריקים רובץ בפועל לפתחם של בתי העסק אליהם מוחזרים באופן טבעי המכלים הריקים, ועל בתי העסק להחזיר את המכלים אל היצרנים המחזיקים בכספי הפיקדון. עם החזרת המיכל אל היצרן, מחזיר היצרן את כספי הפיקדון לבית העסק, ובכך נסגר מעגל ביחס לכספי הפיקדון של מיכל המשקה שהוחזר; הפיקדון הוחזר במלואו, ולא בידי בית העסק ואף לא בידי היצרן נותרו כספים לממן מהם את כל הפעילות הנגזרת מהוראות חוק הפיקדון.

ומה עם כספי הפיקדון שנותרו בידי היצרנים לאחר שמיכלי משקה מסויימים לא הוחזרו לידיהם? כספים אלה מועברים אל הקרן לשמירת הניקיון מכות בחוק הפיקדון (סעיף 8 לחוק הפיקדון). לפיכך, גם כספים אלה אינם עומדים לרשות בתי העסק והיצרנים למימון פעילותם לפי חוק הפיקדון.

45. לעומת זאת, עם הקמת תאגיד מיחזור, יכול תאגיד המיחזור לשמור את עודפי כספי הפיקדון שנותרים בידו מן הטעם שחלק מן הבקבוקים לא הוחזרו אליו; החובה להעביר הפרשים אלו אל הקרן שהוקמה מכוח החוק, אינה חלה על התאגיד ועל יצרנים / יבואנים המקבלים ממנו שירותים. כספים אלה יכולים לממן את פעילות איסוף הבקבוקים מבתי העסק, ואת יתר הפעילות הנדרשת לפי חוק הפיקדון.

46. נמצא אפוא, כי כדי שתאגיד המיחזור יוכל להתקיים ולפעול יש למצוא **נקודת השקה** בין הנטל שרובץ על בתי העסק לבין הכספים שאמורים לממן את תאגיד המיחזור, דהיינו, הפרשי דמי הפיקדון.

כפי שנסביר להלן, נקודת השקה זו הינה בקיומו של תאגיד אחד בו יכול כל יצרן, משווק ובית עסק להיות בעל מניות, וממנו יכול כל יצרן, משווק ובית עסק לקבל שירותים גם אם איננו בעל מניות. לרשות תאגיד מיחזור זה יועמדו באמצעות היצרניות כספי ההפרש מדמי הפיקדון והוא זה שישא בנטל שרובץ בעקרו על בתי העסק – נטל האיסוף.

ובטרם נמשיך בהסבר, נוסיף שהבקשה מתייחסת אף לאפשרות חברותן של רשתות שיווק גדולות ובתי עסק אחרים בתאגיד, על אף שכיום חברים בתאגיד יצרני משקאות בלבד. חברותם של בתי עסק בתאגיד עודנה אפשרית לפי תקנון התאגיד, ככל שיבחרו, ומכל מקום מוספים בתי העסק ורשתות השיווק לקבל שירותים מן התאגיד.

47. דומה כי הקמת תאגיד ארצי אחד היא אף כוונת המחוקק בהקמת תאגיד המיחזור במסגרת ההוראות הקיימות של חוק הפיקדון. ויובהר, כל פעולה בדרך אחרת מזו המוצעת תביא לכך כי התאגיד לא יתקיים, ולהפיכת סעיפים 8 א' ו- 8 ב' לחוק הפיקדון לאות מתה בספר החוקים. במקרה כזה תיפגע קשות המטרה של איסוף המכלים.

48. למעשה, לא זו בלבד שיש סיבות רבות מדוע יעיל יותר לפעול במסגרת תאגיד מיחזור אחד, הרי יש רגלים לטענה שלא ניתן אלא לפעול במסגרת תאגיד אחד. אם לא כן מלאכתו של המחוקק תושם לאל, ולא תוגשמנה מטרותיו של החוק. נסביר.

49. לכאורה ניתן היה לחשוב כי קיימות אפשרויות אחרות להקמת תאגיד מיחזור בהרכבים מצומצמים יותר מן ההרכב המקיף המוצע כאן. נבחן אפשרויות אחרות כאלה להלן:

49.1. **האחת**: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור משל עצמה.

49.2. **השניה**: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור עם יצרן משקאות, או כי כל יצרן משקאות יפעל במסגרת תאגיד מיחזור לבדו (ללא השתתפות רשת שיווק).

49.3. **השלישית**: כי כל רשת שווק גדולה תקים תאגיד מיחזור בו ישתתפו היצרנים הגדולים.

50. נבחן להלן כל אחת מן האפשרויות לנוכח הוראות חוק הפיקדון, ולנוכח הנחת יסוד בדבר מקורות למימון הוצאות תפעול של תאגיד המיחזור. הנחת החוק היא כי בידי תאגיד המיחזור יישאר עודף של כספים שייווצר כתוצאה מההפרש שבין סך דמי הפיקדון ששולמו ליצרנים לבין דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים, שכן שיעורי האיסוף יהיו נמוכים מ- 100%. לשם כך החוק פוטר את תאגיד המיחזור מלהשיב עודף זה למשרד לאיכות הסביבה, כך שהתאגיד יוכל להשתמש בכספים אלה למימון פעילותו.

51. **<u>האפשרות הראשונה: תאגידי מיחזור של הרשתות בלבד</u>** - לתאגידים כאלה אין כספי פיקדון כלל. מכאן, שאין להם מקורות להשבת דמי פיקדון לצרכנים שלא לדבר על עודף למימון הפעילות.

עוד יצויין, כי אין כל חובה לפי חוק הפיקדון על היצרנים להצטרף לתאגיד מיחזור כלשהו.

תאגיד מיחזור כזה יחזיר את המיכלים שנאספו על ידו ליצרנים ואלו יעבירו לו דמי פיקדון כנגד המיכלים הללו. כך יכסה התאגיד **בדיעבד** את הכספים שילם לצרכנים אולם, (ומבלי להיכנס לשאלת הפרשי המימון של דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים טרם התאגיד קיבל את דמי הפיקדון מהיצרנים) לתאגיד כזה אין עודף למימון פעולותיו: במקרה כזה הרשת נדרשת לממן את התאגיד מכיסה, ובעצם היתרון הנעוץ בהקמת התאגיד (קבלת העודפים של דמי הפיקדון) נשמט, והוא לא יקום כלל.

זאת ועוד. תאגיד מיחזור שבבעלות רשת אין לו כלל נתון שאליו מתייחס יעד איסוף, שכן אין בו כל יצרן שהוא בעלים או מקבל שירותים; יעדי איסוף בחוק מתייחסים רק ליחס בין מספר המיכלים שייצרו או שווקו **היצרנים והיבואנים** המשתמשים בשירותי התאגיד לבין מספר המיכלים שנאספו על ידי התאגיד (ר' סעיף 28 לחוק). מכאן שההכרה בתאגיד כזה כתאגיד מיחזור, כלל לא תיתכן.

52. **<u>האפשרות השניה: תאגיד של משווק + יצרן או של יצרנים בודדים</u>** - בתאגיד כזה היצרן החבר יעביר את כל הפיקדונות שבידיו לקופת התאגיד. תאגיד כזה יסכים לקלוט לתוכו רק את המוצרים שלו, וזאת כדי להיות במצב שייוותר אצלו עודף כספי למימון הפעולות שלו. מכך נובע, שכל רשת תצטרך להציב בתוכה מכונות של כל היצרנים (או כל התאגידים שיתקיימו). ברור כי זהו מצב בלתי אפשרי באופן פיזי, עוד לפני שנכנסנו לבחינת שיקולים של יעילות וסבירות כלכלית במצב דברים כזה – שיקולים אליהם נחזור בהמשך.

53. **<u>האפשרות השלישית: תאגיד נפרד לכל רשת שיווק עם כל היצרנים</u>** - במקרה כזה היצרנים שותפים בכמה תאגידים – אחד לכל רשת שיווק. נשאלת השאלה, לאיזה תאגיד יעבירו את הפיקדונות שבידיהם?

לכאורה ניתן להשיב על שאלה זו כדלקמן:

כל יצרן יעביר לתאגיד את הפיקדונות בהיקף הסחורה שלו שמכר לרשת, אלא שכמות זו כלל אינה כמות רלוונטית לכמות שיקלוט אותו תאגיד מיחזור, שכן כל דיכפין יכול להחזיר את המיכלים הריקים, תהא תוצרתם אשר תהא, לתאגיד זה. זאת ועוד: היקף המיכלים הנמכר ברשתות מהווה רק כ - 10 אחוז מכלל המיכלים הנמכרים בישראל. לכן ברור כי נתון זה של היקף מכירות של אותו יצרן לרשת אינו רלוונטי להיקף הפיקדונות שיצטרך אותו תאגיד להחזיר לצרכנים.

אם כך, הדרך היחידה היא להעברת פיקדונות **בדיעבד** לנוכח היקף ההחזר בפועל.

שיטה זו אינה נותנת מענה לשאלת **העודפים** של הפיקדונות אשר אמורים לאפשר מימון פעילותו של התאגיד. לכאורה ניתן לחלק את העודפים בין כל התאגידים, אולם אין מענה בחוק הפיקדון על-פי איזה מפתח לחלק את העודפים בין התאגידים. החוק אינו מתייחס כלל לצורך לחלק עודפים בין מספר תאגידים, שכן הוא כלל לא צפה מצב דברים כזה.

זאת ועוד. אפילו נדע כיצד לחלק את העודפים, הרי שנוצר מצב על פיו העודפים צריכים לאפשר מימון תפעול של מספר תאגידים במקום לשמש לכיסוי הוצאות התפעול של תאגיד אחד. מצב דבר זה מגדיל את הסיכון ביכולת הישרדותם של תאגידים אלה ולאיזה מן התאגידים על היצרנים להעביר עודפים אלה.

מעבר לכך, שיטה זו מחייבת את היצרנים להכפיל ולשלש את רמת הסיכון שלהם בנושא זה, שכן הם שותפים במספר תאגידים להשקעות ולסיכונים שבצידן.

בחינה כלכלית של מצב השוק במקרה של קיום מספר תאגידים, מעלה כי אין קיום כלכלי למספר תאגידים כאלו במקביל. נקודת שיווי המשקל למספר תאגידי מיחזור מעלה כי בסופו של תהליך ישרוד רק תאגיד אחד, לאחר תהליך של הקמה וסגירה של תאגידים ואובדן השקעות שירדו לטמיון. בפועל, מסקנה זו תוביל לכך שאף תאגיד מיחזור לא יקום, שכן היצרנים ערים לניתוח כלכלי זה שמסקנותיו ברורות.

ברור הוא כי במקרה כזה היצרנים יעדיפו להשאר מחוץ לתאגידים כושלים כאלה ולהעביר את עודפי הפיקדון שיוותרו בידיהם למשרד לאיכות הסביבה.

יתרה מכך - על-פי הוראת סעיף 2(ג) לחוק הפיקדון, יכול יצרן לקבוע את גובה דמי הפיקדון: אם יצרן מקבל שירותים מתאגיד מיחזור, רשאי תאגיד המיחזור לקבוע את דמי הפיקדון. ההגיון שבהוראה זו הוא ברור. תאגיד המיחזור יכול לתכנן את התכנית העסקית שלו רק תוך שליטה על גובה דמי הפיקדון אשר העודף שלהם ממנן את הוצאותיו, וכן נוכח העובדה כי יש לגובהם השפעה על שיעורי ההחזר.

על-פי התרחיש המתואר כאן יוכלו שלושה תאגידי מיחזור לקבוע את גובה הפיקדון לאותו מוצר.

במצב דברים זה לא ניתן יהיה לפעול כלל, שכן לא ניתן יהיה לסמן את אותו מיכל ב- 3 סכומי פיקדון שונים, שכן הצרכן לא ידע מהו סכום הפיקדון שעליו לשלם. גם האפשרות שהיצרן ימכור לשוק אותו מוצר במחירי פיקדון שונים, אינו מעשי, שכן רוב הכמות נמכרת מחוץ לרשתות.

זאת ועוד. לא ברור כיצד יחולקו עודפי הפיקדון במצב דברים זה, שהרי צריך לשייך לכל תאגיד את העודפים "שלו", שהרי אם קבע דמי פיקדון גבוהים יותר משל התאגיד האחר, אותו תאגיד צריך ליהנות מכך והדברים מגיעים לתחשיבים מסובכים, שאין להם, כמובן, כל רמז בחקיקה.

התוצאה היא, שבמקרה של ריבוי תאגידים בהם חברים אותם יצרנים, צריך לשלול מתאגידי המיחזור את האפשרות לקבוע את גובה דמי הפיקדון. מצב דברים זה סותר את החוק וגם שולל מן התאגידים את יכולתם לנהל את פעילותם הכלכלית.

המסקנה הזו אינה רק כלי פרשני לפרוש כוונת המחוקק כי יקום רק תאגיד מיחזור אחד, אלא היא גם מוליכה למסקנה כי תאגידי מיחזור כאלה הם תאגידים שלא יקומו כלל כל עוד נלקח מהם הכלי המרכזי של קביעת גובה דמי הפיקדון.

המסקנה העולה מן המקובץ היא, כי חוק הפיקדון לא צפה שיקום יותר מתאגיד אחד ועל כן כלל אינו מטפל באפשרות כי יקום יותר מתאגיד אחד וכן אינו מטפל באפשרות שיקום תאגיד שאינו משלב בתוכו את היצרנים.

54. בנוסף, יוער כי ברי שהקמת שני תאגידי מיחזור או יותר, דבר שהוא אפשרי מן הבחינה התיאורטית, תגרום לבזבוז משאבים. האלטרנטיבה לתאגיד מיחזור אחד הינה הכפלת (או שילוש, או יותר – כפי מספרם של תאגידי המיחזור התיאורטיים שיוקמו) ההוצאות לרכישת מתקני האיסוף ותחזוקתם. זאת, מעבר ליתרון הגודל שיש לתאגיד אחד שישרת את כל בתי העסק (בין אם הם חברים בתאגיד ובין אם לאו), המאפשר קניית מתקנים טובים יותר במחירים נמוכים יותר, ובכך יתרום גם לצמצום הוצאת מטבע זר.

הקמת מספר תאגידי מיחזור תיצור, שלא לצורך, מספר מנגנונים שיעסקו במקביל באיסוף מיכלי המשקה. פעילותם המקבילה תגרום בזבוז שלא לצורך, ותמנע את הפעלתו המוצלחת של חוק הפיקדון. תאגיד מיחזור **חייב** מטבע עיסוקו להתזיק ביתרונות משמעותיים ביותר לגודל, שרק הם מאפשרים פעילות בקנה מידה ארצי ועמידה ביעדי איסוף גבוהים.

ודוק, כפי שנטעים עוד בהמשך, אפילו במדינות אירופאיות כדוגמת שבדיה, נורבגיה, צרפת וגרמניה, פועל ככלל רק תאגיד מיחזור אחד (ר' פרק ד.1 לעיל). על אחת כמה וכמה, שמדינת ישראל שגודלה מצומצם אינו יכולה להכיל מספר תאגידי מיחזור יעילים.

55. עולה מכל אלו, כי קיומו של התאגיד במתכונת המוצעת, תועיל לייעול ושיפור מנגנון המיחזור, ולמעשה, הינה מתחייבת מהוראות חוק הפיקדון. בכך, אין ספק כי המשך קיומו של התאגיד תהיה לטובת הציבור.

ג. פעילות תאגיד המיחזור אינה מהווה הסדר כובל

56. עמדת המבקשות היא שפעילותו של התאגיד וקשריו עם יצרני משקאות אינם מהווים הסדרים כובלים, שכן לא מתקיימים בו יסודות הכבילה והפגיעה בתחרות. כאמור, בקשה זו מוגשת מטעמי זהירות בלבד, אך המבקשות יבקשו כי בית הדין יבחן בראש ובראשונה האם עניינו ב"הסדר כובל" שאישורו נדרש, ויצהיר כי אין מדובר בהסדר כובל ולפיכך יש לבטל את הדיון.

57. תאגיד האיסוף הוא חברה בע"מ שפעילותה מנוהלת לפי תקנונה, והוא בעל יכולת עצמאית לאספקת שירותים. ככל שקיים שוק במסגרתו מסופקים שירותי התאגיד, הוא מספק שירותים אלה באופן עצמאי לפי משאביו.

58. קשריו של התאגיד עם בעלי המניות בו, הם קשרי בעלות וממילא אין בהם יסוד של הסדר או כבילה. על כך אפשר ללמוד מתקנון התאגיד המצורף.

59. בכל הנוגע לקשרים בין בעלי המניות בתאגיד לבין עצמם, הרי שאלו מתמצים כיום בבעלות המשותפת כפי שהיא מוסדרת בתקנון התאגיד. ההסכם שבין מייסדי התאגיד מיום 25 בספטמבר 2001 – הוא ההסכם שעמד במוקד האישור הקודם – הוא הסכם שמוצה; הוראותיו הובאו לידי ביטוי בתקנון התאגיד.

כפי שניתן להיווכח מתקנון התאגיד, ככל שנתייחס לתקנון זה כאל "הסדר" בין בעלי המניות לבין עצמם, הרי שההסדר אינו כולל כבילה כלשהי. אין כל חובה על בעל מניות שלא לעזוב את התאגיד, שלא לפעול באופן עצמאי בתחומי הפעילות, ושלא להקים תאגיד מיחזור מתחרה. נציין, כי היעדר כבילה שכזו הוכח כאשר פרשו מחברותם בתאגיד בתי עסק שהיו חברים בו.

נציין כי בין בעלי המניות לבין עצמם אין הסכמים נוספים כלשהם בדבר פעילות התאגיד (כגון הסכמי הצבעה וכיו"ב).

עוד יש לשים לב, שגם קניינם של בעלי המניות בתאגיד איננו למעשה "בעלות" רגילה; לפי תקנון התאגיד, יכול כל יצרן, יבואן ובית עסק לקבל מניות בתאגיד בכל רגע נתון (ר' סעיף 15.3 לתקנון התאגיד). אין מדובר לכן בהשקעה ובבעלות רגילה בעסק, כי אם בהשתתפות במנגנון ציבורי.

60. הקשר בין התאגיד לבין יצרני משקאות – יהיו הם בעלי מניות בו או אחרים – הוא קשר חוזי במסגרתו מוענקים ליצרנים "שירותי תאגיד מיחזור" לפי חוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**"). מהותו של שירות זה היא איסוף מיכלי המשקה מתוצרתו של היצרן. תועלתו של היצרן מתמצית בעיקרה בשחרורו מן החובה לדווח על פעילותו ולהעביר אל הקרן שהוקמה מכוח חוק הפיקדון את דמי הפקדונות שלא הוחזרו לבתי עסק (סעיף 8(ד) לחוק הפיקדון).

השירות ניתן ליצרני המשקאות באופן שוויוני, כפי חובתו של התאגיד לפי סעיף 8א(ב) לחוק הפיקדון, וללא תלות בהיותם בעלי מניות בתאגיד. התמורה שגובה התאגיד מכל יצרן היא דמי הפיקדון שגבה אותו יצרן על מיכלי המשקה מתוצרתו.

נספח "יא"

דוגמת נוסח ההסכם בין התאגיד לבין היצרנים מצורפת **בנספח יא'**, ועיון בה מלמד כי מדובר בהסכם שירותים רגיל ללא כל יסוד של כבילה. נציין כי על אף שחוזה זה אינו מפרט בדבר הודעה מראש הנדרשת להפסקת קבלת השירותים, אין התאגיד מונע ממקבלי השירותים להפסיק את ההסכם כמעט ללא התראה. עד היום, כ- 20 יצרנים הפסיקו באופן חד-צדדי ומיידי את יחסיהם עם התאגיד, כשהפסיקו לשלם עבור שירותיו, והתאגיד לא מנע זאת מהם.

לשם שלמות הדברים נציין כי בעלי המניות החברים בתאגיד טרם חתמו באופן רשמי על הסכם קבלת שירותים. הטעם לכך נעוץ אך ורק בתהליכים הסבוכים הנדרשים לחתימה על הסכם מול "בעלי עניין" לפי חוק החברות ולפי תקנון התאגיד. אף על פי כן, ניתנים השירותים לבעלי המניות היצרנים על בסיס תנאים זהים ושוויוניים לכל יצרן אחר כפי חובתו של התאגיד לפי חוק הפיקדון ולפי תקנון התאגיד.

61. **נסיבות אלה בכללותן אינן מלמדות על קיומו של הסדר כובל מכוח אחת החזקות שבסעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים.** כך, גם אם התאגיד קובע את אופי השירותים שיספק ואת מחיריהם, אין מדובר בהסדר כובל בין בעלי המניות בתאגיד אלא בהחלטות שמקבל התאגיד עצמו. אמנם, חלק מחברי דירקטוריון התאגיד ממונים על ידי בעלי המניות, אך אין הדבר הופך את החלטות הדירקטוריון ל"הסדרים" בין בעלי המניות; החלטות דירקטוריון התאגיד הן צעד עצמאי של התאגיד עצמו. הדברים ברורים כמעט מאליהם: כל חברה מקבלת החלטות בדבר השירותים שתספק ומחיריהם, והחלטות אלה אינן הופכות הסדר כובל בין בעלי החברה! ונזכיר, כי בין בעלי המניות גם אין כל הסכמי הצבעה.

כך, גם אם בזמן נתון צפוי יצרן משקאות – בעל מניות בתאגיד או אחר – להתקשר עם תאגיד מיחזור אחד בלבד הפועל לפי חוק הפיקדון, אין בכך כדי ליצור "חלוקת שוק" לפי סעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים. האם בכל פעם שבית עסק רוכש שירותים או משקיע בחברת-בת, ובשל כך צפוי שלא לעסוק בעצמו בתחום, מתרחשת "חלוקת שוק אסורה"? הדברים מופרכים על פניהם.

ונציין בנוסף, שבענייננו לא קיימת בפועל כל "כבילה" ביחס למקבלי השירותים מן התאגיד, בין אם הם בעלי מניות בתאגיד ובין אם אינם. כל מקבל שירותים יכול בהודעה מינמאלית מראש להפסיק לקבל שירותים מן התאגיד, וכך כבר ארע פעמים מספר בשנות פעילותו הראשונות של התאגיד. מי שיפסיק לקבל שירותים, יכול בכל רגע נתון לבחור לקבלם מחדש בתנאים שוויוניים כבעבר.

62. עמדת המבקשות היא שהתאגיד אינו הסדר כובל גם לפי סעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים, וזאת בהיעדר יסוד הכבילה / הגבלה ובהיעדר יסוד מניעת / הפחתת התחרות. נפרט בשני עניינים אלה.

63. כפי שהסברנו לעיל, יחסיו של התאגיד עם בעלי המניות בו ועם מקבלי השירותים נעדרים כל יסוד של כבילה או הגבלה. גם "בעלותם" של בעלי המניות, איננה בעלות של ממש, שכן כל המעוניין יכול להפוך לבעל מניות או להפסיק להיות בעל מניות בתאגיד. יתר על כן, הבעלות אינה משפיעה על טיב השירותים הניתנים; מי שיפסיק להיות בעל מניות ימשיך לקבל שירותים בתנאים שוויוניים, ומי שיפסיק לקבל שירותים יכול לשוב ולקבלם בכל רגע נתון.

בנסיבות אלה, לא קיימת כבילה מן הסוג שנמצא בעניין **דטה קאר**[2], בו כלל ההסכם כבילה מפורשת. לא ניתן אף לטעון לכבילה משתמעת כלשהי, במסגרתה מחוייבים בעלי המניות או מקבלי השירותים שלא להתחרות בתאגיד בדרך כלשהי.

בהמשך הבקשה נראה שרשויות תחרות באירופה הגיעו למסקנה דומה ביחס לתאגידי מיחזור במדינות שונות.

64. למעשה, אפילו היה יסוד של "כבילה" ביחסים שבין המבקשות, עדיין אין עניינו "בהסדר כובל" לפי סעיף 2(א) לחוק, שכן אין מדובר בהסכם הפוגע בתחרות, ואפילו לא בהסדר העלול לפגוע בתחרות. את דבר היעדר הפגיעה בתחרות, נפרט בחלק הבא.

---

[2] ה"ע 465/94 **דטה-קאר נ' הממונה**, קובץ החלטות בנושא הגבלים עסקיים (הוצאת ועד מחוז תל-אביב) כרך ג', עמ' 192, 208.

ד. פעילות תאגיד המיחזור אינה פוגעת בתחרות ואף אינה עלולה לפגוע בה

65. כאשר ניגשים לבחון את מידת הפגיעה האפשרית של הסדר הנטען כהסדר כובל בחופש התחרות, עלינו לבחון תחילה מהו השוק לגביו נטען כי יש חשש לפגיעה כאמור. בענייננו זה יש להבחין בין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות בשוק ייצור ו/או שיווק מכלי משקה מלאים, לבין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות בשוק מיחזור מכלי משקה ריקים. גם ביחס לבחינה הראשונה, עלינו להפריד בין בדיקה "אנכית", קרי החשש משיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים ובין משווקים, לבין בדיקה "אופקית", קרי חשש משיתוף פעולה בין מתחרים בייצור ו/או בין מתחרים בשיווק.

יובהר כי על אף העובדה שבעלי המניות כיום הינם יצרנים בלבד, הרי שהאפשרות להצטרף כבעל מניות בתאגיד פתוחה גם לבתי עסק. משכך, אנו מסתייעים בשתי בדיקות – אנכית ואופקית.

66. נתחיל מהבדיקה האנכית. החשש משיתוף פעולה אנכי, היינו, בין יצרני ויבואני מכלי משקה, לבין משווקי מכלים אלה, הינו מלכתחילה נמוך. ממילא, שיתוף פעולה זה הינו הכרחי, כמוסבר לעיל, על מנת שתאגיד מיחזור יוכל לפעול. יתר על כן, המגבלות על זליגת מידע בין חברי התאגיד, אשר יפורטו בהמשך, מסירות כל חשש אפשרי מפני שיתוף פעולה מסוג זה.

67. באשר לבדיקה האופקית, היינו, שיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים מחד גיסא, ובין בתי עסק מאידך, הרי יש לזכור כי בענייננו החשש מפגיעה בתחרות בשווקים הרלבנטיים עקב שיתוף פעולה זה הינו רחוק ומועט, אם בכלל. נסביר:

67.1. חוק הפיקדון קובע כי לתאגיד המיחזור מותר לפעול **רק** בתחום האיסוף והמיחזור. פעולה בתחום אחר, כמו למשל באחד או יותר מהתחומים בהם פועלות החברות שהקימו את התאגיד, תהיה מנוגדת לחוק ואף למסמכי היסוד של התאגיד כמתחייב בחוק. פעולה כגון דא עלולה להביא לביטול הכרתו של השר בתאגיד כתאגיד מיחזור.

בשל כך, אגב, מתפוגג אף החשש, אם וככל שקיים חשש מעין זה, כי הפעלתו של התאגיד מהווה 'הליך ראשוני' לקראת מיזוג בין החברות, או יצירת כר לשיתוף פעולה ביניהן בתחומי פעילותן. זאת, כאמור, מאחר ולתאגיד המיחזור אסור לפעול בשום תחום לבד מזה המוכתב לו בחוק.

67.2. תאגיד המיחזור **חייב** להציע את שירותיו לכל היצרנים היבואנים ובתי העסק (כהגדרתם בחוק הפיקדון) **בתנאים שוויוניים**. לפיכך, הסדר בין החברות המרכיבות את תאגיד המיחזור לבין עצמן, או בינן לבין התאגיד, לפיו תהיה לחברות אלו בלעדיות, או עדיפות בנגישות או במחיר או בכל תנאי אחר בשימוש

בשירותי התאגיד, תהיה מנוגדת לחוק הפיקדון, ותגרום לביטול ההכרה בתאגיד לפי חוק הפיקדון.

עוד יש לציין את התנאי הקבוע בתקנון התאגיד, לפיו כל יצרן, יבואן או בית עסק המעוניין בכך, יוכל להצטרף כחבר (בעל מניות) בתאגיד.

תנאי פעילותו של תאגיד המיחזור, אף קובעים דרכי פעילות מחמירים המבטיחים כי שוויוניות זו תתקיים בפועל, הן בתחום קביעת דמי הטיפול והן בתחום בחירת קבלני משנה, אשר חייבת להתבצע על דרך של מכרז בו תיבחר ההצעה הזולה ביותר.

בכך אף מתבטל החשש, ככל שיש כזה, שחברי התאגיד ינצלו אותו על מנת לרכוש יתרון ביחס למתחריהם שמחוץ לתאגיד.

67.3. הגם שתאגיד המיחזור הוא 'מיזם משותף' בין חבריו, אין כל חשש לפגיעה בתחרות באחד או יותר מהשווקים בהם פועלות יצרניות המשקאות ובתי העסק.

אחד המבחנים העיקריים למידת הפגיעה בתחרות בשוק מסוים, כתוצאה ממיזם בו שותפים שחקנים באותו שוק מסוים (להלן: "**ההורים**"), הוא היחס בין עסקי ההורים לבין עסקי המיזם. במידה והיחס האמור קטן וזניח לא קם חשש לפגיעה בתחרות בשווקים בהם עוסקים הורי המיזם.

עסקי "ההורים" בעניינו מרוכזים כולם בשווקי פעילותם, ואין להם כל עסק בשוק "הבן", הוא שוק המיזם. עסקי המיזם לא יביאו לאף אחד מההורים שום רווח; לתאגיד אסור לחלק רווח, ואף אסור לו לגלוש לתחומי פעילות אחרים על אלה המוכתבים לו בחוק. המניע היחידי שיש להורי המיזם בקיומו של המיזם הוא הוראותיו הכופות של חוק הפיקדון. הא ותו לא.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי מחזורי העסקים של ההורים בכל אחד מתחומי פעילותם הם אדירי היקף ביחס למחזור פעילותו של הבן. הרווחים של כל אחד מההורים אינם תלויים ולא יושפעו כמעט בכלל מפעילותו של הבן. בנסיבות אלה ברי כי לא ניתן לייחס חשש של "צינון הלהט התחרותי" בין יצרני המשקאות או בין בתי העסק, בעטיה של הקמתו ותפעולו של הבן – תאגיד המיחזור, שאין בו כל רווח, היקפי עסקיו בטלים בשישים ביחס להיקפי עסקיהם, וכל מטרתו עמידה ביעדי החוק.

גם **תחומי הפעילות** השונים והמובחנים של תאגיד המיחזור מצד אחד ושל החברות המרכיבות אותו מצד שני, יש בהם כדי לשלול חשש לכאורי כלשהו לפגיעה בתחרות באחד או ביותר מהשווקים הרלבנטיים. אמנם, בין המבקשות

נמצאות שחקניות עתירות כוח בשווקי המשקאות השונים. אולם השוק בו פועל תאגיד המיחזור הוא שוק בעל מאפיינים ייחודיים שקבועים בחוק הפיקדון.

67.4. לאף אחת מהחברות המרכיבות את תאגיד המיחזור, אין יכולת להכוונת פעילותו של התאגיד. כך מתחייב מחלוקת הכוחות ביניהם שווה בשווה בהקמת התאגיד, וללא כל זכויות יתירות או עדיפות.

67.5. לפי תקנון התאגיד, שליש מחברי הנהלת התאגיד הם דירקטורים מטעם הציבור, ולמעשה כיום, לאחר פרישת חלק מחברי התאגיד, שיעורם אף גבוה משליש. נוכחותם מונעת אף היא כל ניצול של התאגיד כאמצעי לשיתוף פעולה.

68. בכל הקשור למניעת "זליגת מידע", **תאגיד המיחזור אימץ בכל תקופת פעילותו וימשיך לאמץ את המנגנונים המתוארים בתנאי הממונה על ההגבלים העסקיים**. כך, בסעיף 5 לתנאי הממונה, נקבע כי אסור לחברי התאגיד לקבל מהתאגיד או להעביר לו, מידע בעניין עלויות, רווחים או תמחור בנוגע למי מחברי התאגיד; מידע שהועבר מחבר בתאגיד לתאגיד, לא יועבר לחבר אחר בתאגיד; הוטלו מגבלות על מגעים בין בעלי תפקידים בחברי התאגיד; נקבע מספר תפקידים בתאגיד אשר הנושא בהם לא יוכל להיות בעל זיקה למי מחברי התאגיד; ועוד הוראות נוספות, לרבות חובת דיווח לממונה על ההגבלים העסקיים על האמצעים שננקטו למניעת זליגת מידע.

69. עתה, בכל הנוגע לחשש מפגיעה אפשרית בתחרות **בשוק האיסוף**, הרי יש לציין, כי עמדת המבקשות הינה כי למעשה לא ניתן כלל להפעיל את הוראות החוק אלא בהקמת תאגיד מיחזור אחד דווקא. זאת ועוד - תאגיד מיחזור פועל ללא מטרה להפקת רווחים (לפי הוראות חוק הפיקדון), ולפיכך אין כל מניע, דלק, שיניע את גלגלי התחרות בתחום זה. בנסיבות המבוארות, אפילו אם יקומו מספר תאגידי מיחזור, ממילא הם לא יתחרו האחד בשני!

70. בהקשר זה ראוי להדגיש שוב כי מקורות הכנסתו של תאגיד המיחזור, תשומותיו, תחומי עיסוקו ומדיניות התמחור שלו כולם קבועים מראש. אין לו לאן להפנות את "רווחיו", אלא למטרות שלשמן הוקם. לכן אין לו מניע להעלות מחירים. גם אם היה מבקש להעלות את דמי הטיפול שהוא גובה, מי יהיה הנפגע הישיר מכך? לקוחותיו הגדולים, שהם גם בעלי אינטרס בתאגיד.

71. אף החשש הנובע מן האפשרות של התאגיד לקבוע דמי פיקדון גבוהים מן האמור בחוק וזאת בהתאם לסעיף 2(ג) לחוק הפיקדון, מופג כליל. במהלך הדיונים עם הממונה על ההגבלים העסקיים הועלה על ידו החשש שמא יעשה שימוש בקביעת גובה דמי פיקדון גבוהים כדי לפגוע ביצרני משקה שמוצריהם ממוצבים במיצוב זול, וזאת כדי לייקר את המוצרים ולהכשיל יצרנים כאלה בקרב ציבור לקוחותיהם הצורך מוצרים זולים.

כדי להפיג חשש זה, הטיל הממונה הגבלות על החופש של התאגיד לקבוע דמי פיקדון גבוהים יותר מן הקבוע בחוק בניגוד לרצונו של יצרן מסויים. מכאן, שגם חשש זה, ככל שהוא קיים, הופג.

יתר על כן, נראה שחשש זה אינו קיים מלכתחילה, ככל שמהווה התאגיד מונופול. קביעת דמי פיקדון גבוהים מידי תחשב ניצול מעמד לרעה על ידי התאגיד, בוודאי ככל שתפגע בתחרות בין היצרנים, והיא אסורה לפיכך לפי סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים. ה"חשש" הוא למעשה חשש מ**ביצוע עבירה פלילית**, ולכן אינו "חשש" של ממש; חזקה על התאגיד שלא יבצע עבירות פליליות, ולשם כך אין צורך בהסדרה באמצעות קביעת תנאים לאישור וכיו"ב הסדרים רגולטיביים.

72. יוצא מכל אלו כי קיומו של התאגיד אינו מסכן את התחרות או פוגע בה. בשוק ייצור ושיווק מיכלים הסכנה רחוקה ובלתי ממשית מאחר והתחומים בהם עוסק התאגיד ואלו בהם עוסקים חברי התאגיד - רחוקים זה מזה. בתחום המיחזור עצמו תחרות אינה אפשרית למעשה, ויחד עם זאת, החוק ותנאי הממונה מבטיחים דרך פעולה שוויונית והוגנת של התאגיד.

73. מעבר לכל אלה, החליט הממונה והמבקשות הסכימו לכך, כי התאגיד יוכרז כמונופול בתחום האיסוף. הכרזה זו, כשלעצמה, מטילה על התאגיד מגבלות חמורות מכוח הוראות חוק ההגבלים העסקיים ומעניקה לרשות להגבלים עסקיים כלי פיקוח וסמכות למתן הוראות במקרה שבו תמצא פגיעה בתחרות.

ד.1. <u>בחינת המצב במדינות אחרות במערב</u>

74. מנגנון זה להקמתו של תאגיד המיחזור כמעט זהה למנגנון הקיים בשוודיה והמופעל על-ידי חברה בשם Returpack. אף שם נדרשו לעניין הרשויות האמונות על חוקי ההגבלים העסקיים, והגיעו לכלל מסקנה כי אין כל מניעות להפעלתו של תאגיד מיחזור על פי מנגנון זה, ואין בו כדי להקים חשש כלשהו לפגיעה בתחרות.

<u>נספח "יב"</u> תרגום לאנגלית של החלטת הרשויות השוודיות מצורף לבקשה זו **כנספח יב'**.

75. גם בשוודיה נדונה השאלה האם יש לראות בהקמת תאגיד המיחזור משום הסדר כובל. עמדת הרשויות היתה כי אין לראות פסול בהקמת התאגיד, שעה שהקמה זו נובעת מהוראות החוק:

> "<u>The applicability of competition law</u>
>
> Anti-competitive agreements which do not express the free will of the parties to it, but are the direct or intended result of legislation or the unavoidable effect of it, do not fall within the scope of the Competition Act.

> Even if the above-mentioned regulations do not expressly force the economic operators to co-operate within recycling systems, they nevertheless constitute an incentive for co-operation. With reference to the provisions in the regulations, the economic operators are jointly creating recycling systems. The aim is to establish a single nation-wide system for each packaging material. (For specific types of packaging - i.e. packaging made of glass, cardboard and aluminium - there are already systems established on the Swedish market). In these cases it is a delicate and complicated task to decide to what extent an activity is necessary in order to achieve the targets for recovery and recycling laid down by law, and to what extent the activity goes beyond what is a requirement of law. There is obviously a risk that this type of environmental regulations, although they do not expressly provide for it, might lead to activities restricting competition on the market. One example is that the functioning of the systems to some extent needs a certain exchange of information, e.g. on the volume of packaging put on the market. It is important to make sure that this information is really necessary and that it is treated as strictly confidential. Another example is if the use of recycled material is limited, i.e. if it is available as raw material only to certain producers or products. This might diminish incentives for technical progress.
>
> It can also be anticipated that the present systems for collecting packaging will, at least to begin with, each get a sole position on the market for their respective packaging material..."[3]

76. נציב התחרות האירופית בחן בשנת 2001 את פעילותם של תאגידי מיחזור בגרמניה ובצרפת והגיע למסקנה ברורה כי אין מדובר בהסדרים כובלים. החלטות הנציב עסקו בתאגידים הפועלים, מוסדרים **ונשלטים** בדרך דומה לזו של תאגיד המיחזור הישראלי, והנציב מצא שדרך התקשרותם עם בעליהם אינה כוללת כבילות.

כך, בהחלטה בנושא התאגיד הגרמני:

> "40. Membership of the company is open to all German and foreign undertakings. In 1998 DSD had 552 shareholders. The shareholders are firms in the distributive trades, bottlers and packers, manufacturers of packaging and suppliers of packaging material...
>
> 41. The Constitution provides that there is to be a supervisory board composed of an equal number of representatives of the distributive trades, bottlers and packers, and manufacturers of packaging and suppliers of packaging material. The present board is made up of three representatives of each group and three representatives of waste disposal firms.
>
> ...
>
> 106. DSD's Constitution contains no exclusivity clauses. The shareholders are free to enter into contracts with organizations competing with DSD, or with firms providing services to DSD."

[3] Competition Policy and Environment, OCDE/GD(96)22, Competition Policy Roundtables, No. 1, Contribution from Sweden (http://www.oecd.org/dataoecd/34/19/1920007.pdf, visited 15.2.2004).

[החלטת הנציבות בעניין DSD - גרמניה[4]]

ובאופן דומה, גם בהחלטת הנציב בדבר התאגיד הצרפתי:

> "11. Eco-Emballages is a private limited-liability company set up in 1992 and located in Levallois-Perret, France. Its shareholders are the Compagnie pour le financement d'Eco-Emballages (Ecopar), which is made up of producers and their trade associations (70% of the capital), the five sectoral networks concerned, i.e. steel, aluminum, paperboard/paper, plastic and glass (each with 4% of the capital), distributive firms and their trade bodies and, as required by its articles of association, its directors.
>
> ...
>
> 72. Eco-Emballages' articles of association do not contain any exclusive clause restricting shareholder's freedom of action on the relevant markets and therefore do not contravene Article 81 of the EC Treaty."

[החלטת הנציב בעניין Eco-Emballages - צרפת[5]]

77. תימוכין נוספים למסקנה כי אין בתאגיד המיחזור כדי לפגוע בתחרות ניתן למצוא בהחלטת רשות התחרות השוודית בעניין חברת Returpack. הרשות השוודית קבעה אף היא שאין בבעלות המשותפת על תא המיחזור מצדם של מתחרים כדי לפגוע בתחרות:

> "The return system is pursued and administered by Returpack, a company owned by PLM, BSAB, indirectly owned by several Swedish breweries and by the trade, which owns both directly and indirectly. The owner companies within each category are competitors in all essential respects.
>
> The Competition Authority finds that the ownership relations within Returpack themselves do not appreciably limit the competition since the part-owners are said to be free to participate in and establish other return systems, both for aluminium cans and for other packing types."

78. **הניסיון רחב ההיקף באירופה מלמד שאופיים הציבורי של תאגידי המיחזור ודרישות הפעלתם גורמים לכך שתאגיד אחד דומיננטי מספק את כל צרכי המשק בתחום פעילותו.** DSD בגרמניה הוא התאגיד **היחיד** שזכה להכרה לפי חוק המיחזור הגרמני בגרמניה כולה[6]. Eco-Emballages הוא התאגיד **היחיד** בעל הכרה ופעילות כוללת לכל סוגי האריזות בצרפת כולה (שלושה תאגידים אחרים עוסקים אך ורק באריזות משקאות אלכוהוליים, אריזות

---

[4] COMP D3/34493 - DSD, Commission Decision relating to proceeding under article 81 of the EC Treaty, 17 September 2001, [2001] OJ L319/1.

[5] COMP/34.950 - Eco-Emballages, Commission Decision relating to proceeding under article 81 of the EC Treaty, 15 June 2001, [2001] OJ L 233/37.

[6] ר' החלטת הנציבות בעניין DSD, **לעיל** ה"ש 4, פסקה 27.

תרופות ושקיות קניות)[7]. זהו המצב במדינות רבות נוספות באירופה, כפי שכתבה הנציבות בהחלטה העוסקת בתאגיד DSD הגרמני, שהוא כזכור התאגיד היחיד המוכר בגרמניה:

> "Private-sector take-back and exemption systems comparable to DSD's have also been set up in other Member States of the European Union in recent years. Many of them likewise use, under appropriate licensing agreement with ProEurope, the Green Dot mark. Currently these systems are: Eco-Emballages SA (France), Altstoff Recycling Austria AG (Austria), asbl Fost plus vzw (Belgium), Sociedade Ponto Verde SA (Portugal), Ecoembalajes Espana (Spain), Valorlux asbl (Luxemburg) and Repak Limited (Ireland). ***Many of these, in their own Member States, have attained a comparable market position to that of DSD***".[8] [ההדגשה שלנו]

עוד נציין על דרך הכלל, שגם במדינות אחרות במערב, בהן יפאן וארצות סקנדינביות אחרות, בחרו במנגנון פעולה דומה.

79. עולה מכל זאת כי אותם חששות העולים לכאורה מהסדר זה, נבחנו אף במדינות אחרות, אולם בסופו של דבר הגיעו הרשויות שם למסקנה כי יתרונות תאגיד המיחזור עולים בהרבה על החשש מחסרונותיו האפשריים. יתר על כן, במשפט האירופי נפסק פעם אחר פעם כי אין מדובר בהסדר כובל כלל ועיקר.

ה. סיכום

80. מכל האמור לעיל, עולה כי תאגיד המיחזור, נשוא בקשה זו, הינו כלי חיוני ואף הכרחי להגשמת מטרותיו של חוק הפיקדון - עידוד וייעול איסוף ומיחזור מכלי משקה ריקים, כאמצעי ראשון במעלה לקידום איכות הסביבה.

81. בכך, יתרום ההסדר המוצע רבות לטובת הציבור, בין השאר, בתחומים הבאים:

81.1. שיפור רמת הנקיון ברשות הרבים;

81.2. הקטנת כמות האשפה המופקת והנטמנת;

81.3. הנהגת שיטה שתעודד ותמריץ ייצור ושימוש במכלי משקה הניתנים למיחזור;

81.4. מניעת בזבוז משאבי טבע וקרקע לצרכי הטמנה;

81.5. הבטחת יעילות מירבית בהקצאת משאבים;

---

[7] ר' החלטת הנציבות בעניין Eco-Emballages, **לעיל** ה"ש 5, פסקאות 58-59.

[8] COMP D3/34493 - DSD, Commission Decision relating to proceeding pursuant to article 82 of the EC Treaty, 20 April 2001, [2001] OJ L166/1.

81.6. צמצום בהוצאה של מטבע זר מן המדינה;

82. ההסדר המוצע אינו מעורר חשש של ממש לפגיעה כלשהי בתחרות, מהטעמים המפורטים לעיל, ובעיקר מאחר ותאגיד המיחזור אינו רשאי לחלק רווחים ואף לא לפעול בכל עניין מלבד איסוף ומיחזור מכלים ריקים בהתאם להוראות החוק. הריחוק בין תחומי העיסוק של תאגיד המיחזור ואלו של המבקשות, כמו גם האמצעים הנוספים שנקטו המבקשות בעיצוב ההסדר (מינוי דירקטורים מהציבור, מינוי מומחה חיצוני לקביעת שיעור דמי הטיפול ועוד), מבטיחים אף הם כי הפגיעה האפשרית בתחרות, תהיה מצומצמת ביותר. אף הממונה על ההגבלים העסקיים נתן את ברכתו להסדר המוצע.

83. אשר על כן ובשל כל אחד מן הנימוקים המפורטים לעיל, יחדיו ובמצטבר, מתבקש בית הדין הנכבד לאשר את ההסדר.

- **פרטי ההסדר הכובל האמור, נמסרו לרישום במרשם ההסדרים הכובלים ביום 24 במרץ 2004.**
- **המבקשות מבקשות היתר זמני לפי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים.**
- **בקשה זו נתמכת בתצהירו של מר יוסי אריה, יו"ר דירקטוריון תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ.**

בנימין רוטנברג, עו"ד

רון גזית, רוטנברג ושות'

ב"כ המבקשות

תצהיר

אני הח"מ, יוסי אריה, נושא ת.ז מס' 5732471-7, אשר מקום עבודתי ברחוב קויפמן 4 תל אביב, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת, בכתב, כדלקמן:

הנני משמש כיו"ר דירקטוריון תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (להלן: "**התאגיד**" או "**תאגיד המיחזור**").

אני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשת אישור הסדר המוגשת בהתאם להוראות סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988.

כל האמור בתצהירי זה נכון לפי ידיעתי האישית ו/או למיטב אמונתי ו/או לפי ידיעות שהגיעו אלי מתוקף תפקידי ו/או לפי מסמכים שעיינתי בהם, והטענות המשפטיות השזורות בו ידועות לי לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי.

1. ביום 27.3.01 הגישו הצדדים להסדר כובל זה וכן גופים נוספים בקשה לאישור הסדר כובל (להלן: "**הבקשה הראשונה**") לבית הדין הנכבד. ביום 5.11.01 נעתר בית הדין לבקשה הראשונה והעניק את אישורו להסדר כובל וזאת לתקופה של 3 שנים מיום הגשת הבקשה. בשל פקיעת תוקפו של אישור בית הדין הנכבד ההולך וקרב, מגישים הצדדים בקשה נוספת לאישור הסדר כובל.

2. האמור בבקשה הראשונה נכון בעיקרו ויפה אף לבקשה זו, ובשל כך חוזרת בקשה זו בעיקר על הטעמים העיקריים המצדיקים את אישורו של ההסדר הכובל כשם שהונחו בפני בית הדין הנכבד לפני כשלוש שנים. כמו כן אוסיף פרטים בדבר פעילותו של התאגיד ממועד היווסדו ועד היום.

3. במסגרת הבקשה הראשונה, נבחן ההסדר נשוא הבקשה הראשונה על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים, אשר הודיע כי הוא נוטה, בכפוף לתנאים מגבילים שקבע, כמפורט בבקשה זו להלן, להמליץ לבית הדין להגבלים עסקיים לאשר את ההסדר הכובל שבין הצדדים.

נספח "א" תקנון התאגיד, המצורף **בנספח א'**.

נספח "ב" רשימת התנאים לפעילותו של התאגיד, מטעם הממונה על ההגבלים העסקיים, מצורפת לבקשה זו, ומסומנת **נספח ב'**.

4. ההסדר נשוא בקשה זו, הנוגע להמשך קיומו ופעילותו של תאגיד המיחזור, יפעל לטובת הציבור ויתרום לתועלתו, ולפיכך מתבקש בית הדין הנכבד לאשרו על פי סעיפים 9 ו-10

לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. טובת הציבור מתבטאת, בין היתר, בכך שהמשך קיומו של התאגיד יביא להגשמת מטרות חוק הפיקדון, ובראשם קידום איכות הסביבה והניקיון. קיומו של התאגיד במתכונת שבה התקיים בשלוש השנים האחרונות, תייעל ותשפר את הליך איסוף מיכלי המשקה. מאידך, קיומו של התאגיד לא יפגע בתחרות במשק.

א. פתח דבר

5. תאגיד המיחזור, בו חברים יחדיו גדולי יצרני המשקאות בישראל, הוא יצירתו של חוק הפיקדון, והוא הדרך היחידה לקיום הוראותיו המהותיות של חוק הפיקדון. חוק זה יצר מהפך בתחום איכות הסביבה בישראל, והתאגיד שהוקם מכוחו אוסף עשרות מיליונים של מיכלי משקה בחודש.

6. כפי שהסבירו לי יועצי המשפטיים, ספק אם יש מקום מלכתחילה לבחינת פעילותו של תאגיד המיחזור במשקפי דיני ההגבלים העסקיים. לפי הוראות חוק הפיקדון ולפי תקנונו של התאגיד, אנו עוסקים בארגון בעל אופי ציבורי לחלוטין, שאינו יכול לעסוק בפעילות כלשהי מלבד איסוף מיכלי משקה ומיחזורם; שאינו יכול לפעול למטרות רווח; שחייב לספק שירותים שוויוניים לכל דורש. יתר על כן, לפי תקנון התאגיד, יכול כל יצרן וכל בית עסק להפוך מיד כשירצה בכך לבעל מניות בתאגיד, ומכאן ש"בעלותם" של בעלי המניות בתאגיד אינה בעלות של ממש – אין להם כל שליטה בקניינם.

בנסיבות אלה, ברור שאין מדובר בפעילות עיסקית רגילה ביחס אליה יש מקום לבדוק את אופי שיתוף הפעולה בין חברי התאגיד; ענייננו בגוף מעין-ציבורי שהוקם על מנת למלא מטרות ציבוריות של שמירה על איכות הסביבה.

7. כפי שאראה בהמשך, הן המציאות הכלכלית והן חוק הפיקדון מכוונים בפועל באופן בלעדי לקיומו של תאגיד מיחזור אחד בשירותיו משתמשים הכל. הוראותיו המהותיות של חוק הפיקדון יוצרות תמריצים לפעילות בדרך זו בלבד. הצרכים הכלכליים של הפעלת התאגיד מחד, ואיסור הפעילות למטרות רווח מאידך, מלמדים אף הם שצורת פעילותו האפשרית והנכונה של התאגיד היא זו המתבקשת כאן.

ודוק, גם הניסיון הבינלאומי מוכיח זאת, וכפי שאראה בהמשך זוהי דרך פעילותם של תאגידים גדולים ברחבי העולם המערבי.

8. **התאגיד הקים בזמן שיא מערך ארצי מרשים של איסוף, שינוע ומיון של מיכלי משקה האוסף עשרות מיליונים של מיכלי משקה בחודש, ומערך לגביית ותשלום פקדונות לציבור. המשך קיומו של התאגיד במתכונתו הנוכחית היא תנאי מרכזי להמשך הצלחת חוק הפיקדון.**

א.1. <u>חוק הפיקדון</u>

9. חוק הפיקדון נועד לקדם מטרה חברתית חשובה - קידום איכות הסביבה על ידי עידוד איסוף מיכלי המשקה מחוצות הארץ. האמצעי שנבחר על ידי המחוקק להגשמת מטרה זו היה קביעת פיקדון בסך 25 אג' על מכלי משקה (ראה ס' 2 לחוק הפיקדון), והשבתו לידי מי שמחזיר את מיכל המשקה לבית העסק.

א.2. <u>התיקון לחוק ומטרותיו</u>

10. כפי שהסבירו לי יועצי המשפטיים, זמן קצר לאחר תקיקתו תוקן החוק (תיקון מס' 2), התשנ"ס - 2000 (ס"ח תשנ"ס 272), כך שהתאפשרה הקמתו של תאגיד מיחזור. בארצות מערביות אחרות הוכח קיומו של תאגיד מעין זה כפיתרון היעיל והנכון על מנת לקיים איסוף נרחב של מכלים ריקים.

11. התיקון לחוק הפיקדון, מבוסס על נסיון שנצבר במדינות מערביות אחרות, וכי גם במדינות אחרות עליהן מבוסס המודל הישראלי פועל רק תאגיד מיחזור אחד בו שותפים כל היצרנים, היבואנים, רשתות השיווק וכיו"ב. מכאן מובן מדוע נוסחו דברי ההסבר להצעת החוק, בכל הנוגע לחברי תאגיד המיחזור, בלשון יידוע, קרי "התעשיינים, היבואנים רשתות השיווק..."; תאגיד המיחזור בארצות עליהן מבוסס המודל הישראלי, אכן הינו תאגיד אחד בלבד, אשר בו חברים מי מהגורמים המעוניינים.

א.3. <u>המנגנון הקבוע בחוק בעניין תאגיד מיחזור</u>

12. הרעיון העומד מאחורי תאגיד מיחזור הינו פשוט - דמי הפיקדון הנגבים על ידי היצרנים והיבואנים, יועברו לתאגיד המיחזור; זה יממן באמצעותם את החזר הפקדונות ללקוחות; תאגיד המיחזור גם יאסוף את כל המכלים הריקים שנאספו ויהיה אחראי לטיפול בהם באמצעות מיחזורם ובאמצעים נוספים.

13. חוק הפיקדון קובע, בסעיף 8א לו, מספר תנאים, שעל תאגיד המבקש להיות תאגיד מיחזור לעמוד בהם על מנת לקבל הכרה מהשר כתאגיד מיחזור.

<u>נספח "ג"</u>

14. ביום 4.10.02 הכיר השר לאיכות הסביבה בתאגיד כתאגיד מיחזור מתוקף הסמכות שהוענקה לו בסעיף 8א לחוק. מכתב ההכרה של השר רצ"ב **בנספח ג'**.

15. כפי שהסבירו לי יועצי המשפטיים, ההוראה המרכזית המהותית הינה זו הקבועה בסעיף 8ב לחוק (אשר עודכנה בתקנות הפיקדון[1]), והיא קובעת כי תאגיד מיחזור חייב לעמוד

---

[1] מכוח חוק הפיקדון הותקנו תקנות הפיקדון על מכלי משקה (תיקון), התשס"ג – 2002, אשר לפיהן (ס' 3) תוקנו יעדי האיסוף כדלקמן:
(1) 50% לפחות – עד 31.12.02
(2) 60% לפחות – עד 31.12.03.
(3) 70% לפחות – עד 31.12.04
(4) 80% לפחות – עד 31.12.05

ביעדי איסוף של מכלים ריקים. אלו מוגדרים כאחוז מסויים מכלל המכלים המלאים שיוצרו או ששווקו במהלך השנה על ידי היצרנים או היבואנים המשתמשים בשירותיו של תאגיד המיחזור. אי עמידה ביעדי האיסוף גוררת אחריה סנקציה מנהלית חריפה, בדמות תשלום כפל הפיקדון שהיה אמור להשתלם עבור כל מכל משקה שלא נאסף, במסגרת יעדי האיסוף (ס' 8ב(ב) לחוק). כמו כן, אי עמידה ביעדי האיסוף, עלולה לגרום לביטול ההכרה בתאגיד מיחזור (ס' 8א(ג) לחוק). הוראה זו מבטיחה את הגשמת מטרות החוק באמצעות הצבת יעד איסוף ממשי.

16. כפי שהסבירו לי יועצי המשפטיים, לא ניתן להטיל יעדי איסוף מחייבים ללא התאגיד. כל בית עסק מחוייב לקבל כל מיכל מתוצרת המשווקת על ידו, לאו דווקא מכלים שנמכרו על ידו בפועל. מכאן שלא ניתן להטיל עליו חובת עמידה ביעד איסוף. היצרנים לעומת זאת, אינם עוסקים באיסוף המכלים בפועל, ועל כן אינם יכולים להשפיע על אחוזי האיסוף.

17. גם מנגנון הדיווח הינו פשוט הרבה יותר במודל התאגיד. התאגיד מרכז בידו את נתוני השיווק של כל המכלים המלאים של היצרנים המשתמשים בתוצרתו, ואף את נתוני האיסוף של כל בתי העסק. בכך, נחסכת מלאכה ביורוקרטית רבה ויקרה. התאגיד מחוייב כמובן להעביר נתונים אלו לידי הממונה על הפעלת חוק הפיקדון (ס' 10(א1) לחוק הפיקדון).

18. התאגיד, שאינו מוסד הרשאי לחלק רווחים, מורשה להחזיק בידיו את ההפרש בין סכומי הפיקדון המשתלמים לו לבין סכומי הפיקדון שהוא מחזיר לצרכנים (ס' 8(ד) לחוק). סכומים אלו יעמדו לרשות התאגיד לשם תחזוקת ושיפור מנגנון האיסוף.

א.4. הקמת התאגיד

19. קודם לכניסת חוק הפיקדון לתוקף, ביקשו יצרני המשקאות הקלים הגדולים ורשתות השיווק הגדולות להיערך לקראת החוק וזאת בדרך של הקמת תאגיד מיחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון.

20. מייסדי התאגיד דאז – הריבוע הכחול - ישראל בע"מ, שופר סל בע"מ, קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ, יפאורה תבורי בע"מ, טמפו תעשיות בירה בע"מ ומעיינות עדן בע"מ (יכונו יחדיו - "**המייסדים**") פנו אל הממונה על ההגבלים העסקיים ("**הממונה**") על מנת שיתיר להם התאגדות כאמור.

21. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, הממונה השתכנע בצורך להקים את תאגיד המיחזור במתכונת המוצעת, ובחודש יוני 2001 הודיע הממונה על עמדתו הסופית התומכת בבקשה להקמת התאגיד.

---

(5) 85% לפחות – עד 31.12.06

נספח "ד" הודעת הממונה, רצ"ב **בנספח ד'**.

22. ביום 14.10.2001 יוסד התאגיד בו היו שותפות שתי קבוצות של בעלי מניות: קבוצה אחת מורכבת מהיצרנים והקבוצה השנייה מורכבת מבתי העסק.

23. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, ביום 5.11.2001 ניתנה החלטת בית הדין להגבלים עסקיים המאשרת את ההסדר הכובל בתנאים שהומלצו ע"י הממונה (אישור הבקשה הראשונה) וזאת לתקופה של שלוש שנים ממועד הגשת הבקשה (27.3.2001).

נספח "ה" החלטת בית הדין, רצ"ב **כנספח ה'**.

א.5. <u>פעילות התאגיד מאז הקמתו</u>

24. מזה כשנתיים וחצי פועל התאגיד בהצלחה רבה וזוכה להכרה ולמודעות בקרב הציבור אשר נהנה משירותיו.

25. תאגיד המיחזור פועל במסגרת התנאים הקבועים בחוק הפיקדון ובכפוף לתנאים שקבע בית הדין המפורטים בנספח ב'. תאגיד המיחזור פועל כמוסד <u>**ללא כוונת רווח ומבלי שיוכל לחלק לחבריו רווחים או טובת הנאה כלשהי**</u>.

26. התאגיד מנהל פעילות ענפה בתחום של איסוף ומיחזור מיכלי משקה. להלן מספר דוגמאות להישגיו של התאגיד:

נספח "ו"

26.1. הגידול המרשים בכמות מיכלי המשקה הנאספים על ידי התאגיד ממועד היווסדו ועד לסוף חודש ינואר 2004 מפורט **בנספח ו'**.

26.2. ממועד היווסדו ועד סוף חודש ינואר 2004 אסף התאגיד כ- 545 מליון מיכלי משקה.

26.3. השיא היומי באיסוף מיכלי משקה, שנמדד במהלך חודש אוקטובר 2003, עומד על 2.03 מליון מיכלי משקה.

26.4. התאגיד הציב עד היום 100 מכונות לאיסוף ומיון אוטומטי של מיכלי משקה ברחבי הארץ.

26.5. התאגיד גובה את כספי הפיקדונות ומשלם אותם לציבור תוך זמן קצר תוך שימוש, בין היתר, במוקד טלפוני.

נספח "ז"

26.6. התאגיד משתמש בשרותי מרכז איסוף ארצי של מיכלי משקה באזור רמלה וכן הקים מרכז איסוף נוסף במפרץ חיפה. תמונות ממרכזים אלה רצ"ב **בנספח ז'**.

התאגיד מבצע את משימותיו בדרכים שונות ובכלל זה רוכש ומציב עשרות רבות של מכונות אוטומטיות המיועדות לאיסוף מיכלי משקה, מקיים מערך שינוע של מיכלים מבתי עסק רבים ומפעיל מרכזי איסוף.

27. פעילויותיו המרכזיות של התאגיד מבוצעות באמצעות מכרזים באופן שיאפשר לתאגיד לקבל את ההצעות הטובות ביותר הן מבחינת האיכות והן מבחינת המחיר. כך למשל בחירת ספק המכונות האוטומטיות ובחירת החברות שיספקו שרותי שינוע של מיכלי משקה מבתי העסק אל מרכזי האיסוף של התאגיד נעשו באמצעות מכרזים.

28. התאגיד פונה לציבור הרחב ולבתי העסק במסעי פרסום תקשורתיים בטלויזיה, ברדיו, בעיתונות ובשלטי חוצות תוך שהוא מלמד את הצרכנים על חשיבות השמירה על איכות הסביבה. בקמפיינים אלו מעודד התאגיד את הצרכנים לעמוד על זכותם לקבל את דמי הפיקדון וכן מגביר את מודעות בתי העסק לשרותי האיסוף שנכון התאגיד להעניק להם. התאגיד מעודד את פעילות האיסוף בבתי הספר, בצבא, בבתי חולים, באוניברסיטאות, בגני ילדים, במתנ"סים, בתנועות נוער, בשמורות טבע, בבתי מלון, במפעלים ובמקומות רבים נוספים.

29. 63 יצרנים ויבואנים מקבלים כיום שירותים מן התאגיד, והם חתומים על הסכם לפיו כספי הפיקדון שהם גובים מועברים לתאגיד. בתמורה, מספק להם התאגיד שרותי איסוף ושינוע של מיכלי המשקה מתוצרתם.

30. שרותי האיסוף של התאגיד ניתנים כיום לבתי העסק חינם. כל בית עסק שמעוניין בכך פונה למוקד השירות של התאגיד ופותח כרטיס לקוח. לאחר מכן, לפי מצב מלאי מיכלי המשקה המצויים ברשותו, מזמין בית העסק פינוי דרך מוקד המידע. פינוי מיכלים נעשה בד"כ בתוך 2 ימי עסקים ממועד קבלת הקריאה במוקד המידע. התאגיד מספק כיום לבתי העסק, ללא כל תמורה, שקים איכותיים לאיסוף מיכלי המשקה וכן חבקים. נכון למועד הגשת בקשה זו נותן התאגיד שרותיו לכ- 1,200 בתי עסק.

התאגיד מפעיל מערכת כספים ממוחשבת המאפשרת גביית פיקדונות מיצרנים ותשלום לציבור בזמן קצר.

31. התאגיד שוקד גם כיום על שיכלול ופיתוח מערך האיסוף. כך שוקד היום התאגיד על פיתוח מערך ממוחשב לזיהוי יחידני של שקי מיכלי משקה (בדומה למערכות הממוחשבות הנהוגות אצל חברות השילוח הגדולות) וכן על פיתוח מערכת מידע ייחודית שתייעל את פעילותו.

32. את חומרי הגלם המתקבלים מן המיכלים הריקים הממוחזרים מוכר התאגיד לגורמים שונים בארץ ובעולם.

33. עצם קיומו של התאגיד במתכונתו הנוכחית מאפשר צבירת ידע וכישורים המתועלים לשיפור וקידום נושאי איכות הסיבה בתחום של איסוף מיכלים. אם לא היה קיים התאגיד, היה כל יצרן מחוייב בהקמה של מערך נפרד של איסוף מיכלי משקה. אם אכן כל יצרן היה מפעיל מערך איסוף עצמאי, העלות הכוללת למשק היתה גבוהה בהרבה (לאור העלויות הקבועות הגבוהות הנדרשות להשקעה זו) ולא ניתן היה להגיע לרמת ההישגים אליהם הגיע התאגיד.

34. גם בתחום העמידה ביעדי האיסוף הגיע התאגיד להישגים חסרי תקדים. בתוך כשנה וחצי ממועד הקמתו אוסף התאגיד למעלה מ 60% מכמות מיכלי המשקה הנמכרים. זאת כאשר יעד האיסוף לשנת 2003 עומד על 60%.

35. עם זאת, בשנת 2002 לא עמד התאגיד ביעדי האיסוף שנקבעו בחוק הפיקדון, ובשל כך הוטל עליו קנס בגובה כ- 33 מיליוני ₪, והמדינה מבקשת להטיל על התאגיד קנס נוסף בגובה 14.5 מיליוני ₪ גם בגין שנת 2001 (הסכומים ללא מע"מ). היכולת לעמוד ביעדים כה גבוהים היתה מוטלת בספק כבר במועד בו הוקם התאגיד; אנשי המקצוע של התאגיד התריעו כי הקמה של מערך תפעולי בהיקף ארצי בפעילות אשר אין בה כל נסיון קודם בישראל, אינה בת יישום בתוך פרק זמן כה קצר.

המשרד לאיכות הסביבה וכן וועדת הכלכלה של הכנסת הכירו במצוקת התאגיד, ובאי ההיתכנות המעשית של עמידה ביעדים שהוגדרו בחוק ולפיכך קודמה יוזמת חקיקה לשנות בתקנות את יעדי האיסוף. ואכן, ביום 26.11.02 נכנסו לתקפן תקנות הפיקדון על מכלי משקה (תיקון), התשס"ג - 2002, אשר עדכנו את יעדי האיסוף.

א.6. <u>הקשיים והאתגרים הניצבים בפני התאגיד</u>

36. פעילות התאגיד,שהיא ראשונה מסוגה בארץ, לא זכתה לסיוע מצד המחוקק. לקונות בחוק גרמו לאי וודאות באשר למערך ההכנסות וההוצאות של התאגיד. כך למשל נושא חבות המס של התאגיד הוסדרה רק כשנה לאחר הקמת התאגיד והוא הדין לגבי חובת ניכוי מס במקור של התאגיד.

אפרט להלן בקצרה שתיים מן הבעיות החמורות עמן מתמודד התאגיד.

37. **אי הוודאות בנושא המע"מ:**

עד היום אי הוודאות בנושא המע"מ מעיבה על יכולתו של התאגיד לכלכל צעדיו לאורך זמן.

בחוק הפקדון נקבע כי גובה הפקדון יהיה 25 אגורות, אך נשמטה מן החוק ההתייחסות לשאלה אם סכום זה חייב במע"מ, שמא הוא כולל מע"מ ואולי אין חובת מע"מ כלל.

כאשר נכנס חוק הפקדון לתוקף ביום 1 באוקטובר 2001, איש לא ידע את התשובה לשאלה ואף רשויות המע"מ לא נתנו דעתם לנושא.

בדיקות ובירורים שביצע התאגיד במשרד לאיכות הסביבה ובוועדת הכלכלה של הכנסת העלו, כי המחוקק לא התכוון כלל כי הפקדון על מיכלי המשקה יהיה חייב במע"מ. ואולם, רשויות המע"מ אשר ראו בחוק הפקדון מקור הכנסה בלתי צפוי ומפתיע של תקבולי מע"מ, הודיעו בסופו של דבר לתאגיד כי הסכום של 25 אגורות כולל מע"מ, דהיינו, לדידם סכום הפקדון אינו 25 אגורות, אלא 21.18 אגורות ובצירוף 3.82 אג' מע"מ.

קביעה זו יצרה מבוכה כללית בכל הקשור לאופן יישום החוק, שכן להחלת המע"מ על הפקדון יש משמעויות רבות הן תזרימיות והן רישומיות בכל הקשור לרישום החזר הפקדונות בקופות הרושמות של בתי העסק והוצאת חשבוניות. המבוכה גדלה גם לנוכח העובדה, כי שיעור הפקדון באילת, איזור סחר חופשי ללא מע"מ, הוא גם 25 אג' למרות שאין הסכום חייב במע"מ או כולל מע"מ. **למיטב ידיעת התאגיד, עד היום לא באו כל הבעיות האלה על פתרונן ועדיין אין יודעים יצרני המשקאות ובתי העסק כיצד לנהוג בסוגיות שונות כמו למשל לגבי מיכלי משקה הנמכרים באילת.**

בכל הקשור לתאגיד המיחזור, עמדת רשויות המע"מ הנחיתה מכה קשה על התאגיד. משמעות ההחלטה היא כי מאותו סכום שאמור לממן את פעילותו של התאגיד קרי, ההפרש בין סך כל הפקדונות שנגבו לפקדונות שהוחזרו לציבור, מופחת סכום בשיעור של 18% המועבר לשלטונות מע"מ.

מכאן, שלרשות התאגיד עומד פחות כסף לצורך ביצוע איסוף מכלי המשקה. התאגיד יכול לרכוש פחות מכונות אוטומטיות, להפעיל פחות אספנים ברחבי הארץ, וכיו"ב. כתוצאה מכך, קטן עוד יותר הסיכוי שהתאגיד יגיע ליעדי האיסוף המחייבים אותו. בעקבות זאת יגדלו הקנסות שישלם התאגיד למשרד לאיכות הסביבה בשל אי עמידה ביעדי האיסוף, דבר שיקטין עוד יותר את האמצעים שיעמדו לרשות התאגיד לשם ביצוע האיסוף, וחוזר חלילה, עד אשר יגיע התאגיד לקריסה כלכלית ותפקודית.

ויודגש, מי שעסקו במלאכת החקיקה של חוק הפקדון אשר בדקו את ההיתכנות הכלכלית של התאגיד, לא הביאו בחשבון כי 18% מהסכום המיועד לתאגיד יילקחו ממנו לטובת תשלומי המע"מ.

המשרד לאיכות הסביבה ויו"ר וועדת הכלכלה, ח"כ פורז, הודיעו לתאגיד במספר הזדמנויות, כי הם פועלים לשינוי החוק בעניין זה באופן שיפטור את הפקדון מחובת המע"מ, אולם דומה כי התנגדות רשויות המע"מ מונעת בשלב זה את תיקון החוק.

38. **אי אכיפת החוק:**

כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, לתאגיד לא הוענקה בחוק הפיקדון כל סמכות לאכוף את החוק. חובה זו מוטלת על המשרד לאיכות הסביבה. במשך כשנה וחצי ממועד קיומו של התאגיד, נמנע המשרד לאיכות הסביבה משיקוליו הוא, מלאכוף את החוק על בתי העסק. ואכן בעבר סרבו בתי עסק רבים מלקיים את חובת קבלת מיכלי המשקה, ובכך נפגע באופן מהותי שיעור האיסוף של התאגיד והוא ניצב כיום בפני קנסות בגובה עשרות מליוני שקלים חדשים.

א.7. <u>פרישת בתי העסק</u>

<u>נספח "ט", נספח "ט"</u>

39. במהלך השנתיים האחרונות פרשו מהתאגיד בתי העסק שהיו חברים בו. מכתבי הפרישה של בעלי המניות הריבוע הכחול - ישראל בע"מ, שופרסל בע"מ וקלאבמרקט בע"מ מצורפים בזאת **כנספח ח'**. פרישתם של בתי העסק הינה על רקע מחלוקת במסגרתה טוענים בתי העסק כי על התאגיד לשלם להם את הוצאות עמידתם בהוראות חוק הפיקדון (לדוגמא, הוצאות תוספת כוח האדם בבתי העסק, הוצאות עדכון מערך המחשוב וכד'). רשת הריבוע הכחול - ישראל בע"מ אף הגישה תביעה נגד התאגיד, המצורפת **כנספח ט'**, בדרישה כי הריבוע הכחול תזכה להעדפה על פני כלל בתי העסק בישראל, וכי התאגיד יממן לרשת זו את כל פעילות האיסוף.

<u>נספח "י"</u>

עמדתו של התאגיד, כפי הוסברה לי על ידי יועצי המשפטיים, היא כי לא תלה עליו החובה לשלם מכיסו לבתי עסק, על מנת שאלה יוכלו לקיים את הוראות החוק. חובה זו מוטלת עליהם מכוח החוק והם אלה שצריכים לשאת בה. כתב ההגנה שהגיש התאגיד בתביעתה האמורה של הריבוע הכחול, מצורף **כנספח י'**.

40. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, הואיל והחברות בתאגיד היא על בסיס וולונטרי, רשאי כל בעל מניות לפרוש מן התאגיד. עם זאת **כל בתי העסק שפרשו מחברותם בתאגיד, ממשיכים ליהנות משרותיו היעילים והאיכותיים של התאגיד**, והפעם כבתי עסק המקבלים שרותים.

41. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, בהתאם לחוק כל יצרן, יבואן או בית עסק שיחפצו להצטרף כחברים בתאגיד יכולים לעשות כן בכל עת. משכך, התאגיד ערוך ומוכן לפעולה במתכונת בה חברים בו הן בתי העסק והן היצרנים או חברים בו רק סוג אחד של גורמים בשוק.

42. על אף שבעלי מניותיו של התאגיד, במועד הגשת בקשה זו, הינם יצרנים/יבואנים בלבד (עקב הפרישה כאמור), הרי שעל פי תקנון התאגיד, כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, משווק או בית עסק אשר חפץ להצטרף לתאגיד רשאי לעשות כן (סעיף 15.3 לתקנון).

ב. הבסיס הכלכלי לפעילות התאגיד – הסיבה בשלה פעיל רק תאגיד מיחזור אחד

43. כעולה מהוראות חוק הפיקדון, נטל איסוף המכלים הריקים רובץ בפועל לפתחם של בתי העסק אליהם מוחזרים באופן טבעי המכלים הריקים, ועל בתי העסק להחזיר את המכלים אל היצרנים המחזיקים בכספי הפיקדון. עם החזרת המיכל אל היצרן, מחזיר היצרן את כספי הפיקדון לבית העסק, ובכך נסגר מעגל ביחס לכספי הפיקדון של מיכל המשקה שהוחזר; הפיקדון הוחזר במלואו, ולא בידי בית העסק ואף לא בידי היצרן נותרו כספים לממן מהם את כל הפעילות הנגזרת מהוראות חוק הפיקדון.

ומה עם כספי הפיקדון שנותרו בידי היצרנים לאחר שמיכלי משקה מסויימים לא הוחזרו לידיהם? כספים אלה מועברים אל הקרן לשמירת הניקיון מכוח חוק הפיקדון (סעיף 8 לחוק הפיקדון). לפיכך, גם כספים אלה אינם עומדים לרשות בתי העסק והיצרנים למימון פעילותם לפי חוק הפיקדון.

44. לעומת זאת, עם הקמת תאגיד מיחזור, יכול תאגיד המיחזור לשמור את עודפי כספי הפיקדון שנותרים בידו מן הטעם שחלק מן הבקבוקים לא הוחזרו אליו; החובה להעביר הפרשים אלו אל הקרן שהוקמה מכוח החוק, אינה חלה על התאגיד ועל יצרנים / יבואנים המקבלים ממנו שירותים. כספים אלה יכולים לממן את פעילות איסוף הבקבוקים מבתי העסק, ואת יתר הפעילות הנדרשת לפי חוק הפיקדון.

45. נמצא אפוא, כי כדי שתאגיד המיחזור יוכל להתקיים ולפעול יש למצוא **נקודת השקה** בין הנטל שרובץ על בתי העסק לבין הכספים שאמורים לממן את תאגיד המיחזור, דהיינו, הפרשי דמי הפיקדון.

כפי שאסביר להלן, נקודת השקה זו הינה בקיומו של תאגיד אחד בו יכול כל יצרן, משווק ובית עסק להיות בעל מניות, וממנו יכול כל יצרן, משווק ובית עסק לקבל שירותים גם אם איננו בעל מניות. לרשות תאגיד מיחזור זה יועמדו באמצעות היצרניות כספי ההפרש מדמי הפיקדון והוא זה שישא בנטל שרובץ בעקרו על בתי העסק – נטל האיסוף.

אציין כי כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, חברותם של בתי עסק בתאגיד עודנה אפשרית לפי תקנון התאגיד, ככל שיבחרו, ומכל מקום מוספים בתי העסק ורשתות השיווק לקבל שירותים מן התאגיד.

46. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, דומה כי הקמת תאגיד ארצי אחד היא אף כוונת המחוקק בהקמת תאגיד המיחזור במסגרת ההוראות הקיימות של חוק הפיקדון. ויובהר, כל פעולה בדרך אחרת מזו המוצעת תביא לכך כי התאגיד לא יתקיים, ולהפיכת סעיפים 8 א' ו- 8 ב' לחוק הפיקדון לאות מתה בספר החוקים. במקרה כזה תיפגע קשות המטרה של איסוף המכלים.

47. למעשה, לא זו בלבד שיש סיבות רבות מדוע יעיל יותר לפעול במסגרת תאגיד מיחזור אחד, הרי יש רגלים לטענה שלא ניתן אלא לפעול במסגרת תאגיד אחד. אם לא כן מלאכתו של המחוקק תושם לאל, ולא תוגשמנה מטרותיו של החוק. אסביר.

48. לכאורה ניתן היה לחשוב כי קיימות אפשרויות אחרות להקמת תאגיד מיחזור בהרכבים מצומצמים יותר מן ההרכב המקיף המוצע כאן. אבחן אפשרויות אחרות כאלה להלן:

48.1. **האחת**: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור משל עצמה.

48.2. **השניה**: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור עם יצרן משקאות, או כי כל יצרן משקאות יפעל במסגרת תאגיד מיחזור לבדו (ללא השתתפות רשת שיווק).

48.3. **השלישית**: כי כל רשת שווק גדולה תקים תאגיד מיחזור בו ישתתפו היצרנים הגדולים.

49. נבחן להלן כל אחת מן האפשרויות לנוכח הוראות חוק הפיקדון, ולנוכח הנחת יסוד בדבר מקורות למימון הוצאות תפעול של תאגיד המיחזור. הנחת החוק היא כי בידי תאגיד המיחזור יישאר עודף של כספים שייווצר כתוצאה מההפרש שבין סך דמי הפיקדון ששולמו ליצרנים לבין דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים, שכן שיעורי האיסוף יהיו נמוכים מ- 100%. לשם כך החוק פוטר את תאגיד המיחזור מלהשיב עודף זה למשרד לאיכות הסביבה, כך שהתאגיד יוכל להשתמש בכספים אלה למימון פעילותו.

50. **<u>האפשרות הראשונה: תאגידי מיחזור של הרשתות בלבד</u>** - לתאגידים כאלה אין כספי פיקדון כלל. מכאן, שאין להם מקורות להשבת דמי פיקדון לצרכנים שלא לדבר על עודף למימון הפעילות. עוד יצויין, כי כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, אין כל חובה לפי חוק הפיקדון על היצרנים להצטרף לתאגיד מיחזור כלשהו.

תאגיד מיחזור כזה יחזיר את המיכלים שנאספו על ידו ליצרנים ואלו יעבירו לו דמי פיקדון כנגד המיכלים הללו. כך יכסה התאגיד **בדיעבד** את הכספים שילם לצרכנים אולם, (ומבלי להיכנס לשאלת הפרשי המימון של דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים טרם התאגיד קיבל את דמי הפיקדון מהיצרנים) לתאגיד כזה אין עודף למימון פעולותיו: במקרה כזה הרשת נדרשת לממן את התאגיד מכיסה, ובעצם היתרון הנעוץ בהקמת התאגיד (קבלת העודפים של דמי הפיקדון) נשמט, והוא לא יקום כלל.

זאת ועוד. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, תאגיד מיחזור שבבעלות רשת אין לו כלל נתון שאליו מתייחס יעד איסוף, שכן אין בו כל יצרן שהוא בעלים או מקבל שירותים; יעדי איסוף בחוק מתייחסים רק ליחס בין מספר המיכלים שייצרו או שווקו **היצרנים והיבואנים** המשתמשים בשירותי התאגיד לבין מספר המיכלים שנאספו על ידי התאגיד (ר' סעיף 28ב לחוק). מכאן שההכרה בתאגיד כזה כתאגיד מיחזור, כלל לא תיתכן.

51. **<u>האפשרות השניה: תאגיד של משווק + יצרן או של יצרנים בודדים</u>** - בתאגיד כזה היצרן החבר יעביר את כל הפיקדונות שבידיו לקופת התאגיד. תאגיד כזה יסכים לקלוט לתוכו רק את המוצרים שלו, וזאת כדי להיות במצב שייוותר אצלו עודף כספי למימון הפעולות שלו. מכך נובע, שכל רשת תצטרך להציב בתוכה מכונות של כל היצרנים (או כל התאגידים שיתקיימו). ברור כי זהו מצב בלתי אפשרי באופן פיזי, עוד לפני שנכנסנו לבחינת שיקולים של יעילות וסבירות כלכלית במצב דברים כזה – שיקולים אליהם נחזור בהמשך.

52. **<u>האפשרות השלישית: תאגיד נפרד לכל רשת שיווק עם כל היצרנים</u>** - במקרה כזה היצרנים שותפים בכמה תאגידים – אחד לכל רשת שיווק. נשאלת השאלה, לאיזה תאגיד יעבירו את הפיקדונות שבידיהם?

לכאורה ניתן להשיב על שאלה זו כדלקמן:

כל יצרן יעביר לתאגיד את הפיקדונות בהיקף הסחורה שלו שמכר לרשת, אלא שכמות זו כלל אינה כמות רלוונטית לכמות שיקלוט אותו תאגיד מיחזור, שכן כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, כל דיכפין יכול להחזיר את המיכלים הריקים, תהא תוצרתם אשר תהא, לתאגיד זה. זאת ועוד: היקף המיכלים הנמכר ברשתות מהווה רק כ - 10 אחוז מכלל המיכלים הנמכרים בישראל. לכן ברור כי נתון זה של היקף מכירות של אותו יצרן לרשת אינו רלוונטי להיקף הפיקדונות שיצטרך אותו תאגיד להחזיר לצרכנים.

אם כך, הדרך היחידה היא להעברת פיקדונות **בדיעבד** לנוכח היקף ההחזר בפועל.

שיטה זו אינה נותנת מענה לשאלת **העודפים** של הפיקדונות אשר אמורים לאפשר מימון פעילותו של התאגיד. לכאורה ניתן לחלק את העודפים בין כל התאגידים, אולם כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, אין מענה בחוק הפיקדון על-פי איזה מפתח לחלק את העודפים בין התאגידים. החוק אינו מתייחס כלל לצורך לחלק עודפים בין מספר תאגידים, שכן הוא כלל לא צפה מצב דברים כזה.

זאת ועוד. אפילו נדע כיצד לחלק את העודפים, הרי שנוצר מצב על פיו העודפים צריכים לאפשר מימון תפעול של מספר תאגידים במקום לשמש לכיסוי הוצאות התפעול של תאגיד אחד. מצב דבר זה מגדיל את הסיכון ביכולת הישרדותם של תאגידים אלה ולאיזה מן התאגידים על היצרנים להעביר עודפים אלה.

מעבר לכך, שיטה זו מחייבת את היצרנים להכפיל ולשלש את רמת הסיכון שלהם בנושא זה, שכן הם שותפים במספר תאגידים להשקעות ולסיכונים שבצידן.

בחינה כלכלית של מצב השוק במקרה של קיום מספר תאגידים, מעלה כי אין קיום כלכלי למספר תאגידים כאלו במקביל. נקודת שיווי המשקל למספר תאגידי מיחזור מעלה כי בסופו של תהליך ישרוד רק תאגיד אחד, לאחר תהליך של הקמה וסגירה של תאגידים

ואובדן השקעות שירדו לטמיון. בפועל, מסקנה זו תוביל לכך שאף תאגיד מיחזור לא יקום, שכן היצרנים ערים לניתוח כלכלי זה שמסקנותיו ברורות.

ברור הוא כי במקרה כזה היצרנים יעדיפו להשאר מחוץ לתאגידים כושלים כאלה ולהעביר את עודפי הפיקדון שיוותרו בידיהם למשרד לאיכות הסביבה.

יתרה מכך - כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, על-פי הוראת סעיף 2(ג) לחוק הפיקדון, יכול יצרן לקבוע את גובה דמי הפיקדון: אם יצרן מקבל שירותים מתאגיד מיחזור, רשאי תאגיד המיחזור לקבוע את דמי הפיקדון. ההגיון שבהוראה זו הוא ברור. תאגיד המיחזור יכול לתכנן את התכנית העסקית שלו רק תוך שליטה על גובה דמי הפיקדון אשר העודף שלהם מממן את הוצאותיו, וכן נוכח העובדה כי יש לגובהם השפעה על שיעורי ההחזר.

על-פי התרחיש המתואר כאן יוכלו שלושה תאגידי מיחזור לקבוע את גובה הפיקדון לאותו מוצר.

במצב דברים זה לא ניתן יהיה לפעול כלל, שכן לא ניתן יהיה לסמן את אותו מיכל ב- 3 סכומי פיקדון שונים, שכן הצרכן לא ידע מהו סכום הפיקדון שעליו לשלם. גם האפשרות שהיצרן ימכור לשוק אותו מוצר במחירי פיקדון שונים, אינו מעשי, שכן רוב הכמות נמכרת מחוץ לרשתות.

זאת ועוד. לא ברור כיצד יחולקו עודפי הפיקדון במצב דברים זה, שהרי צריך לשייך לכל תאגיד את העודפים "שלו", שהרי אם קבע דמי פיקדון גבוהים יותר משל התאגיד האחר, אותו תאגיד צריך ליהנות מכך והדברים מגיעים לתחשיבים מסובכים, שאין להם, כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, כל רמז בחקיקה.

התוצאה היא, שבמקרה של ריבוי תאגידים בהם חברים אותם יצרנים, צריך לשלול מתאגידי המיחזור את האפשרות לקבוע את גובה דמי הפיקדון. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, מצב דברים זה סותר את החוק והוא גם שולל מן התאגידים את יכולתם לנהל את פעילותם הכלכלית. תאגידי מיחזור כאלה הם תאגידים שלא יקומו כלל כל עוד נלקח מהם הכלי המרכזי של קביעת גובה דמי הפיקדון.

53. בנוסף, יוער כי ברי שהקמת שני תאגידי מיחזור או יותר, דבר שהוא אפשרי מן הבחינה התיאורטית, תגרום לבזבוז משאבים. האלטרנטיבה לתאגיד מיחזור אחד הינה הכפלת (או שילוש, או יותר – כפי מספרם של תאגידי המיחזור התיאורטיים שיוקמו) ההוצאות לרכישת מתקני האיסוף ותחזוקתם. זאת, מעבר ליתרון הגודל שיש לתאגיד אחד שישרת את כל בתי העסק (בין אם הם חברים בתאגיד ובין אם לאו), המאפשר קניית מתקנים טובים יותר במחירים נמוכים יותר, ובכך יתרום גם לצמצום הוצאת מטבע זר.

הקמת מספר תאגידי מיחזור תיצור, שלא לצורך, מספר מנגנונים שיעסקו במקביל באיסוף מיכלי המשקה. פעילותם המקבילה תגרום בזבוז שלא לצורך, ותמנע את הפעלתו

המוצלחת של חוק הפיקדון. תאגיד מיחזור **חייב** מטבע עיסוקו להחזיק ביתרונות משמעותיים ביותר לגודל, שרק הם מאפשרים פעילות בקנה מידה ארצי ועמידה ביעדי איסוף גבוהים.

ודוק, אפילו במדינות אירופאיות כדוגמת שבדיה, נורבגיה, צרפת וגרמניה, פועל ככלל רק תאגיד מיחזור אחד (ר' פרק ד.1 לעיל). על אחת כמה וכמה, שמדינת ישראל שגודלה מצומצם אינו יכולה להכיל מספר תאגידי מיחזור יעילים.

ג. פעילות תאגיד המיחזור אינה מהווה הסדר כובל

54. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, עמדת המבקשות היא שפעילותו של התאגיד וקשריו עם יצרני משקאות אינם מהווים הסדרים כובלים, שכן לא מתקיימים בו יסודות הכבילה והפגיעה בתחרות.

55. תאגיד האיסוף הוא חברה בע"מ שפעילותה מנוהלת לפי תקנונה, והוא בעל יכולת עצמאית לאספקת שירותים. ככל שקיים שוק במסגרתו מסופקים שירותי התאגיד, הוא מספק שירותים אלה באופן עצמאי לפי משאביו.

56. קשריו של התאגיד עם בעלי המניות בו, הם קשרי בעלות וכפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, ממילא אין בהם יסוד של הסדר או כבילה. על כך אפשר ללמוד מתקנון התאגיד המצורף.

57. בכל הנוגע לקשרים בין בעלי המניות בתאגיד לבין עצמם, הרי שכפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, אלו מתמצים כיום בבעלות המשותפת כפי שהיא מוסדרת בתקנון התאגיד. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים ההסכם שבין מייסדי התאגיד מיום 25 בספטמבר 2001 – הוא ההסכם שעמד במוקד האישור הקודם – הוא הסכם שמוצה; הוראותיו הובאו לידי ביטוי בתקנון התאגיד.

אין כל חובה על בעל מניות שלא לעזוב את התאגיד, שלא לפעול באופן עצמאי בתחומי הפעילות, ושלא להקים תאגיד מיחזור מתחרה. אציין, כי היעדר כבילה שכזו הוכח כאשר פרשו מחברותם בתאגיד בתי עסק שהיו חברים בו.

אציין כי למיטב ידיעתי בין בעלי המניות לבין עצמם אין הסכמים נוספים כלשהם בדבר פעילות התאגיד (כגון הסכמי הצבעה וכיו"ב).

עוד יש לשים לב, כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, שגם קניינם של בעלי המניות בתאגיד איננו למעשה "בעלות" רגילה; לפי תקנון התאגיד, יכול כל יצרן, יבואן ובית עסק לקבל מניות בתאגיד בכל רגע נתון (ר' סעיף 15.3 לתקנון התאגיד). אין מדובר לכן בהשקעה ובבעלות רגילה בעסק, כי אם בהשתתפות במנגנון ציבורי.

58. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, הקשר בין התאגיד לבין יצרני משקאות – יהיו הם בעלי מניות בו או אחרים – הוא קשר חוזי במסגרתו מוענקים ליצרנים "שירותי תאגיד מיחזור" לפי חוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**"). מהותו של שירות זה היא איסוף מיכלי המשקה מתוצרתו של היצרן. תועלתו של היצרן מתמצית בעיקרה בשחרורו מן החובה לדווח על פעילותו ולהעביר אל הקרן שהוקמה מכוח חוק הפיקדון את דמי הפקדונות שלא הוחזרו לבתי עסק (סעיף 8(ד) לחוק הפיקדון).

השירות ניתן ליצרני המשקאות באופן שוויוני, כפי חובתו של התאגיד לפי סעיף 8א(ב) לחוק הפיקדון, וללא תלות בהיותם בעלי מניות בתאגיד. התמורה שגובה התאגיד מכל יצרן היא דמי הפיקדון שגבה אותו יצרן על מיכלי המשקה מתוצרתו.

נספח "יא" דוגמת נוסח ההסכם בין התאגיד לבין היצרנים מצורפת **בנספח יא'**. אציין כי על אף שחוזה זה אינו מפרט בדבר הודעה מראש הנדרשת להפסקת קבלת השירותים, אין התאגיד מונע ממקבלי השירותים להפסיק את ההסכם כמעט ללא התראה. עד היום, כ-כ- 20 יצרנים הפסיקו באופן חד-צדדי ומיידי את יחסיהם עם התאגיד, כשהפסיקו לשלם עבור שירותיו, והתאגיד לא מנע זאת מהם.

לשם שלמות הדברים אציין כי בעלי המניות החברים בתאגיד טרם חתמו באופן רשמי על הסכם קבלת שירותים. הטעם לכך נעוץ אך ורק בתהליכים הסבוכים הנדרשים לחתימה על הסכם מול "בעלי עניין" לפי חוק החברות ולפי תקנון התאגיד. אף על פי כן, ניתנים השירותים לבעלי המניות היצרנים על בסיס תנאים זהים ושוויוניים לכל יצרן אחר כפי חובתו של התאגיד לפי חוק הפיקדון ולפי תקנון התאגיד.

59. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, נסיבות אלה בכללותן אינן מלמדות על קיומו של הסדר כובל מכוח אחת החזקות שבסעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים.

אציין כי כל מקבל שירותים יכול בהודעה מינמאלית מראש להפסיק לקבל שירותים מן התאגיד, וכך כבר ארע פעמים מספר בשנות פעילותו הראשונות של התאגיד. מי שיפסיק לקבל שירותים, יכול בכל רגע נתון לבחור לקבלם מחדש בתנאים שוויוניים כבעבר.

ד. פעילות תאגיד המיחזור אינה פוגעת בתחרות ואף אינה עלולה לפגוע בה

60. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, כאשר ניגשים לבחון את מידת הפגיעה האפשרית של הסדר הנטען כהסדר כובל בחופש התחרות, עלינו לבחון תחילה מהו השוק לגביו נטען כי יש חשש לפגיעה כאמור. בענייננו זה יש להבחין בין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות בשוק ייצור ו/או שיווק מכלי משקה מלאים, לבין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות בשוק מיחזור מכלי משקה ריקים. גם ביחס לבחינה הראשונה, עלינו להפריד בין בדיקה "אנכית", קרי החשש משיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים ובין משווקים, לבין בדיקה "אופקית", קרי חשש משיתוף פעולה בין מתחרים בייצור ו/או בין מתחרים בשיווק.

61. החשש משיתוף פעולה אנכי, היינו, בין יצרני ויבואני מכלי משקה, לבין משווקי מכלים אלה, הינו מלכתחילה נמוך. ממילא, שיתוף פעולה זה הינו הכרחי, כמוסבר לעיל, על מנת שתאגיד מיחזור יוכל לפעול. יתר על כן, המגבלות על זליגת מידע בין חברי התאגיד, אשר יפורטו בהמשך, מסירות כל חשש אפשרי מפני שיתוף פעולה מסוג זה.

62. באשר לבדיקה האופקית, היינו, שיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים מחד גיסא, ובין בתי עסק מאידך, הרי יש לזכור כי בעניינו החשש מפגיעה בתחרות בשווקים הרלבנטיים עקב שיתוף פעולה זה הינו רחוק ומועט, אם בכלל. אסביר:

62.1. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, חוק הפיקדון קובע כי לתאגיד המיחזור מותר לפעול **רק** בתחום האיסוף והמיחזור. בשל כך, אגב, מתפוגג אף החשש, אם וככל שקיים חשש מעין זה, כי הפעלתו של התאגיד מהווה 'הליך ראשוני' לקראת מיזוג בין החברות, או יצירת כר לשיתוף פעולה ביניהן בתחומי פעילותן.

62.2. תאגיד המיחזור **חייב** להציע את שירותיו לכל היצרנים היבואנים ובתי העסק (כהגדרתם בחוק הפיקדון) **בתנאים שוויוניים**. לפיכך, כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, הסדר בין החברות המרכיבות את תאגיד המיחזור לבין עצמן, או בינן לבין התאגיד, לפיו תהיה לחברות אלו בלעדיות, או עדיפות בנגישות או במחיר או בכל תנאי אחר בשימוש בשירותי התאגיד, תהיה מנוגדת לחוק הפיקדון, ותגרום לביטול ההכרה בתאגיד לפי חוק הפיקדון.

עוד יש לציין את התנאי הקבוע בתקנון התאגיד, לפיו כל יצרן, יבואן או בית עסק המעוניין בכך, יוכל להצטרף כחבר (בעל מניות) בתאגיד.

תנאי פעילותו של תאגיד המיחזור, אף קובעים דרכי פעילות מחמירים המבטיחים כי שוויוניות זו תתקיים בפועל, הן בתחום קביעת דמי הטיפול והן בתחום בחירת קבלני משנה, אשר חייבת להתבצע על דרך של מכרז בו תיבחר ההצעה הזולה ביותר.

62.3. הגם שתאגיד המיחזור הוא 'מיזם משותף' בין חבריו, אין כל חשש לפגיעה בתחרות באחד או יותר מהשווקים בהם פועלות יצרניות המשקאות ובתי העסק.

כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, אחד המבחנים העיקריים למידת הפגיעה בתחרות בשוק מסוים, כתוצאה ממיזם בו שותפים שחקנים באותו שוק מסוים (להלן: "**ההורים**"), הוא היחס בין עסקי ההורים לבין עסקי המיזם.

עסקי "ההורים" בענייננו מרוכזים כולם בשווקי פעילותם, ואין להם כל עסק בשוק "הבן", הוא שוק המיזם. עסקי המיזם לא יביאו לאף אחד מההורים שום רווח; לתאגיד אסור לחלק רווח, ואף אסור לו לגלוש לתחומי פעילות אחרים על

אלה המוכתבים לו בחוק. המניע היחידי שיש להורי המיזם בקיומו של המיזם הוא הוראותיו הכופות של חוק הפיקדון. הא ותו לא.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי מחזורי העסקים של ההורים בכל אחד מתחומי פעילותם הם אדירי היקף ביחס למחזור פעילותו של הבן. הרווחים של כל אחד מההורים אינם תלויים ולא יושפעו כמעט בכלל מפעילותו של הבן. בנסיבות אלה לא ניתן לייחס חשש של "צינון הלהט התחרותי" בין יצרני המשקאות או בין בתי העסק, בעטיה של הקמתו ותפעולו של הבן – תאגיד המיחזור, שאין בו כל רווח, היקפי עסקיו בטלים בשישים ביחס להיקפי עסקיהם, וכל מטרתו עמידה ביעדי החוק.

גם **תחומי הפעילות** השונים והמובחנים של תאגיד המיחזור מצד אחד ושל החברות המרכיבות אותו מצד שני, יש בהם כדי לשלול חשש לכאורי כלשהו לפגיעה בתחרות באחד או ביותר מהשווקים הרלבנטיים. אמנם, בין המבקשות נמצאות שחקניות עתירות כוח בשווקי המשקאות השונים. אולם השוק בו פועל תאגיד המיחזור הוא שוק בעל מאפיינים ייחודיים שקבועים בחוק הפיקדון.

62.4. לאף אחת מהחברות המרכיבות את תאגיד המיחזור, אין יכולת להכוונת פעילותו של התאגיד. כך מתחייב מחלוקת הכוחות ביניהם שווה בשווה בהקמת התאגיד, וללא כל זכויות יתירות או עדיפות.

62.5. לפי תקנון התאגיד, שליש מחברי הנהלת התאגיד הם דירקטורים מטעם הציבור, ולמעשה כיום, לאחר פרישת חלק מחברי התאגיד, שיעורם אף גבוה משליש. נוכחותם מונעת אף היא כל ניצול של התאגיד כאמצעי לשיתוף פעולה.

63. בכל הקשור למניעת "זליגת מידע", **תאגיד המיחזור אימץ בכל תקופת פעילותו וימשיך לאמץ את המנגנונים המתוארים בתנאי הממונה על ההגבלים העסקיים.**

64. בכל הנוגע לחשש מפגיעה אפשרית בתחרות **בשוק האיסוף**, הרי יש לציין, כי עמדת המבקשות הינה כי למעשה לא ניתן כלל להפעיל את הוראות החוק אלא בהקמת תאגיד מיחזור אחד דווקא. זאת ועוד - תאגיד מיחזור פועל ללא מטרה להפקת רווחים (לפי הוראות חוק הפיקדון), ולפיכך אין כל מניע, דלק, שיניע את גלגלי התחרות בתחום זה. בנסיבות המבוארות, אפילו אם יקומו מספר תאגידי מיחזור, ממילא הם לא יתחרו האחד בשני!

65. בהקשר זה ראוי להדגיש שוב כי מקורות הכנסתו של תאגיד המיחזור, תשומותיו, תחומי עיסוקו ומדיניות התמחור שלו כולם קבועים מראש. אין לו לאן להפנות את "רווחיו", אלא למטרות שלשמן הוקם. לכן אין לו מניע להעלות מחירים. גם אם היה מבקש להעלות את דמי הטיפול שהוא גובה, מי יהיה הנפגע הישיר מכך? לקוחותיו הגדולים, שהם גם בעלי אינטרס בתאגיד.

66. אף החשש הנובע מן האפשרות של התאגיד לקבוע דמי פיקדון גבוהים מן האמור בחוק וזאת בהתאם לסעיף 2(ג) לחוק הפיקדון, מופג כליל. במהלך הדיונים עם הממונה על ההגבלים העסקיים הועלה על ידו החשש שמא יעשה שימוש בקביעת גובה דמי פיקדון גבוהים כדי לפגוע ביצרני משקה שמוצריהם ממוצבים במיצוב זול, וזאת כדי לייקר את המוצרים ולהכשיל יצרנים כאלה בקרב ציבור לקוחותיהם הצורך מוצרים זולים.

כדי להפיג חשש זה, הטיל הממונה הגבלות על החופש של התאגיד לקבוע דמי פיקדון גבוהים יותר מן הקבוע בחוק בניגוד לרצונו של יצרן מסויים. מכאן, שגם חשש זה, ככל שהוא קיים, הופג.

יתר על כן, כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, נראה שחשש זה אינו קיים מלכתחילה, ככל שמהווה התאגיד מונופול. קביעת דמי פיקדון גבוהים מידי תחשב ניצול מעמד לרעה על ידי התאגיד, בוודאי ככל שתפגע בתחרות בין היצרנים, והיא אסורה לפיכך לפי סעיף 29א לחוק ההגבלים העסקיים. ה"חשש" הוא למעשה חשש **מביצוע עבירה פלילית**, ולכן אינו "חשש" של ממש; חזקה על התאגיד שלא יבצע עבירות פליליות, ולשם כך אין צורך בהסדרה באמצעות קביעת תנאים לאישור וכיו"ב הסדרים רגולטיביים.

67. מעבר לכל אלה, החליט הממונה והמבקשות הסכימו לכך, כי התאגיד יוכרז כמונופול בתחום האיסוף. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, הכרזה זו, כשלעצמה, מטילה על התאגיד מגבלות חמורות מכוח הוראות חוק ההגבלים העסקיים ומעניקה לרשות להגבלים עסקיים כלי פיקוח וסמכות למתן הוראות במקרה שבו תמצא פגיעה בתחרות.

ד.1. <u>בחינת המצב במדינות אחרות במערב</u>

68. מנגנון זה להקמתו של תאגיד המיחזור כמעט זהה למנגנון הקיים בשוודיה והמופעל על-ידי חברה בשם Returpack. אף שם נדרשו לעניין הרשויות האמונות על חוקי ההגבלים העסקיים, והגיעו לכלל מסקנה כי אין כל מניעות להפעלתו של תאגיד מיחזור על פי מנגנון זה, ואין בו כדי להקים חשש כלשהו לפגיעה בתחרות.

<u>נספח "יב"</u> תרגום לאנגלית של החלטת הרשויות השוודיות מצורף לבקשה זו **כנספח יב'**.

69. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, גם בשוודיה נדונה השאלה האם יש לראות בהקמת תאגיד המיחזור משום הסדר כובל. עמדת הרשויות היתה כי אין לראות פסול בהקמת התאגיד, שעה שהקמה זו נובעת מהוראות החוק.

70. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, נציב התחרות האירופית בחן בשנת 2001 את פעילותם של תאגידי מיחזור בגרמניה ובצרפת והגיע למסקנה ברורה כי אין מדובר בהסדרים כובלים. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, החלטות הנציב עסקו בתאגידים הפועלים,

מוסדרים **ונשלטים** בדרך דומה לזו של תאגיד המיחזור הישראלי, והנציב מצא שדרך התקשרותם עם בעליהם אינה כוללת כבילות.

71. כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, תימוכין נוספים למסקנה כי אין בתאגיד המיחזור כדי לפגוע בתחרות ניתן למצוא בהחלטת רשות התחרות השוודית בעניין חברת Returpack. הרשות השוודית קבעה אף היא שאין בבעלות המשותפת על תאגיד המיחזור מצדם של מתחרים כדי לפגוע בתחרות.

72. **הניסיון רחב ההיקף באירופה מלמד שאופיים הציבורי של תאגידי המיחזור ודרישות הפעלתם גורמים לכך שתאגיד אחד דומיננטי מספק את כל צרכי המשק בתחום פעילותו.** כפי שמסרו לי יועצי המשפטיים, מהחלטות הנציבות האירופית עולה שתאגיד DSD בגרמניה הוא התאגיד **היחיד** שזכה להכרה לפי חוק המיחזור הגרמני בגרמניה כולה. עוד עולה שהתאגיד Eco-Emballages הוא התאגיד **היחיד** בעל הכרה ופעילות כוללת לכל סוגי האריזות בצרפת כולה (שלושה תאגידים אחרים עוסקים אך ורק באריזות משקאות אלכוהוליים, אריזות תרופות ושקיות קניות). זהו המצב במדינות רבות נוספות באירופה, כפי שכתבה הנציבות בהחלטה העוסקת בתאגיד DSD הגרמני.

אציין על דרך הכלל, שגם במדינות אחרות במערב, בהן יפאן וארצות סקנדינביות אחרות, בחרו במנגנון פעולה דומה.

ה. סיכום

73. תאגיד המיחזור, נשוא בקשה זו, הינו כלי חיוני ואף הכרחי להגשמת מטרותיו של חוק הפיקדון - עידוד וייעול איסוף ומיחזור מכלי משקה ריקים, כאמצעי ראשון במעלה לקידום איכות הסביבה.

74. בכך, יתרום ההסדר המוצע רבות לטובת הציבור, בין השאר, בתחומים הבאים:

74.1. שיפור רמת הנקיון ברשות הרבים;

74.2. הקטנת כמות האשפה המופקת והנטמנת;

74.3. הנהגת שיטה שתעודד ותמריץ ייצור ושימוש במכלי משקה הניתנים למיחזור;

74.4. מניעת בזבוז משאבי טבע וקרקע לצרכי הטמנה;

74.5. הבטחת יעילות מירבית בהקצאת משאבים;

74.6. צמצום בהוצאה של מטבע זר מן המדינה.

זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

יוסי אריה

אישור

אני הח"מ, עו"ד אמיר ונג, מרחוב רוטשילד 46 ת"א מאשר בזאת כי ביום 24/3/04 הופיע בפני מר יוסי אריה, המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת בלבד וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות הצהרתו דלעיל וחתם עליה בפני.

אמיר ונג, עו"ד

אמיר ונג
עורך-דין
שד' רוטשילד 46, ת"א
מ.ר. 34622

294565
זזן

5630

בית הדין להגבלים עסקיים
בית המשפט המחוזי בירושלים

ערר 04/_____, בש"א 04/_____
בפני אב בית הדין

רשות ההגבלים העסקיים
24-03-2004
התקבל אך טרם נבדק

בעניין:

1. **תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ**
2. **החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ**
3. **טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ**
4. **יפאורה-תבורי בע"מ**
5. **מעיינות עדן בע"מ**

ע"י ב"כ עורכי הדין רון גזית, רוטנברג ושות'
משד' רוטשילד 46, תל-אביב 66883
טלפון: 03-5667979, פקס: 03-5667778

המבקשות

ובעניין:

הממונה על הגבלים עסקיים
מרחוב כנפי נשרים 22, ירושלים
טלפון: 02-6556111; פקס: 02-6515330

הממונה

בקשה דחופה למתן היתר זמני

בהתאם לסמכותו לפי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") מתבקש אב בית הדין הנכבד לייתן היתר זמני להסדר הנדון בתיק זה עד לקבלת החלטת בית הדין בבקשה לאישור ההסדר. **יצויין כי ההיתר שניתן על ידי בית הדין הנכבד, על פיו פועל כיום תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ, עומד לפוג ביום 27 במרץ 2004.**

ואלו טעמי הבקשה:

1. בית הדין הנכבד אישר ביום 5 בנובמבר 2001 הסדר לפיו יוקם ויופעל תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (להלן: "**תאגיד המיחזור**" או "**התאגיד**") על מנת שיעסוק באיסוף ומיחזור מכלי משקה ריקים בהתאם לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**"). **תוקפו של אישור זה יפקע ביום 27 במרץ 2004.**

2. **בנסיבות אלה, מתבקש בתיק העיקרי אישור מחודש להסדר במסגרתו פועל תאגיד המיחזור. הבקשה לאישור ההסדר מפרטת את הנימוקים למתן אישור קבוע, ואב בית הדין הנכבד מתבקש לראות בנימוקיה חלק בלתי נפרד מבקשה זו להיתר זמני. להלן נחזור בקצרה על מקצת נימוקי הבקשה למתן אישור קבוע.**

3. תאגיד המיחזור הוקם על מנת לשמש כאמצעי המרכזי למימוש מטרותיו של חוק הפיקדון – שמירה על איכות הסביבה על ידי איסוף מיכלי המשקה בישראל – וזאת בדומה לתוכניות המופעלות ברחבי העולם. מבנהו התאגידי של תאגיד המיחזור שהוקם נקבע בהתאם להוראות סעיף 8א לחוק הפיקדון, ולכן, בין היתר:

3.1. מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מיתזור, וכל נכסיו משמשים למטרה זו.

3.2. החברים בתאגיד הם יצרנים משקאות, והחברות בו פתוחה לכל יצרן, יבואן ובית עסק.

3.3. על התאגיד נאסר לחלק רווחים לחברים בו.

3.4. התאגיד מאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בתנאים שוויוניים בשירותים הניתנים, אף אם אינו חבר בתאגיד.

4. התאגיד הוכר על ידי השר לאיכות הסביבה כ"תאגיד מיחזור" העומד בתנאי חוק הפיקדון, ובפעילותו מזה כשנתיים וחצי הגיע התאגיד להשגים מרשימים. הישגים אלה מפורטים בהרחבה בפרק א.5. לבקשת האישור הקבוע, המפרט בין היתר כי **מאז היווסדו ועד לסוף חודש ינואר 2004 אסף התאגיד כ- 545 מיליון מיכלי משקה, והשיא היומי באיסוף עומד על 2.03 מיליון מיכלי משקה.**

5. התאגיד הגיע להשגים אלו באמצעות הקמת מערך מקיף של פעילות. מערך זה כולל את עובדי התאגיד עצמו, מנגנון לגבייה ותשלום של הפיקדונות לציבור, מרכזי איסוף ארציים חדישים, הצבת עשרות רבות של מכונות אוטומטיות לאיסוף מיכלים, הקמת מערך שינוע של מיכלים מבתי העסק אל מרכזי האיסוף, פעילות הסברתית ועוד ועוד. **63 יצרני משקאות ויבואנים מקבלים כיום שירותים מן התאגיד, והתאגיד אוסף מיכלי משקה מכ- 1,200 בתי עסק מבלי שיקבל מהם תשלום עבור שירותי האיסוף.**

6. פעילותו של התאגיד, מערך הפעילות המקיף שהוקם, **ולמעשה איכות הסביבה בישראל**, מוטלים כולם על הכף בבקשה זו להיתר זמני. ללא היתר זמני, תועמד בספק פעילותו של התאגיד, והפגיעה באינטרס הציבורי תהיה מרחיקת לכת כפי שניתן ללמוד מבקשת האישור שבתיק העיקרי. נזכיר מספר עובדות המעידות על כך:

ראשית, אין עוד גוף בישראל המסוגל כיום לאסוף את מיכלי המשקה ולמחזרם בהיקף הפעילות שמקיים התאגיד; אין כל גורם הערוך לכך, ולא צפוייה הקמתו של גוף שיטפל בנושאים אלה. כאמור, המדובר בתאגיד שלפי הוראות חוק הפיקדון חייב לפעול שלא למטרות רווח, אך מאידך נדרשות השקעות עצומות להקמתו. לא ניתן להניח שבהיעדר התאגיד יקום גוף אחר שימלא את מקומו של התאגיד הקיים, ולמצער ברי שאלו הם פני הדברים כל עוד תלויה בקשתו לאישור פעילותו בפני בית הדין הנכבד – בקשה שהרי כבר אושרה בעבר.

שנית, וכמפורט בהרחבה בבקשת האישור שבתיק העיקרי, פעילותו של התאגיד במבנהו הנוכחי נראית האופציה הממשית היחידה לקיום תכליתו של חוק הפיקדון. בין היתר יש לזכור, שרק תאגיד הפועל כתאגיד מיחזור בהתאם להוראות חוק הפיקדון, מחוייב לעמוד

ביעדי איסוף לפי סעיף 8ב לחוק הפיקדון; בעוד שהתאגיד חייב לאסוף אחוזים גבוהים ממיכלי המשקה של היצרנים המקבלים ממנו שירותים, לא מוטלת חובה דומה לעמידה ביעדי איסוף על היצרנים עצמם ועל בתי העסק המוכרים את המשקאות. בהיעדר תאגיד המיחזור, לא יהיה כל גוף במשק הישראלי **החייב** להציג הישגים משמעותיים בתחום איסוף מיכלי המשקה.

נספח "א"

שלישית, קיים סכסוך מסחרי בין תאגיד המיחזור לבין רשתות השיווק הגדולות, שופרסל והריבוע הכחול, והרשתות כבר הודיעו שבכוונתן לשבש את פעילות התאגיד אם לא יינתן לו היתר זמני. כמפורט בבקשת האישור שבתיק העיקרי, רשתות אלה היו חברות בעבר בתאגיד, אך הן פרשו ממנו לאחר שלא נענו דרישות כספיות שהציגו לתאגיד. על אף שאין לדבר אחיזה בחוק, דרשו הרשתות כי התאגיד ישלם להן את הוצאות עמידתן בהוראות חוק הפיקדון (לדוגמא, הוצאות תוספת כוח האדם בבתי העסק, הוצאות עדכון מערך המחשוב וכדי), ולא הסתפקו בכך ששירותי האיסוף ניתנים להן ללא תשלום. רשת הריבוע הכחול אף הגישה תביעה נגד התאגיד בדרישה כי היא תזכה להעדפה על פני כלל בתי העסק בישראל, על אף שהדבר מנוגד לחוק. כתבי בי-דין בתביעה האמורה הובאו כנספחים לבקשה בתיק העיקרי, ולבקשה זו מצורף כדוגמה **בנספח א'** מכתבה של רשת שופרסל ליצרן ממנו ניתן ללמוד על כוונתה לשבש את פעילות התאגיד אם לא ינתן לו היתר זמני.

7. נציין כי בקשה זו מוגשת במועד סמוך ביותר לפקיעתו של האישור הקיים, שכן עובר להגשתה הוקדש זמן לבירור הנושא בין התאגיד לבין הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: **"הממונה"**). לאחר שיחות ראשוניות ביקש הממונה כי התאגיד יפרט את נימוקיו בכתב, ויצרף סקירה מקיפה על אופן עמידתו של התאגיד בתנאים שנקבעו לפעולתו. הכנת מסמכים אלה הצריכה מאמץ וזמן, ולאחר שהוגשו לממונה הקדיש הממונה זמן לבחינת הנושא. רק לאחר שיחות נוספות (פגישה אחרונה נערכה אתמול), התאפשרה הגשת בקשה זו.

יצויין כי התאגיד מפעיל מערכות גדולות ביותר של שינוע ואיסוף מיכלי משקה בהיקף של עשרות מיליוני מיכלים בכל חודש. מתן ההיתר הזמני ימנע את הפסקת פעילותו של התאגיד. משמעות הפסקת פעילות התאגיד היא פגיעה אנושה בשירות הניתן על ידי התאגיד לציבור ופגיעה אנושה במימוש חוק הפיקדון וכתוצאה מכך באיכות הסביבה בישראל.

8. מן הטעמים האמורים מתבקש מתן היתר זמני עד לקבלת החלטת בית הדין בבקשה לאישור ההסדר. יש לזכור, מעל לכל, שהמדובר למעשה בעסק חי הקיים ופועל על פי הסדר שכבר זכה בעבר לאישורו של בית הדין הנכבד לתקופה של 3 שנים. המבקשות מקבלות על עצמן להמשיך ולפעול בתקופת ההיתר הזמני לפי התנאים שקבע בית הדין בעבר לפעילותו של התאגיד.

9. בקשה זו נתמכת בתצהירו של מר יוסי אריה, יו"ר דירקטוריון תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ.

בנימין רוטנברג, עו"ד

רון גזית, רוטנברג ושות'

ב"כ המבקשות

תצהיר

אני הח"מ, יוסי אריה, נושא ת.ז מס' 5732471-7, אשר מקום עבודתי ברחוב קויפמן 4 תל אביב, לאחר שהוזהרתי כי עלי להצהיר אמת וכי אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא אעשה כן, מצהיר בזאת, בכתב, כדלקמן:

הנני משמש כיו"ר דירקטוריון תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (להלן: "**התאגיד**").

אני עושה תצהירי זה בתמיכה לבקשת היתר זמני המוגשת בהתאם להוראות סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988.

כל האמור בתצהירי זה נכון לפי ידיעתי האישית ו/או למיטב אמונתי ו/או לפי ידיעות שהגיעו אלי מתוקף תפקידי ו/או לפי מסמכים שעיינתי בהם, והטענות המשפטיות השזורות בו ידועות לי לפי ייעוץ משפטי שקיבלתי.

1. בית הדין הנכבד אישר ביום 5 בנובמבר 2001 הסדר לפיו יוקם ויופעל תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ (להלן: "**תאגיד המיחזור**" או "**התאגיד**") על מנת שיעסוק באיסוף ומיחזור מכלי משקה ריקים בהתאם לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**"). **תוקפו של אישור זה יפקע ביום 27 במרץ 2004.**

2. **הבקשה לאישור ההסדר מפרטת את הנימוקים למתן אישור קבוע, ואב בית הדין הנכבד מתבקש לראות בנימוקיה חלק בלתי נפרד מהבקשה להיתר זמני.**

3. תאגיד המיחזור הוקם על מנת לשמש כאמצעי המרכזי למימוש מטרותיו של חוק הפיקדון – שמירה על איכות הסביבה על ידי איסוף מיכלי המשקה בישראל – וזאת בדומה לתוכניות המופעלות ברחבי העולם. מבנהו התאגידי של תאגיד המיחזור שהוקם נקבע בהתאם להוראות סעיף 8א לחוק הפיקדון, ולכן, בין היתר:

   3.1. מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מיחזור, וכל נכסיו משמשים למטרה זו.

   3.2. התברים בתאגיד הם יצרנים משקאות, והחברות בו פתוחה לכל יצרן, יבואן ובית עסק.

   3.3. על התאגיד נאסר לחלק רווחים לחברים בו.

   3.4. התאגיד מאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בתנאים שוויוניים בשירותים הניתנים, אף אם אינו חבר בתאגיד.

4. התאגיד הוכר על ידי השר לאיכות הסביבה כ"תאגיד מיחזור" העומד בתנאי חוק הפיקדון, ובפעילותו מזה כשנתיים וחצי הגיע התאגיד להשגים מרשימים. הישגים אלה

מפורטים בהרחבה בפרק א.5. לבקשת האישור הקבוע, המפרט בין היתר כי **מאז היווסדו ועד לסוף חודש ינואר 2004 אסף התאגיד כ- 545 מיליון מיכלי משקה, והשיא היומי באיסוף עומד על 2.03 מיליון מיכלי משקה.**

5. התאגיד הגיע להשגים אלו באמצעות הקמת מערך מקיף של פעילות. מערך זה כולל את עובדי התאגיד עצמו, מנגנון לגבייה ותשלום של הפיקדונות לציבור, מרכזי איסוף ארציים חדישים, הצבת עשרות רבות של מכונות אוטומטיות לאיסוף מיכלים, הקמת מערך שינוע של מיכלים מבתי העסק אל מרכזי האיסוף, פעילות הסברתית ועוד ועוד. **63 יצרני משקאות ויבואנים מקבלים כיום שירותים מן התאגיד, והתאגיד אוסף מיכלי משקה מכ- 1,200 בתי עסק מבלי שיקבל מהם תשלום עבור שירותי האיסוף.**

6. פעילותו של התאגיד, מערך הפעילות המקיף שהוקם, **ולמעשה איכות הסביבה בישראל**, מוטלים כולם על הכף בבקשה זו להיתר זמני. ללא היתר זמני, תועמד בספק פעילותו של התאגיד, והפגיעה באינטרס הציבורי תהיה מרחיקת לכת כפי שניתן ללמוד מבקשת האישור שבתיק העיקרי. אזכיר מספר עובדות המעידות על כך:

ראשית, אין עוד גוף בישראל המסוגל כיום לאסוף את מיכלי המשקה ולמחזרם בהיקף הפעילות שמקיים התאגיד; אין כל גורם הערוך לכך, ולא צפוייה הקמתו של גוף שיטפל בנושאים אלה. כאמור, המדובר בתאגיד שלפי הוראות חוק הפיקדון חייב לפעול שלא למטרות רווח, אך מאידך נדרשות השקעות עצומות להקמתו. לא ניתן להניח שבהיעדר התאגיד יקום גוף אחר שימלא את מקומו של התאגיד הקיים, ולמצער ברי שאלו הם פני הדברים כל עוד תלויה בקשתו לאישור פעילותו בפני בית הדין הנכבד – בקשה שהרי כבר אושרה בעבר.

שנית, וכמפורט בהרחבה בבקשת האישור שבתיק העיקרי, פעילותו של התאגיד במבנהו הנוכחי נראית האופציה הממשית היחידה לקיום תכליתו של חוק הפיקדון. בין היתר יש לזכור, שרק תאגיד הפועל כתאגיד מיחזור בהתאם להוראות חוק הפיקדון, מחוייב לעמוד ביעדי איסוף לפי סעיף 8ב לחוק הפיקדון; בעוד שהתאגיד חייב לאסוף אחוזים גבוהים ממיכלי המשקה של היצרנים המקבלים ממנו שירותים, לא מוטלת חובה דומה לעמידה ביעדי איסוף על היצרנים עצמם ועל בתי העסק המוכרים את המשקאות. בהיעדר תאגיד המיחזור, לא יהיה כל גוף במשק הישראלי **החייב** להציג הישגים משמעותיים בתחום איסוף מיכלי המשקה.

נספח "א"

שלישית, קיים סכסוך מסחרי בין תאגיד המיחזור לבין רשתות השיווק הגדולות, שופרסל והריבוע הכחול, והרשתות כבר הודיעו שבכוונתן לשבש את פעילות התאגיד אם לא יינתן לו היתר זמני. כמפורט בבקשת האישור שבתיק העיקרי, רשתות אלה היו חברות בעבר בתאגיד, אך הן פרשו ממנו לאחר שלא נענו דרישות כספיות שהציגו לתאגיד. על אף שכפי שמסרו לי יועצי המשפטיים אין לדבר אחיזה בחוק, דרשו הרשתות כי התאגיד ישלם להן את הוצאות עמידתן בהוראות חוק הפיקדון (לדוגמא, הוצאות תוספת כוח האדם בבתי

העסק, הוצאות עדכון מערך המחשוב וכד'), ולא הסתפקו בכך ששירותי האיסוף ניתנים להן ללא תשלום. רשת הריבוע הכחול אף הגישה תביעה נגד התאגיד בדרישה כי היא תזכה להעדפה על פני כלל בתי העסק בישראל, על אף שכפי שמסרו לי יועצי המשפטיים הדבר מנוגד לחוק. כתבי בי-דין בתביעה האמורה הובאו כנספחים לבקשה בתיק העיקרי, ולבקשה זו מצורף כדוגמה **בנספח א'** מכתבה של רשת שופרסל ליצרן ממנו ניתן ללמוד על כוונתה לשבש את פעילות התאגיד אם לא ינתן לו היתר זמני.

7. נציין כי בקשה זו מוגשת במועד סמוך ביותר לפקיעתו של האישור הקיים, שכן עובר להגשתה הוקדש זמן לבירור הנושא בין התאגיד לבין הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: "**הממונה**"). לאחר שיחות ראשוניות ביקש הממונה כי התאגיד יפרט את נימוקיו בכתב, ויצרף סקירה מקיפה על אופן עמידתו של התאגיד בתנאים שנקבעו לפעולתו. הכנת מסמכים אלה הצריכה מאמץ וזמן, ולאחר שהוגשו לממונה הקדיש הממונה זמן לבחינת הנושא. רק לאחר שיחות נוספות (פגישה אחרונה נערכה אתמול), התאפשרה הגשת בקשה זו.

יצויין כי התאגיד מפעיל מערכות גדולות ביותר של שינוע ואיסוף מיכלי משקה בהיקף של עשרות מיליוני מיכלים בכל חודש. מתן ההיתר הזמני ימנע את הפסקת פעילותו של התאגיד. משמעות הפסקת פעילות התאגיד היא פגיעה אנושה בשירות הניתן על ידי התאגיד לציבור ופגיעה אנושה במימוש חוק הפיקדון וכתוצאה מכך באיכות הסביבה בישראל.

8. המבקשות מקבלות על עצמן להמשיך ולפעול בתקופת ההיתר הזמני לפי התנאים שקבע בית הדין בעבר לפעילותו של התאגיד.

זה שמי, זו חתימתי, ותוכן תצהירי אמת.

23/3/06

יוסי אריה

אישור

אני הח"מ, עו"ד אמיר ונג, מרחוב רוטשילד 46 ת"א מאשר בזאת כי ביום 23/3/06 הופיע בפני מר יוסי אריה, המוכר לי אישית ולאחר שהזהרתיו כי עליו לומר את האמת בלבד וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, אישר את נכונות הצהרתו דלעיל וחתם עליה בפני.

אמיר ונג, עו"ד

אמיר ונג
עורך-דין
שד' רוטשילד 46, ת"א
מ.ר. 34622

684-84

אגף שרשרת אספקה

שופר סל

21 המרץ 2004

לכבוד
קוקה קולה החברה המרכזית ליצוד משקאות קלים
רח' כהנמן 729,
ת.ד. 5555
בני ברק 51104

א.נ.,

הנדון: הוראות חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט – 1999

1. בהתאם לסעיף 7 (א) לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט – 1999 (להלן – **חוק הפיקדון**), רשאי כל בית עסק להחזיד מכלי משקת ריקים מסוממים לבית עסק, ליצרן או ליבואן שמהם רכש מכלי משקה מלאים מסוג כלשהו של היצרן או היבואן לפי הענין.

2. בהתאם לסעיף 7 (ב) לחוק הפיקדון חייב בית עסק, יצרן ויבואן לקבל מכלי משקה מאת בית העסק ולשלם לו את דמי הפיקדון בעדם.

3. עד כה, השתמשתם בשירותיו של התאגיד לאיסוף מכלי משקה בע"מ (אל"ה) (להלן – **התאגיד המיחזור**) אשר הוקם ביום 30.9.2001, לצורך איסוף מכלי המשקה הריקים מסניפי שופר סל בע"מ (להלן –**שופרסל**), ותשלום דמי הפיקדון עבורם.

4. מעילתנו זו של תאגיד המיחזור התאפשרה על ידי היתר זמני שניתן על ידי בית הדין לחגבלים עסקיים. דא עקא, היתר זמני זה עומד בתוקפו עד ליום 27.3.04 בלבד.

5. לאור האמור, ומאחר ואין ברצון שופרסל לפעול מול תאגיד המיחזור ללא שיש בידו אישור בית הדין להגבלים עסקיים, הינכם מתבקשים, החל מיום 28.3.04, לאסוף את מכלי המשקה הריקים מסניפי השופרסל.

6. לצורך כך אנא תאמו את אופן האיסוף עם נציגנו – מר ניסים ממו, מנהל שרשרת אספקה (בטלפון 03-9481876).

בכבוד רב,
ניסים ממו

מנהל שרשרת אספקה

רשות ההגבלים העסקיים

ירושלים, 30.3.04

הע - 5630

לכבוד
הממונה על חקיקת משנה
משרד המשפטים
רחוב צאלאח א דין
ירושלים

הנדון: <u>הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל</u>

מצ"ב הודעה החתומה על ידי הממונה על הגבלים עסקיים, לגבי רישום בקשה לאישור הסדר כובל ופרסומו ברשומות בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988.

אנא אשרו והעבירו לפרסום בהתאם.

בברכה,

צפורה נחמו, עו"ד
רשמת הגבלים עסקיים

העתק: מזכירות ביה"ד להגבלים עסקיים לתיק מספר_____

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341 טלפון: 6556111-02 פקס: 6515330-02

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988[1] (להלן: "החוק"), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

<u>הצדדים להסדר:</u>

תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ

החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

יפאורה- תבורי בע"מ

מעיינות עדן בע"מ

<u>הנכס או השירות נושא ההסדר:</u>

איסוף ומיחזור מיכלי משקה ריקים

<u>מהות הכבילה כמתואר בבקשה:</u>

שיתוף פעולה במסגרת התאגיד לאיסוף מיכלי משקה בע"מ

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב להסדר, בתוך שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע - 5630 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

דרור שטרום

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, ח' בניסן תשס"ד

30 במרץ 2004

---

[1] ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

רח' כנפי נשרים 22 ת.ד. 34281, ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

3.1. מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מיחזור, וכל נכסיו משמשים למטרה זו.

3.2. החברים בתאגיד הם יצרנים משקאות, והחברות בו פתוחה לכל יצרן, יבואן ובית עסק.

3.3. על התאגיד נאסר לחלק רווחים לחברים בו.

3.4. התאגיד מאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בתנאים שוויוניים בשירותים הניתנים, אף אם אינו חבר בתאגיד.

4. התאגיד הוכר על ידי השר לאיכות הסביבה כ"תאגיד מיחזור" העומד בתנאי חוק הפיקדון, ובפעילותו מזה כשנתיים וחצי הגיע התאגיד להשגים מרשימים. הישגים אלה מפורטים בהרחבה בפרק א.5. לבקשת האישור הקבוע, המפרט בין היתר כי **מאז היווסדו ועד לסוף חודש ינואר 2004 אסף התאגיד כ- 545 מיליון מיכלי משקה, והשיא היומי באיסוף עומד על 2.03 מיליון מיכלי משקה.**

5. התאגיד הגיע להשגים אלו באמצעות הקמת מערך מקיף של פעילות. מערך זה כולל את עובדי התאגיד עצמו, מנגנון לגבייה ותשלום של הפיקדונות לציבור, מרכזי איסוף ארציים חדישים, הצבת עשרות רבות של מכונות אוטומטיות לאיסוף מיכלים, הקמת מערך שינוע של מיכלים מבתי העסק אל מרכזי האיסוף, פעילות הסברתית ועוד ועוד. **63 יצרני משקאות ויבואנים מקבלים כיום שירותים מן התאגיד, והתאגיד אוסף מיכלי משקה מכ- 1,200 בתי עסק מבלי שיקבל מהם תשלום עבור שירותי האיסוף.**

6. פעילותו של התאגיד, מערך הפעילות המקיף שהוקם, **ולמעשה איכות הסביבה בישראל**, מוטלים כולם על הכף בבקשה זו להיתר זמני. ללא היתר זמני, תועמד בספק פעילותו של התאגיד, והפגיעה באינטרס הציבורי תהיה מרחיקת לכת כפי שניתן ללמוד מבקשת האישור שבתיק העיקרי. נזכיר מספר עובדות המעידות על כך:

ראשית, אין עוד גוף בישראל המסוגל כיום לאסוף את מיכלי המשקה ולמחזרם בהיקף הפעילות שמקיים התאגיד; אין כל גורם הערוך לכך, ולא צפוייה הקמתו של גוף שיטפל בנושאים אלה. כאמור, המדובר בתאגיד שלפי הוראות חוק הפיקדון חייב לפעול שלא למטרות רווח, אך מאידך נדרשות השקעות עצומות להקמתו. לא ניתן להניח שבהיעדר התאגיד יקום גוף אחר שימלא את מקומו של התאגיד הקיים, ולמצער ברי שאלו הם פני הדברים כל עוד תלויה בקשתו לאישור פעילותו בפני בית הדין הנכבד – בקשה שהרי כבר אושרה בעבר.

שנית, וכמפורט בהרחבה בבקשת האישור שבתיק העיקרי, פעילותו של התאגיד במבנהו הנוכחי נראית האופציה הממשית היחידה לקיום תכליתו של חוק הפיקדון. בין היתר יש לזכור, שרק תאגיד הפועל כתאגיד מיחזור בהתאם להוראות חוק הפיקדון, מחוייב לעמוד

ביעדי איסוף לפי סעיף 28 לחוק הפיקדון; בעוד שהתאגיד חייב לאסוף אחוזים גבוהים ממיכלי המשקה של היצרנים המקבלים ממנו שירותים, לא מוטלת חובה דומה לעמידה ביעדי איסוף על היצרנים עצמם ועל בתי העסק המוכרים את המשקאות. בהיעדר תאגיד המיחזור, לא יהיה כל גוף במשק הישראלי **החייב** להציג הישגים משמעותיים בתחום איסוף מיכלי המשקה.

נספח "א"

שלישית, קיים סכסוך מסחרי בין תאגיד המיחזור לבין רשתות השיווק הגדולות, שופרסל והריבוע הכחול, והרשתות כבר הודיעו שבכוונתן לשבש את פעילות התאגיד אם לא יינתן לו היתר זמני. כמפורט בבקשת האישור שבתיק העיקרי, רשתות אלה היו חברות בעבר בתאגיד, אך הן פרשו ממנו לאחר שלא נענו דרישות כספיות שהציגו לתאגיד. על אף שאין לדבר אחיזה בחוק, דרשו הרשתות כי התאגיד ישלם להן את הוצאות עמידתן בהוראות חוק הפיקדון (לדוגמא, הוצאות תוספת כוח האדם בבתי העסק, הוצאות עדכון מערך המחשוב וכדי), ולא הסתפקו בכך ששירותי האיסוף ניתנים להן ללא תשלום. רשת הריבוע הכחול אף הגישה תביעה נגד התאגיד בדרישה כי היא תזכה להעדפה על פני כלל בתי העסק בישראל, על אף שהדבר מנוגד לחוק. כתבי בי-דין בתביעה האמורה הובאו כנספחים לבקשה בתיק העיקרי, ולבקשה זו מצורף כדוגמה **בנספח א'** מכתבה של רשת שופרסל ליצרן ממנו ניתן ללמוד על כוונתה לשבש את פעילות התאגיד אם לא ינתן לו היתר זמני.

7. נציין כי בקשה זו מוגשת במועד סמוך ביותר לפקיעתו של האישור הקיים, שכן עובר להגשתה הוקדש זמן לבירור הנושא בין התאגיד לבין הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן: **"הממונה"**). לאחר שיחות ראשוניות ביקש הממונה כי התאגיד יפרט את נימוקיו בכתב, ויצרף סקירה מקיפה על אופן עמידתו של התאגיד בתנאים שנקבעו לפעולתו. הכנת מסמכים אלה הצריכה מאמץ וזמן, ולאחר שהוגשו לממונה הקדיש הממונה זמן לבחינת הנושא. רק לאחר שיחות נוספות (פגישה אחרונה נערכה אתמול), התאפשרה הגשת בקשה זו.

יצויין כי התאגיד מפעיל מערכות גדולות ביותר של שינוע ואיסוף מיכלי משקה בהיקף של עשרות מיליוני מיכלים בכל חודש. מתן ההיתר הזמני ימנע את הפסקת פעילותו של התאגיד. משמעות הפסקת פעילות התאגיד היא פגיעה אנושה בשירות הניתן על ידי התאגיד לציבור ופגיעה אנושה במימוש חוק הפיקדון וכתוצאה מכך באיכות הסביבה בישראל.

8. מן הטעמים האמורים מתבקש מתן היתר זמני עד לקבלת החלטת בית הדין בבקשה לאישור ההסדר. יש לזכור, מעל לכל, שהמדובר למעשה בעסק חי הקיים ופועל על פי הסדר שכבר זכה בעבר לאישורו של בית הדין הנכבד לתקופה של 3 שנים. המבקשות מקבלות על עצמן להמשיך ולפעול בתקופת ההיתר הזמני לפי התנאים שקבע בית הדין בעבר לפעילותו של התאגיד.

9. בקשה זו נתמכת בתצהירו של מר יוסי אריה, יו"ר דירקטוריון תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ.

בנימין רוטנברג, עו"ד

רון גזית, רוטנברג ושות'

ב"כ המבקשות

א

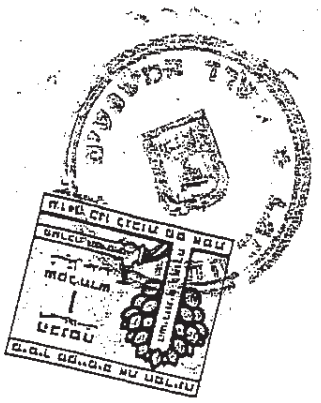

חוק החברות, תשנ"ט – 1999

חברה פרטית מוגבלת במניות

תקנון ההתאגדות

תאגיד מרחנור ישראל בע"מ

DRINK CONTAINERS COLLECTION

Corporation Ltd.

פרק א': <u>הגדרות ופרשנות</u>

1. בתקנון זה, יהיו למונחים הבאים הפירושים שבצידם אלא אם נוסח הכתוב מצריך פרוש אחר:

"בעל עניין"	- כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח –1968;
"בית עסק"	- כהגדרתו בחוק הפיקדון;
"דירקטור או דירקטורים"	- חבר או חברי הדירקטוריון שנבחרו או מונו בהתאם להוראות תקנון זה, לרבות דירקטור חליף ונציג תאגיד, והמכהן או המכהנים באותה עת;
"דירקטור חליף"	- כהגדרתו בתקנון זה;
"הדירקטוריון"	- דירקטוריון החברה אשר נבחר או מונה כדין בהתאם להוראות תקנון זה, לרבות דירקטוריון המונה דירקטור אחד בלבד וכן כל ועדת דירקטוריון לה הואצלו סמכויות מסמכויות הדירקטוריון הניתנות להאצלה על פי דין, ככל שהואצלו;
"החברה"	- החברה הנ"ל;
"חוק החברות" או "החוק"	- חוק החברות, תשנ"ט – 1999 כפי שיתוקן מעת לעת או כל חוק אשר יבוא במקומו על התיקונים אשר יחולו בו;
"חוק הפיקדון"	- חוק הפיקדון על מיכלי משקה, התשנ"ט 1999;
"יבואן"	- כהגדרתו בחוק הפיקדון;
"יום עסקים"	- יום בו ניתנים שרותי קהל על ידי מרבית הבנקים המסחריים בישראל, למעט יום ו' שלא יחשב כיום עסקים;
"יצרן"	- כהגדרתו בחוק הפיקדון;
"כתב"	- לרבות כתב יד, דפוס, צילום וכל צורה אחרת של כתיבה או הטבעה של מילים בצורה הנראית לעין, לרבות מסמכים שהועברו כמכתב, צילום, מברק, באמצעות פקסימיליה, דואר אלקטרוני, או כל אמצעי תקשורת אלקטרוני או אלקטרו אופטי או בכל דרך אחרת היוצרת העתק בר קריאה של המסמך המועבר;
"מיכלי משקה"	- כהגדרתם בחוק הפיקדון;
"המרשם"	- מרשם בעלי המניות ומרשם בעלי מניות נוסף שתנהל החברה (ככל שתנהל) מחוץ לישראל, הכל כאמור בחוק החברות ובתקנון זה;
"המשרד"	- משרדה הרשום של החברה כפי שיהיה באותה עת;
"נושא משרה"	- כהגדרתו בחוק החברות;

"נציג תאגיד"	- כהגדרתו בתקנון זה;
"נציג סוג"	- נציג בעלי מניות מסוג מסוים, שיתמנה בהתאם להוראות תקנון זה;
"פקודת החברות"	- פקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג – 1983 כנוסחה ביום 1 בפברואר 2000 וכפי שתתוקן מעת לעת לאחר מכן או כל חוק אשר יבוא במקומה לאחר יום 1 בפברואר 2000 על התיקונים אשר יחולו בו;
"רוב רגיל"	- רוב קולות של הנוכחים והמצביעים באסיפה כללית או בישיבת דירקטוריון;
"שנה" ו- "חודש"	- למנין הלוח הגרגוריאני;
"תעודת מניה"	- תעודה שבה מצויין שמו של הבעלים הרשום במרשם בציון מספר המניות שבבעלותו;
"תקנון זה" או "התקנון"	- תקנון התאגדות זה כפי שיתוקן או ישונה מעת לעת על ידי האסיפה הכללית; למען הסר ספק, יראו החלטות של האסיפה הכללית של החברה בדבר הגבלת סמכות החברה לשנות תקנון זה או הוראה מהוראותיו, אשר התקבלה כדין בהתאם להוראות החוק ותקנון זה, כחלק בלתי נפרד מתקנון זה.

2. בכפוף להוראות תקנה 1 לעיל ומלבד אם נוסח הכתוב מצריך פירוש אחר, תהא למונחים המופיעים בתקנון זה ואשר הוגדרו בחוק החברות או בפקודת החברות, לפי הענין, אותה המשמעות אשר ניתנה להם שם. מלים הבאות ביחיד תכלולנה את הרבים ולהפך; מלים הבאות במין זכר תכלולנה את הנקבה, ומלים שפירושן בני-אדם תכלולנה גם תאגידים.

3. תקנה כלשהי בתקנון זה הקובעת הסדר שונה, במלואו או בחלקו, מהוראה הכלולה בחוק החברות או בפקודת החברות, לפי הענין, ושניתן להתנות אליה, לשנותה או להוסיף עליה, בין במלואה ובין בנושאים מסויימים או במגבלות מסויימות, לפי כל דין, תחשב כמתנה על הוראות חוק החברות או פקודת החברות, לפי הענין, וזאת גם אם העובדה כי התקנה האמורה מתנה על הוראות החוק או פקודת החברות לא צויינה בתקנה האמורה ואף אם צויין באותה תקנה מפורשות כי היא חלה "בכפוף להוראות כל דין".

4. במקרה של סתירה בין תקנה כלשהי בתקנון זה לבין הוראת דין שלא ניתן להתנות עליה, לשנותה או להוסיף עליה תגבר הוראת הדין האמורה ואולם לא יהיה בכך כדי לאיין או לפגוע בתוקף תקנון זה או בתוקפן של התקנות האחרות הכלולות בו.

פרק ב: <u>החברה, מטרותיה והונה</u>

החברה ומטרותיה

5. החברה הינה חברה פרטית;

5.1. החברה לא תציע לציבור מניות או אגרות חוב.

5.2. מספר בעלי המניות בחברה לא יעלה על חמישים, מלבד עובדי החברה או מי שהיו עובדיה ובהיותם עובדיה ואף לאחר שהופסקה עבודתם הם מוסיפים להיות בעלי מניות בחברה. לענין תקנה זו, שניים או יותר שיש להם יחד מניה או מניות בחברה, יראו אותם, לענין תקנה זו כבעל מניה אחד.

5.3. החברה תנפיק מניות אך ורק לגורמים העונים להגדרת "יבואן", "יצרן" או "בית עסק" כמשמעם בחוק הפיקדון.

6. מטרתה היחידה של החברה הינה הקמה והפעלה של מנגנון לשם ביצוע הוראות חוק הפיקדון לעניין החזר פיקדונות (כמשמע מונח זה בחוק הפיקדון), איסוף מיכלי משקה ומיחזורם וביצוע פעולות אחרות שמטרתן קידום האיסוף והמיחזור, והכול בין בעצמה ובין באמצעות אחרים. כל נכסי החברה ישמשו למטרה האמורה בלבד.

7. כפוף להוראות חוק הפיקדון ולתקנה 6 לעיל, החברה רשאית לתרום סכומים סבירים למטרה ראויה או לסוג מטרות ראוי, אף אם תרומה כאמור אינה במסגרת שיקולים עיסקיים. הדירקטוריון או מי שהדירקטוריון הסמיכו לכך יהא מוסמך לקבוע את סכומי התרומות, את המטרה או סוגי המטרות לשמן הן תבוצענה, את זהות מקבל התרומה וכל דבר וענין אחר הקשור לתרומות כאמור.

הון החברה

8. הון המניות הרשום של החברה הוא 1,000 ₪ (אלף שקלים חדשים), מחולק ל-5,000 מניות רגילות מסוג א' בנות 0.1 ₪ ערך נקוב כל אחת ("**מניות סוג א**") המיועדות להקצאה לימרנים ויבואנים ול-5,000 מניות רגילות מסוג ב' בנות 0.1 ₪ ערך נקוב כל אחת ("**מניות סוג ב**") המיועדות להקצאה לבתי עסק.

הגבלת אחריות

9. אחריות בעלי המניות של החברה לחובות החברה, לחיוביה ולהתחייבויותיה, מוגבלת לפרעון לחברה של הערך הנקוב של מניותיהם בחברה.

הזכויות הצמודות למניות החברה

10. מלבד אם נקבע אחרת בתקנון זה, תהיינה כל המניות שוות זכויות ביניהן וכל מניה תקנה לבעליה, בין היתר, את הזכויות כדלהלן:

10.1. זכות להיות מוזמן לכל האסיפות הכלליות של החברה, בין שנתיות ובין מיוחדות, זכות להשתתף באסיפות כלליות כאמור ולהצביע בהן בכל עניין שיועלה בהן.

10.2. זכויות ההצבעה של מניות החברה תחושבנה בהתאם לאמור להלן: סך כל המניות מסוג א' תקנינה בכל עת לבעליהן יחד 50% מזכויות ההצבעה בחברה וסך כל המניות מסוג ב' תקננה בכל עת לבעליהן יחד 50% מזכויות ההצבעה בחברה, וזאת גם אם מסיבה כלשהי מספר המניות המוקצות מסוג א' יהא שונה ממספר המניות המוקצות מסוג ב'; בהתאם, זכות ההצבעה של כל מניה בחברה תשווה לחלק היחסי שלה מתוך כלל המניות שהוקצו לבעלי מניות מהסוג עליו היא נמנית, מחולק בשתיים. כאשר, באסיפות סוג, יהא לכל מניה מאותו הסוג קול אחד.

10.3. הזכות למנות דירקטורים או משקיפים לחברה בהתאם להוראות תקנון זה.

10.4. מניות החברה לא תקננה לבעליהן זכויות לקבלת חלוקת רווחי החברה. ואולם, לא יהא באמור לעיל כדי למנוע פירעון הלוואות בעלים (וריבית בגינן) שנתנו בעלי המניות לחברה או שחרור ערבויות בעלים שהועמדו

לטובת החברה על ידי בעלי המניות. לעניין זה, כל מקרה בו ערבות בעלים מומשה, יחשב סכום המימוש כהלוואת בעלים נושאת ריבית ממועד המימוש, אשר תשא ריבית תריגה בשיעור שיקבע על ידי החברה.

11. בכפוף להוראות כל דין ומבלי לפגוע בזכויות המיוחדות שניתנו קודם לכן לבעלי מניות קיימות של החברה, ככל שניתנו, רשאית החברה להנפיק מניות, בין אלה הכלולות בהונה המקורי ובין אלה הנובעות מהגדלת הון, בזכויות בכירות בדרגה או בזכויות נחותות בדרגה, או להנפיק מניות בזכויות מוגבלות אחרות או בזכויות עדיפות אחרות בקשר עם זכויות הצבעה או בקשר עם עניינים אחרים, הכל כפי שתקבע החברה מדי פעם, ובלבד שהחברה לא תנפיק ניירות ערך המקנים זכות לחלוקה של רווחיה. כל שינוי תקנון לצורך הקצאת מניות כאמור יותנה באישורן של אסיפות סוג של בעלי מניות מסוג א' ומסוג ב' כמפורט להלן בתקנון זה.

12. אם בכל עת שהיא יהיה הון המניות מחולק לסוגים שונים של מניות, רשאית החברה באסיפה הכללית לשנות, להמיר, להרחיב, להוסיף או לבטל את הזכויות, זכויות היתר, ההגבלות וההוראות, הנלווים אותה עת לסוג כלשהו (אלא אם כן נקבע אחרת בתנאי הוצאת המניות מאותו סוג), אם תהיה לה הסכמה מאת בעלי המניות שהונפקו מסוג מניות שזכויותיו יפגעו שתתקבל באסיפה של בעלי מניות מן הסוג האמור.

13.

13.1. הזכויות המיוחדות המוקנות לבעלי מניות או לסוג מניות שהונפקו, לרבות מניות שהונפקו בזכויות בכורה או בזכויות מיוחדות אחרות, לא ייחשבו כאילו שונו או נפגעו באמצעות יצירתן או הנפקתן של מניות נוספות בדרגה שווה עימן או באמצעות ביטול הון מניות רשום מאותו סוג שלא הוקצה, אלא אם כן הותנה אחרת בתנאי הוצאתן של אותן מניות.

13.2. איחוד או חלוקה של הון המניות של החברה לא יחשבו לשינוי בזכויות המניות נשוא האיחוד או החלוקה.

14. ההוראות שבתקנון זה בדבר אסיפות כלליות תחולנה, בשינויים המחויבים לפי העניין, על כל אסיפת סוג, למעט אם צוין מפורשות אחרת בתקנון זה.

15. בכפוף להוראות מיוחדות לעניין זה בתקנון זה ובחוק הפיקדון תהיינה המניות הבלתי מונפקות שבהונה הרשום של החברה, בכל עת, בפיקוחו של הדירקטוריון, אשר יוכל להקצותן או לטפל בהן בדרך אחרת, לאותם האנשים, תמורת מזומנים או בתמורה אחרת שאינה מזומנים, באותם הסייגים והתנאים ובאותם מועדים אשר הדירקטוריון ימצא כמתאימים, ועם מלוא הסמכות להגיש דרישת תשלום על מניות כלשהן כנזכר לעיל, ולהעניק לכל אדם שהינו יצרן, בית עסק או יבואן זכות לדרוש הקצאת כל מניות במועדים, בתקופה ובתמורה, כפי שימצא הדירקטוריון לנכון, וכפוף להוראות חוק הפיקדון, כל דין ותקנות משנה 15.1 עד 15.3 להלן:

15.1. דירקטוריון החברה לא יקצה מניות מסוג מסוים לגורם כלשהו זולת אם התקבל קודם לכן אישורו בכתב של נציג הסוג של בעלי המניות מאותו סוג לכמות המניות שתוקצה לאותו גורם ולגובה או ערבות הבעלים שיידרש ממנו.

15.2. בנוסף, ומבלי לגרוע מהעיקרון שבתקנה 10.2 לעיל, בכל מקרה בו יוקצו מניות מסוג אחד יעשה הדירקטוריון מרב המאמצים על מנת שהחברה תקצה בד בבד עם הקצאה כאמור מספר מניות זהה לבעלי המניות מהסוג האחר, כדי לשמור על כך שמספר המניות המוקצות מסוג א' יהא זהה למספר המניות המוקצות מסוג ב' ("הקצאה מתקנת"). הקצאה מתקנת כאמור תעשה בתמורה לתשלום ערכן הנקוב של המניות המוקצות בלבד, ומניות אלה תוקצינה לבעלי המניות מאותו הסוג פרו-רטה להחזקותיהם קודם להקצאה כאמור.

15.3. הקצאת מניות לבית עסק, יבואן או יצרן אשר אינו בעל מניות במועד יסוד חברה זו תיעשה כדלקמן:

15.3.1. יצרן, יבואן או בית עסק המבקש לרכוש מניות של החברה (**"מצטרף חדש"**) יודיע על כך בהודעה בכתב לחברה, בה יפרט את היקף מכירת מיכלי המשקה על ידו בישראל בשנה הקלנדרית שקדמה למועד הבקשה.

15.3.2. החברה תחשב בהתאם את מספר המניות שתוקצינה למצטרף החדש. כן תחשב החברה את גובה הלוואת הבעלים או ערבות הבעלים שעל מצטרף חדש להעמיד לטובת החברה כתנאי להקצאת המניות כאמור, בהתאם להשקעות שהשקיעו בעלי המניות הקיימים בחברה כשווין באותו מועד כפי שיקבע על ידי החברה, לרבות ערבויות, הלוואות וכל השקעה אחרת, ובתנאים שיקבעו על ידי החברה אשר יהיו זהים במידת האפשר לתנאי הלוואות הבעלים או ערבויות הבעלים שהעמידו בעלי המניות הקיימים לטובת החברה, אם העמידו.

15.3.3. בתוך 15 ימים מיום שאישר הדירקטוריון את ההקצאה כאמור (וכפוף לכך שקודם לכן התקבל אישורו של נציג הסוג כאמור בתקנה 15.1 לעיל) יהא המצטרף החדש רשאי לרכוש את מניות החברה כנגד העמדת הלוואת בעלים או ערבות בעלים לחברה.

15.3.4. הדירקטוריון לא יהא רשאי להקצות מניות כאמור למצטרף חדש בטרם קיבל בטוחה ראויה להבטחת העמדת הלוואת הבעלים או ערבות הבעלים כאמור בתקנה 15.3.2 לעיל לחברה.

16. בעלי המניות בחברה לא יהיו זכאים לזכות השתתפות ("Pre-emptive Rights") במקרה של הנפקת ניירות ערך על ידי החברה.

17. כפוף להוראות תקנון זה, הדירקטוריון רשאי, לפי שיקול דעתו המוחלט, להנהיג הבדלים בין בעלי מניות ביחס לסכומי דרישות התשלום, זמני פרעונן או בכל נושא אחר.

בעלי המניות

18. אלא אם כן נקבע אחרת בכל דין או בתקנון זה, תהיה החברה רשאית להתייחס אל הבעל הרשום של כל מניה, לרבות בעל מניה המחזיק במניה כנאמן, כאל בעליה המוחלט, ובהתאם לכך לא תהיה חייבת להכיר בכל תביעה על יסוד של צדק או על יסוד זכות שביושר או על יסוד אחר ביחס למניה כזאת, או ביחס לטובת הנאה בה מצד כל אדם אחר, אלא על פי צו, החלטה או פסק דין של בית משפט או על פי דרישת החוק.

נציגי הסוג

19. כל סוג של מניות ימנה לעצמו באסיפת סוג נציג אשר יעמוד בקשר עם החברה בעניינים כאמור בתקנון זה ואשר יהא מוסמך לייצג את יתר בעלי המניות מאותו הסוג כלפי החברה. בכל מקרה בו תפעל החברה בהתאם להוראותיו של נציג הסוג יהיו בעלי המניות מאותו הסוג מנועים מלהעלות טענות כנגד החברה לעניין פעולה כאמור.

בכל מקרה בו לא יתמנה נציג סוג מסיבה כלשהי או שנציג כזה לא יהא זמין מסיבה כלשהי כי אז חתימת יו"ר אסיפת הסוג תהווה לצורך תקנון זה אישור נציג סוג של אותו סוג מניות.

שינוי הון המניות

20. החברה רשאית, מעת לעת, להגדיל את הון המניות הרשום שלה, על ידי יצירת מניות חדשות, בין אם כל המניות שהוחלט על הנפקתן הונפקו עד לאותו זמן ובין אם לאו, ובין אם כל המניות שהונפקו עד לאותו זמן נדרשו לתשלום במלואן, ובין אם לאו,

וההגדלה תהיה בסכום כזה ותחולק למניות בעלות ערך נקוב כזה, ותונפקנה באותם הסייגים והתנאים ובאותן הזכויות וזכויות נוספות עליהן ככל אשר תורה האסיפה הכללית בהחלטתה על יצירת המניות.

21. מלבד אם נאמר אחרת בהחלטה המאשרת את הגדלת הון המניות, תהיינה המניות החדשות כפופות לכל הוראות תקנון זה החלות על המניות הקיימות בהון החברה.

22. האסיפה הכללית רשאית, מעת לעת, לבטל הון מניות רשום שטרם הוקצה, ובלבד שאין התחייבות של החברה, לרבות התחייבות מותנת, להקצות את המניות.

23. בכפוף להוראות כל דין תהיה החברה רשאית, מעת לעת לבטל הון מניות מונפק או לדחותו.

פרק ג: <u>המניות</u>

תעודות מניה

24. כל בעל מניה הרשום במרשם יהא זכאי לקבל מהחברה תעודת מניה אחת בגין כל המניות הרשומות על שמו או אם הדירקטוריון יאשר זאת (לאחר שישלם את הסכום אשר הדירקטוריון יקבע מזמן לזמן, ככל שיקבע), כמה תעודות מניה, כל אחת בגין מניה אחת או יותר ממניות אלה. כל תעודת מניה תציין את שמו של בעל המניות, את מספר המניות שבגינן היא הוצאה, את הסכום ששולם בגינן וכן פרטים נוספים כפי שיקבע הדירקטוריון.

25. תעודות מניה תוצאנה בחתימת מורשי החתימה של החברה, כפי שיקבעו על ידי הדירקטוריון או בחתימת מי שהדירקטוריון הסמיך לענין זה ובלווית שם החברה.

26. תעודת מניה הרשומה בשמותיהם של שני בני אדם או יותר תימסר לידי אותו אדם ששמו מופיע ראשונה במרשם ביחס לבעלות המשותפת במניות שאליהן מתייחסת התעודה, אלא אם כן הורו אחרת כל הבעלים הרשומים.

27. הושחתה, הושמדה או אבדה תעודת מניה, רשאי הדירקטוריון להוציא תעודה חדשה במקומה, ובלבד שהתעודה המקורית הומצאה לו והושמדה על ידיו או שהוכח לו לשביעות רצונו כי התעודה אבדה או הושמדה, וקיבל בטוחות לשביעות רצונו בגין כל נזק אפשרי, והכל תמורת תשלום אותו סכום כפי שהדירקטוריון ימצא לנכון מפעם לפעם.

שטרות מניה (מניות למוכ"ז)

28. החברה לא תנפיק מניות למוכ"ז ולא תוציא שטרות מניה, כמשמעות מונח זה בחוק.

דרישות תשלום

29. מניות תחשבנה כנפרעות במלואן אם נפרעו מלוא הערך הנקוב והפרמיה עליהן, בהתאם לתנאי הקצאת המניה.

30. הדירקטוריון רשאי מעת לעת, ולפי שיקול דעתו, להגיש דרישות תשלום לבעלי המניות בגין כספים (לרבות הלוואת בעלים או ערבות בעלים) שטרם שולמו עבור או בגין מניות שהוקצו ואשר לא נקבע להן מועד או מועדי פרעון קבועים על פי תנאי הקצאתן. כל בעל מניה ישלם לחברה את סכום הדרישה אשר הוגשה לו באופן, בזמן ובמקום כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון. דרישת תשלום יכולה להיות בדרך של

חלוקת התשלום למספר תשלומים. הסכום הראשון שישולם על חשבון מניה יחשב כמשולם על חשבון ערכה הנקוב.

31. על כל דרישת תשלום תמסר הודעה מוקדמת של 14 יום לפחות, בה יצויין סכום התשלום, מקום תשלומו ולידי מי יש לשלמו. לפני זמן פרעון דרישת התשלום יהא הדירקטוריון רשאי, בהודעה בכתב, לבטל את דרישת התשלום או לדחות את מועד פרעונה, הכל כפי שיוחלט על ידי הדירקטוריון. דרישת תשלום תיחשב כנעשית ביום בו קיבל הדירקטוריון החלטה על דרישת התשלום.

32. בעלים משותפים במניה יהיו אחראים כולם יחד וכל אחד מהם לחוד לתשלום כל שעורי התשלום ודרישות התשלום (לרבות בגין הלוואות בעלים או ערבויות בעלים) המגיעים עבור או בגין מניה כזו.

33. אם על פי תנאי ההוצאה של כל מניה או בשל כל סיבה אחרת יש לפרוע סכום כלשהו במועד קבוע בין אם התשלום נעשה על חשבון הערך הנקוב של המניה או בתורת פרמיה או להעמיד לטובת החברה סכום מסוים כהלוואת בעלים או ערבות בעלים , אזי יחשב כל סכום כזה כאילו היתה זו דרישת תשלום שהוגשה כהלכה על ידי הדירקטוריון ואשר עליה נמסרה הודעה כהלכה בהתאם להוראות תקנון זה, ותחולנה על כל סכום כזה כל הוראות תקנון זה בנוגע לדרישות תשלום, בשינויים המחויבים מן העניין.

34. בשעת הנפקת המניות רשאים הדירקטורים לקבוע הבדלים בין בעלי המניות בנוגע לסכומים ולמועדים של התשלומים הנדרשים מהם על חשבון מניותיהם. בכל מקרה בו על בעל מניות להעמיד לטובת החברה הלוואת בעלים או ערבות בעלים במסגרת תנאי הקצאת המניות על שמו, יקבע גובהה של הלוואת הבעלים או ערבות הבעלים בתיאום עם נציג הסוג של בעלי המניות מאותו הסוג וכפוף לאישורו המוקדם בכתב של נציג הסוג.

35. אם לא סולק סכום דרישת התשלום ביום פירעונו או קודם לכן, ישלם מי שהינו באותה עת בעל המניה אשר עליה הוגשה דרישת התשלום או אשר בגינה מגיע התשלום, ריבית על הסכום הנ"ל בשיעור שיקבע על ידי הדירקטוריון מעת לעת, למן המועד שנקבע לתשלומו ועד למועד התשלום בפועל (להלן בתקנה זו: **"הריבית"**). הדירקטוריון רשאי לוותר על תשלום הריבית, כולה או מקצתה. הריבית תיחשב כחלק מדרישת התשלום אף אם לא צוין כך במפורש, אם הדבר מתחייב מנסיבות העניין, בכל הנוגע להוראות תקנון זה. במקרה של הלוואת בעלים או ערבות בעלים הדירקטוריון יקבע את שיעור הריבית בגין איחור בהעמדת הלוואת הבעלים או ערבות הבעלים ואת תנאיה של הלוואת הבעלים או ערבות הבעלים, והכול כפוף לאישורו המוקדם בכתב של נציג הסוג של בעלי המניות מאותו הסוג ולהוראות חוק הפיקדון.

36. אם ימצא הדירקטוריון לנכון, רשאי הוא (אך לא חייב) לקבל כספים מבעל מניה הרוצה להקדים תשלומים שטרם נדרשו או שזמן פרעונם טרם הגיע ואשר טרם סולקו על חשבון מניותיו, או חלק מהן. הדירקטוריון רשאי, מלבד אם הוסכם אחרת עם בעל המניה, לשלם לבעל המניה, בגין כספים שהוקדמו כאמור, או על חלקם, ריבית עד המועד בו היו צריכים הכספים להפרע אלמלא הוקדמו, בשעור עליו יוסכם בין הדירקטוריון ובעל המניה. הדירקטוריון יהא רשאי בכל עת, כל עוד לא הגיע זמן הפרעון, להחזיר סכומים שהוקדמו כאמור לבעל המניה.

37. בעל מניה לא יהיה זכאי להיות נוכח בכל אסיפה ולהצביע בה וכן לא יהיה זכאי לכל זכות שהיא הנתונה לבעל מניות, אלא אם כן פרע במלואן את דרישות התשלום, לרבות הריבית וההוצאות המגיעות, אם בכלל, ביחס לכל מניה המוחזקת על ידו - בין בעצמו ובין יחד עם אדם אחר - ואשר הגיע מועד פירעונן (לרבות העמדת הלוואת בעלים או ערבות בעלים).

חילוט ושעבוד

38. אם לא שילם בעל מניה דרישת תשלום או שיעור תשלום כלשהם ביום שנקבע לתשלומם או קודם לכן, יהא הדירקטוריון רשאי, בכל עת שהיא לאחר מכן, כל עוד יהיו דרישת התשלום או שעור התשלום בלתי מסולקים, למסור הודעה לאותו בעל מניה ולדרוש ממנו שישלמם בצרוף הריבית שהצטברה וכל ההוצאות שהחברה נשאה בהן בגין אי סילוק כזה.

39. ההודעה תקבע יום (אשר איננו מוקדם מארבעה עשר יום ממועד ההודעה) ומקום אשר בהם יש לשלם את דרישת התשלום או שעור התשלום בצרוף הריבית וההוצאות כנ"ל. כמו כן תציין ההודעה כי אי תשלום במועד הקבוע או קודם לכן במקום המפורט בהודעה, עלול לגרום חלוט המניות אשר בקשר אליהן נעשתה דרישת התשלום או הגיע שעור התשלום.

40. אם לא מולאו הדרישות הכלולות בהודעה כנ"ל, אזי בכל זמן לאחר מכן, לפני תשלום דרישת התשלום או שעור התשלום, הריבית וההוצאות המגיעות בקשר למניות אלו, יהא הדירקטוריון רשאי לחלט את המניות שבגינן נתנה הודעה כזו.

41. כל מניה שחולטה כך תחשב לקניינה של החברה ותהפוך למניה רדומה והדירקטוריון יהיה רשאי, בהתחשב בהוראות תקנון זה ובכפוף להוראות כל דין, למוכרה, להקצותה מחדש או להעבירה באופן אחר כפי שימצא לנכון.

42. הדירקטוריון יהא רשאי, בכל עת לפני מכירה, הקצאה מחדש או העברה באופן אחר של כל מניה אשר חולטה כאמור, לבטל את החילוט באופן ובתנאים שיקבע על פי שיקול דעתו הבלעדי.

43. כל בעל מניות שמניותיו חולטו יחדל מלהנות מכל זכות שהיא בקשר עם המניות המחולטות, אולם הוא יהא חייב לשלם מיד לחברה, למרות החילוט, את כל דרישות התשלום, שעורי התשלום, הריבית וההוצאות המגיעים בגין מניות אלה או עבורן במועד החילוט, בצירוף ריבית על אותם הסכומים ממועד החילוט ועד מועד פרעון כל התשלומים (לרבות הריבית וההוצאות כאמור), בשעור שיקבע על ידי הדירקטוריון, ובלבד שבכל מקרה שהמניות שחולטו נמכרו מחדש, תופחת חבותו של בעל המניות שמניותיו חולטו כאמור כדי הסכום נטו (בניכוי כל מס והוצאות החברה בגין מכירת המניות המחולטות) שנתקבל בפועל ממכירתן מחדש.

44. הוראות תקנון זה בעניין חילוט יחולו גם על מקרים של אי תשלום סכום מסוים שלפי תנאי הוצאת המניה או לפי תנאי הקצאת המניה מגיע זמן פירעונו במועד קבוע, בין אם היה זה על חשבון ערכה הנקוב של המניה ובין אם היה זה בתורת פרמיה, כאילו היה סכום זה עומד להיפרע בתוקף דרישת תשלום שנמסרה והודיעו על אודותיה כחוק.

45. לחברה תהיה זכות השעבוד הראשונה והיסודית על כל המניות הרשומות על שמו של כל בעל מניות, פרט למניות שנפרעו במלואן, וכן על ההכנסה ממכירתן לסילוק חובותיו והתחייבויותיו של אותו בעל מניות לחברה, בין בעצמו ובין ביחד עם כל אחד אחר, בין שהגיע מועד הסילוק של חובות אלה או מועד הקיום של ההתחייבויות האלה, ובין שלא הגיע, יהיו אשר יהיו מקורות החובות ולא תיווצרנה כל זכויות שבירושר בגין המניות האמורות.

46. כדי לממש את השעבוד הנ"ל יהיה הדירקטוריון רשאי למכור את המניות המשועבדות באופן אשר יראה לו, לפי שיקול דעתו; אולם אין למכור כל מניה אלא אם נמסרה לבעל המניות או למנהלי עזבונו, לפי הענין, הודעה בכתב האומרת כי יש בדעת החברה למכור את המניות, ובעל המניות או מנהל עיזבונו לא שלמו את החובות הנ"ל או לא מלאו או לא קיימו את ההתחייבויות הנ"ל במשך עשרה ימי עסקים מיום משלוח הודעה כאמור.

47. התמורה הנקיה (בניכוי כל מס והוצאות החברה בגין מכירת המניות) מכל מכירה כאמור תשמש לסילוק חובותיו ולמילוי התחייבויותיו של בעל מניות כאמור (לרבות החובות וההתחייבויות שמועד סילוקם או קיומם טרם הגיע), ועודף, אם ישאר, ישולם לבעל המניות או למנהל עיזבונו, לפי הענין.

48. במקרה של מכירה לאחר חילוט או לשם מימוש של שעבוד לפי תקנון זה יהא הדירקטוריון רשאי למנות אדם לחתום על שטר העברה של המניות שנמכרו ולהורות כי קונה המניות ירשם במרשם כבעל המניות שנמכרו. הקונה לא יהא חייב לוודא שפעולות אלה תעשינה כהלכה, ולא יהיה זה מענינו לאילו מטרות הוצאו כספי המכירה ולאחר שנרשם שמו במרשם ביחס למניות אלו, לא יהיה עוררין על תוקפה של המכירה. תרופתו של כל אדם שנפגע על ידי המכר תהיה רק בתביעת נזקו מהחברה, וממנה בלבד.

49. חילוט מניותיו של בעל מניות לא תגרע מזכותו לקבל, יחד עם בעלי המניות האחרים בחברה, את החזר הלוואות הבעלים או שחרור ערבות הבעלים שהעמיד לטובת החברה, בהתאם להוראות תקנון זה.

העברת מניות ומסירתן

50. למעט האמור בתקנות 46-48 לעיל, מניות החברה אינן ניתנות להעברה, לרבות לא על דרך של הורשה או ירושה או זכאות אחרת מכוח הדין, זולת אם אושרה העברה כאמור על ידי רוב מיוחד של 75% מזכויות ההצבעה בחברה. מניה שהועברה בניגוד להוראת תקנה זו תהפוך לנדחית ויחול עליה האמור בתקנה 51 להלן. במקרה של העברת מניה על פי תקנון זה יהא בעל המניה הנעבר אחראי כלפי החברה ויתר בעלי המניות בחברה בגין כל התחייבויותיו של בעל המניות המעביר ויראו אותו כאילו היה צד לכל התחיבות כאמור מלכתחילה.

דחיית מניות

51. בכל אחד מן המקרים הבאים תהפוכנה מניותיו של בעל מניה לנדחות, קרי, למניות שאינן מזכות את המחזיקים בהן בכל זכויות פרט לזכות לקבל את ערך המניה הנקוב בעת פירוק, באופן אוטומטי וללא צורך בהחלטת דירקטוריון החברה או האסיפה הכללית שלה, ואלו המקרים:

51.1. דירקטוריון החברה החליט כי היא זקוקה למימון נוסף שיתקבל על ידי בעלי מניותיה באמצעות הלוואות בעלים או ערבויות בעלים שיועמדו לטובתה באופן יחסי לזכויות ההצבעה של בעלי המניות ובתנאים זהים ובעל המניות סירב להעמיד הלוואה כאמור או נמנע מלהעמידה במלואה בתוך 90 יום ממועד החלטת הדירקטוריון.

51.2. בעל המניות נפטר חו"ח, הפך פסול דין, הוכרז כפושט רגל או שמונה לו מפרק זמני או קבוע או כונס נכסים על כלל נכסיו או רובם וצו הפירוק או הכינוס כאמור לא הוסר בתוך 45 יום, או שנפסקה פעילותו של בעל מניות ולא חודשה בתוך 45 יום.

51.3. מניה הועברה בניגוד להוראות תקנה 50 לעיל תהפוך למניה נדחית.

52. דחיית מניותיו של בעל מניות לא תגרע מזכותו לקבל, יחד עם בעלי המניות האחרים בחברה, את החזר הלוואות הבעלים או שחרור ערבויות הבעלים שהעמיד לטובת החברה, בהתאם להוראות תקנון זה.

פרק ד': <u>אסיפות כלליות</u>

כינוס אסיפות כלליות

53. בכפוף לאמור להלן בתקנון זה תכונס אסיפה כללית שנתית לפחות אחת לשנה ולא יאוחר מתום חמישה עשר חודשים לאחר האסיפה השנתית האחרונה, במועד ובמקום שיקבעו על ידי הדירקטוריון, לשם דיון בדוחות הכספיים ובדיווח הדירקטוריון, מינוי דירקטורים (ככל שידרש הדבר), מינוי רואה חשבון מבקר (ככל שידרש הדבר) וכל נושא אחר שקבע הדירקטוריון לסדר היום של האסיפה השנתית.

54.

54.1. על אף האמור לעיל בתקנון זה, לא תהיה החברה חייבת לקיים אסיפה שנתית אלא ככל שהדבר נחוץ למינוי רואה חשבון מבקר או אם אחד מבעלי המניות או הדירקטורים דרש מהחברה לקיימה.

54.2. לא התקיימה אסיפה שנתית, תשלח החברה לבעלי המניות הרשומים במרשם פעם בשנה את הדוחות הכספיים, לא יאוחר מן המועד האחרון בו היה על החברה לקיים אסיפה כללית שנתית כאמור לעיל בתקנון זה.

55.

55.1. הדירקטוריון יכנס אסיפה מיוחדת על פי החלטתו וכן לדרישת אחד מאלה:

55.1.1. דירקטור אחד;

55.1.2. בעל מניה, אחד או יותר, שלו לפחות עשרה אחוזים מההון המונפק ואחוז אחד לפחות מזכויות ההצבעה בחברה;

55.1.3. בעל מניה, אחד או יותר, שלו לפחות עשרה אחוזים מזכויות ההצבעה בחברה.

55.2. נדרש הדירקטוריון לכנס אסיפה מיוחדת כאמור לעיל, יזמנה בתוך עשרים ואחד יום מהיום בו הוגשה לו הדרישה.

55.3. לא זימן הדירקטוריון אסיפה מיוחדת שנדרשה כאמור לעיל, רשאי הדורש, וכשמדובר בבעלי מניות – גם חלק מהם שיש לו למעלה ממחצית מזכויות ההצבעה של בעלי המניות הדורשים, לכנס את האסיפה בעצמו, ובלבד שלא תתקיים אחרי עבור שלושה חודשים מהיום שהוגשה הדרישה כאמור, והיא תכונס, ככל האפשר, באותו האופן שבו מכונסות אסיפות כלליות בהתאם לתקנון זה.

56. סדר היום באסיפה כללית יקבע בידי הדירקטוריון ויכללו בו גם נושאים שבשלם נדרש כינוסה של אסיפה מיוחדת.

57. בעל מניה, אחד או יותר, שלו אחוז אחד לפחות מזכויות ההצבעה באסיפה הכללית, רשאי לבקש מהדירקטוריון לכלול נושא בסדר היום של האסיפה הכללית שתתכנס בעתיד ובלבד שהנושא מתאים להיות נדון באסיפה כללית.

58. באסיפה כללית יתקבלו החלטות בנושאים שפורטו בסדר היום בלבד.

59. בכפוף להוראות כל דין, תהא האסיפה הכללית רשאית ליטול סמכויות הנתונות לאורגן אחר וכן לקבוע כי סמכויות הנתונות למנהל הכללי יועברו לסמכות הדירקטוריון, הכל לענין מסויים או לפרק זמן מסויים.

הזמנות לאסיפות כלליות

60. הזמנה לאסיפה כללית, שנתית או מיוחדת, תמסר לכל בעלי המניות הרשומים במרשם והזכאים להשתתף בה, לא יאוחר משבעה (7) ימים לפני המועד לכינוסה ובלבד שלא תמסר למעלה מארבעים וחמישה (45) ימים לפני מועד כינוסה. אם

הסכימו כל בעלי המניות לכך, תוכל אסיפה כללית להתקיים בהודעה שנתנה פחות משבעה (7) ימים מראש.

61. ההזמנה לאסיפה כללית תפרט את המועד והמקום בו תתקיים האסיפה, את סדר יומה של האסיפה ותפרט פרוט סביר את הנושאים שעל סדר יומה. כן תכלול ההזמנה פרוט ההסדרים לענין הצבעה באמצעות כתב הצבעה, אם הנושאים שעל סדר יומה של האסיפה כוללים נושאים בהם רשאים בעלי המניות להצביע באמצעות כתב הצבעה לפי כל דין או בהתאם להוראות תקנון זה. היתה על סדר יומה של האסיפה הצעה לשינוי התקנון יפורט בהזמנה נוסח השינוי המוצע.

62. ההזמנה לאסיפה הכללית תמסר לזכאים להשתתף בה על ידי מסירתה לידיהם או על ידי משלוחה בדואר לכתובות שנמסרו על ידם לחברה או בכל דרך אחרת כפי שיקבע הדירקטוריון.

63. החברה רשאית ליתן הודעה למחזיקים במניה במשותף על ידי הודעה לשותף ששמו מוזכר ראשונה במרשם לגבי אותה מניה.

64. כל בעל מניות יוכל לוותר על זכותו לקבלת הזמנה לאסיפה כללית או על זכותו לקבלת הזמנה כאמור בזמן מסויים, ויוכל להסכים כי האסיפה הכללית תתכנס ותקבל החלטות אף מבלי שקיבל הזמנה עליה תוך זמן מסויים וכל זאת בכפוף להוראות כל דין האוסרות על ויתור או הסכמה שכאלה.

65. תוקפן של החלטות המתקבלות באסיפה כללית לא יפגע אם החברה, בשגגה, לא מסרה הזמנה לאסיפה כללית לבעל מניות הזכאי לקבל הזמנה כאמור או שלחה הזמנה לא מלאה או שגויה בדבר האסיפה, כינוסה וסדר יומה, או מסרה הזמנה כאמור באיחור.

מנין חוקי ויושב ראש האסיפה

66. אין לפתוח בשום דיון באסיפה כללית אלא אם כן יהיה נוכח מנין חוקי בעת פתיחתה. מלבד במקרים בהם נאמר אחרת בתקנון זה או על פי כל דין או בהוראת בית משפט מוסמך, מנין חוקי יחשב כנוכחות של שני בעלי מניות או יותר, בעצמם או באמצעות שלוח, שלו או להם, לפי העניין, חמישים אחוז (51%) לפחות מזכויות ההצבעה בחברה, ובלבד שינכחו במועד תחילת האסיפה ובמועד קבלתה של כל החלטה במסגרתה לפחות בעל מניה אחת מסוג א' ובעל מניה אחת מסוג ב'.

67. אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לתחילת האסיפה לא נכח בה מנין חוקי, תדחה האסיפה לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום שנקבעו לאסיפה המקורית, מבלי שתהיה חובה להודיע על כך לבעלי המניות, או לכל יום אחר או שעה אחרת או מקום אחר כפי שיקבע הדירקטוריון בהזמנה לאסיפה.

68. אם באסיפה נדחית לא ימצא מנין חוקי כעבור מחצית השעה לאחר המועד שנקבע לה, תתקיים האסיפה בכל מספר משתתפים שהוא, המחזיקים בכל שעור שהוא מזכויות ההצבעה, ובלבד שנכחו בה לפחות בעל מניה אחת מסוג א' ובעל מניה אחת מסוג ב', ואשר יהיו רשאים לדון ולהחליט בעניינים הקבועים על סדר יומה של האסיפה המקורית.

69. יושב ראש הדירקטוריון או בהעדר יושב ראש, מי שהדירקטוריון הסמיכו למטרה זו, ישב ראש בכל אסיפה כללית של החברה. אם אין לחברה יושב ראש, או לא יהיה נוכח כעבור חמש עשרה דקות מן השעה הקבועה לאסיפה או אם לא ירצה לשבת ראש באסיפה, יבחרו בעלי המניות הנוכחים באסיפה אחד מביניהם לכהן שיושב ראש אותה אסיפה.

70. יושב ראש של אסיפה רשאי, בהסכמת אסיפה שנכח בה מנין חוקי, לדחות את האסיפה מעת לעת וממקום למקום, וחייב הוא לדחותה כאמור אם האסיפה הורתה לו לעשות כן. באסיפה נדחית כאמור אין לדון אלא בענינים שהיו על סדר יומה של האסיפה המקורית ואשר הדיון בהם לא הסתיים או לא התחיל. נדחתה אסיפה כללית כאמור למועד שאינו עולה על עשרים ואחד ימים, לא יהיה צורך ליתן כל הודעה בדבר דחית האסיפה ובדבר הענינים אשר יעמדו על סדר יומה של האסיפה הנידחת.

71. החברה רשאית לקיים אסיפה כללית באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת כך שכל בעלי המניות המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בו בזמן וכן בכל דרך אחרת אותה ירשה הדין. כן רשאית החברה לקבל החלטה באסיפה כללית ללא הזמנה וללא התכנסות ובלבד שההחלטה תתקבל פה אחד על ידי כל בעלי המניות הזכאים להצביע באסיפה הכללית.

הצבעה באסיפה הכללית

72. כל החלטה באסיפה כללית תתקבל בהצבעה במנין קולות בעלי המניות הנוכחים והמצביעים באסיפה, בעצמם או באמצעות שלוח או באמצעות כתב הצבעה (בנושאים לגביהם התירו תקנון זה או כל דין הצבעה באמצעות כתב הצבעה).

73. החלטות האסיפה הכללית (לרבות החלטה בדבר תיקון, שינוי או תוספת לתקנון או בדבר החלפתו) יתקבלו ברוב רגיל אלא אם כן נקבע אחרת בתקנון זה או בהוראות כל דין.

74. מלבד אם נקבע אחרת בתנאי הנפקתה של מניה כלשהי, לכל בעל מניה הנוכח בעצמו או באמצעות שלוח באסיפה יהיה קול כאמור בתקנה 10.2 לעיל לכל מניה השייכת לו והמקנה זכות הצבעה, מבלי להתחשב בערכה הנקוב. כל זמן שמספר המניות המוקצות מסוג אי זהה למספר המניות המוקצות מסוג בי יהא לכל מניה קול אחד באסיפה הכללית.

75. בעל מניות רשאי להצביע מכח מקצת המניות שהוא מחזיק בהן ורשאי הוא להצביע מכח מקצת המניות בכיוון אחד ומכח מקצתן בכיוון אחר.

76. במקרה של בעלים משותפים למניה תתקבל דעתו של ראש השותפים, ולא תתקבל דעתם של יתר השותפים, ולמטרה זו תקבע השאלה מיהו ראש השותפים על פי הסדר שבו רשומים השמות במרשם.

77. הכרזת יושב ראש האסיפה כי החלטה נתקבלה או נדחתה בין פה אחד ובין ברוב מסוים תהווה ראיה לכאורה לאמור בה. הכרזה כאמור והערה שנרשמה בעניין זה במרשם הפרוטוקולים של החברה ישמשו ראיה לכאורה לאמור בהם ולא יהיה צורך להוכיח מה מספר הקולות שניתנו בעד הצעת ההחלטה או נגדה.

78. היו הקולות באסיפה שקולים, לא יהא ליושב ראש האסיפה קול נוסף או מכריע.

הצבעה באמצעות נציג או שלוח

79. תאגיד שהוא בעל מניה בחברה רשאי להסמיך נושא משרה בתאגיד או כל אדם שימצא למתאים, להיות נציגו של התאגיד בכל אסיפה של החברה. אדם מוסמך כאמור לעיל יהא רשאי להשתמש מטעם התאגיד שהוא מיצגו באותם הכוחות שהתאגיד עצמו יכול היה להשתמש בהם אילו היה בעל מניות בשר ודם של החברה.

80. בעל מניה רשאי למנות שלוח להצביע במקומו, שלוח אינו חייב להיות בעל מניות בחברה.

81. מינויו של שלוח או נציג יהיה בכתב, בחתימת הממנה או בא כוחו המורשה לכך, ואם הממנה הוא תאגיד יחתם המסמך על ידי המוסמך או המוסמכים לחייב את התאגיד.

82. המסמך הממנה שלוח או נציג להצבעה (להלן: "**ייפוי הכח**") או העתק הימנו מאושר להנחת דעתו של הדירקטוריון, יופקד במשרד או במקום אחר שיקבע על ידי הדירקטוריון לא פחות מ- 24 שעות לפני המועד הקבוע לתחילת האסיפה או האסיפה הנדחת בה עומד להצביע האדם הנקוב ביפוי הכח, או ימסר ליושב ראש האסיפה עם תחילתה.

83. בעל מניות המחזיק ביותר ממניה אחת יהיה זכאי למנות יותר משלוח אחד בכפוף להוראות דלהלן:

83.1. יפוי הכח יציין את סוג ומספר המניות בגינן הוא ניתן;

83.2. עלה סך כל מספר המניות מסוג כלשהו הנקוב ביפויי כח שניתנו על ידי בעל מניות אחד על מספר סך כל המניות מאותו סוג המוחזקות על ידו, יהיו בטלים כל יפויי הכח שניתנו על ידי אותו בעל מניות;

83.3. מונה רק שלוח אחד על ידי בעל מניות ויפוי הכח אינו מציין את מספר וסוג המניות שבגינן הוא ניתן, יראו את יפוי הכח כאילו ניתן בגין כל המניות שבידי בעל המניות למועד הקובע לזכאות להשתתף ולהצביע באסיפה (אם ניתן יפוי הכח לתקופה מסויימת) או בגין כל המניות שבידי בעל המניות ביום הפקדת יפוי הכח בידי החברה או במועד מסירתו ליושב ראש האסיפה, בהתאם למקרה. ניתן יפוי הכח בגין מספר מניות הפוחת ממספר המניות שבידי בעל המניות, יראו את בעל המניות כאילו לא השתתף בהצבעה בגין יתרת המניות שבידיו ויפוי הכח יהיה תקף ביחס למספר המניות הנקוב בו.

84. כל יפוי כח, בין אם בשביל אסיפה שתצוין במיוחד או אחרת, יהיה, עד כמה שהנסיבות תאפשרנה, בצורה שלהלן, או בכל צורה מקובלת אחרת שתאושר על ידי הדירקטוריון:-

אני _____ (מספר זהות/מספר תאגיד _____),
מ- _____, כבעל מניות בחברת _____,
ממנה בזה את _____ (מספר זהות/מספר תאגיד_____)
מ-_____ או בהעדרו את _____ (מספר זהות/מספר תאגיד _____) מ-_____ או בהעדרו את _____ (מספר זהות/מספר תאגיד_____) להצביע למעני ובשמי בגין _____ מניות מסוג _____ שבבעלותי, באסיפה (השנתית/המיוחדת) של החברה שתיערך ביום __ בחודש _____ שנת _____ ובכל אסיפה נדחית של אסיפה זו.

ולראיה באתי על החתום ביום __ לחודש _____ שנת _____.

_____

שם וחתימה

85. להצבעה על פי יפוי כח יהיה תוקף אף אם מת לפני כן הממנה או הפך פסול דין, התפרק, פשט את רגל, או ביטל את ייפוי הכוח או העביר את המניה שבגינה הצביעו כאמור, אלא אם כן הודעה בכתב כי החבר מת, הפך פסול דין, התפרק, פשט את הרגל, או בטל את יפוי הכח, נתקבלה במשרד או על ידי יושב ראש האסיפה לפני ההצבעה.

החלטה בכתב והצבעה בכתב

86. בכפוף להוראות כל דין, תהיה שרירה החלטה בכתב חתומה על ידי כל בעלי המניות שהוצאו באותו זמן בחברה והזכאים להצביע בקשר אליהן באסיפות כלליות, ותהא בת תוקף לכל ענין שהוא כהחלטה שנתקבלה באסיפה כללית שנתית או מיוחדת של החברה שנתכנסה ונערכה כדין למטרת קבלת החלטה כזו. אפשר שההחלטה האמורה תהא מורכבת ממספר מסמכים בנוסח זה אשר כל אחד מהם חתום על ידי בעל מניות אחד או יותר. ככל שהחברה תמנה בעל מניות אחד יתקבלו החלטות האסיפה הכללית בדרך האמורה בתקנה זו בלבד. שלוח שמונה כאמור בתקנה 80 לעיל יהא רשאי לחתום בשמו של בעל המניה שמינה אותו על גבי ההחלטה כאמור.

87. בכפוף להוראות חוק החברות ולהוראות שיקבעו מכוחו, כפי שיהיו מעת לעת, יהיה הדירקטוריון רשאי, מעת לעת ולפי שיקול דעתו המוחלט לקבוע נושאים שהחלטות האסיפה הכללית או אסיפות סוג לגביהם, יכול שיתקבלו גם בדרך של כתב הצבעה ולשנות נושאים כאמור שנקבעו על ידו וכן לקבוע מפעם לפעם נהלים לגבי הצבעה בדרך של כתב הצבעה, לרבות מתכונת לנוסח כתב ההצבעה, לעדכנם ולשנותם.

ככל שיקבע הדירקטוריון נושאים ונהלים כאמור, יובאו נושאים ונהלים אלו לידיעת בעלי המניות על דרך העמדתם לעיון בעלי המניות בכל עת סבירה במשרד או במקום אחר או נוסף שקבע הדירקטוריון או בכל דרך אחרת או נוספת שתקבע על ידי הדירקטוריון.

88. בכפוף להוראות כל דין, לא יפסלו החלטות שהתקבלו באסיפות כלליות בהן רשאים היו בעלי מניות להצביע באמצעות כתבי הצבעה אם החברה, בשגגה –

88.1. לא שלחה לבעלי מניות כתב הצבעה, הזמנה לאסיפה הכללית או הודעה בדבר האפשרות להצביע באותה אסיפה כללית באמצעות כתב הצבעה;

88.2. לא המציאה מסמכים או הודעות לבעלי המניות או שלחה מסמכים והודעות באיחור, או לכתובת לא נכונה;

88.3. לא מנתה קולות בעלי מניות או שמנתה קולות כאמור באופן לא נכון או לא מדוייק ובלבד שאין במנייתם של אותם קולות כדי לשנות את החלטות שהתקבלו באסיפה הכללית או לפגוע בתוקפה של האסיפה הכללית או בתוקפה של החלטה שהתקבלה בה לו היו אותם הקולות נמנים באופן מדוייק;

88.4. לא פעלה בהתאמה מוחלטת להוראות הדין או לנהלים שקבע הדירקטוריון לענין הצבעה באמצעות כתבי הצבעה.

89. בנושאים הבאים (**"החלטות מהותיות"**) לא תתקבלנה החלטות באסיפה הכללית של החברה או על ידי דירקטוריון החברה זולת אם אושרו קודם לכן ברוב רגיל באסיפות סוג נפרדות של בעלי המניות מסוג א' ובעלי המניות מסוג ב':

89.1. החלטה בעניין שינוי תקנון החברה.

89.2. החלטה בענייני מימון ותקציב.

89.3. החלטה בעניין שינוי בעלי תפקידים בחברה.

89.4. החלטה על עסקה עם בעלי עניין בחברה, לרבות החלטה על התקשרות עם בתי עסק או החלטה על התקשרות עם יצרנים ועם יבואנים.

89.5. כל החלטה בנושא אחר אשר 50% לפחות מבעלי מניות מסוג מסוים דורשים לראותה כהחלטה מהותית אשר יש להכריע בה בהתאם להוראות תקנה זו.

89.6. כל החלטה אשר על פי דין מסורה להכרעתן של אסיפות סוג נפרדות.

פרק ה': הדירקטוריון

הדירקטורים, מינויים וסיום כהונתם

90. כל עוד לא נקבע אחרת על ידי האסיפה הכללית לא יפחת מספר הדירקטורים משלושה ולא יעלה על תשעה.

91.

91.1 בעלי מניות מסוג א' יהיו רשאים למנות עד שלושה דירקטורים באסיפות סוג שיכנסו, ולהחליפם בכל עת בהודעה בכתב שתשלח למשרדה הרשום של החברה ותהא חתומה בידי נציג הסוג.

91.2 בעלי מניות מסוג ב' יהיו רשאים למנות עד שלושה דירקטורים באסיפות סוג שיכנסו, ולהחליפם בכל עת בהודעה בכתב שתשלח למשרדה הרשום של החברה ותהא חתומה בידי נציג הסוג.

91.3 בנוסף ימונו לחברה על ידי האסיפה הכללית עד שלושה דירקטורים חיצוניים לפי הוראות חוק החברות לעניין דירקטורים חיצוניים בחברה ציבורית.

92. כהונתו של דירקטור תחל מהמועד שנקבע בכתב המינוי במקרה של דירקטורים שמונו על ידי בעלי המניות מסוג א' או מסוג ב' או, במקרה של דירקטור חיצוני, מהמועד שנקבע באסיפה הכללית שמינתה אותו. משך הכהונה של דירקטור בחברה יהא שלוש שנים מיום תחילת מינויו, זולת אם נסתיימה כהונתו קודם לכן באחת הדרכים המצוינות בתקנון זה.

93. בכפוף להוראות כל דין, יהא דירקטור אשר חדל לכהן במשרתו כשיר להתמנות מחדש כדירקטור.

94. תאגיד כשיר לכהן כדירקטור וכדירקטור חליף בחברה.

95. בכפוף להוראות כל דין, תפקע כהונתו של דירקטור (לרבות דירקטור חליף ונציג תאגיד) מאליה בכל אחד מהמקרים הבאים:

95.1 במותו;

95.2 אם הוכרז פסול דין;

95.3 אם מניותיו של בעל המניות שמינה אותו הפכו לנדחות כאמור בתקנה 51 לעיל, במקרה בו היה בעל מניות מסוג א' או מסוג ב' זכאי למנות דירקטור בעצמו מכוח הסכם בין בעלי המניות מאותו סוג אשר החברה ויודעה לגביו.

95.4 אם הוכרז פושט רגל, ואם הדירקטור הינו תאגיד – אם מונה לו או לרכושו מפרק (זמני או קבוע), כונס נכסים (זמני או קבוע), מנהל מיוחד (זמני או קבוע), נאמן (זמני או קבוע) במסגרת הסדר נושים או צו הקפאת הליכים;

95.5 אם התפטר מתפקידו באמצעות מסירת הודעה בכתב לחברה, ליושב ראש הדירקטוריון או לדירקטוריון שאז תפקע כהונתו במועד בו נמסרה ההודעה, אלא אם כן נקבע בהודעה מועד מאוחר יותר.

95.6 אם הועבר ממשרתו או בוטל מינויו או נסתיימה תקופת כהונתו על פי תקנון זה או על פי הסכם בין בעלי מניות מסוג מסוים לעניין סיום כהונת דירקטורים, ובלבד שהחברה יודעה בדבר הסכם כאמור ובדבר סיום כהונת הדירקטור על פיו;

95.7 אם הורשע בפסק דין סופי בעבירה שבשלה אין אדם רשאי, על פי כל דין, לכהן כדירקטור;

95.8. אם החליט בית משפט מוסמך, לבקשת החברה, דירקטור, בעל מניה או נושה להפקיע את כהונתו, לרבות מן הטעם שנבצר מהדירקטור למלא את תפקידו דרך קבע, בהחלטה או פסק דין שביצועם לא עוכב;

96. במקרה שנפסקה כהונת דירקטור טרם שהגיעה לסיומה כאמור בתקנה 92 לעיל, ימונה דירקטור אחר תחתיו באותו האופן בו מונה הדירקטור שכהונתו הסתיימה, ותקופת כהונתו של דירקטור שמונה כאמור תהא עד לתום התקופה המקורית לה מונה הדירקטור שכהונתו הסתיימה כאמור.

97. למרות כל האמור בתקנון זה, לא יכנס לתוקף מינויו של דירקטור, דירקטור חליף או נציג תאגיד (כולם להלן בתקנה זו: "**דירקטור**") לפי הענין, לפני שמסר הדירקטור לחברה הודעה בכתב בה הצהיר הדירקטור כי הוא כשיר להתמנות כדירקטור בחברה לפי כל דין ואשר כוללת את פרטיו האישיים לצורך רישומו במרשם הדירקטורים של החברה וכמתחייב לפי כל דין. נוסח ההודעה כאמור יכול שיקבע על ידי הדירקטוריון מעת לעת ויכול שיהיה על דרך של תצהיר ערוך ומאומת כדין.

98. אם לא התמנה דירקטור כלשהו או מינויו של דירקטור כלשהו לא נכנס לתוקף או התפנתה משרת דירקטור כלשהו, יהיה הדירקטוריון רשאי לפעול בכל ענין כל עוד מספר חבריו לא פחת מהמספר המזערי שנקבע אותה שעה למספר הדירקטורים לפי תקנון זה. פחת מספר הדירקטורים מהמספר המזערי האמור, לא יהיה הדירקטוריון (ככל שיהיה קיים) רשאי לפעול אלא במקרים דחופים או לשם כינוס אסיפה כללית או לשם מינוי דירקטורים נוספים על ידי הדירקטוריון.

דירקטור חליף ונציג תאגיד

99. כל דירקטור בחברה רשאי, בכל עת, למנות לו חליף (להלן: "**דירקטור חליף**"), הכשיר להתמנות כדירקטור בחברה, בין לישיבת דירקטוריון מסוימת ובין לתקופה. לא ימונה ולא יכהן כדירקטור חליף מי שמכהן כדירקטור או כדירקטור חליף של דירקטור אחר וכן יחיד שמכהן כנציג תאגיד. בכל תקופת כהונתו של הדירקטור החליף הוא יהיה זכאי לקבל הודעות על ישיבות הדירקטוריון, להשתתף ולהצביע בכל ישיבת דירקטוריון ממנה נעדר הממנה ובכפוף להוראות כתב המינוי על פיו התמנה, לעשות שימוש בכל הסמכויות המוקנות לדירקטור שהוא מכהן כחליפו (למעט הסמכות למנות לעצמו חליף) וזאת מבלי לגרוע מאחריותו לפי כל דין של הדירקטור שמינה אותו. דירקטור חליף יעמוד בכל הכשירויות הנדרשות מדירקטור בחברה על פי כל דין.

100. כל מינוי של דירקטור חליף אשר נעשה כאמור ניתן לביטול בכל עת על ידי הממנה. מינוי וביטול מינוי של דירקטור חליף יעשו בהודעה בכתב אשר תמסר ליושב ראש הדירקטוריון או למשרד החברה. המינוי וביטול המינוי יכנסו לתוקפם עם קבלת ההודעה כאמור על ידי יושב ראש הדירקטוריון או הפקדתה במשרד, או במועד שנקבע בהודעת המינוי או ביטול המינוי, לפי המאוחר.

101. מינויו של דירקטור חליף יפקע אם חדל הדירקטור שמינהו לכהן כדירקטור בחברה מכל סיבה שהיא.

102. דירקטור חליף לא יהיה זכאי להצביע במקום ממנהו בכל ישיבה של הדירקטוריון או של ועדת דירקטורים אשר הדירקטור שמינה אותו נוכח בה בעצמו.

103. תאגיד המכהן כדירקטור או כדירקטור חליף ימנה יחיד הכשיר להתמנות לדירקטור בחברה, לכהן מטעמו בדירקטוריון (להלן: "**נציג תאגיד**").

104. מינוי וביטול מינוי של נציג תאגיד יעשו בהודעה בכתב שימסור התאגיד הממנה ליושב ראש הדירקטוריון או למשרד החברה. המינוי וביטול המינוי יכנסו לתוקפם עם קבלת ההודעה כאמור על ידי יושב ראש הדירקטוריון או הפקדתה במשרד, או במועד שנקבע בהודעת המינוי או ביטול המינוי. לפי המאוחר.

105. תאגיד המכהן כדירקטור לא יהיה זכאי לעשות שימוש בזכויות ובסמכויות המוקנות לדירקטור כל עוד לא היה לתאגיד נציג שמינויו בתוקף.

משקיפים לדירקטוריון

106. בעל מניות המחזיק 10% ומעלה מהון המניות המונפק של החברה (ולא פחות מ20% ממניות מסוג א' או מסוג ב') אשר אינו זכאי למנות דירקטור על פי הוראות תקנון זה יהא זכאי, כל עוד הוא מחזיק במספר המניות כאמור, למנות משקיף אחד מטעמו לדירקטוריון החברה. המשקיף יהא זכאי לקבל הזמנות לישיבות הדירקטוריון ולהיות נוכח בהן אך לא יהא רשאי להצביע בישיבות כאמור. המשקיף לא יהא זכאי להיות נוכח בישיבות דירקטוריון אשר לו היה מכהן כדירקטור בחברה היה מנוע מלהשתתף בהן מכוח הוראות חוק החברות או כל דין. המשקיף יחתום על כתב התחייבות לסודיות כלפי החברה טרם שתורשה נוכחותו בישיבת דירקטוריון כלשהי.

שכר הדירקטורים

107. דירקטור יהיה זכאי לקבל מהחברה גמול, טובות הנאה ותשלומים להחזר או לכיסוי הוצאות, בכפוף לאישורים הנדרשים על פי כל דין.

יושב ראש הדירקטוריון

108. הדירקטוריון רשאי, מעת לעת, למנות אחד הדירקטורים מקרב הדירקטורים החיצוניים לכהן כיושב ראש הדירקטוריון, ויהיה רשאי להעביר את יושב ראש הדירקטוריון מכהונתו ולמנות אחר תחתיו. משך כהונתו של יו"ר הדירקטוריון לא תפחת משלוש שנים ממועד מינויו, זולת אם חדל מלכהן כדירקטור בחברה בהתאם להוראות תקנון זה, שאז ימונה לו מחליף בהתאם להוראות תקנה זו, אשר יכהן עד תום תקופת כהונתו המקורית של יו"ר הדירקטוריון שחדל מלכהן. החברה תהא רשאית לשלם ליו"ר הדירקטוריון שכר כיו"ר פעיל.

109. לא מונה יושב ראש לדירקטוריון, יהיה כל אחד מהדירקטורים רשאי לכנס את הדירקטוריון ולקבוע את סדר יומו.

110. כהונתו של יושב הראש תמשך, בלא צורך בבחירה מחודשת, גם לאחר כינוס אסיפה כללית שנתית שבה הסתיימה כהונתו כדירקטור ובלבד שנבחר או מונה מייד לאחר מכן כדירקטור.

111. ליושב ראש הדירקטוריון לא יהיה קול נוסף או זכות דעה מכרעת בישיבות הדירקטוריון.

112. יושב ראש הדירקטוריון יהיה רשאי, מעת לעת, בהודעה בכתב לחברה, למנות תחתיו דירקטור אחר כממלא מקום יושב ראש הדירקטוריון, לפטר את ממלא מקומו ולמנות אחר תחתיו. לא נכח יושב ראש הדירקטוריון בישיבת דירקטוריון כעבור חמש עשרה דקות מהמועד שנקבע לתחילת הישיבה, או לא רצה לשבת בראש הישיבה, ימלא את תפקיד יושב הראש ממלא מקומו של יושב הראש ויהיה רשאי להשתמש בכל הסמכויות הנתונות ליושב ראש הדירקטוריון ויהנה מכל הכוחות, הזכויות והסמכויות הנתונים לו לפי תקנון זה ועל פי כל דין.

113. נעדרו יושב ראש הדירקטוריון וממלא מקומו במשך חמש עשרה דקות מפתיחת ישיבת דירקטוריון או שלא רצו לשבת בראשה, או שלא מונו לחברה יושב ראש דירקטוריון וממלא מקום יושב ראש הדירקטוריון, יבחר הדירקטוריון באחד מחבריו

(לרבות דירקטור חליף ונציג תאגיד) אשר ישמש כיושב ראש אותה ישיבה ויחתום על פרוטוקול הדיון.

114. יו"ר הדירקטוריון יהא מוסמך להתחייב לחתום בשם החברה על כל מסמך והתחייבות זולת אם קבע דירקטוריון החברה אחרת.

כינוס ישיבות הדירקטוריון ואופן ניהולן

115. הדירקטוריון יתכנס לישיבות לפי צרכי החברה ולפחות אחת לשנה.

116. הדירקטוריון יכונס כדלהלן:

116.1. על פי החלטת יושב ראש הדירקטוריון;

116.2. לדרישת דירקטור אחד לצורך דיון והחלטה בנושא שיפורט בדרישה;

116.3. בכל מקרה אחר בו חלה על פי דין חובה לכנס את הדירקטוריון.

117. סדר היום של ישיבות הדירקטוריון יקבע על ידי יושב ראש הדירקטוריון והוא יכלול:

117.1. כל נושא שקבע יושב ראש הדירקטוריון;

117.2. כל נושא שפורט בדרישת דירקטור לכינוס ישיבת דירקטוריון כאמור בתקנון זה לעיל;

117.3. כל נושא שדירקטור או שהמנהל הכללי ביקש מיושב ראש הדירקטוריון, זמן סביר בטרם כינוס ישיבת הדירקטוריון, לכלול בסדר היום.

118. לא כינס יושב ראש הדירקטוריון את הדירקטוריון בתוך 30 יום מהמועד בו נדרש לכנס ישיבה יהיה רשאי כל דירקטור או כל מי שרשאי על פי דין לדרוש כינוסה של ישיבת דירקטוריון לכנס את הדירקטוריון. על ישיבה שכונסה כאמור יחולו כל הוראות תקנון זה החלות על ישיבות דירקטוריון אשר כונסו בידי יושב ראש הדירקטוריון, בשינויים המחוייבים.

119. כל הודעה על כינוס ישיבת דירקטוריון יכול שתמסר בעל פה, בשיחה טלפונית, בכתב או בכל אמצעי תקשורת אחר ובלבד שההודעה תינתן לפחות שלושה ימי עסקים לפני המועד שנקבע לכינוס הישיבה, לא אם הסכימו כל הדירקטורים כי מפאת דחיפות העניין יש לכנס ישיבת דירקטוריון בהודעה קצרה יותר או ללא הודעה כלל. הדירקטוריון יתכנס במשרדי החברה או בכל מקום אחר עליו יסכימו כל הדירקטורים המכהנים באותה עת בחברה.

120. הודעה על ישיבת דירקטוריון תימסר לכל דירקטור. אם מונה לדירקטור דירקטור חליף, תימסר ההודעה לדירקטור החליף בלבד (למעט אם הורה כתב המינוי מכוחו מונה הדירקטור החליף אחרת). הודעה לדירקטור שהוא תאגיד תימסר לנציג התאגיד (אלא אם הורה התאגיד לחברה בכתב אחרת) ויראו הודעה שנמסרה לדירקטור חליף או לנציג תאגיד, לפי העניין, כהודעה שנמסרה לדירקטור שמינה אותם.

121. הודעה על כינוס ישיבת דירקטוריון תכלול פרוט סביר של כל הנושאים שעל סדר יומה של הישיבה וכן את המקום והמועד שנקבעו לכינוס הישיבה.

122. הדירקטוריון יהיה רשאי לקיים ישיבות דירקטוריון, לערוך הצבעות ולקבל החלטות באמצעות שימוש בכל אמצעי תקשורת ובלבד שכל הדירקטורים המשתתפים יכולים לשמוע זה את זה בו בזמן.

123. הדירקטוריון יהיה רשאי לקבל החלטות אף ללא התכנסות בפועל ובלבד שכל הדירקטורים הזכאים להשתתף בדיון ולהצביע בענין שהובא להחלטה הסכימו לכך. להחלטות שהתקבלו כאמור יהיה תוקף, לכל מטרה שהיא, כאילו התקבלו בישיבת דירקטוריון שכונסה ונוהלה כדין.

124. יושב ראש הדירקטוריון או ממלא מקומו או מי שמונה על ידי הדירקטוריון או מי שיוסמך על ידם, ירשום פרוטוקול של ההחלטות אשר התקבלו ללא התכנסות הדירקטוריון בפועל, כאמור לעיל ויחתום עליו. לחלופין, אם חתמו כל הדירקטורים על נוסח ההחלטה או ההחלטות שהתקבלו ללא התכנסות כאמור לעיל, יראו בנוסח זה, כשהוא חתום על ידי כל הדירקטורים, כפרוטוקול ההחלטות, לכל דבר וענין. פרוטוקול כאמור יכול למנות מספר מסמכים בנוסח זהה אשר כל אחד מהם חתום על ידי דירקטור אחד או על ידי מספר דירקטורים.

125. מנין חוקי בישיבת דירקטוריון יתהווה על ידי נוכחות שלושה (3) דירקטורים, ובלבד, ובלבד שנכחו לפחות דירקטור אחד שמונה על ידי בעלי מניות מסוג א', דירקטור אחד שמונה על ידי בעלי מניות מסוג ב' ודירקטור חיצוני אחד, אם מונו דירקטורים כאמור.

126. אם כעבור חצי שעה מן המועד שנקבע לתחילת הישיבה לא נכח בה מנין חוקי, תדחה הישיבה לאותו יום בשבוע הבא, באותה שעה ובאותו מקום שנקבעו לישיבה המקורית ("**ישיבה נדחית**"). על ישיבה נדחית כאמור תימסר הודעה לכל דירקטור לא יאוחר משלושה ימי עסקים לפני הישיבה הנדחית, אלא אם הסכימו כל הדירקטורים המכהנים כי מפאת דחיפות העניין ניתן לקיים את הישיבה הנדחית בהודעה קצרה יותר ראו ללא הודעה כלל.

127. אם בישיבה נדחית כאמור לעיל לא נכח מנין חוקי כעבור מחצית השעה לאחר המועד שנקבע לה, תדחה הישיבה שנית כמאור בתקנת משנה 126 לעיל ("**ישיבה נדחית שניה**"). אם בישיבה נדחית שניה לא נכח מניין חוקי כעבור מחצית השעה לאחר המועד שנקבע לה, כי אז תתקיים אותה ישיבה במניין הנוכחים בה.

הצבעה בדירקטוריון

128. החלטות הדירקטוריון יתקבלו ברוב רגיל של הדירקטורים שהצביעו בנושא ההחלטה שעל סדר היום למעט אם נאמר מפורשות אחרת בתקנון זה. בהצבעה בדירקטוריון יהיה קול אחד לכל דירקטור. בהחלטות הנוגעות למינויו או סיום תפקידו של מנכ"ל החברה ותנאי כהונתו ופרישתו יידרש רוב מיוחד של 51% מחברי הדירקטוריון, והכול כפוף להוראות תקנה 89 לעיל.

סמכויות הדירקטוריון

129. הדירקטוריון יתווה את מדיניות החברה ויפקח על ביצוע תפקידי המנהל הכללי ופעולותיו. לדירקטוריון יהיו כל הסמכויות והכוחות הנדרשים, לדעת הדירקטוריון, לביצוע מלא ויעיל של תפקידיו. מבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל, יהיה הדירקטוריון רשאי להשתמש בכל הסמכויות והכוחות ולעשות את כל הפעולות והמעשים הנתונים לו על פי תקנון זה ועל פי כל דין. האמור לעיל לא יגרע מהוראות תקנה 89 לעיל.

130. הדירקטוריון יהיה רשאי להשתמש בכל הסמכויות והכוחות ולעשות כל פעולה ומעשה שהחברה רשאית להשתמש בהם ולעשותם על פי תקנון זה או על פי החוק ושאין עליהם הוראה או דרישה בתקנון זה או על פי כל דין שישתמשו בהן או שיעשו על ידי אורגן אחר בחברה.

131. לשם הפעלת הסמכויות הכלליות המוקנות לדירקטוריון ומבלי לגרוע או להגביל על ידי כך במידה כלשהי את הסמכויות האמורות או חלק מהן, תהינה לדירקטוריון, בין היתר, את הסמכויות המנויות להלן:

131.1. הדירקטוריון יהא רשאי, מפעם לפעם, למנות אדם אחד או יותר (בין אם הוא דירקטור ובין אם לאו) כמנהל כללי של החברה, כנושא משרה אחרת בה, או כממלאי תפקידים, בין למועד קבוע ובין ללא הגבלת זמן והוא יכול מדי פעם בפעם (בכפוף לתנאי כל חוזה בינו או ביניהם לבין החברה) לשחרר אותו או אותם ממשרתם ולמנות אחר או אחרים במקומו או במקומם. הדירקטוריון יהיה רשאי לקבוע ולשנות את תאריהם של נושאי המשרה וממלאי התפקידים האמורים, את סמכויותיהם ותפקידיהם.

131.2. בכפוף להוראות כל דין יקבעו שכרם ותנאי העסקתם של המנהל הכללי, של נושאי משרה אחרת ושל ממלאי תפקידים בחברה, מפעם לפעם (בכפוף לתנאי כל חוזה בינו או ביניהם לבין החברה) על ידי הדירקטוריון. השכר כאמור יכול שיהיה בצורת משכורת קבועה, מענקים מרווחי או ממחזור הכספים של החברה או השתתפות ברווחים כאמור, על ידי קבלת ניירות ערך מאת החברה או באחד או יותר מהאופנים האלה או בכל אופן, צורה או דרך אחרת שימצא הדירקטוריון לנכון.

131.3. הדירקטוריון יהיה רשאי לקבוע את שכרו של רואה החשבון המבקר של החברה בגין פעולות הביקורת.

132. הדירקטוריון יהיה רשאי ליטול סמכויות הנתונות למנהל הכללי לענין מסויים או לפרק זמן מסויים. כן רשאי הדירקטוריון להורות למנהל הכללי כיצד לפעול לענין מסויים. לא קיים המנהל הכללי את ההוראה, רשאי הדירקטוריון להפעיל את הסמכות הנדרשת לביצוע ההוראה במקומו. נבצר מן המנהל הכללי להפעיל את סמכויותיו, רשאי הדירקטוריון להפעילן במקומו. לא מינתה החברה מנהל כללי, תנוהל החברה על ידי הדירקטוריון ויהיו לדירקטוריון כל הסמכויות, הזכויות והחובות שיש למנהל כללי.

אישור פעולות

133. כל פעולה שנעשתה על ידי או על פי החלטת הדירקטוריון, או על ידי או על פי החלטה של ועדת דירקטוריון או על ידי דירקטור, בכשירותו ככזה, תהיה בעלת תוקף גם אם יתגלה לאחר מכן שהיה פגם במינוי הדירקטוריון או הדירקטור, לפי הענין או שהדירקטורים או מי מהם היו פסולים מלהתמנות כחברי הדירקטוריון.

134. פעולה שנעשתה עבור החברה בלא הרשאה או בחריגה מן ההרשאה אין לה תוקף כלפי החברה אלא אם כן האורגן המוסמך לתת את ההרשאה אישר את הפעולה, או אם הצד שכלפיו נעשתה הפעולה לא ידע ולא היה עליו לדעת על החריגה או על העדר ההרשאה.

ועדות הדירקטוריון

135. הדירקטוריון רשאי מעת לעת להקים ועדות ולמנות להם חברים מקרב חברי הדירקטוריון. בכפוף להוראות כל דין יהיה הדירקטוריון רשאי לקבוע את הסמכויות שיואצלו לועדת דירקטוריון ויהיה רשאי, מעת לעת, להרחיב, לצמצם או לבטל אצילת סמכויות כאמור ולבטל איזה מבין ועדות הדירקטוריון.

136. ועדת דירקטוריון בהשתמשה בסמכויות שהדירקטוריון האציל לה תמלא אחר כל ההוראות והתנאים כפי שיקבעו על ידי הדירקטוריון מעת לעת.

137. הדירקטוריון רשאי, מעת לעת, לקבוע נהלים והוראות בקשר עם כינוס ישיבות ועדות דירקטוריון. בכפוף לקביעת הדירקטוריון כאמור, תתכנסנה ותתנהלנה ועדות הדירקטוריון בהתאם להוראות תקנון זה באשר לכינוס ישיבות הדירקטוריון, אופן ניהולן, אופן קבלת ההחלטות ודרכי הפעולה של הדירקטוריון, בשינויים המחויבים.

138. החלטה שהתקבלה או פעולה שנעשתה בועדת דירקטוריון, כמוה כהחלטה שהתקבלה או פעולה שנעשתה בדירקטוריון.

פרק ו': <u>מנהל כללי ומזכיר</u>

המנהל הכללי

139. הדירקטוריון יהא רשאי למנות לחברה מנהל כללי אחד או יותר. מונה מנהל כללי, יהיו לו כל הסמכויות המוקנות למנהל כללי בתקנון זה.

140. המנהל הכללי אחראי לניהול השוטף של עניני החברה במסגרת המדיניות שקבע הדירקטוריון ובכפוף להוראותיו והנחיותיו.

141. למנהל הכללי יהיו כל סמכויות הניהול והביצוע שלא הוקנו מכח הוראות כל דין או תקנון זה לאורגן אחר של החברה, או שלא ניטלו ממנו או הופעלו על ידי אורגן אחר בהתאם להוראות החוק ותקנון זה והוא יהיה נתון לפיקוחו של הדירקטוריון.

142. המנהל הכללי יהא רשאי, באישור הדירקטוריון, לאצול לאחר הכפוף לו, מסמכויותיו.

143. על פי החלטת הדירקטוריון, יועברו סמכויות הנתונות למנהל הכללי לסמכות הדירקטוריון, הכל לענין מסויים או לפרק זמן מסויים. הדירקטוריון יהיה רשאי להפעיל את סמכויות המנהל הכללי אם נבצר מהמנהל הכללי להפעילן.

מזכיר

144. הדירקטוריון רשאי למנות מזכיר לחברה ולקבוע את סמכויותיו ותפקידיו.

פטור, שיפוי וביטוח

145. בכפוף להוראות כל דין תהא החברה רשאית להתקשר בחוזה לביטוח אחריותו של נושא משרה בה, כולה או מקצתה, בשל חבות שתוטל עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה, בכל אחד מאלה:

145.1. הפרת חובת זהירות כלפי החברה או כלפי אדם אחר;

145.2. הפרת חובת אמונים כלפי החברה ובלבד שנושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד סביר להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה;

145.3. חבות כספית שתוטל עליו לטובת אדם אחר.

146. בכפוף להוראות כל דין תהא החברה רשאית לשפות נושא משרה בה, בשל חבות או הוצאה כמפורט בתקנה זו להלן, שהוטלה עליו עקב פעולה שעשה בתוקף היותו נושא משרה בה:

146.1. חבות כספית שהוטלה עליו לטובת אדם אחר על פי פסק דין לרבות פסק דין שניתן בפשרה או פסק בורר שאושר בידי בית משפט;

146.2 הוצאות התדיינות סבירות, לרבות שכר טרחת עורך דין, שהוציא נושא משרה או שחויב בהן בידי בית משפט, בהליך שהוגש נגדו בידי החברה או בשמה או בידי אדם אחר, או באישום פלילי שממנו זוכה, או באישום פלילי שבו הורשע בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית.

147. החברה רשאית לתת התחייבות מראש לשפות נושא משרה בה בשל חבות או הוצאה כאמור בתקנון זה לעיל, ובלבד שההתחייבות תוגבל לסוגי ארועים שלדעת הדירקטוריון ניתן לצפותם, בעת מתן ההתחייבות לשיפוי ולסכום שהדירקטוריון קבע כי הוא סביר בנסיבות הענין. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, תהא החברה רשאית לשפות נושא משרה בה בדיעבד, לאחר קרות הארוע נשוא השיפוי.

148. החברה רשאית לפטור, מראש, נושא משרה בה מאחריותו כולה או מקצתה, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות של נושא המשרה כלפי החברה.

149. אין בהוראות דלעיל כדי להגביל את החברה בכל דרך שהיא לענין התקשרותה בחוזה ביטוח, פטור או שיפוי בקשר למי שאינם נושאי משרה בחברה, לרבות עובדים, קבלנים או יועצים של החברה שאינם נושאי משרה בה ובקשר לנושאי משרה בחברה, ככל שהביטוח, הפטור או השיפוי אינם אסורים על פי כל דין.

150. ההוראות דלעיל בדבר פטור, שיפוי וביטוח יחולו גם על דירקטור חליף ועל נציג תאגיד.

פרק ז': <u>פרוטוקולים, מרשמים וספרי חשבונות</u>

פרוטוקולים

151. הדירקטוריון יגרום לכך כי פרוטוקולים ירשמו כראוי בספרים שיוכנו למטרה זו בדבר:

151.1. שמות חברי הדירקטוריון הנוכחים בכל ישיבת דירקטוריון ובכל ישיבת ועדה של הדירקטוריון (לרבות בכל החלטה של הדירקטוריון או ועדה מועדותיו שנתקבלה ללא התכנסות בפועל);

151.2. שמות בעלי המניות המשתתפים בכל אסיפה כללית;

151.3. החלטות ותמצית הדיונים בכל אסיפה כללית, ישיבת דירקטוריון וישיבת ועדת דירקטורים, לרבות החלטות שהתקבלו ללא התכנסות בפועל.

152. כל פרוטוקול של ישיבת הדירקטוריון או של ועדה מועדותיו או של האסיפה הכללית, הנחזה להיות חתום בידי יושב ראש הישיבה או האסיפה או בידי יושב ראש הישיבה או האסיפה שלאחריה, יהווה ראיה לכאורה לאמור בו.

153. החברה תשמור את הפרוטוקולים כאמור בפרק זה כנדרש על פי הוראות כל דין.

154. מרשם הפרוטוקולים של האסיפות הכלליות יהיה פתוח לעיון בעלי מניותיה בכל עת סבירה והעתק ממנו ישלח לכל בעל מניה שיבקש זאת מאת החברה, הכל בכפוף לנהלים שיקבע הדירקטוריון מעת לעת בדבר המועדים בהם יהיה מרשם הפרוטוקולים פתוח לעיון כאמור (לרבות בדבר תקופות בהן יסגר מרשם הפרוטוקולים), בדבר אימות זהותו של בעל המניה ובדבר אגרה שתשלומה ידרש בעד עיון, העתקה או משלוח כאמור.

ספרי ומרשמי החברה

155. החברה תנהל מרשם בעלי מניות בו ירשמו הפרטים הבאים:

155.1. לגבי מניות על שם:

155.1.1. שמו, מספר זהותו ומענו של כל בעל מניה, הכל כפי שנמסר על ידו לחברה;

155.1.2. כמות המניות וסוג המניות בבעלותו של כל בעל מניה, בציון ערכן הנקוב, אם קיים, ואם טרם שולם על חשבון התמורה שנקבעה למניה סכום כלשהו – הסכום שטרם שולם;

155.1.3. תאריך הקצאתן של המניות או מועדי העברתן לבעל המניות, לפי הענין;

155.1.4. סומנו המניות במספרים סידוריים, תציין החברה לצד שמו של כל בעל מניה את מספרי המניות הרשומות על שמו.

155.2. לגבי מניות רדומות כמשמעותן בחוק החברות – את מספרן ואת התאריך שבו הפכו לרדומות.

156.

156.1. החברה תהא רשאית, בהתחשב בהוראות חוק החברות וכל דין אחר, לנהל מרשם או מרשמים של בעלי מניות מחוץ לישראל (להלן: "**המרשם הנוסף**") ולהשתמש בכל הסמכויות הנזכרות בחוק החברות בנוגע למרשמים אלה.

156.2. בחרה החברה לנהל מרשם נוסף, תציין במרשם בעלי המניות את מספר המניות הרשומות במרשם בעלי המניות הנוסף ואת מספריהן, אם הן מסומנות במספרים.

157. לצורך משלוח הודעות תהיה כתובתו של בעל המניה הכתובת המופיעה במרשם או במרשם הנוסף.

158. המנהל הכללי, ואם לא מונה מנהל כללי – הדירקטוריון ימלא את כל הוראות חוק החברות בדבר רישום שעבודים ובדבר החזקה וניהול של מרשם הדירקטורים, מרשם בעלי המניות, מרשם בעלי המניות הנוסף ופנקס השעבודים.

159. כל ספר, מרשם, פנקס ורישום שהחברה חייבת לנהל על פי חוק החברות או על פי תקנון זה, ינוהלו על ידי רישום בספרים רגילים, או באמצעים אלקטרוניים, כפי יקבע על ידי המנהל הכללי או על ידי הדירקטוריון ובלבד שלזכאים לעיין בהן תהיה אפשרות לקבל העתקים מן המסמכים.

160. החברה רשאית לסגור את המרשם וכן כל מרשם או פנקס אחר שמנהלת או שתנהל החברה בקשר עם כל נייר ערך של החברה, לפי הענין, למשך אותו זמן אשר יראה בעיני הדירקטוריון ובלבד שלא יעלה על 30 ימי עסקים בכל שנה.

161. בכפוף להוראות כל דין, רשאית החברה לקבוע מועד קובע לצורך הזכאות לקבל הזמנות לאסיפות כלליות, להשתתף ולהצביע בהן ובלבד שמועד זה לא יעלה על 21 ימי עסקים לפני המועד שנקבע לקיום האסיפה הכללית.

162. החברה רשאית להשמיד בקשות לשינוי המרשם לאחר תום שש שנים משינוי המרשם לפיהן, ויניחו לכאורה כי כל הבקשות לשינוי המרשם היו בעלות תוקף מלא ושכל פעולה שנעשתה מכוחם או בגינם היתה כדין.

חשבונות ודוחות כספיים

163. החברה תנהל חשבונות נכונים בהתאם להוראות כל דין. ספרי החשבון וכן כל מידע ומסמכים השייכים לחברה יוחזקו במשרד הרשום או בכל מקום או מקומות אחרים, כפי שהדירקטוריון ימצא לנכון ויהיו פתוחים לעיון הדירקטורים.

164. למעט מסמכים ומידע שבעלי המניות זכאים לקבלם על פי הוראות הדין או תקנון זה לא יהיה זכאי בעל מניות לקבל מידע או מסמכים כלשהם של החברה אלא אם הוחלט אחרת על ידי הדירקטוריון או על ידי האסיפה הכללית.

165. החברה תערוך לכל שנה דוחות כספיים שיכללו מאזן ליום 31 בדצמבר (להלן: "**המועד הקובע**") או למועד אחר כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון (להלן: "**המועד המיוחד**") ודוח רווח והפסד לתקופה של שנה שהסתיימה באותו יום וכן דוחות כספיים נוספים, הכל בהתאם לנדרש לפי כללי חשבונאות מקובלים (להלן: "**הדוחות**"). רואה החשבון המבקר יבקר את הדוחות.

166. הדוחות יערכו בתוך ששה חודשים מהמועד הקובע או מהמועד המיוחד, לפי הענין, או בתוך תקופה אחרת שיקבע הדירקטוריון ובלבד שלא תקבע תקופה העולה על תשעה חודשים.

167. הדוחות הכספיים יאושרו בידי הדירקטוריון ויחתמו בשמו.

168.

168.1. הדירקטוריון יביא בפני האסיפה השנתית את הדוחות שאושרו על ידיו ואם לא התקיימה אסיפה שנתית בהתאם להוראות תקנון זה, ישלח הדירקטוריון את הדוחות לבעלי המניות.

168.2. הדירקטוריון יביא בפני האסיפה השנתית דין וחשבון שיכלול את הסבריו לגבי הארועים והשינויים שחלו במצב עניני החברה ושהשפיעו על הדוחות, בפרוט שיראה לנכון.

169.

169.1. בכפוף להוראות כל דין רשאי הדירקטוריון לקבוע, על פי שיקול דעתו, כי העתקי הדוחות ישלחו לבעלי המניות לפני המועד לקיום האסיפה הכללית, במועד שיקבע וככל שיקבע.

169.2. בכפוף להוראות כל דין רשאית החברה לקבוע את האופן בו יעמדו הדוחות וחוות דעתו של רואה החשבון המבקר לגביהם לעיון בעלי המניות.

חתימה בשם החברה

170. זכויות החתימה בשם החברה תקבענה על ידי דירקטוריון החברה, בין אם באופן כללי, בין אם לסוג של עניינים ובין אם לענין מסויים. כל חתימה בשם החברה תהיה מלווה בשמה של החברה. מורשי החתימה אינם חייבים להיות דירקטורים.

רכישת מניות החברה בידי עצמה

171. החלטות החברה בדבר רכישת ניירות ערך שהונפקו על ידי החברה והאופן שבו יטופלו ניירות ערך אלו על ידי החברה תהיינה בסמכות הדירקטוריון.

פרק ח: רואה חשבון מבקר

מינוי רואה חשבון מבקר

172. בכפוף להוראות כל דין תמנה החברה רואה חשבון מבקר שיבקר את הדוחות הכספיים שלה ויחווה דעתו עליהם.

173.

173.1. רואה חשבון מבקר יתמנה בכל אסיפה שנתית וישמש בתפקידו עד תום האסיפה השנתית שלאחריה ואולם רשאית האסיפה הכללית למנות רואה חשבון מבקר שישמש בתפקידו לתקופה ארוכה יותר, שלא תארך מעבר לתום האסיפה השנתית השלישית שלאחר זו בה מונה.

173.2. על אף האמור לעיל, רשאית האסיפה הכללית למנות רואה חשבון מבקר שישמש בתפקידו, לכל המאוחר, עד סיום שלוש פעולות ביקורת.

174. הדירקטוריון רשאי, בכל עת שלפני האסיפה השנתית הראשונה, למנות את רואה החשבון המבקר הראשון של החברה ולקבוע את שכרו. רואה החשבון המבקר הראשון שמונה יכהן עד תום האסיפה השנתית הראשונה או עד סיום שלוש פעולות ביקורת, לפי המוקדם.

175. שכרו של רואה החשבון המבקר עבור פעולת הביקורת ועבור שרותים נוספים לחברה שאינם פעולת ביקורת, יקבע בידי הדירקטוריון. הדירקטוריון ידווח לאסיפה השנתית על שכרו של רואה החשבון המבקר.

פרק י: פרוק, מיזוג וארגון מחדש

פרוק

176. בכפוף להוראות סעיף 319(1) לפקודת החברות, רשאית האסיפה הכללית לקבל החלטה בדבר פרוקה של החברה ובלבד שהחלטה כאמור תתקבל ברוב הנדרש על פי דין ובהעדר דרישה על פי דין, ברוב הנדרש לקבלת החלטות לפי תקנון זה.

177. בעלי המניות יהיו זכאים לקבל מתוך נכסי החברה העומדים לחלוקה החזר הלוואות בעלים או ערבויות בעלים שהעמידו לחברה לרבות ריבית שנצברה בגינן בהתאם לחוק פיקדון פרט למקרה בו החברה עומדת בפני פרוק או נמצאת בהליכי פרוק והזכויות החוקיות (אם ישנן) בהתאם להוראות פקודת החברות או חוק החברות, לפי הענין, אינן ניתנות לשינוי או ביטול על ידי הוראות תקנה זו.

הודעות

178. החברה רשאית למסור הודעה לבעל מניה בין בדרך של מסירה ביד או על ידי משלוח בדואר אליו לפי כתובתו הרשומה במרשם, או אם אין כתובת רשומה כזו, לפי הכתובת (אם ישנה כזו) שנמסרה על ידו לחברה לשם משלוח הודעות אליו. הודעה שנשלחה באמצעות הדואר תחשב כאילו נמסרה כהלכה אם נשלחה לכתובת הנכונה ונשאה בולים כדין. אם נשלחה הודעה בפקסימיליה תוכח המסירה אם יומצא דף אישור המשלוח מהמכשיר השולח.

179. הודעה תיחשב כאילו הגיעה ליעדה בתום שני ימי עסקים לאחר מסירתה למשלוח בדואר רשום או בדואר רגיל ואם המשלוח הינו בינלאומי בתום חמישה ימי עסקים לאחר מסירתה למשלוח. הודעה שנמסרה ביד תחשב כאילו הגיעה ליעדה במועד מסירתה. הודעה ששוגרה בפקסימיליה או באמצעות דואר אלקטרוני תחשב כאילו הגיע ליעדה במועד שיגורה ואולם אם שוגרה ההודעה ביום שאינו יום עסקים, יראו אותה כאילו התקבלה ביום העסקים הסמוך שלאחר מכן.

180. לשותפים במניה רשאית החברה למסור הודעה בשלחה הודעה לשותף ששמו נזכר ראשונה במרשם לגבי אותה מניה.

181. כל אימת שיש לתת הודעה מוקדמת של מספר ימים מסוים או הודעה לתקופה כלשהי, יובא יום המסירה במניין הימים או התקופה, פרט אם נקבע אחרת.

בעלי המניות הראשונים:

<u>הצהרת בעלי המניות הראשונים</u>

החברה נרשמה כדין ולא הוטלה על מי מבעלי המניות מגבלה בדין לייסד את החברה.

שם החותם	ת.ז./ מס' תאגיד	כתובת	מס' המניות המוקצות	חתימה
בנימין רוטנברג, עו"ד	56717960	שד' רוטשילד 46, תל אביב 66883	999 מניות רגילות מסוג א' (בנאמנות עבור יבואנים ויצרנים כמפורט בנספח א')	
בנימין רוטנברג, עו"ד	56717960	שד' רוטשילד 46, תל אביב 66883	999 מניות רגילות מסוג ב' (בנאמנות עבור בתי עסק כמפורט בנספח א')	

אימות חתימת בעלי המניות:

אני נילי פלג, עו"ד, משד' רוטשילד 46, ת"א, מאשרת בזה כי על תקנון זה חתמו בעלי המניות המצוינים מעלה.

נילי פלג, עו"ד
שם עורך הדין

10/10/21
תאריך

נילי פלג, עו"ד
רון נזרת, רוטנברג ושות'
שד' רוטשילד 46, תל-אביב
חתימה וחותמת

נספח א'

היצרנים והיבואנים עבורם מוחזקות בנאמנות 999 מניות רגילות מסוג א' הינם: החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (350 מניות רגילות מסוג א') , יפאורה תבורי בע"מ (240 מניות רגילות מסוג א') , מעיינות עדן בע"מ (204 מניות רגילות מסוג א'), טמפו תעשיות בירה בע"מ (205 מניות רגילות מסוג א').

בתי העסק עבורם מוחזקות בנאמנות 999 מניות רגילות מסוג ב' הינם: הריבוע הכחול בע"מ (333 מניות רגילות מסוג ב'), שופרסל בע"מ (333 מניות רגילות מסוג ב'), קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ (333 מניות רגילות מסוג ב').

ד

תיק ה"ע 4445/01

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים

בפני כב' השופט עדיאל - המשנה לאב בית הדין

בעניין: **סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988**

ובעניין: **1. שופרסל בע"מ**

2. רבוע כחול - ישראל בע"מ

3. קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ

4. החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

5. טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

6. יפאורה - תבורי בע"מ

7. מעיינות עדן בע"מ

עו"י ב"כ רון גזית, רוטנברג ושות', עו"ד
משד' רוטשילד 46 תל-אביב 66883.
טל': 03-5667979, פקס: 03-5667778

המבקשות

נגד: **הממונה על הגבלים עסקיים**

עו"י ב"כ עו"ד זיו אברמוביץ'
ו/או עו"ד מרשות ההגבלים העסקיים
רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 91341
טל': 02-6556111, פקס: 02-6515330

הממונה

עמדת הממונה בעניין הבקשה לאישור ההסדר הכובל

בהתאם לסעיף 8(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: "**חוק ההגבלים העסקיים**") ולהחלטות בית הדין הנכבד מיום 12.4.2001 ומיום 14.5.2001 מתכבד בזאת הממונה להגיש לבית הדין את עמדתו בדבר הבקשה לאישור ההסדר הכובל (להלן: "**הבקשה העיקרית**").

על סמך התשתית העובדתית הלא מלאה שהוצגה בפני הממונה עד כה, עמדת הממונה היא כי ההסדר המבוקש הוא לטובת הציבור כאמור בסעיף 9 לחוק ההגבלים העסקיים ועל כן עמדתו היא כי יש לאשר את ההסדר הכובל, בכפוף לתנאים הקבועים ב**נספח א'** לעמדה זו, המוגשים בהסכמת המבקשות והממונה ובכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדה זו; הממונה סבור כי יש לאשר את ההסדר לתקופה של שלוש שנים.

בטרם יפרוש הממונה את טעמי עמדתו, מבקש הממונה לפרט את השתלשלות העניינים בתיק זה ממועד הגשת הבקשה העיקרית וכן לעדכן בהתפתחויות האחרונות בעניין זה את בית הדין הנכבד:

א. ביום 27.3.2001 הוגשה הבקשה העיקרית ועמה הוגשה בקשה למתן היתר זמני לתקופה של שנה או עד למתן החלטת בית הדין בבקשה העיקרית, לפי המוקדם. בית הדין ביקש מהממונה להגיב על הבקשה להיתר זמני בתוך 3 ימים; לבקשת הממונה ובהסכמת המבקשות, הוארך המועד לתגובת הממונה ב – 5 ימים נוספים.

ב. ביום 4.4.2001 המליץ הממונה לבית הדין הנכבד ליתן את ההיתר הזמני כמבוקש בכפוף לתנאים אשר הוצעו על ידי הממונה בהסכמת המבקשות; ביום 12.4.2001 נתן בית הדין היתר זמני כמבוקש.

ג. בימים 22.4.2001 ו - 6.5.2001 התקיימו פגישות בין נציגי הממונה לבין נציגי המבקשות במהלכן נדרשו נציגי המבקשות להעביר אל הממונה נתונים נוספים הנדרשים לצורך גיבוש עמדתו בנוגע לבקשה העיקרית; נתונים אלה ונוספים נדרשו גם בכתב.

ד. המבקשות מסרו לממונה כי תאגיד המיחזור נשוא הבקשה העיקרית נמצא בשלבים ראשוניים בלבד של הקמה וטרם גובשו דרכי התנהלותו, לרבות פרסומם של מכרזים למתן שירותים לתאגיד, גיבוש מבנה ההכנסות והעלויות של התאגיד וכדומה. בשל כך, בין היתר, טרם סיפקו המבקשות את הנתונים שנדרשו להעביר אל הממונה.

ה. עד למועד הגשת עמדה זו, לא הגישו המבקשות תצהיר בתמיכה לבקשה העיקרית; ב"כ המבקשות מסר לח"מ כי תצהיר מטעמן יוגש בימים הקרובים.

ו. דבר הגשת הבקשה העיקרית פורסם ביום 9.5.2001 ברשומות[1]; בעבור 30 יום מן הפרסום ברשומות ייוודע האם ישנם מתנגדים לבקשה העיקרית.

ז. לאור האמור לעיל, עמדת הממונה, בשלב זה, היא תמציתית ומבוססת על התשתית העובדתית והכלכלית שהציגו המבקשות בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד בבקשה העיקרית, על נספחיה, ובעיקרה דומה היא להמלצת הממונה בעניין ההיתר הזמני בתיק זה ובכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדה זו. הממונה מבקש לשמור לו את הזכות לעדכן עמדתו זו, ובמידת הצורך לתקנה, עם קבלת הנתונים הנוספים הנדרשים לגיבוש עמדתו המלאה.

---

[1] ילקוט הפרסומים 4985, ט"ז באייר התשס"א, 9.5.2001, עמודים 2636-2637.

ואלה נימוקי הממונה:

א. כללי

1. המבקשות הן שלוש רשתות השיווק הגדולות בישראל וארבעה מיצרני ומשווקי המשקאות הגדולים בישראל, המבקשות להקים תאגיד משותף על מנת שזה יוכר כתאגיד מיחזור כמשמעות מונח זה בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט – 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**")[2]. על פי האמור בבקשה העיקרית, תאגיד המיחזור יוקם לצורך קיום הוראות חוק הפיקדון ולשם כך בלבד.

ב. חוק הפיקדון

2. חוק הפיקדון, אשר התקבל בחודש אפריל 1999 ועתיד להיכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2001, נועד לשפר את רמת הניקיון ברשות הרבים ולהקטין את כמות האשפה המופקת והנטמנת; כמו כן מבקש החוק להנהיג שיטה המעודדת ומתמרצת ייצור ושימוש במכלי משקה הניתנים למיחזור[3].

3. חוק הפיקדון מטיל פיקדון על מכלי משקה ומחייב יצרנים, יבואנים ובתי עסק (כהגדרתם של אלה בחוק הפיקדון), בין היתר, לגבות פיקדון ולהחזירו ולקבל מכלי משקה ריקים שהוחזרו. כן, מחייב החוק את היצרנים והיבואנים להעביר את סכומי הפיקדון שלא הוחזרו על ידיהם, לקרן לשמירת הניקיון שבמסגרת המשרד לאיכות הסביבה (סעיפים 2, 4, 6 ו- 8 לחוק הפיקדון).

4. במקור, אמור היה חוק הפיקדון להיכנס לתוקף במהלך שנת 2000; לאחר מספר דחיות, המועד הצפוי לתחילת חוק הפיקדון עומד היום על 1.10.2001.

ג. תאגיד מיחזור

5. בראשית שנת 2000 הונחה על שולחן הכנסת הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון מס' 2) (הקמת תאגיד מיחזור), התשי"ס - 2000 שעיקרה "מתן אפשרות להפעלת החוק באמצעות תאגיד וולונטרי לאיסוף מכלי משקה, שבו שותפים התעשיינים, היבואנים, רשתות השיווק וגורמים מעוניינים אחרים"[4] אשר יעסוק בהקמה ובהפעלה של מנגנון לשם ביצוע הוראות החוק לעניין החזר פיקדונות, איסוף מכלי משקה ומיחזורם (סעיף 8א(א)(1) לחוק הפיקדון). התיקון התקבל בראשית חודש אוגוסט 2000[5] ודחה את מועד תחילת החוק ליום 1.4.2001; ביום 27.3.2001 נדחה שוב מועד תחילת החוק ונקבע ליום 1.10.2001.

---

[2] ספר חוקים 1710, התשנ"ט (12.5.1999), עמ' 170. תיקונים: ספר חוקים 1735, התשי"ס (9.4.2000), עמ' 173; ספר חוקים 1751, התשי"ס (13.8.2000), עמ' 272 [התשי"ס (מס' 2)].

[3] הצעות חוק 2779, ב' בטבת התשנ"ט, 21.12.1998, עמוד 215.

[4] הצעות חוק 2892, ל' בסיון התשי"ס, 3.7.2000, עמוד 464.

[5] ספר חוקים 1751, י"ב באב התשי"ס, 13.8.2000, עמודים 272 – 277.

6. על מנת שתאגיד יוכר על ידי השר לאיכות הסביבה כתאגיד מיחזור, עליו לקיים מספר תנאים (סעיף 8א(א) לחוק הפיקדון):

(א) **מטרתו היחידה** של התאגיד היא **הקמה והפעלה של מנגנון לשם ביצוע הוראות חוק הפיקדון** והדבר מעוגן במסמכי היסוד של התאגיד;

(ב) **החברים בתאגיד יהיו יצרנים, יבואנים או בתי עסק** וכן ארגונים המייצגים אותם;

(ג) מסמכי היסוד של התאגיד **אוסרים על חלוקת רווחים** לחברי התאגיד.

7. הוראות חוק הפיקדון מחייבות תאגיד מיחזור **לאפשר שימוש בשירותיו**, בין למי שהוא חבר בתאגיד ובין למי שאיננו חבר בו, **בתנאים שוויוניים** (סעיף 8א(ב) לחוק הפיקדון).

8. על תאגיד מיחזור מוטלת חובה לעמוד ביעדי איסוף של מכלי משקה ריקים, מסך כל מכלי המשקה המלאים שיוצרו או ששווקו במהלך השנה על ידי היצרנים או היבואנים המשתמשים בשירותיו (סעיף 8ב לחוק הפיקדון).

9. בחוק הפיקדון קיימים תמריצים להעדפת שימוש בשירותיו של תאגיד מיחזור, על מנת למלא אחר הוראות החוק, על פני יישום החוק בדרך אחרת באופן עצמאי:

א. יצרן או יבואן המשתמש בשירותי תאגיד מיחזור פטור מהחובה להעביר את ההפרשים, בין סכומי הפיקדונות שנגבו לבין הפיקדונות שהוחזרו, לקרן לשמירת הניקיון (סעיף 8(ד) לחוק הפיקדון);

ב. שימוש בשירותי תאגיד מיחזור מעביר את נטל הדיווח, החל על יצרנים או יבואנים, אל תאגיד המיחזור נותן השירותים (סעיף 10(א1) לחוק הפיקדון).

10. חוק הפיקדון יוצר אם כן תמריץ כלכלי, עבור מי שהחוק חל עליו, להשתמש בשירותיו של תאגיד מיחזור מחד, ומאפשר את הקמתו של האחרון רק על ידי מי שיש לו התמריץ להשתמש בשירותיו, מאידך.

11. המודל של תאגיד מיחזור אחד המשותף לרוב/כל הכפופים להוראותיו עמד לנגד עיני המחוקק כפתרון המשרת בצורה טובה יותר את מטרות חוק הפיקדון מאשר פתרונות אחרים.

12. בדיון במליאת הכנסת, שיקף בדבריו יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ אברהם פורז, את כוונת המחוקק בעניין זה -

> "המגמה שלנו היא לנסות להעתיק אלינו את המודל של שבדיה ונורווגיה, במובן זה שנאפשר לתעשיינים ולרשתות השיווק להקים מיזם משותף שיטפל בנושא של המיחזור ואיסוף האריזות הריקות[6]".

---

[6] פרוטוקול ועדת הכלכלה מיום 13.3.2000.

עוד הוסיף בעניין זה ח"כ פורז בדיון מאוחר יותר -

"מי שלא ישתתף בתאגיד המיחזור לא יצליח למחזר ולא יצליח לקלוט את המכלים הריקים בחזרה (ההדגשה הוספה - ז.א.)"[7].

ד. <u>תאגיד המיחזור – הסדר כובל</u>

13. תאגיד המיחזור במתכונת המוצעת על ידי המבקשות הוא, כאמור, מיזם משותף לשלוש רשתות השיווק הגדולות בישראל ולארבעת יצרני ומשווקי המשקאות הגדולים בארץ. כאמור בבקשה העיקרית ועל פי מצגי המבקשות, תאגיד המיחזור המוצע ידאג להצבת מכונות מיוחדות בבתי עסק אליהם יוחזרו מכלי משקה ריקים ותמורתם יחזירו אותן מכונות שובר בשווי גובה הפיקדון, שיהא בר מימוש בבתי העסק; התאגיד ידאג לפינויים של המכלים ממכונות אלה ומנקודות איסוף נוספות בהן לא יוצבו מכונות וישפה את בתי העסק בגין הסכומים אותם יחזירו לצרכנים תמורת השוברים האמורים.

14. כפי שכבר נפסק על ידי בית הדין בעבר[8], מיזם משותף שכזה בין מתחרים מהווה הסדר כובל כמשמעותו בסעיף 2 לחוק ההגבלים העסקיים, הקובע בזו הלשון:

"2. הסדר כובל

(א) הסדר כובל הוא הסדר הנעשה בין בני אדם המנהלים עסקים, לפיו אחד הצדדים לפחות מגביל עצמו באופן העלול למנוע או להפחית את התחרות בעסקים בינו לבין הצדדים האחרים להסדר, או חלק מהם, או בינו לבין אדם שאינו צד להסדר.

(ב) מבלי לגרוע מכלליות האמור בסעיף קטן (א) יראו כהסדר כובל הסדר שבו הכבילה נוגעת לאחד העניינים הבאים:

(1) המחיר שיידרש, שיוצע או שישולם;

(2) הריווח שיופק;

(3) חלוקת השוק, כולו או חלקו, לפי מקום העיסוק או לפי האנשים או סוג האנשים שעמם יעסקו;

(4) כמות הנכסים או השירותים שבעסק, איכותם או סוגם."

---

[7] הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון מס' 2), התשע"ס - 2000 (קריאה שנייה וקריאה שלישית), 2.8.2000.

[8] ה"ע 465/94 **דטה קאר בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים ואח'**; קובץ החלטות הממונה כרך ג' (התשנ"ז – 1997) עמוד 192, בפסקה ז' להחלטה (פורסם גם ב**הגבלים עסקיים** 3001542).

15. תאגיד המיחזור המוצע, מהווה הסדר כובל כהגדרתו בחוק, היות ומתקיימים בו היסודות לקיומו של הסדר כובל, הן אלה שבסעיף 2(א) והן אלה שבסעיף 2(ב). ההסדר נעשה בין רשתות השיווק הגדולות בישראל ויצרני ומשווקי המשקאות הגדולים בארץ, שהם "בני אדם המנהלים עסקים". אם ללא ההסדר היה על כל רשת שיווק או יצרן או משווק משקאות למלא עצמאית אחר דרישות חוק הפיקדון, ולשאת בעלויות הקצאת המשאבים הרלוונטיים בהתאם, תוך תחרות על מתן שירותי איסוף מכלי משקה, הרי שכתוצאה מן ההסדר לא תהיה כל תחרות בין המבקשות במקטע זה של פעילותן העתידית.

16. בתאגיד המיחזור, כהסדר כובל, מתקיימות שלוש מארבע הכבילות הקבועות בסעיף 2(ב) לחוק, אשר לגביהם כבר נפסק כי הן חזקות חלוטות לדבר קיומו של הסדר כובל[9]: המבקשות קובעות, באמצעות התאגיד, שירות אחיד (מתן שירותי איסוף מכלים והחזר פיקדונות), ועל כן מדובר בכבילה לפי סעיף 2(ב)(4); הן קובעות את מחירו (דמי טיפול) במשותף ועל כן מדובר בכבילה לפי סעיף 2(ב)(1); על-פי ההסדר המוצע בין המבקשות, העבירו המבקשות את הזכות לפעול לאיסוף המכלים לידי התאגיד באופן בלעדי, ובכך קבעו כי כל אחת מהן תימנע מלעסוק בתחום פעילות זה ובכך כבלו עצמן במובן סעיף 2(ב)(3) לחוק. הממונה סבור כי די בכל אלה כדי להכניס את התאגיד בשעריו של סעיף 2 לחוק.

17. חוק הפיקדון איננו כופה את קיום הוראותיו באמצעות תאגיד מיחזור; ממילא הוא איננו כופה קיומו של תאגיד מיחזור אחד ומשותף לרוב/כל הכפופים להוראותיו, והוראות החוק אף אינן מצביעות לכיוון של תאגיד אחד המשותף לרוב/כל הכפופים להוראותיו. לפיכך תאגיד המיחזור לא חוסה בצילו של הפטור בסעיף 3(1) לחוק ההגבלים העסקיים.

ה. <u>ההצדקות לקיומו של תאגיד מיחזור במתכונת המוצעת</u>

18. כאמור, המודל של תאגיד מיחזור אחד המשותף לרוב/כל הכפופים להוראות חוק הפיקדון, עמד לנגד עיני המחוקק כפתרון המשרת בצורה טובה יותר את מטרות החוק מאשר פתרונות אחרים.

19. בהתייחסו לסיטואציה בה דבר תקיקה צופה שגופים ייצרו הסדר כובל, קבע בית הדין בעבר –

> "ההתחשבות ברצון המחוקק (לרבות מחוקק המשנה), שאנו מחוייבים בה גם כאשר אנו שוקלים את אישור ההסדר מכוח דיני ההגבלים העסקיים, מצמצמת את מרחב שיקול הדעת הפתוח לפנינו, ככל שהמדובר בסירוב לאשר את ההסדר. בכך אין, כמובן, כדי לפגוע בסמכותנו להתנות בהסדר תנאים שמטרתם לצמצם את הפגיעה בתחרות"[10].

---

[9] ע"א 6222/97 **טבעול (1993) בע"מ נ' מדינת ישראל ואח'**; 1998 **הגבלים עסקיים** 3003021 (כב' השופט גולדברג), בפסקה 9 להחלטה.

[10] ה.ע. 466/95 **עידן חברה לכבלים בע"מ ואח' נ. הממונה על ההגבלים העסקיים ואח'**; 1996 **הגבלים עסקיים** 3006662.

20. לאור האמור, סבור הממונה כי המחוקק כיוון לכך שרשתות השיווק יהיו חברות בתאגיד המיחזור ומשכך, יש להתחשב ברצונו זה.

21. מהתשתית העובדתית והכלכלית שהציגו המבקשות בפני הממונה עד כה ולאור הדרישות הייחודיות שמציב חוק הפיקדון, לרבות הדרישה כי בתאגיד מיחזור יוכלו להיות חברים רק יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם, נראה כי יש ממש בטענת המבקשות לפיהן קיומו של יותר מתאגיד מיחזור אחד יהיה כרוך בבעיות לוגיסטיות וכלכליות קשות ובחוסר יעילות העלולים להביא לסיכול מטרות חוק הפיקדון.

22. יחד עם זאת, אין בתשתית הכלכלית והעובדתית שהניחו המבקשות בפני הממונה עד כה כדי להוכיח את הנחיצות הכלכלית של השתתפות רשתות השיווק כחברות בתאגיד המיחזור. הממונה ביקש את עמדת המבקשות בסוגייה זו; מאחר ועד למועד עמדה זו טרם התקבלה תשובת המבקשות בעניין זה, עמדתו הכלכלית של הממונה בסוגייה זו אינה שלמה ומוגמרת ותושלם עם הנחת התשתית העובדתית והכלכלית על ידי המבקשות.

23. נדון עתה בחששות השונים לפגיעה בתחרות ובציבור הכרוכים בפעילותו של תאגיד המיחזור ובמענה להם בהוראות חוק הפיקדון ובתנאים המוצעים על ידי הממונה.

ו. <u>החששות התחרותיים העולים מקיום תאגיד המיחזור והמענה להם בחוק הפיקדון ובתנאים המוצעים על ידי הממונה</u>

ו.1 חשש לניצול מעמד לרעה של תאגיד המיחזור כבעל מונופולין

24. על פי ההסדר המוצע, עם כניסתו לתוקף של חוק הפיקדון, יפעל ככל הנראה תאגיד מיחזור אחד בלבד, אשר יספק את שירותי איסוף מכלי המשקה למרבית השוק, אם לא לכולו. אם כך, יביא אישור ההסדר המוצע להיווצרות מונופולין, כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, בשוק איסוף מכלי המשקה והדבר מעלה חשש לניצול מעמד לרעה.

25. חוק הפיקדון מתייחס לחשש זה ומפחית אותו על ידי מניעת אפליה במתן שירותי התאגיד (סעיף 8 א(ב) לחוק הפיקדון). אף הממונה הציב תנאים מוצעים לפעילות התאגיד, המיועדים להסיר את החשש לניצול מעמד לרעה. בין היתר נקבע בתנאים כי כל מקבל שירותים מהתאגיד יוכל להיות חבר בו ולזכות לייצוג בניהול ענייניו (סעיף 3 לתנאים).

26. זאת ועוד, הממונה מתכוון לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 26(א) לחוק ולהכריז על תאגיד המיחזור כעל בעל מונופולין, וזאת לצורך סלילת הדרך לפיקוח על אותם היבטים בפעולתו של התאגיד אשר לא יוסדרו במסגרת הבקשה לאישור ההסדר הכובל, ככל שיתעורר בכך הצורך בעתיד (סעיף 2 לתנאים).

2.1 חשש לפגיעה בתחרות כתוצאה משימוש לרעה בסמכות התאגיד לקבוע את גובה הפיקדון

27. על פי חוק הפיקדון רשאי תאגיד המיחזור לקבוע סכום פיקדון גבוה מהמינימום הקבוע בחוק, על מכלי המשקה, המשווקים על ידי המשתמשים בשירותיו (סעיף 2(ג) סיפא לחוק הפיקדון). הפקדת קביעת גובה הפיקדון בידיו של התאגיד, מבלי שיצרן המשקאות יוכל לשנותו, עלולה להביא למצבים של פגיעה בתחרות[11].

28. על מנת להסיר את החשש מפגיעה בתחרות כתוצאה משימוש בסמכות התאגיד לקביעת הפיקדון, כלל הממונה בתנאים המוצעים תנאי שלפיו כל יצרן או יבואן יוכל לקבוע את סכום הפיקדון על מכלי המשקה המשווקים על ידו; אמנם רשאי תאגיד המיחזור לקבל החלטות הקובעות סכומי פיקדונות, אך שמורה לכל יצרן או יבואן זכות וטו בנוגע לתחולתן של החלטות אלה על מכלי המשקה משלו (סעיף 6 לתנאים).

3.1 חשש לפגיעה בתחרות בין החברים בתאגיד המיחזור כתוצאה מקיומו של המיזם המשותף

29. הקמת תאגיד המיחזור על פי ההסדר המוצע, תביא לישיבה סביב שולחן משותף של מרבית המתחרים הגדולים בייצור ובשיווק משקאות (מבקשות 4 - 7) ושל רשתות השיווק הגדולות (מבקשות 1 - 3). ישיבה משותפת זו עלולה להוות כר נוח לחילופי מידע ובסיס לשיתופי פעולה אופקיים ואנכיים אשר במידה ויקרמו עור וגידים עלולים להביא לפגיעה משמעותית בתחרות בשוקי המשקאות ובשוק רשתות השיווק.

30. מדובר במיזם שאינו חופף לפעילויותיהם של החברים בו ואינו יכול על פי חוק להשיא להם רווחים (סעיף8א(א)(3)(ב) לחוק הפיקדון), ולכן חלק מהחששות התחרותיים שקיימים לגבי מיזמים משותפים אינם מתקיימים במלואם במקרה זה. יחד עם זאת, עדיין קיימים חששות תחרותיים מישיבתם יחד של החברים בתאגיד משותף, במיוחד בנוגע להשפעות על תחומי הפעילות העיקריים של החברים. לפיכך מצא הממונה לנכון להציב תנאים מוצעים לפעילותו של התאגיד המיועדים להסיר חששות אלו והמוסכמים על המבקשות. תנאים אלה קובעים, בין היתר, מגבלות על זהותם של בעלי תפקידים בתאגיד המיחזור מבחינת זיקתם לחברים בתאגיד, מגבלות על המידע שהחברים בתאגיד יוכלו להעביר לתאגיד ועל המידע שהתאגיד יוכל להעביר לחברים בו, חובת תיעוד בכתב של פעולות התאגיד ודיווח לממונה על האמצעים שננקטו למניעת העברת מידע בין החברים בתאגיד (סעיפים 4 ו - 5 לתנאים).

---

[11] לדוגמה, התאגיד יכול לקבוע סכומי פיקדון שיביאו לשינוי המחירים היחסיים (כולל דמי הפיקדון) של המשקאות השונים, המשווקים על ידי המשתמשים בשירותיו, כך שיצרני המשקאות הזולים ייפגעו מכך ועקב כך ייפגעו גם הצרכנים, הרואים בפיקדון חלק ממחיר המשקה.

ז. סוף דבר

31. איזון היתרונות והחסרונות הכרוכים בהקמתו ובפעילותו של תאגיד המיחזור במתכונת המוצעת, על סמך הנתונים המצויים בידי הממונה בעת הזאת, מוביל את הממונה למסקנה כי בשים לב להוראות חוק הפיקדון שעניינן תאגיד מיחזור, ובכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדה זו, ההסדר הכובל הוא לטובת הציבור כמשמעותה בסעיף 10 לחוק ההגבלים העסקיים, ובכפוף לתנאים המפורטים **בנספח א'**, המיועדים להפיג את החששות התחרותיים הנובעים מקיומו של המיזם המשותף האמור, ראוי הוא לאישור כמבוקש.

32. ככלל, סבור הממונה כי אין לאשר מיזמים משותפים בין מתחרים, לא כל שכן מיזם בעל היבטים אופקיים ואנכיים כאחד. ברם, נסיבות הקמת המיזם דכאן, כפי שפורטו לעיל, ייחודיות בצורה יוצאת דופן, משום שכל מטרתו ביצוע הוראות חוק הפיקדון וזו בלבד, ואלמלא כן כנראה לא היה קם. לא זו אף זו, מיזם זה מוגבל בדרכי פעולתו הן על ידי הוראות חוק הפיקדון היוצרות מסכת ייחודית של מגבלות על פעילות התאגיד והן על ידי התנאים המוצעים על ידי הממונה והמוסכמים על המבקשות.

33. חוק הפיקדון נועד לקדם תכלית חשובה, היא שיפור איכות הסביבה. על-פי התשתית העובדתית והכלכלית אותה הציגו המבקשות, סבור הממונה, בשלב זה, כי תאגיד המיחזור יאפשר קיום הוראות חוק הפיקדון ביעילות ובצורה טובה יותר. בהתחשב באלה, סבור הממונה כי התועלת לציבור מהקמת תאגיד מיחזור במתכונתו המוצעת ובכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדה זו, עולה, לכאורה, על הנזק התחרותי העלול להיגרם מאישור בתנאים של ההסדר הכובל במסגרת תאגיד המיחזור.

34. הממונה סבור, כי בשים לב לאילוצים הנובעים מהוראות חוק הפיקדון לגבי החברות בתאגיד המיחזור ולגבי אופי פעילותו של זה, ובכפוף לתנאים אותם מבקש הממונה להשית על המבקשות בהסכמתן (לרבות הכרזה ופיקוח על המונופולין העתיד להיווצר), ראוי ההסדר הכובל במסגרת תאגיד המיחזור לאישור כמבוקש, בכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדה זו.

35. הממונה מבקש לשוב ולהדגיש כי עמדת הממונה, בשלב זה, היא תמציתית ומבוססת על התשתית העובדתית והכלכלית שהציגו המבקשות בפני הממונה ובפני בית הדין הנכבד עד כה. כפי שהוזכר לעיל, פנה הממונה אל המבקשות וביקש נתונים נוספים שטרם הועברו; לפיכך ייתכן שינוי בעמדת הממונה לאור הנתונים שיתקבלו, וייתכן שהממונה יגיש עמדה מפורטת יותר בהמשך.

36. לקראת חידוש אישור ההסדר הכובל, במידה וזה יאושר על ידי בית הדין, סבור הממונה כי תידרש בדיקה מדוקדקת של הסוגייה, וזאת בהסתמך, בין היתר, על דרך פעילותו בפועל של תאגיד המיחזור בתקופת ההיתר הזמני ובתקופת האישור, על פי העניין.

37. עמדה זו של הממונה מוגשת ללא תצהיר תומך היות והיא מבוססת בעיקרה על התשתית העובדתית והכלכלית שהציגו המבקשות. אף הבקשה העיקרית הוגשה ללא תצהיר תומך, אך כאמור לעיל, ב"כ המבקשות הודיע לח"מ כי התצהיר יוגש בימים הקרובים. לגבי הפרטים העובדתיים המצויים בעמדתו זו, מניח הממונה כי התשתית להם תימצא בתצהיר המבקשות, אולם הממונה שומר לעצמו את הזכות להגיש תצהיר מטעמו לאחר שיוגש תצהירן של המבקשות.

לאור כל האמור לעיל עמדת הממונה היא כי בכפוף לאמור בסעיף 22 לעמדתו זו, יש לאשר את ההסדר הכובל לתקופה של שלוש שנים, בתנאים המפורטים בנספח א' המצורף לעמדה זו.

זיו אברמוביץ', עו"ד
ב"כ הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ב אייר התשס"א;
15 מאי 2001.

נספח א' - תנאים לפעילותו של תאגיד המיחזור

1. הגדרות

"**אדם**" - לרבות תאגיד;

"**אדם קשור**" - אדם השולט בחבר בתאגיד המיחזור, תאגיד הנשלט על ידי חבר בתאגיד המיחזור וכל תאגיד הנשלט בידי מי מאלה;

"**בית עסק**" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;

"**דירקטור חיצוני**" - כמשמעותו בחוק החברות, התשנ"ט - 1999;

"**הממונה**" - הממונה על הגבלים עסקיים;

"**זיקה**" – כל אחד מאלה: קיום יחסי עבודה או מתן שירות באופן אחר, קיום קשרים עסקיים, החזקה בזכות בתאגיד או כהונה כנושא משרה;

"**זכות בתאגיד**" - כל אחת מאלה:

(1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;

(2) זכות להצביע מכוח מניה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע מכוח המניה;

(3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה – בעלי תפקידים דומים; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי בתאגיד כבעל הזכות למנותו;

(4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;

(6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה.

"**חבר בתאגיד**" – יצרן, יבואן או אדם אחר שלו זכות בתאגיד המיחזור;

"**חוק ההגבלים העסקיים**" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988;

"**חוק הפיקדון**" - חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999;

"**יבואן**" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;

"**יצרן**" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;

"**מכל משקה**" – כהגדרתו בחוק הפיקדון;

"**מקבלי שירותים מהתאגיד**" - יצרנים ויבואנים של משקאות ובעלי בתי עסק שאינם חברים בתאגיד מיחזור אך מקבלים שירותים מתאגיד מיחזור כאמור;

"**תאגיד המיחזור**" - תאגיד מיחזור שהוקם לפי חוק הפיקדון.

2. תאגיד המיחזור מונופולין

תאגיד המיחזור יוכרז כבעל מונופולין בשרותי איסוף של מכלי משקה.

3. חברות בתאגיד המיחזור

(1) כל יצרן, יבואן או בית עסק יהיה רשאי בכל עת להצטרף כחבר בתאגיד המיחזור ויהיה זכאי לייצוג בניהול ענייני התאגיד;

(2) על אף האמור בסעיף 8א(א)(2) לחוק הפיקדון, לא יהיה ארגון המייצג יצרנים, יבואנים או בתי עסק, חבר בתאגיד המיחזור.

4. הנהלת תאגיד המיחזור

(1) לפחות שליש מחברי דירקטוריון תאגיד המיחזור יהיו דירקטורים חיצוניים;

(2) אדם שהוא נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במי מהחברים בתאגיד המיחזור לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור, והכל בין במישרין ובין בעקיפין;

(3) על אף האמור בסעיף קטן (2) לעיל, רשאי הממונה לאשר, מראש ובכתב, מינויו של עובד מנהלי בכיר במי מהחברים בתאגיד המיחזור כנושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור;

(4) כל אדם המשמש כנושא משרה, כעובד מנהלי בכיר ו/או כאחראי מטעם תאגיד המיחזור על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו ומידי כל שישה חודשים קלנדריים, על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'.

5. פעילותו של תאגיד המיחזור

(1) בפעילותו של תאגיד המיחזור, יתבצעו המגעים בין החברים בתאגיד באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בין החברים בתאגיד המיחזור, כולם או מקצתם; בכלל זה -

(א) החברים בתאגיד המיחזור לא יעבירו לתאגיד המיחזור ותאגיד המיחזור לא יקבל מהחברים בו כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות מי מהחברים בתאגיד ו/או למתחרה של מי מהם;

(ב) מידע שהועבר לתאגיד המיחזור הנוגע לענייניו של חבר בתאגיד לא יועבר לחבר אחר בתאגיד;

(ג) מגעים בין החברים בתאגיד המיחזור ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולו השוטף של תאגיד המיחזור בלבד ולשם כך בלבד;

(ד) מנהל תאגיד המיחזור, מנהל התפעול, מנהל הכספים והאדם האחראי מטעם התאגיד על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון לא יהיו בעלי זיקה כלשהי למי מהחברים בתאגיד המיחזור.

(2) תאגיד המיחזור יקבע נהלים כתובים להבטחת קיום האמור בפסקאות משנה א' – ד' לעיל.

(3) מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, תאגיד המיחזור לא יעביר לחבריו מידע, במישרין או בעקיפין, לרבות מידע בדבר היקף מכלי המשקה המלאים הנמכרים על ידי החברים בתאגיד המיחזור ו/או על ידי המקבלים שירותים מתאגיד המיחזור ובדבר כמות המיכלים הריקים הנאספים על ידי תאגיד המיחזור או מי מטעמו, למעט הכמות המצרפית של אלה. אין באמור לעיל כדי למנוע מתאגיד המיחזור העברת מידע למי מהחברים בו ו/או למי ממקבלי השירותים ממנו ובלבד שהמידע המועבר נוגע כולו למקבל המידע ולו בלבד;

(4) כל החלטות תאגיד המיחזור ופעולותיו של זה יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל כתב כאמור יישמר במשרדי תאגיד המיחזור ויומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועדו כל אלה –

(א) פרוטוקול מלא מכל ישיבות הנהלת תאגיד המיחזור, כולה או מקצתה;

(ב) נוסח מלא של כל החלטות הנהלת תאגיד המיחזור;

(ג) כל תכתובת בין תאגיד המיחזור למי מחבריו שעניינה, במישרין או בעקיפין, קביעת סכום הפיקדון, העברת כספים ו/או העברת מידע;

(ד) כל העברת כספים מחבר בתאגיד המיחזור לתאגיד או התחייבות לערוב לתאגיד זה.

(5) אחת לשנה, בראשית השנה, ידווחו תאגיד המיחזור וכל החברים בו לממונה על האמצעים אשר ננקטו על ידם בשנה שחלפה על מנת להבטיח אי העברת מידע כאמור לעיל; תאגיד המיחזור יעביר אל הממונה אישור חתום בידי כל חברי הדירקטוריון והחברים יעבירו אל הממונה אישור חתום בידי מנהלם הכללי בדבר נקיטת אמצעים כאמור.

6. קביעת סכום הפיקדון

מבלי לגרוע מהוראות חוק הפיקדון, ייקבע סכום הפיקדון כדלקמן:

(1) כל יצרן או יבואן רשאי לקבוע את סכום הפיקדון על מכלי משקה המיוצרים ו/או המשווקים על ידו ולשנותו מעת לעת;

(2) תאגיד המיחזור רשאי לקבוע, בהחלטה פה אחד של הדירקטוריון, סכום פיקדון שונה מהקבוע בחוק הפיקדון ליצרנים ו/או ליבואנים שונים ולסוגי מכלי משקה שונים. ליצרן או ליבואן תהא זכות וטו על החלטה כאמור, ככל שהיא נוגעת למכלי המשקה המיוצרים ו/או המשווקים על ידו, בין אם הוא חבר בתאגיד המיחזור ובין אם הוא מקבל ממנו שירותים.

7. קביעת דמי הטיפול שישולמו לתאגיד המיחזור

(1) על פי בחירת תאגיד המיחזור, ייקבע גובה דמי הטיפול שייגבו מהחברים בתאגיד המיחזור וממקבלי השירותים מהתאגיד, על ידי מומחה חיצוני אחד או על ידי שני מומחים חיצוניים, שאינם קשורים במי מהחברים בתאגיד המיחזור או בבעל עניין באחד או יותר מהם או שיש להם זיקה למי מהם;

(2) התגלעה מחלוקת מהותית בין שני המומחים או פער משמעותי בגובה דמי הטיפול שקבע כל מומחה כאמור בסעיף קטן (1) לעיל, רשאי התאגיד למנות מומחה חיצוני שלישי שיתקיימו בו תנאי הכשירות הנדרשים מהמומחים דלעיל, אשר יכריע בסוגייה זו;

(3) המומחה או המומחים, על פי העניין, יעבירו אל הממונה דיווח בדבר גובה דמי הטיפול שנקבעו על ידם ויפרטו את הבסיס הכלכלי לפיו הם נקבעו.

8. קבלני משנה של תאגיד המיחזור

בחירת קבלני המשנה של תאגיד המיחזור תיעשה בדרך של מכרז תחרותי המבטיח כי, בכפוף לתנאי מינימום במכרז, ההצעה הזוכה תהא ההצעה הזולה ביותר.

9. אי אפליה

(1) שירותי תאגיד המיחזור, לרבות גביית דמי הטיפול, יינתנו לחברים בתאגיד המיחזור ולמקבלי שירותים על בסיס שוויוני;

(2) אחת לשנה, בראשית השנה, יעביר תאגיד המיחזור לממונה אישור חתום על ידי רואה חשבון חיצוני, לפיו בשנה שחלפה ניתנו שירותי תאגיד המיחזור על בסיס שוויוני.

10. צעדים בעלי השפעה זהה

תאגיד המיחזור והחברים בו יימנעו מנקיטת צעדים העלולים להביא להפרת תנאים אלה.

11. תחולה

(1) כל איסור או הגבלה החלים על תאגיד המיחזור, מי מחבריו או אדם הקשור במי מהם יחולו בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות באמצעות אדם אחר;

(2) תנאים אלה יחולו על תאגיד המיחזור, על החברים בו ועל כל אדם קשור במי מהם. מובהר בזה כי הפרת התנאים על ידי אדם קשור מהווה הפרה של התאגיד או מי מחבריו הקשור באותו אדם.

12. הכרעה ופרשנות תנאים אלה

כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה; למען הסר ספק בלבד יובהר כי אין באמור כדי לגרוע מזכותו של צד לעתור לבית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לקבוע בסעיף 35 לחוק ההגבלים העסקיים.

13. שונות

אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים.

אחוז החזר חודשי

ממוצע עיכבון שנתי - לפי תחומי ענף

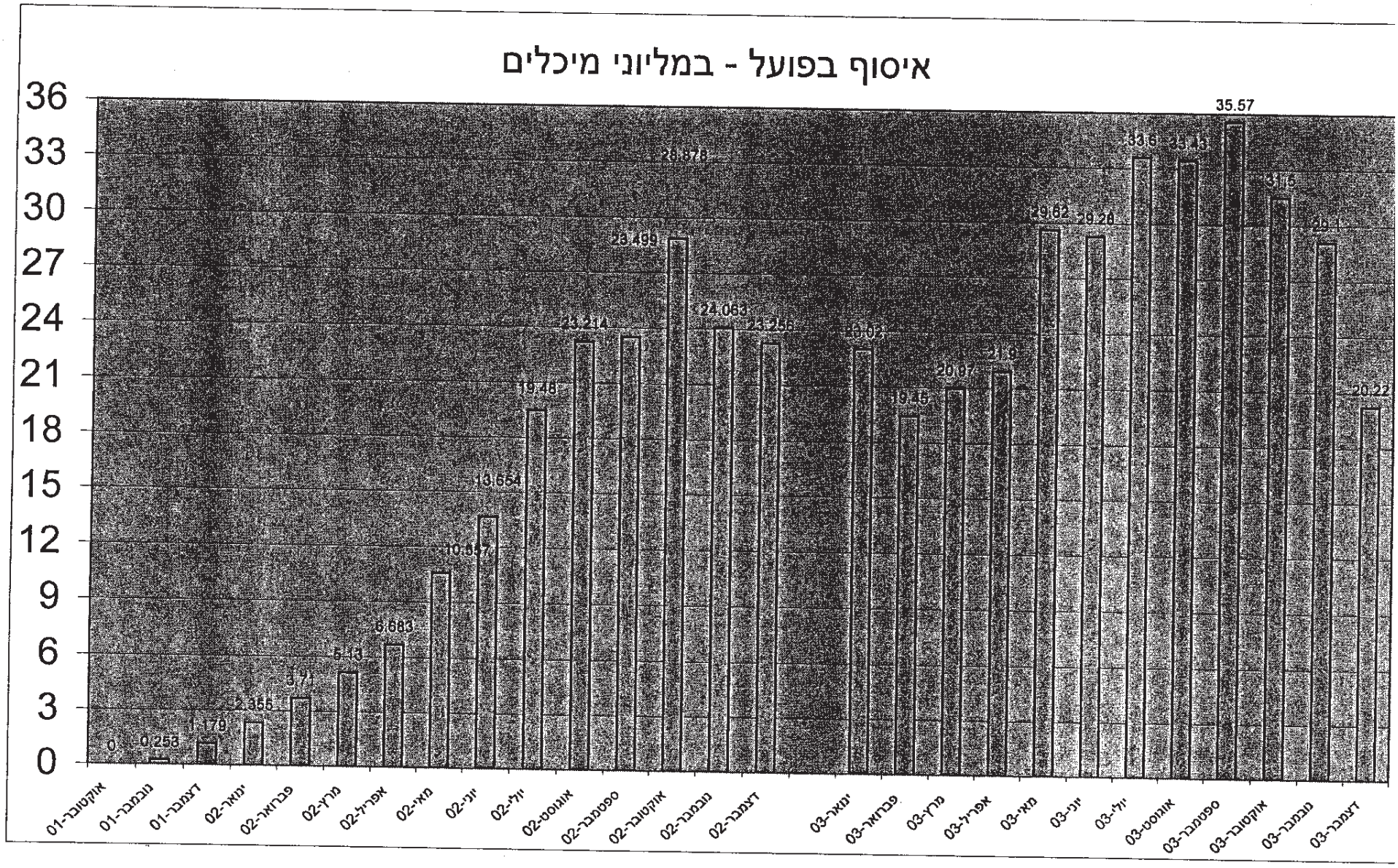
איסוף בפועל - במליוני מיכלים
36
33
30
27
24
21
18
15
12
9
6
3
0
0
0.258
1.179
2.355
3.71
5.13
6.683
10.557
13.654
19.48
23.214
23.499
28.878
24.063
23.256
20.02
19.45
20.97
21.9
29.62
29.26
33.6
35.43
35.57
31.5
29.1
20.22
אוקטובר-01
נובמבר-01
דצמבר-01
ינואר-02
פברואר-02
מרץ-02
אפריל-02
מאי-02
יוני-02
יולי-02
אוגוסט-02
ספטמבר-02
אוקטובר-02
נובמבר-02
דצמבר-02
ינואר-03
פברואר-03
מרץ-03
אפריל-03
מאי-03
יוני-03
יולי-03
אוגוסט-03
ספטמבר-03
אוקטובר-03
נובמבר-03
דצמבר-03

איסוף למען הסביבה

אלה

אל"ה
איסוף למען הסביבה

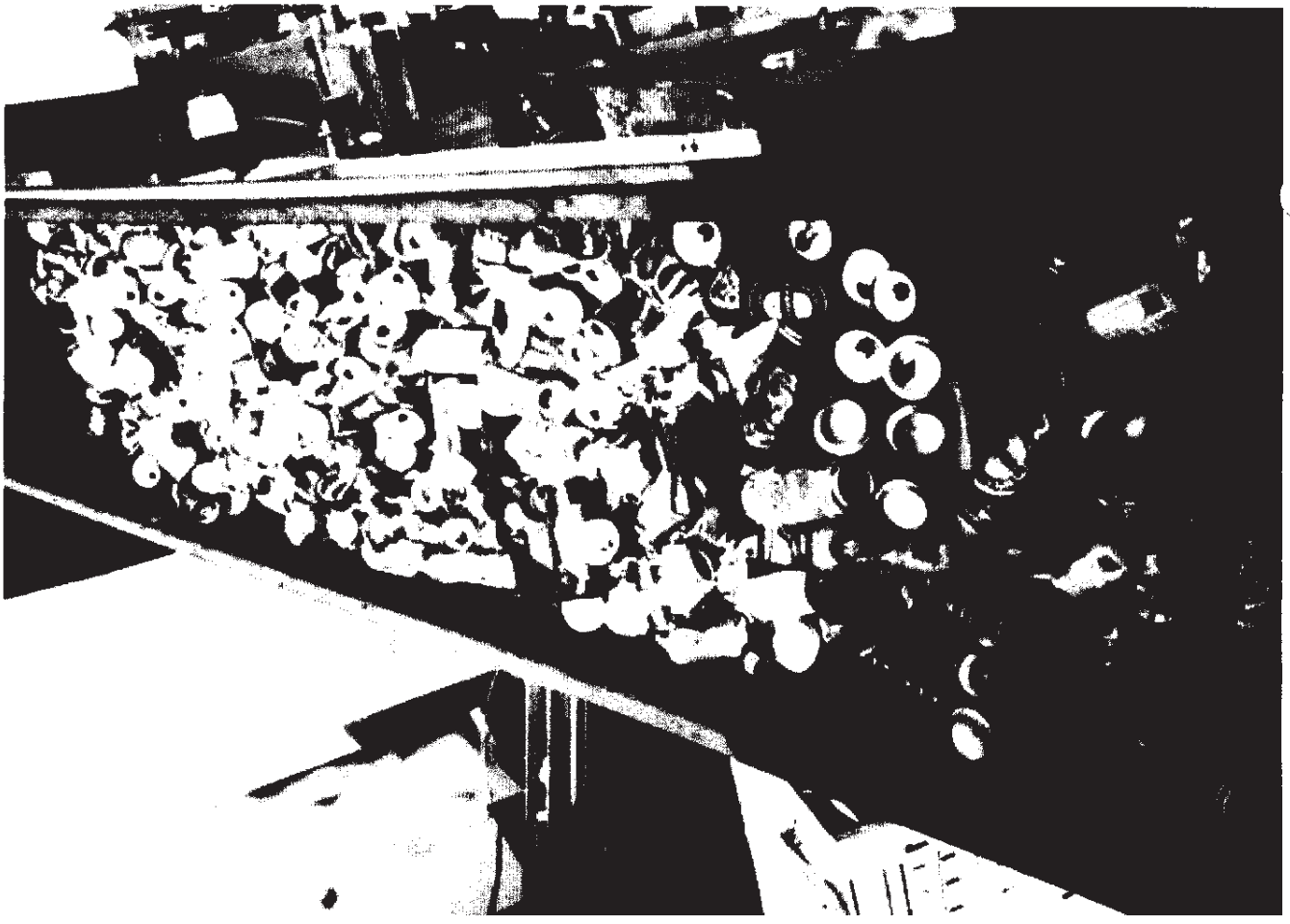

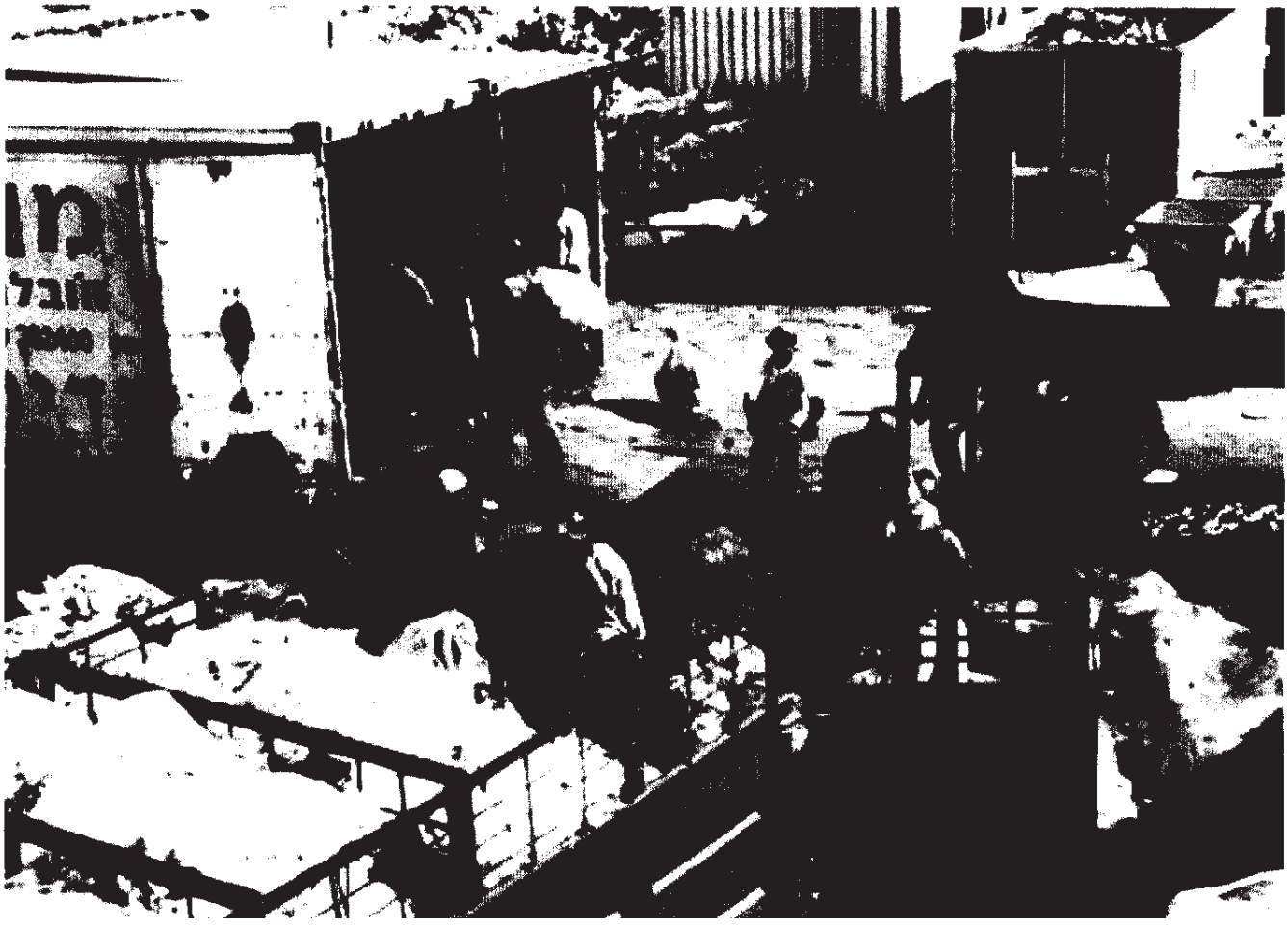

רבוע כחול – ישראל בע"מ

תאריך: 31 יולי, 2002

סימוכין : G14971.doc

-מבלי לפגוע בזכויות –

- במסירה ידנית -

לכבוד
תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ
לידי מר יוסי אריה, יו"ר
לידי מר אברהם רוזן, מנכ"ל
רח' קויפמן 4
בית שרבט
תל אביב 68012

א.נ.,

הנדון: הודעת פרישה מתאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ

הרינו להודיעכם כי רבוע כחול – ישראל בע"מ (להלן: "רבוע כחול") החליטה לפרוש מחברותה בתאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ החל מיום 1.3.03.

נבקשכם לדאוג לכך כי כל ההוצאות שנגרמו ו/או יגרמו לרבוע כחול ואשר חלקם מפורטים במכתבינו מיום 9 ליוני 2002, ישולמו לרבוע כחול עד למועד זה.

בכבוד רב,

רבוע כחול – ישראל בע"מ

רבוע כחול – ישראל בע"מ

תאריך: 27 ינואר 2003

סימוכין: G1497.doc

-מבלי לפגוע בזכויות-

לכבוד	לכבוד
תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ	תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ
לידי מר יוסי אדיה, יו"ר	לידי מר אברהם רוזן, מנכ"ל
רח' קויסטן 4	רח' קויסטן 4
בית שרבט	בית שרבט
תל אביב 68012	תל אביב 68012
בדואר רשום ובפקס מס': 03 - 5198783	בדואר רשום ובפקס מס': 03 - 5160832

א.נ.,

הנדון: פרישת רבוע כחול - ישראל בע"מ (להלן: "רבוע כחול") מתאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ

1. בהמשך להודעת רבוע כחול מיום 31 ביולי 2002, הריני להזכירכם כי רבוע כחול תפרוש מתאגיד המיחזור ביום 1.2.03.

2. בהתאם מיום 31 ביולי 2002 נפלה טעות סופר בתאריך הפרישה, מכל מקום רבוע כחול מסרה הודעה של 6 חודשי מראש ובכתב כמתחייב מהסכם המייסדים שנחתם ביום 25 בספטמבר 2001.

בכבוד רב,

רבוע כחול – ישראל בע"מ

רשות שיווק בע"מ

תאריך: 15/07/2003

לכבוד
מר אברהם רזון, מנכ"ל
תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ
רחוב קויפמן 4
תל-אביב 68012

בדואר רשום

א.נ.,

הנדון: **הודעה על פרישה מחברות בתאגיד**

הרינו להודיעכם על פרישתנו מחברות בתאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ, וזאת בהתאם לזכותנו הנתונה לנו עפ"י סעיף 13.1 להסכם המייסדים.

נבקשכם לפעול בהתאם לאמור במכתבנו אליכם מיום 02.03.03 ובהתאם לכל האמור בסעיף 13.3 להסכם המייסדים.

אנא אשרו לנו בחוזר קבלת הודעתנו זו.

בכבוד רב,

יעקב גינצבורג, מנכ"ל

העתק:

מר אריק ליבנזון – סמנכ"ל תפעול ולוגיסטיקה
מר צביקה כץ – עוזר סמנכ"ל תפעול ומנהל מחוז תאגיד בתאגיד
מר צבי סיגל – מ.מ. יועץ משפטי

12-05-2003

לכבוד
אליהו – תאגיד איסוף מיכלי משקה בעיים
דוד קוימטן 4
בית שרבט
תל-אביב 68012

א.ב.,

הנדון: הודעה על פרישה מהתאגיד

ניתוח כלכלי של מבנה התאגיד אינו מותיר עוד ספק בידי אי יכולתו להתקיים ולעמוד בדרישות הרווח.

לתאגיד חישר יכולת לשפות את הרשתות, לרבות בעלי המניות, בגין התוצאות אשר הוצאו על מנת לעמוד בדרישות ותוק ואשר התאגיד אמור לשאת בהן.

אי העמדת לדרישות לתקנות הגלויות, כגון הגבלת מספר ומיכלים המוחזרים על ידי הצרכן, חצבת מכונות מתוך לרשת. הרוב הוצאות בהתאם לתחלטות כללי המניות; כל אלו, ולא רק, תביאנו לכלל החלטה להודיע בהתאם לסיפתנו שסיים סעיף 13.1 להסכם המיסדים מיום 25.9.2001 על פרישת שופרסל בעיים מהתבדות בהתאגיד, אשר תכנס לתוקפה בתום 6 חודשים מפועד ההודעה זו. דהיינו ביום 4.11.2003.

בברכה,

חיים אלקן,

מיכאל
שופרסל בעיים

17

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו
א 1521/03
רבוע כחול נ. תאגיד איסוף
תאריך פתיחה: 29/04/03

סוג עניין: 204 סדר דין: רגיל

בבית המשפט המחוזי
בתל-אביב-יפו

התובעת:

רבוע כחול – ישראל בע"מ
ח.צ. 52-004284-7

מרחוב העמל 2, ראש העין 48092

ע"י ב"כ עוה"ד רן רוטמן ו/או טל רוטמן
ו/או בתיה מדמון ו/או חנן אפרים
ממגדלי התאומים 2,
רחוב ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511
טל': 03-7528501, פקס: 03-7528508;

- נ ג ד -

הנתבע:

תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ
ח.פ. 51-315379-1

מרחוב קויפמן 4, ת"א 68012
טל': 03-5101999, פקס: 03-5160832;

תאגיד איסוף
מיכלי משקה בע"מ
נתקבל
תאריך 03

מהות התביעה - 1. כספית
2. צו עשה

סכום התביעה - 8,000,000 ש"ח

כתב תביעה

עניינה של תביעה זו בהפרה בוטה של הסכם אשר נכרת בין התובעת לבין הנתבע, בניצול לרעה של מעמדו המונופוליסטי של הנתבע ובהתעשרות שלא כדין של הנתבע על חשבון התובעת, וכן בנזקים הכבדים אשר נגרמו לתובעת עקב מעשי הנתבע המפורטים להלן.

א. הצדדים לתביעה

1. התובעת (**להלן – "רבוע כחול"**) היא חברה ציבורית המפעילה רשתות קמעונאיות לממכר מזון ומוצרים אחרים.

2. הנתבע (**להלן – "תאגיד האיסוף"**) הוא תאגיד מיחזור כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט- 1999 (**להלן – "חוק הפיקדון"**), שהוקם על פי חוק הפיקדון, כפי שיפורט להלן.

ב. ההסדר לפי חוק הפיקדון

3. חוק הפיקדון קבע הסדרים שמטרתם עידוד האיסוף והמיחזור של בקבוקי משקה ריקים:

3.1. על יצרנים ויבואנים של מכלי משקה שהחוק חל עליהם לסמן את מכלי המשקה כחייבים בפיקדון (סעיף 3 לחוק הפיקדון);

3.2. יצרנים, יבואנים ובתי עסק חייבים לגבות פיקדון בשל כל מכל משקה מלא שהם מוכרים, כך שבית עסק הרוכש מכלי משקה מיבואן או מיצרן משלם את סכום הפיקדון ליבואן או ליצרן, ואילו צרכן הרוכש את מכל משקה המלא מבעל עסק משלם את סכום הפיקדון לבעל עסק (סעיפים 2 ו- 4 לחוק הפיקדון);

3.3. בתי עסק, יצרנים ויבואנים חייבים לקבל מכלי משקה ריקים (יצרנים – רק מכלי משקה שלהם, ובתי עסק – רק מכלים של יצרנים אשר מכליהם נמכרים בבית העסק), ולהשיב את סכום הפיקדון. בפועל, עולה מכך שצרכנים ובתי עסק קטנים יכולים להחזיר מכלים ריקים לבתי עסק גדולים ולקבל חזרה את סכום הפיקדון ששילמו, ואילו בתי עסק גדולים כקטנים יכולים להחזיר את המכלים הריקים ליצרנים או ליבואנים, ולקבל בחזרה את סכום הפיקדון כאמור (סעיפים 7 ו- 8 לחוק הפיקדון);

3.4. מכיוון שלא כל מכלי המשקה שעליהם חל הפיקדון מוחזרים ריקים ליצרנים וליבואנים, צפוי היה כי יצטברו הפרשי פיקדון אצל היצרנים והיבואנים, ונקבע כי הפרשים אלה יועברו לקרן לשמירת נקיון, שהוקמה לפי חוק שמירת נקיון, התשמ"ד-1984 (סעיף 8 לחוק הפיקדון).

4. ההסדר האמור הטיל נטל לוגיסטי כבד על יצרנים ויבואנים של מכלי משקה, וכן על בתי עסק, בין היתר, בשל הצורך לאסוף ולשנע את מכלי המשקה הריקים. על מנת לאפשר נשיאה משותפת בנטל האמור, נקבעו בחוק הפיקדון הוראות המאפשרות הקמת תאגיד מיחזור, אשר ייטול על עצמו ביצוע חלק ניכר מהמשימות הכרוכות בהפעלת חוק הפיקדון. סעיף 8א(א) לחוק הפיקדון, קובע איפוא כדלקמן:

> " השר רשאי להכיר בתאגיד כתאגיד מיחזור אם התקיימו בו כל אלה:
>
> (1) מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון לשם ביצוע הוראות לפי חוק זה לענין החזר פיקדונות, איסוף מכלי משקה ומיחזורם וביצוע פעולות אחרות שמטרתן קידום האיסוף והמיחזור, והכל בין בעצמו ובין באמצעות אחרים;
>
> (2) החברים בתאגיד הם יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם; לענין זה, "חבר בתאגיד" - בעל מניה, שותף, חבר עמותה, חבר אגודה שיתופית או כל חבר אחר בהתאם לאופן ההתאגדות של התאגיד;
>
> (3) מסמכי היסוד של התאגיד קובעים -
>
> (א) כי מטרתו היחידה של התאגיד היא כאמור בפסקה (1) וכי כל נכסיו משמשים רק למטרה האמורה;

(ב) איסור על חלוקת רווחים לחברי התאגיד; לענין זה לא יראו פירעון של הלוואה שנתן חבר בתאגיד לתאגיד כחלוקת רווחים, ובלבד שהתשואה על ההלוואה אינה חורגת מתשואה סבירה ומקובלת במשק ".

5. כאשר מוקם תאגיד מיחזור, הוא נכנס בנעלי היצרנים, היבואנים, ובתי העסק, וממלא חלק מהחיובים המוטלים עליהם על פי חוק הפיקדון. כך, בין היתר:

5.1. תאגיד המיחזור אוסף ומקבל את מכלי המשקה הריקים מבתי עסק, במקום שיעשו כן היבואנים והיצרנים;

5.2. תאגיד המיחזור מקבל את סכומי הפיקדון ששולמו על ידי בתי העסק בגין מכלי המשקה המלאים שנמכרים להם על ידי יצרנים ויבואנים, וכן מחזיר לבתי העסק את סכום הפיקדון בגין מכלי משקה ריקים שהחזירו לו;

5.3. מכיוון שלא כל מכלי המשקה הנמכרים לציבור נאספים כמכלים ריקים, צפוי כי יצברו הפרשי פיקדון בתאגיד המיחזור. בשונה מיצרנים או יבואנים שאינם מקבלים שירותים מתאגיד המיחזור, ואשר חייבים להעביר את הפרשי הפיקדון לקרן לשמירת נקיון, הרי שהפרשי פיקדון של יצרנים או יבואנים המקבלים שירותים מתאגיד המיחזור, **נותרים בידיו של תאגיד המיחזור** (סעיף 8(ד) לחוק הפיקדון).

5.4. מאידך גיסא, מחוייב תאגיד המיחזור לעמוד ב"יעדי איסוף", ועליו להבטיח כי לכל הפחות, אחוז מסויים מכלל מכלי המשקה שיוצרו או ששווקו במהלך שנה יאספו לשם מיחזור. במידה שתאגיד המיחזור אינו עומד ביעדי האיסוף, עליו לשלם לקרן לשמירת נקיון כפל פיקדון, בשל כל מכל משקה שלא נאסף בהתאם ליעדים האמורים (סעיף 28 לחוק הפיקדון).

5.5. לבסוף אחראי תאגיד המיחזור על מיחזור מכלי המשקה ומכירת תוצרי המיחזור.

6. כעולה מסעיף 8א(א) הנ"ל, תאגיד המיחזור אינו תאגיד למטרת רווח, ואין הוא רשאי לחלק דיבידנד לבעלי מניותיו.

7. הכנסותיו של תאגיד המיחזור נובעות משני מקורות עיקריים:

7.1. הפרשי הפיקדון – מכיוון שלא כל מכלי המשקה הנמכרים לציבור מוחזרים, הרי שבאופן מובנה נותרים בידי תאגיד המיחזור הפרשים בין סכום הפיקדון ששולם לו לבין סכום הפיקדון שהחזיר. למעשה, מכוח סעיף 2(ג) לתוק הפיקדון, רשאי תאגיד המיחזור לקבוע את גובה הפיקדון ביחס לסוגים שונים של מכלי משקה, וכך לקבוע מה סכום הפרשי הפיקדון שיוותר בידיו.

7.2. הכנסות ממכירת חומרי גלם או מכלים ממוחזרים.

8. מאידך גיסא, נושא תאגיד המיחזור בעלויות, בין היתר כמפורט להלן:

8.1. עלות איסוף מכלי המשקה הריקים מבתי העסק ומהציבור.

8.2. עלות מיחזור מכלי המשקה.

8.3. עלות הנובעת מאי-עמידה ביעדי האיסוף (קרי העברת כפל פיקדון לקרן לשמירת נקיון בגין מכלים שנאספו בחסר).

8.4. עלות הנובעת ממאמצים לעידוד הציבור לאסוף ולהחזיר את המכלים הריקים, בתמורה להשבת הפיקדון (פרסום, הסברה וכיו"ב).

9. מלכתחילה היה ברור, כי נוכח אופיו של ההסדר המשפטי שנקבע וגודלו של המשק הישראלי, יוקם תאגיד מיחזור אחד, וכי זה יזכה למעמד מונופוליסטי. לפיכך, נקבע עוד בסעיף 8א(ב) בחוק הפיקדון כי "תאגיד מיחזור יאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק, בין שהוא חבר בתאגיד ובין שאינו חבר בו, להשתמש בשירותים שהוא נותן, בתנאים שיוויוניים".

ג. <u>הקמת תאגיד האיסוף כבעל מונופולין</u>

10. תאגיד האיסוף, הוא הנתבע בעניינו, הוקם ביום 14.10.2001 כתאגיד המיחזור של ישראל, על ידי קבוצת יצרנים, יבואנים ורשתות שיווק - ביניהם רבוע כחול. להסכם הייסוד של תאגיד האיסוף, עליו נעמוד להלן, ניתן אישור בית הדין להגבלים עסקיים, בהיותו מיזם משותף בין מתחרים, קרי הסדר כובל.

אישור בית הדין להגבלים עסקיים (**להלן – "בית הדין"**), מיום 5.11.2001, מצ"ב כחלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה ומסומן <u>**נספח א'**</u>.

11. הממונה על הגבלים עסקיים (**להלן – "הממונה"**) המליץ לבית הדין לאשר ההסדר הכובל. בנימוקיו, ציין הממונה (בעמ' 2) כדלקמן:

> "מבחינה פרקטית התרחיש המתבקש הוא הקמת תאגיד מיחזור אחד ויחיד (לרבות מן הטעם שככל הנראה רק תאגיד מיחזור אחד ויחיד יוכל להגיע לאיזון מבחינה כלכלית)".

העתק הודעת הממונה לבית הדין מצ"ב לכתב תביעה זה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן <u>**נספח ב'**</u>.

12. בתנאים אשר קבע הממונה לאישור הקמת תאגיד האיסוף, ואשר אומצו על ידי בית הדין, נקבע, בין היתר, בסעיף 2 לתנאים, כי "תאגיד המיחזור יוכרז בעל מונופולין בשרותי איסוף של מכלי משקה".

העתק עמדתו המפורטת של הממונה והתנאים שקבע לאישור הקמת תאגיד האיסוף, מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן <u>**נספח ג'**</u>.

13. ככל שידוע לרבוע כחול, תאגיד האיסוף טרם הוכרז כבעל מונופולין על ידי הממונה. עם זאת, אין ספק כי תאגיד האיסוף הוא בעל מונופולין, כהגדרתו בסעיף 26 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (**להלן – "חוק ההגבלים"**) בשוק שירותי האיסוף של מכלי משקה, שכן הוא מרכז למעלה ממחצית מאספקת השרותים האמורים. למעשה, תאגיד האיסוף הוא היחיד אשר הוכר על ידי השר כתאגיד מיחזור, על פי הוראות סעיף 8א לחוק הפיקדון, ולפיכך אין תחליף לשירותים שהוא מספק לרבוע כחול. עולה מכך כי על תאגיד האיסוף חלות ההוראות בחוק ההגבלים המתייחסות לבעל מונופולין, ובכללן ההוראות האוסרות ניצול לרעה של מעמדו בשוק.

ד. <u>הסכם הייסוד להקמת תאגיד האיסוף</u>

14. ביום 25.9.2001 נכרת הסכם הייסוד להקמת תאגיד האיסוף, בין יצרנים, יבואנים ובתי עסק, וביניהם רבוע כחול (**להלן – "הסכם הייסוד"**). במבוא להסכם הייסוד, תואר הרקע לכריתתו:

> "הואיל והצדדים הינם 'יצרנים', 'יבואנים' ו'בתי עסק' כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן – החוק); והואיל והחוק מטיל חובות חוקיות על הצדדים; והואיל והחוק מאפשר לבצע את החובות המוטלות בו באמצעות תאגיד מיחזור כהגדרתו בחוק; והואיל והצדדים מעוניינים להקים תאגיד מיחזור כהגדרתו בחוק; לפיכך הותנה והוסכם בין הצדדים כדלקמן: ..."

העתק הסכם הייסוד מצ"ב לכתב תביעה זה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן <u>**נספח ד'**</u>.

15. בסעיף 3.1 להסכם הייסוד התחייבו הצדדים "כי בתוך 7 ימים ממועד חתימת הסכם זה הם ייסדו וירשמו בישראל חברה חדשה...", וסעיף 4.1 להסכם הייסוד קבע שמטרת החברה תהיה "הקמתו והפעלתו של מנגנון לשם ביצוע הוראות החוק לענין החזר הפקדונות, איסוף מכלי המשקה ומיחזורם וביצוע פעולות אחרות שמטרתן קידום האיסוף והמיחזור...".

16. כאמור, על פי הוראות הסכם הייסוד הוקם תאגיד האיסוף ביום 16.10.2001, בברכת הממונה ובית הדין. במועד לא ידוע לרבוע כחול אושרר הסכם הייסוד על ידי תאגיד האיסוף, והוראות הסכם הפכו מחייבות כלפיו. יודגש כי אפילו לא היה תאגיד האיסוף מאשרר את הסכם הייסוד בהחלטה פורמלית, הרי שבפועל, נהג על פי הסכם הייסוד, וכפי שיבואר להלן, אף הציג בפני רבוע כחול מצגים לפיהם ההסכם אומץ על ידו ובכוונתו לפעול על פיו. עולה מכך שבכל מקרה יש לראות את תאגיד האיסוף כמי שאשרר את הסכם הייסוד, ונושא בהתחייבויות מכוחו.

17. חוק הפיקדון נכנס לתוקף ביום 1.10.2001, ומיום זה החל איסוף מכלי המשקה הריקים על פיו.

ה. <u>התחייבויות תאגיד האיסוף כלפי רבוע כחול</u>

18. באשר לאופן שבו יאספו מכלי המשקה הריקים, נקבעו הוראות ברורות בסעיף 8.2 להסכם הייסוד (<u>נספח ד'</u>), המדברות בעד עצמן:

> 8.2.1 **תמ"י (תאגיד האיסוף – הח"מ) תציב מכונות איסוף בכל בית עסק, הנמנה עם צד ב' (רבוע כחול נמנית עם צד ב' להסכם – הח"מ), אשר ירצה בכך**, וכן בכל בית עסק אחר, שימצא מתאים לכך כאמור בסעיף 8.1.3 לעיל.
>
> 8.2.2 לצורך הפעלת מכונות האיסוף, יקצו יחידי צד ב', וכן כל בית עסק אחר שבו תופעל מכונת איסוף, שטח המתאים להצבת מכונת איסוף (להלן – נקודת האיסוף).
>
> 8.2.3 **תמ"י תנהל את נקודות האיסוף וכוח האדם, שידרש לתפעולן, על חשבונה ועל אחריותה הבלעדית.**
>
> 8.2.4 **תמ"י מתחייבת לשאת לבדה בכל האחריות והסיכונים בכל הנוגע להצבת מכונת האיסוף, לאחזקתה, לריקונה, להפקדת המכלים על ידי צרכנים בנקודת האיסוף ולאיסופם.**
>
> 8.2.5 **תמ"י מתחייבת להעסיק על חשבונה ואחריותה עובדים, לפי מידת הצורך, לשם ביצוע הצבת מכונת האיסוף, אחזקתה וריקונה.**
>
> 8.2.6 להבטחת אחריותה של תמ"י, מתחייבת תמ"י לבטח את נקודות האיסוף, ואת העובדים הנדרשים לתפעולן.
>
> 8.2.7 תמ"י מתחייבת לדאוג על חשבונה ואחריותה להשגת רשיונות ו/או היתרים ו/או אישורים, אם ידרשו כאלה, לצורך העמדת והפעלת נקודות האיסוף. בתי העסק יסייעו לתמ"י ככל הנדרש בהגשת רשיונות או היתרים או אישורים כאמור.
>
> 8.2.8 ...
>
> 8.2.9 **תמורת העמדת נקודת האיסוף לרשות תמ"י, תשלם תמ"י לכל בית עסק בו מוצבת מכונת איסוף, דמי שכירות בגין כל נקודת איסוף (להלן – דמי שכירות).** סכום דמי השכירות בגין מ"ר לחודש, יהיה כסכום דמי השכירות המקובלים כתשלומי זכיינות ביחידי צד ב' (אשר רבוע כחול נמנית עימם – הח"מ). בחישוב דמי השכירות כאמור לעיל, ילקח בחשבון גם שטח הרצפה הדרוש לתפעול המכונה כאמור להלן, והיקף הפעילות הכספית במכונה. השטח בגינו ישולמו דמי השכירות הינו שטח הרצפה של מכונת האיסוף והשטח הנדרש לתפעולה, ועד פי 3 משטח זה.

8.2.10 דמי השכירות כן יתר תנאי השכירות, בפירוט, יקבעו בהסכם שכירות שייחתם בין תמ"י לבין כל בית עסק בו תהא מוצבת מכונת איסוף.

8.2.11 ...

8.2.12 ...

8.2.13 תמ"י תשלם לכל בית עסק בו תוצב מכונת איסוף, את הוצאות הביטחון הנוספות שידרשו כתוצאה מהצבת מכונת האיסוף בבית העסק.

8.2.14 **תמ"י תתפעל ותתחזק את מכונות האיסוף, לרבות ריקונן ואיסוף המכלים מתוכן, באופן שלא יפריע לפעילות תקינה של בית העסק".**

19. בנוסף, בסעיף 8.4 להסכם הייסוד, שכותרתו "החזר הוצאות", נקבע כדלקמן:

8.4.1 "תמ"י תהא רשאית לשלם למי מיחידי הצדדים בגין חובות, תשלומים, עלויות וכיו"ב הוצאות חריגות מעבר לסביר בנסיבות הענין אשר נאלץ לשאת בהם בגין הסכם זה ו/או בגין דרישות החוק והכל בכפוף להוראות סעיף 7 לעיל (העוסק באופן קבלת החלטות בתאגיד האיסוף – החי"מ).

8.4.2. ...

8.4.3 תמ"י תשלם למי מיחידי צד ב' (עליו נמנית רבוע כחול – החי"מ) בגין הוצאות חד פעמיות שהוציא לצורך התאמת בית העסק להצבת מכונה".

20. "מכונת איסוף" הוגדרה בסעיף 2.7 להסכם האיסוף כ"מכונה לאיסוף מכלים המוחזרים לבתי העסק". הכוונה למכונה אשר ממכנת את תהליך איסוף המכלים והשבת הפיקדון לצרכן, כך שהצרכן מזין את המכונה במכלים ריקים ומקבל שובר להחזר הפיקדון ישירות מהמכונה (את השובר ניתן לפדות בקופת בית העסק). בנוסף, מקמטת המכונה ודוחסת את המכלים, כך שהם תופסים נפח קטן יותר בשטח בית העסק עד למועד שבו הם נאספים.

21. התחייבויותיו של תאגיד האיסוף על פי הסכם הייסוד הן ברורות וחד משמעיות:

21.1. לאור סעיף 8.2.1 להסכם, על תאגיד האיסוף להציב מכונות איסוף בכל אחד מבתי העסק של רבוע כחול, אם רבוע כחול רוצה בכך.

21.2. לאור סעיפים 8.2.3, 8.2.4, 8.2.5, 8.2.13 ו- 8.2.14, תאגיד האיסוף הוא הנושא בכל העלויות הנובעות מהצבת מכונות האיסוף, והתפעול השוטף שלהן, ובכלל זה עלויות כוח האדם הנדרש לשם התפעול כאמור.

21.3. לאור סעיף 8.2.9, על תאגיד האיסוף לשלם לרבוע כחול דמי שכירות עבור כל מכונת איסוף שהציב בשטחה.

21.4. לאור סעיפים 8.4.1 ו- 8.4.3, על תאגיד האיסוף לשלם לרבוע כחול בגין הוצאות חד פעמיות שהוציאה בקשר עם איסוף המכלים והצבת המכונות.

22. ביום 23.10.2001 התקיימה ישיבה בה נכחו, בין היתר, מנכ"ל רבוע כחול ומנכ"ל תאגיד האיסוף, על מנת לקבוע את הסדרי העבודה המפורטים בין שני הגופים. במהלך הפגישה הודגש כי בהתאם להוראות הסכם הייסוד, תאגיד האיסוף ישא בכל ההוצאות של רבוע כחול לטיפול במכלי המשקה הריקים לרבות הוצאות כוח אדם. כמו-כן, הודיע תאגיד המיחזור כי 100 מכונות איסוף יגיעו עד סוף דצמבר 2001, ועד סוף מרץ 2002 יגיעו עוד 300 מכונות נוספות. על פי מה שסוכם, שליש מהמכונות שצפויות היו להגיע, היו מיועדות לסניפי רבוע כחול.

העתק סיכום הישיבה מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן נספח ה'.

23. נוכח הוראותיו הברורות של הסכם הייסוד ופגישת העבודה האמורה לא היה לרבוע כחול כל יסוד לחשוש שמא תאגיד האיסוף לא ימלא אחר התחייבויותיו. ברם, כבר בראשית 2002 התגלעו בקיעים בביצוע התחייבויותיו של תאגיד האיסוף על פי הסכם הייסוד.

ו. <u>הפרת הסכם הייסוד על ידי תאגיד האיסוף</u>

24. **כפי שיפורט להלן, ההתחייבויות האמורות של תאגיד האיסוף על פי הסכם הייסוד הופרו על ידו באופן בוטה ויסודי:**

24.1. עד ליום הגשת התביעה, כשנתיים וחצי לאחר כריתת הסכם הייסוד, הציב תאגיד האיסוף 32 מכונות איסוף בלבד, בסניפי רבוע כחול. זאת, למרות שרבוע כחול הודיעה לתאגיד האיסוף חזור והודע, כי היא דורשת שמכונות איסוף יוצבו בכל סניפיה (כ- 170 סניפים).

24.2. העיכוב בהצבת מכונות האיסוף גרם לכך שרבוע כחול נשאה בהוצאות אשר על פי הסכם הייסוד תאגיד האיסוף הוא שצריך לשאת בהן. כך לדוגמא, נשאה רבוע כחול בהוצאות כוח האדם הדרוש לשם מיון הידני של המכלים ואריזתם, בעוד שעל פי הסכם הייסוד, על תאגיד האיסוף לשאת בהוצאות אלה. כפי שיבואר להלן, פניות חוזרות ונשנות של רבוע כחול לתאגיד האיסוף בדרישה שישפה את רבוע כחול על הוצאות אלה, הושבו ריקם.

24.3. גם באותם סניפים בהם הוצבו מכונות האיסוף, תאגיד האיסוף אינו עושה את המוטל עליו. רבוע כחול נאלצת להעסיק את עובדיה, על חשבונה, לשם ביצוע מטלות שעל פי הסכם הייסוד על תאגיד האיסוף לבצען, כגון: ריקון תדיר של מכונות האיסוף, אריזת המכלים למשלוח בשקים של תאגיד האיסוף, והעמסת כלי הרכב אשר מגיעים לאסוף את המכלים. בנוסף, נאלצת רבוע כחול לייחד שטח אחסון למכלים ריקים אשר אינם נאספים במועד על ידי תאגיד האיסוף. על אף פניות רבות בענין, תאגיד האיסוף אינו מבצע את המטלות האמורות, וטרם שיפה את רבוע כחול על הוצאותיה.

24.4. עד כה, תאגיד האיסוף טרם שילם לרבוע כחול דמי שכירות בגין המכונות אשר הוצבו בסניפי רבוע כחול, וזאת, למרות פניות רבות שנעשו בענין.

24.5. בנוסף, תאגיד האיסוף טרם שילם לרבוע כחול בגין הוצאות חד פעמיות שהוציאה בקשר עם איסוף מכלי המשקה והצבת המכונות.

25. **יודגש כי רבוע כחול עמדה לכל אורך הדרך על ביצוע התחייבויות תאגיד האיסוף על פי הסכם הייסוד, ותאגיד האיסוף לא כפר בהתחייבויותיו על פי ההסכם.**

ז. <u>פירוט השתלשלות העניינים עובר להגשת התביעה</u>

26. כבר בישיבת הדירקטוריון של תאגיד האיסוף מיום 25.10.2001, בסמוך לאחר הקמת תאגיד האיסוף, הובהר כי האיסוף הידני הוא יקר ובלתי יעיל, וכי המעבר לאיסוף אוטומטי צריך להעשות מוקדם ככל האפשר. סוכם כי בתקופת הביניים הקצרה של האיסוף הידני, התאגיד יהיה אחראי לפעילות האיסוף עד לפתח הסניפים של רשתות השיווק, ואילו הרשתות יהיו אחראיות על פעילות האיסוף בתוך הסניפים. עם זאת, הוסכם כי התאגיד ישיב לרשתות השיווק את העלויות בהן ישאו באיסוף המכלים, בהתאם למספר המכלים שיאספו בכל סניף.

27. לאור הוראות הסכם הייסוד והחלטות הדירקטוריון של תאגיד האיסוף, פנה חשב רבוע כחול ביום 3.2.2002 למנכ"ל תאגיד האיסוף בדרישה להחזר עלויות בסך 1.4 מיליון ש"ח שנשאה בהן רבוע כחול, במקום תאגיד האיסוף, במהלך התקופה שמחודש אוקטובר 2001. ביום 1.4.2002, לאחר שמכתב החשב נותר ללא תגובה, פנתה היועצת המשפטית של רבוע כחול לתאגיד האיסוף בתזכורת ובדרישה נוספת לתשלום הכספים.

העתק מכתבי החשב והיועצת המשפטית של רבוע כחול מצ"ב לכתב תביעה זה כחלק בלתי נפרד ממנו, ומסומנים **נספח ו'** ו-**נספח ז'** בהתאמה.

28. בתשובה, הודה תאגיד האיסוף כי הסכם הייסוד חל עליו ומחייב אותו. כך, ביום 8.4.2002 כתב ב"כ תאגיד האיסוף ליועצת המשפטית של רבוע כחול, כדלקמן:

> "פניית רבוע כחול כמו גם פניית בעלי מניות נוספים בתאגיד הועברה לידיעת דירקטוריון התאגיד. בכוונת הדירקטוריון לקבוע קריטריונים ברורים להחזר הוצאות וכל זאת בהתאם להוראות חוק הפיקדון והסכם המייסדים. אדאג לעדכנך בהתאם להתפתחות הטיפול בנושא".

העתק מכתב ב"כ תאגיד האיסוף, מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח ח'**.

29. ביום 6.6.2002 שלח חשב רבוע כחול למנכ"ל תאגיד האיסוף דרישה להחזר הוצאות ותשלום שכירות בגין השימוש בשטח הסניפים, עבור חודשים ינואר – מאי 2002, בסך 3.9 מיליון ש"ח.

העתק מכתב החשב מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח ט'**.

30. ביום 9.6.2002 כתבה היועצת המשפטית של רבוע כחול לב"כ תאגיד האיסוף, וציינה כי עד אותו יום, כחודשיים לאחר מכתבו הקודם של ב"כ תאגיד האיסוף, וכ- 8 חודשים מכניסת חוק הפיקדון לתוקף, טרם הודיע תאגיד המיחזור על קריטריונים כלשהם להחזר הוצאות ולא נשא בהוצאות כלשהן. היועצת המשפטית חזרה על הדרישה "להעביר לרבוע כחול בדחיפות את הסכומים הנ"ל ולעמוד בהתחייבויותיו המפורשות, כפי שהן באות לידי ביטוי בהסכם המייסדים".

העתק מכתב היועצת המשפטית מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח י'**.

31. ב"כ תאגיד האיסוף השיב במכתב נוסף, מיום 17.6.2002, אשר בו לא כפר בחובה החלה על תאגיד האיסוף לשלם את הסכומים האמורים. בסעיף 5 למכתב האמור, ציין ב"כ תאגיד האיסוף כדלקמן:

> "בישיבת הדירקטוריון של התאגיד העליתי את דרישת מרשתך. הדירקטוריון קיים דיון בנושא ואף קבע, כי הנושא יידון שוב בפגישה נוספת שתתקיים בעוד כשבועיים. כבר בשלב זה, כדי שניתן יהיה לקדם את הדיון בנושא, עלה מדברי הדירקטורים, כי על מרשתך להמציא פירוט על פי המיון הבא: הוצאות שהוציאה מרשתך בקשר להקמת התאגיד, הוצאות עקב הקמת מרכזי איסוף אזוריים ככל שהקימה מרשתך לבקשת התאגיד, והוצאות בקשר לאיסוף הידני המתבצע ברשת בהתאם להוראות חוק הפיקדון. לפירוט זה יש להוסיף את כל שיש לכם לתמיכה בסכומים הנדרשים על ידי מרשתך. לאחר קבלת פירוט מלא ניתן יהיה להמשיך ולטפל בפניית מרשתך".

העתק מכתבו הנ"ל של ב"כ תאגיד האיסוף מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח יא'**.

32. ביום 31.7.2002 הודיעה רבוע כחול לתאגיד האיסוף כי החליטה לפרוש מחברותה בתאגיד, החל מיום 1.2.2003. יצויין כי על פי הסכם הייסוד, היתה רבוע כחול חייבת להודיע 6 חודשים מראש על כוונתה לפרוש מתאגיד האיסוף.

העתק מכתבי היועצת המשפטית של רבוע כחול מיום 31.7.2002 ומיום 27.1.2003 (אשר תיקן טעות סופר שנפלה במכתב הראשון) מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומנים **נספח יב'** ו-**נספח יג'** בהתאמה.

33. ביום 11.9.2002 שלחה היועצת המשפטית של רבוע כחול לב"כ תאגיד האיסוף דרישה להחזר הוצאות עבור חודשים יוני – אוגוסט 2002, ע"ס 2.9 מיליון ש"ח.

העתק פניית היועצת המשפטית של רבוע כחול לב"כ תאגיד האיסוף מיום 11.9.2002 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח יד'**.

34. רק ביום 9.10.2002 נשלח לרבוע כחול העתק פרוטוקול אסיפת בעלי המניות של תאגיד האיסוף, אשר נערכה ביום 31.7.2002. בין היתר, הוחלט בישיבה כדלקמן (עמ' 5 לפרוטוקול):

> "לשלם לבעלי מניות שהפעילו תחנות איסוף לבקשת התאגיד בגובה כפי ששולם לקבלנים חיצוניים. הסכומים המדוייקים יאושרו על ידי ועדת הכספים של הדירקטוריון".

העתק פרוטוקול הישיבה, ביחד עם הודעת הפקסימיליה מיום 9.10.2002 שאליה צורף, מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו, ומסומן **נספח טו'**.

35. יחד עם זאת, רבוע כחול הופתעה לגלות, כי על פי הפרוטוקול האמור, באותה ישיבה הוחלט, כביכול, גם כדלקמן (**נספח טו'** בעמ' 5):

> "למנות מומחה חיצוני שיקבע את שיעור התמורה הכספית לבתי עסק אשר **יציבו** מכונה אוטומטית לאיסוף מכלי משקה בבית עסק".

בניגוד למה שהוחלט בפועל בישיבה, נוסח ההחלטה כפי שהשתקף בפרוטוקול הוא נושא פני עתיד, ואינו מתייחס כלל להוצאות הכבדות שנגרמו לרבוע כחול עקב כך שמכונות האיסוף לא הוצבו על ידי תאגיד האיסוף כפי שהתחייב.

36. ביום 4.11.2002, שלח מנכ"ל רבוע כחול למנכ"ל תאגיד האיסוף בקשה לתקן את נוסח פרוטוקול הישיבה ביחס להחלטה האמורה. בין היתר, מציין מנכ"ל רבוע כחול במכתבו כדלקמן:

> "מההחלטה הנ"ל עולה כי המנדט שניתן למומחה הינו לקבוע את שיעור התמורה הכספית רק לאחר הצבת מכונות אוטומטיות. מובן שזו לא היתה כוונת בעלי המניות ולא זו היתה ההחלטה שנתקבלה, גם אם הסכימו בעלי המניות למינוי מומחה חיצוני. כידוע, התאגיד אינו עומד בהתחייבותו לגבי קצב התקנת המכונות והרשתות נאלצות לשאת בהוצאות כבדות הנגרמות להם. לאור זאת, על המומחה לבדוק את התמורה הכספית לבתי העסק אשר אוספים מכלי משקה, גם אם לא הוצבה בבית העסק מכונה אוטומטית".

העתק מכתב מנכ"ל רבוע כחול מיום 4.11.2002 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח טז'**.

37. המומחה בו עסקינן הוא פרופ' ראובן חורש, אשר מונה מטעם תאגיד האיסוף בכדי להכין חוות דעת על הוצאות הכרוכות באיסוף מכלי המשקה. ביום 30.10.2002 נפגשו אנשי רבוע כחול עם פרופ' חורש, ובעקבות אותה פגישה העבירו לו את הנתונים שביקש, ובכלל זה נתוני העלויות בהן נשאה רבוע כחול.

העתק סיכום הדיון מיום 30.10.2002 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח יז'**.

38. ביום 13.11.2002 שלחה היועצת המשפטית של רבוע כחול דרישה להחזר הוצאות עבור חודשים ספטמבר – אוקטובר 2002 בסך 2.6 מיליון ש"ח.

העתק פניית היועצת המשפטית של רבוע כחול לב"כ תאגיד האיסוף מיום 13.11.2002 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח יח'**.

39. פרופ' חורש סיים בינתיים את עבודתו, וביום 5.12.2002 הגיש את חוות דעתו, שכותרתה "דמי השכירות ההוגנים עבור הצבת מכונת איסוף אוטומטית בבתי עסק". בכדי לקבוע את דמי השכירות ההוגנים, חוות הדעת מנסה לענות על השאלה מתי יהיה זה כדאי עבור תאגיד האיסוף להציב מכונות איסוף, במקום לקבל מכלים שנאספו ידנית בבית העסק, וקובעת כי "יש להתייחס

לכל מכונה כאל מרכז רווח. משמעות דבר היא כי לתאגיד כדאי להציב מכונה רק כאשר החסכון הנגרם לו בגינה מכסה את עלותה" (עמ' 5 לחוות הדעת). עם זאת, בסיכומו של דבר, **לא קובעת** חוות הדעת מהו התשלום הראוי שעל תאגיד האיסוף לשלם לבתי העסק בגין שכירות.

העתק חוות הדעת מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח יט'**.

40. יודגש כי, חוות דעתו של פרופ' חורש התעלמה ממספר סוגיות יסודיות:

40.1. תאגיד האיסוף **התחייב** להציב מכונות איסוף אצל רבוע כחול, אם זו תרצה בכך, ואין זה עניינה של רבוע כחול אם הצבת מכונה ספציפית הינה רווחית עבור תאגיד האיסוף, אם לאו.

40.2. פרופ' חורש יצא מהנחה שגויה לפיה הוצאות האיסוף הידניות חלות על בית העסק (דוגמת רבוע כחול), ורק הוצאות האיסוף הממוכן חלות על תאגיד האיסוף, בעוד שלמעשה, תאגיד האיסוף חייב בשיפוי הוצאותיה של רבוע כחול גם בגין הוצאות הטיפול הידני. התוצאה היא שעל פי פרופ' חורש, במקרים רבים יעדיף התאגיד שלא להציב מכונה בבית העסק, שכן אין הוא לוקח בחשבון את עלות האיסוף הידנית המוטלת, כביכול, על בית העסק – ברם, ברור כי תוצאת חישוב זה היא שונה בתכלית כאשר נלקחת בחשבון העובדה שתאגיד האיסוף חייב לשאת גם בהוצאות האיסוף הידני.

41. כך או כך, דמי השכירות בהם חייב תאגיד האיסוף **לא שולמו** לרבוע כחול בעקבות הגשת חוות דעתו של פרופ' חורש, ואף **לא חלה התקדמות כלשהי** בסוגיית החזר ההוצאות, שבניגוד לדעתה של הרבוע הכחול, מלכתחילה לא נמסרה כלל לבדיקת פרופ' חורש.

42. בעקבות זאת, ביום 27.1.2002, הודיע הדירקטור בתאגיד האיסוף שמונה מטעמה של רבוע כחול על התפטרותו, החל מיום 1.2.2003, הוא היום שבו נכנסה לתוקפה פרישת רבוע כחול מחברותה בתאגיד האיסוף.

העתק מכתב הדירקטור מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח כ'**.

43. ביום 27.2.2003 וביום 10.3.2003 שלחה היועצת המשפטית של רבוע כחול לתאגיד האיסוף דרישות נוספות להחזר הוצאות עבור חודשים נובמבר ודצמבר 2002, וכן עבור חודשים ינואר – פברואר 2003 בסכום כולל של כ- 3.3 מיליון ש"ח.

העתק פניות היועצת המשפטית של רבוע כחול לב"כ תאגיד האיסוף מיום 27.2.2003 ומיום 10.3.2003 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומנים **נספח כא'** ו-**נספח כב'** בהתאמה.

44. משהגיעה רבוע כחול למסקנה כי אין בכוונת תאגיד האיסוף למלא את התחייבויותיו על פי הסכם הייסוד, על אף דרישותיה החוזרות ונשנות לעשות כן, פנתה ביום 25.3.2003 באמצעות הח"מ לתאגיד האיסוף, בדרישה למינוי בורר בהתאם לסעיף 12.8 להסכם הייסוד, על מנת שידון בתביעה שתוגש על ידי רבוע כחול נגד תאגיד האיסוף.

העתק מכתב הח"מ למנכ"ל תאגיד האיסוף מיום 25.3.2003 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח כג'**.

45. ביום 3.4.2003 השיב ב"כ תאגיד האיסוף כי לשיטתו, בין תאגיד האיסוף לבין רבוע כחול "אין הסכם בוררות". לאור זאת, נאלצת רבוע כחול לפנות לביה"מ הנכבד.

העתק מכתב ב"כ תאגיד האיסוף מיום 3.4.2003 מצ"ב לכתב התביעה כחלק בלתי נפרד ממנו ומסומן **נספח כד'**.

ח. עילות התביעה

46. העובדות שתוארו לעיל מקימות לרבוע כחול עילות תביעה חוזיות, וכן עילות על פי חוק ההגבלים ועל פי חוק עשיית עושר ולא במשפט, התשל"ט-1979 (**להלן – "חוק עשיית עושר"**).

46.1. עילות חוזיות

46.1.1. תאגיד האיסוף הפר הפרה יסודית את התחייבויותיו כלפי רבוע כחול על פי הסכם הייסוד, כמפורט לעיל.

46.1.2. תאגיד האיסוף נהג בחוסר תום לב כלפי רבוע כחול בביצוע חיוביו על פי הסכם הייסוד.

46.2. עילה על פי חוק ההגבלים

46.2.1. כמבואר לעיל, תאגיד האיסוף הוא בעל מונופולין כהגדרתו בסעיף 26 לחוק ההגבלים. בנסיבות אלה, סירובו המפגיע של תאגיד האיסוף לבצע את חיוביו על פי הסכם הייסוד מהווה גם ניצול לרעה של מעמדו בשוק באופן שעלול להפחית את התחרות בעסקים או לפגוע בציבור, שהוא בגדר עוולה בנזיקין, על פי הוראות סעיפים 29א ו- 50 לחוק ההגבלים.

46.2.2. סירובו של תאגיד האיסוף לעמוד בהוראות ההסכם פגע ביכולתה של רבוע כחול להתחרות עם בתי עסק אחרים, בין היתר, עקב כך שהעמיס עליה הוצאות שאין היא צריכה לשאת בהן, ובכך שפגע ברמת השרות הניתן ללקוחותיה הנאלצים להחזיר מכלים ריקים לקופות, וכן בכך שיצר עומס נוסף על הקופות ועל עובדי החנויות.

46.2.3. בנוסף, סירובו האמור של תאגיד האיסוף לעמוד בהתחייבויותיו פוגע בציבור. הפגיעה היא הן בציבור לקוחותיו של בעל המונופולין, אשר עימו (ביחד עם בתי עסק אחרים) נמנית רבוע כחול, ואשר לו נגרמים נזקים ברורים עקב הסרוב האמור, והן בציבור לקוחותיה של רבוע כחול, אשר כאמור, סובל פגיעה ברמת השרות המסופקת לו, ובעקיפין, נפגע מהעמסת עלויות נוספות על רבוע כחול.

46.3. עילה לפי חוק עשיית עושר

46.3.1. תאגיד האיסוף התעשר שלא כדין על חשבונה של רבוע כחול, וקיבל שלא על פי זכות שבדין שירותים הנוגעים לאיסוף מכלי המשקה, ועליו להשיב את שווי הזכיה לרבוע כחול.

46.3.2. ההתעשרות שלא כדין של תאגיד האיסוף נגרמה עקב כך שרבוע כחול נאלצה לשאת בהוצאות שונות אשר על פי הסכם הייסוד על תאגיד האיסוף לשאת בהן. תאגיד האיסוף נהנה מכך שרבוע כחול נשאה בהוצאות אלה (דוגמת הוצאות המיון הידני של מכלי האיסוף, ההוצאות אשר נגרמו בשל הצבת מכונות האיסוף בסניפים, והוצאות השוטפות של תפעול המכונות וריקונן), ועליו להשיב סך הוצאות אלה לרבוע כחול.

ט. הנזקים שנגרמו לרבוע כחול

47. הנזקים אשר נגרמו לרבוע כחול בשל הפרת הסכם הייסוד, ביצוע העוולות על פי חוק ההגבלים והתעשרותו שלא כדין של תאגיד האיסוף, עד ליום 1.3.2003 הם כדלקמן:

47.1. הוצאות שכר עבודה שהוציאה רבוע כחול ונבעו מהטפול הידני במכלי המשקה בסניפים, החל מחודש נובמבר 2001 ועד סוף חודש מרץ 2003, בסכום נומינלי כולל של 9,693,637

ש"ח. פירוט הסכומים האמורים לפי חודשים וסניפים מצ"ב כחלק בלתי נפרד מכתב תביעה זה, ומסומנים **נספחים כה1' ו- כה2'**.

47.2. דמי שכירות בגין מכונות איסוף אשר הוצבו בסניפי רבוע כחול, ודמי שכירות מנועים בגין מכונות איסוף שלא הוצבו, מחודש ינואר 2002 ועד סוף חודש מרץ 2003, בסכום נומינלי כולל של 3,495,000 ש"ח (המבטא דמי שכירות נומינליים של 233,000 ש"ח לחודש).

47.3. הוצאות חד פעמיות לפיתוח תוכנה לשם טיפול במכלי המשקה המוחזרים בסך 151,269 ש"ח, כמפורט ב**נספח כו'** המצ"ב לכתב תביעה זה כחלק בלתי נפרד ממנו.

47.4. הפרשי הצמדה וריבית, וכן מע"מ בגין האמור לעיל.

48. סך כל נזקי רבוע כחול נכון ליום 1.4.2003 הינם, איפוא, כדלקמן:

(1)	החזר הוצאות שכר עבודה	-	סך 9,693,637 ש"ח.
(2)	דמי שכירות	-	סך 3,495,000 ש"ח.
(3)	הוצאות פיתוח תוכנה	-	סך 151,269 ש"ח.
(4)	הפרשי הצמדה בגין הנ"ל	-	סך 194,124 ש"ח.
(5)	ריבית כחוק בגין הנ"ל	-	סך 319,436 ש"ח.
(6)	מע"מ בגין כל הנ"ל	-	סך 2,483,540 ש"ח.
	סה"כ		***16,347,799*** ש"ח.

49. מטעמי אגרה בלבד מעמידה רבוע כחול את תביעתה על סך 8,000,000 ש"ח.

50. רבוע כחול שומרת לעצמה את כל הזכויות להיפרע מתאגיד האיסוף את כל הנזקים אשר שנגרמו וייגרמו לה לאחר יום 1.4.2003.

י. <u>הסעדים המבוקשים</u>

51. הסעדים המבוקשים על ידי רבוע כחול הם כדלקמן:

51.1. סעד כספי המחייב את תאגיד האיסוף לשלם לרבוע כחול את נזקיה כמפורט בסעיף 48 לעיל, בתוספת מע"מ כחוק והפרשי הצמדה וריבית ממועד הגשת תביעה זו ועד למועד התשלום בפועל.

51.2. צו עשה המורה לתאגיד האיסוף להציב מכונות איסוף בכל סניפי רבוע כחול בהקדם, ולא יאוחר מיום 1.7.2003.

51.3. צו עשה המורה לתאגיד האיסוף לקיים את חיובו על פי הסכם הייסוד (ובכלל זה תשלום דמי שכירות לרבוע כחול) מיום הגשת התביעה ואילך.

יא. <u>כללי</u>

52. כל הטענות בכתב תביעה זה הן משלימות או חלופיות על פי הענין.

53. כל ההדגשות הוספו על ידי הח"מ.

54. לבית המשפט הנכבד הסמכות העניינית והמקומית לדון בתביעה.

אשר על כן מתבקש בית המשפט הנכבד לזמן את תאגיד האיסוף לדין, וליתן לריבוע הכחול את הסעדים שפורטו בפרק ט' לעיל, וכן לחייב את תאגיד האיסוף בתשלום הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ כדין ובתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק עד ליום התשלום המלא בפועל.

רן רוטמן, עו"ד

טל רוטמן, עו"ד

רן רוטמן ושות'

ת.א. 1521/03

בבית המשפט המחוזי
בתל אביב - יפו

התובעת: **רבוע כחול - ישראל בע"מ**

ע"י ב"כ עוה"ד רן רוטמן ושות'
מרח' ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511
טל': 03.7528501 ; פקס: 03.7528508

- נגד -

הנתבע: **תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ**

ע"י ב"כ עוה"ד רון גזית, רוטנברג ושות'
משד' רוטשילד 46, תל אביב 66883
טל': 03.5667979 ; פקס: 03.5667778

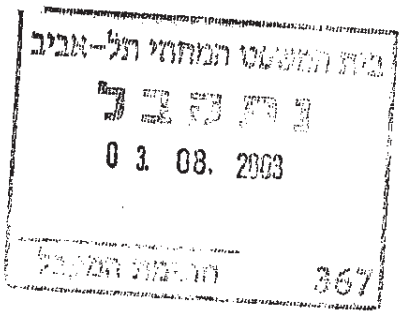

כתב הגנה

הנתבע, תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ (להלן: "**התאגיד**"), מתכבד בזאת להגיש כתב הגנתו לתביעה שבכותרת שהוגשה על ידי התובעת, רבוע כחול - ישראל בע"מ (להלן: "**התובעת**"), והוא יהיה מיוצג על ידי באי כוחו, עוה"ד רון גזית, רוטנברג ושות', כמפורט לעיל.

כל הטענות העובדתיות הנטענות בכתב הגנה זה נטענות באופן משלים ומצטבר, והטענות המשפטיות נטענות אף לחלופין. כל הטענות המועלות בכתב התביעה מוכחשות, אלא אם התאגיד הודה בהם במפורש. אין בהעלאת טענה או באזכור עובדה בכתב הגנה זה, בכדי להעביר את נטל ההוכחה או נטל הראיה מהתובעת, מקום שעל פי דין נטל זה מוטל עליה.

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת להורות על סילוקה על הסף של התביעה, ולחילופין לדחותה לגופה, ולהשית על התובעת את הוצאות התאגיד לרבות שכר טרחת עו"ד, בתוספת מע"מ, ריבית ו/או הפרשי הצמדה מקסימליים, עד ליום תשלומם בפועל.

א. פתח דבר

1. התובעת הגישה תביעה חוזית (בעיקרה) נגד התאגיד, בטענה כי זה הפר הוראותיו של הסכם מיום 25.9.03, נספח ד' לכתב התביעה (להלן: "**הסכם המייסדים**").

אולם, התאגיד אינו צד להסכם זה.

2. כיצד מסבירה איפוא התובעת מדוע הוגשה תביעה זו?

התשובה נמצאת לנו בסעיף 16 לכתב התביעה –

> "במועד לא ידוע לרבוע כחול אושרר הסכם הייסוד על ידי תאגיד האיסוף, והוראות הסכם הפכו מחייבות כלפיו."

משל התובעת הינה צד שלישי זר, שאינו בקי ב"נהלי התאגיד הפנימיים", ואין ביכולתה, כביכול, לדעת מתי אושרר הסכם הייסוד.

3. מדובר בטענה מיתממת וחסרת תום לב.

התובעת, חברת ענק בעלת סניפים רבים, היתה בין מייסדיו של התאגיד והיתה בעלת מניות בו בתקופה ארוכה. אדם מטעמה – מר יצחק אורן - כיהן אף בדירקטוריון התאגיד.

4. התובעת מכירה היטב את כל נבכי התאגיד ומודעת לכל הנעשה בו. התובעת יודעת היטב, בין היתר, כי –

4.1. התאגיד **לא אימץ** את הוראות הסכם המייסדים.

4.2. התאגיד **לא התחייב** בפניה לשאת בהוצאותיה.

4.3. נטילת התחייבויות כאלו **מחייבת אישורים שונים** במסגרת התאגיד.

4.4. המוסדות המוסמכים לאשר את ההתחייבויות הנטענות או לאמץ את הסכם המייסדים, **לא אישרו זאת.**

4.5. התאגיד אינו יכול לשאת בהוצאות הנדרשות על ידי התובעת מבלי לעשות כן **באופן שוויוני** גם ביחס לכל יתר בתי העסק בישראל.

4.6. התאגיד **יתמוטט בהכרח** אם יעשה כן.

4.7. התאגיד לא כלל הוצאות אלו בכל **תוכניותיו וציפיותיו** הכלכליות.

4.8. חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק הפיקדון**") **עצמו, מחייב** את התובעת לבצע את הפעילות שבגינה היא תובעת פיצוי או החזר.

4.9. קיים בין הצדדים **הסכם אחר** (להבדיל מההסכם נשוא התביעה, שהתאגיד אינו צד לו), ביחס לעניינים נשוא התביעה.

4.10. התובעת הסבה נזקים רבים לתאגיד, בהתרשלותה ובמחדליה בשמירת ותפעול המכונות, בקריאות שווא לטכנאים מטעם התאגיד וכיוב'.

5. והנה, על אף כל אלה מוגשת לבית המשפט הנכבד תביעה ובה טענות חסרות יסוד:

5.1. כאילו התאגיד אימץ את הוראותיו של הסכם המייסדים - דבר שלא נעשה מעולם;

5.2. כאילו התובעת הינה צד שלישי מנותק, אשר אינו יודע את הנעשה בתאגיד ומתי אושר ההסכם האמור - דבר הרחוק מהמציאות;

5.3. כאילו התאגיד התחייב התחייבויות עתק שיביאו להתמוטטותו, כל זאת "בהתנהגות" - דבר המנוגד להיגיון וגם להוראות הדין והמנהל של התאגיד, אשר התובעת מודעת להן היטב;

5.4. כאילו אין מוטלת על התובעת החובה לפעול בהתאם להוראות חוק הפיקדון והיא עושה כן כ"שירות" לתאגיד - דבר שאין בו ממש;

5.5. התובעת אינה מהססת להסתיר מבית המשפט הנכבד את ההסכם הספציפי שבין הצדדים החל על העניינים נשוא התביעה, המאוחר להסכם המייסדים;

5.6. ולמעשה - התובעת מבקשת מבית המשפט הנכבד לאכוף על התאגיד הסכם, אשר אין הוא צד לו ואשר לו תתקבל התובענה שלפנינו - יביא בהכרח לחיסולו.

6. מה פשרה האמיתי של התביעה, המתכסה מתחת לטענות המקוממות דלעיל? תביעה זו נעוצה בתסכולה של התובעת, אשר ניסיונותיה להטיל את הוצאות קיום הוראות חוק הפיקדון על כספי הפקדונות הנגבים מן הציבור הרחב - כשלו.

7. כבר בתחילת הדברים יובהר כי בהתאם להוראות סעיף 8א(א)(3) לחוק הפיקדון, התאגיד פועל **כמוסד ללא כוונת רווח** ומבלי שיכול הוא לחלק לחבריו רווחים או טובת הנאה כלשהי. כל הכנסה הנצברת בתאגיד, מנוצלת לקידום המטרה הנזכרת בסעיף 8א לחוק.

8. ההכנסה הנצברת בתאגיד, רובה ככולה, הינה כספי פיקדונות, אשר נגבים מהציבור באמצעות בתי העסק, דרכם ליצרנים ומשם לתאגיד. כספים אלה, משמשים על פי חוק, אך ורק למטרות הקשורות לרווחת הציבור כולו – איסוף ומחזור של מכלי משקה, ואיכות הסביבה. אין מדובר בכספו הפרטי של מאן דהוא, החופשי לעשות בו כעולה על רוחו.

לא למותר לציין כי התאגיד השיג ואף עבר, בתקופת פעילותו הקצרה וכנגד קשיים כבירים, את יעדי האיסוף הקבועים בחוק. למיטב ידיעת התאגיד מדובר בהישג שאין לו אח ורע בעולם.

9. סופו של עניין - התביעה הינה חסרת יסוד וחסרת תום לב. קבלתה תוביל לחיסולו של התאגיד ולסיכול הוראותיו של חוק הפיקדון.

<u>ב. רקע</u>

10. טרם תובא התייחסות התאגיד לסעיפי כתב התביעה באופן פרטני, ראוי לסקור בקצרה את הרקע שבבסיס התובענה.

הוראות חוק הפיקדון

11. המנגנון שנקבע בחוק הפיקדון הינו כדלקמן:

11.1. הטלת חובה על כל יצרן, יבואן **ובית עסק** (דוגמת התובעת), לגבות פיקדון על המיכלים שהוא מוכר, וחובה מקבילה על כל רוכש, הן מבתי עסק והן מיצרנים ויבואנים, לשלם פיקדון כאמור, במועד הרכישה (סעיפים 4 ו-5 לחוק הפיקדון).

11.2. על הצרכן, המעוניין לקבל את דמי הפיקדון בחזרה, להחזיר את המיכל הריק לאחד מבתי העסק (דוגמת התובעת) המוכרים מכלים מאותו סוג. אלו ישלמו לו את דמי הפיקדון, ויגלגלו הוצאה זו על היצרנים והיבואנים, שעה שיעבירו להם את המכלים הריקים (סעיפים 6 ו-7 לחוק הפיקדון).

11.3. היצרנים והיבואנים, ישלמו את ההוצאה מתוך כספי הפיקדון הנגבים על ידם. את ההפרש הכספי, הנובע מתוך הפער בין מספר המכלים הנמכרים לאלו המוחזרים, על היצרנים והיבואנים להעביר לקרן מיוחדת במשרד לאיכות הסביבה (סעיף 8 לחוק הפיקדון).

11.4. מכאן, נובעת כמובן חובת דיווח של יצרנים ויבואנים, לממונה על הפעלת החוק, על מספר מכלי המשקה שמכרו, על מנת לקבוע את שיעור הכספים שעל כל יצרן או יבואן להעביר לקרן (סעיף 10 לחוק הפיקדון).

11.5. בחוק הפקדון נקבעו אמצעי אכיפה מנהליים (עיצום כספי - ס' 11) ואף עונשיים (ס' 18).

12. החוק מאפשר הקמת תאגיד מחזור. במצב כזה, דמי הפיקדון הנגבים על ידי היצרנים והיבואנים, יועברו לתאגיד המחזור. זה יממן באמצעותם את החזר הפיקדונות ללקוחות. תאגיד המחזור גם יאסוף את כל המכלים הריקים שהוחזרו לבתי העסק ויהיה אחראי לטיפול בהם, במסגרת מחזור או מסגרת אחרת.

13. חוק הפיקדון קובע, בסעיף 8א לו, מספר תנאים, שעל תאגיד המבקש להיות תאגיד מחזור לעמוד בהם, על מנת לקבל הכרה מהשר כתאגיד מחזור:

"8א. תאגיד מיחזור

(א) השר רשאי להכיר בתאגיד כתאגיד מיחזור אם התקיימו בו כל אלה:

(1) מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון לשם ביצוע הוראות לפי חוק זה לענין החזר פיקדונות, איסוף מכלי משקה ומיחזורם וביצוע פעולות אחרות שמטרתן קידום האיסוף והמיחזור, והכל בין בעצמו ובין באמצעות אחרים;

(2) החברים בתאגיד הם יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם; לענין זה, "חבר בתאגיד" - בעל מניה, שותף, חבר עמותה, חבר אגודה שיתופית או כל חבר אחר בהתאם לאופן ההתאגדות של התאגיד;

(3) מסמכי היסוד של התאגיד קובעים -

(א) כי מטרתו היחידה של התאגיד היא כאמור בפסקה (1) וכי כל נכסיו משמשים רק למטרה האמורה;

(ב) איסור על חלוקת רווחים לחברי התאגיד; לענין זה לא יראו פירעון של הלוואה שנתן חבר בתאגיד לתאגיד כחלוקת רווחים, ובלבד שהתשואה על ההלוואה אינה חורגת מתשואה סבירה ומקובלת במשק.

(ב) **תאגיד מיחזור יאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק, בין שהוא חבר בתאגיד ובין שאינו חבר בו, להשתמש בשירותים שהוא נותן, בתנאים שוויוניים**; לענין זה לא יראו פגיעה בתנאים שוויוניים קביעת תנאים שיאפשרו לתאגיד המיחזור החזר הוצאותיו הראשונות וכיסוי ההוצאות התפעוליות שלו.

(ג) השר רשאי לבטל הכרה בתאגיד מיחזור, לאחר שנתן לתאגיד הזדמנות להשמיע את טענותיו בפניו, בין השאר בשל אי קיום התנאים שבסעיפים קטנים (א) או (ב) או בשל אי עמידה משמעותית ביעדי איסוף.

(ההדגשות לעיל ולהלן הוספו)

14. הנה כי כן, מספר תנאים נקבעו בחוק הפיקדון לתאגיד-

14.1. **מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מחזור (ס' 8א(א)(1)). על מסמכי היסוד של התאגיד לקבוע זאת, וכן כי כל נכסיו ישמשו למטרה זו** (ס' 8א(א)(3)(א)).

14.2. החברים בתאגיד הם יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם (ס' 8א(א)(2)).

14.3. **מסמכי היסוד של התאגיד קובעים איסור על חלוקת רווחים לחברי התאגיד** (ס' 8א(א)(3)(ב)).

14.4. **תאגיד מחזור יאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בשירותים שהוא נותן, בתנאים שוויוניים, אף אם אינו חבר בתאגיד** (ס' 8א(ב))

15. תאגיד מחזור, שהינו מוסד שאינו רשאי לחלק רווחים, מורשה להחזיק בידיו את ההפרש בין סכומי הפיקדון המשתלמים לו לבין סכומי הפיקדון שהוא מחזיר לצרכנים (ס' 8(ד) לחוק). ההפרש בין סכומי הפיקדונות שנגבו מהיצרנים לאלו שהוחזרו לבתי העסק (להלן: "**הפרש הפיקדונות**"), מהווה את מקור ההכנסה העיקרי (כמעט היחיד) של התאגיד.

16. הכנסות התאגיד (הפרשי הפקדונות) איפוא, מקורן בכספי הנגבים מהציבור הרחב הרוכש מכלי משקה. **אין לתאגיד כמעט כספים, מלבד כספים אלו.**

17. הפרש הפיקדונות אמור לממן את כלל פעילות התאגיד, לרבות איסוף ושינוע המכלים הריקים, רכישת מכונות, תפעול מערך ההתחשבנות, פרסום וקידום מודעות הציבור, טיפול במכלים הריקים והפיכתם לחומרי גלם.

18. **על פי הערכת התאגיד, הוא מצוי כבר עתה בגרעון, וקיומו מוטל בספק - נוכח העלאת שיעורי האיסוף משנה לשנה והצמצום המקביל בהפרש שבין הפיקדונות הנגבים והמוחזרים - הפרש המהווה כאמור את עיקר הכנסתו. כל זאת, לפני שכללנו בהערכה זו את המשמעויות הכספיות של התובענה שלפנינו.**

19. אשר לתובעת – מדובר ברשת שיווק הכוללת עשרות סניפי מרכול ברחבי הארץ. בסניפי התובעת נמכרים בין השאר גם מכלי משקה החייבים בפיקדון, מתוצרת יצרנים ויבואנים שונים.

אשר על כן, מחויבים סניפי התובעת, על פי חוק הפיקדון, לקבל מצרכנים מכלי משקה ריקים, מאותה תוצרת הנמכרת אצלם ולשלם בעדם לצרכנים את דמי הפיקדון. כך נקבע בסעיף 6 לחוק הפיקדון:

"6. **החזר פיקדון לצרכן**

(א) צרכן שיש בידיו מכל משקה ריק מסומן, רשאי להחזירו לבית עסק שבו מוכרים מכלי משקה מלאים מסוג כלשהו, של היצרן או היבואן, לפי הענין, של מכל המשקה שהוחזר.

(ב) **בית עסק כאמור בסעיף קטן (א) חייב לקבל מכל משקה ריק מסומן שמוסר לו צרכן, ולשלם לו את דמי הפיקדון בעדו.**
..."

הקמת התאגיד

20. בהתאם להסדר הקבוע בחוק הפיקדון, הוקם התאגיד.

21. מאחר וחברי התאגיד הינם יצרנים, יבואנים ובתי עסק, חבירתם יחדיו עוררה קשיים מצד הממונה על ההגבלים העסקיים, אולם בסופו של יום, נתרצה הממונה וביום **15.6.01**, הגיש לבית הדין את המלצתו לאשר את הקמת התאגיד, זאת בתנאים שקבע.

עותק מ"תנאים לפעילותו של תאגיד המיחזור" שנקבעו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים (להלן – "**תנאי הממונה**") מצורף **כנספח א'** . **ספח "א"**

22. חובתו של התאגיד לנהוג בשיוויוניות נקבעה לא רק בסעיף 8א(ב) לחוק הפיקדון, אלא גם בסעיף 9 לתנאי הממונה:

" 9. אי אפליה

(1) **שירותי תאגיד המיחזור**, לרבות גביית דמי הטיפול, **יינתנו לחברים בתאגיד המיחזור ולמקבלי שירותיו על בסיס שוויוני;**

(2) אחת לשנה, בראשית השנה, יעביר תאגיד המיחזור לממונה אישור חתום על ידי רואה חשבון חיצוני, לפיו בשנה שחלפה ניתנו שירותי תאגיד המיחזור על בסיס שוויוני."

ובסעיף 10 הובהר כי -

"10. צעדים בעלי השפעה זהה

תאגיד המיחזור והחברים בו יימנעו מנקיטת צעדים העלולים להביא להפרת תנאים אלה"

הממונה הוסיף וקבע כי בהנהלת התאגיד ישמשו דירקטורים חיצוניים -

"4. הנהלת תאגיד המיחזור

(1) לפחות שליש מחברי דירקטוריון תאגיד המיחזור יהיו דירקטורים חיצוניים"

23. עוד נציין כי אישורו הסופי של בית הדין להגבלים ניתן אך ביום **5.11.01**. הכרת השר לאיכות הסביבה לתאגיד ניתנה רק ביום **4.10.01**. תעודת האגד ניתנה לתאגיד ביום **16.10.01**.

נספח "ב" הכרת השר לאיכות הסביבה, תעודת האגד של התאגיד ואישור בית הדין להגבלים מצורפים בזאת **כנספחים ב' 3-1**.

24. כשלושה שבועות לפני האגד התאגיד, ביום **25.9.01**, חתמו בתי העסק והיצרנים על הסכם המייסדים.

נספח "ג" הסכם המייסדים מיום 25.9.01 מצורף **כנספח ג'** .

25. הסכם זה נועד להביא להקמת תאגיד שיוכר כתאגיד מחזור על פי חוק הפיקדון. ודאי אין לומר כי תכליתו של ההסכם לייסד תאגיד שלא ניתן לקיימו.

26. עיון בתנאי הסכם המייסדים מלמדנו כי מצויות בו מספר הוראות-על השולטות על שאר תנאיו: -

- הוראת העל הראשונה בהסכם המייסדים, היא זו הקובעת כי התאגיד יפעל על פי מטרת החברה **בהתאם לתקציב אשר יאושר** מעת לעת **הן** על ידי בעלי המניות בחברה **והן** על ידי דירקטוריון החברה (סעיף 4.2 להסכם המייסדים):

> "4. <u>מטרות החברה</u>
>
> 4.1 תקנון החברה יקבע כי מטרת החברה הינה כדלקמן: הקמתו והפעלתו של מנגנון לשם ביצוע הוראות החוק לעניין החזר פיקדונות, איסוף מיכלי משקה ומיחזורם וביצוע פעולות אחרות שמטרתן קידום האיסוף והמחזור, והכל בין בעצמה ובין באמצעות אחרים (להלן – **מטרת החברה**).
>
> 4.2. **תמ"י** [כך סברו המייסדים בתחילה שיהיה שם התאגיד – י.ר.] **תפעל על פי מטרת החברה בהתאם לתקציב אשר יאושר מעת לעת על ידי בעלי המניות בחברה ודירקטוריון החברה.**
>
> "...

- הוראת-על שניה קובעת כי פעילות התאגיד תתבצע בהתאם לתוכנית עסקית ומימונה, כפי שייקבע בדירקטוריון (סעיף 5.3 להסכם המייסדים). כמו כן נקבע כי כל החלטה מהותית, ובכלל זה החלטה בדבר מימון ותקציב והחלטה בדבר התקשרות עם בעלי עניין בחברה (לרבות התקשרות עם בתי עסק) - מותנית באישור בעלי המניות בתאגיד באסיפות סוג (סעיף 7 להסכם המייסדים):

> "**5.3. מימון נוסף**
>
> המשך פעילותה של החברה יעשה **בהתאם לתוכנית העסקית ומימונה כפי שיאושר בדירקטוריון החברה ובכפוף לס' 7 להסכם זה.**"
>
> "7. <u>**קבלת החלטות בחברה**</u>
>
> **קבלת החלטות מהותיות מחייבת רוב של בעלי מניות מכל סוג בנפרד.** לעניין סעיף זה, "החלטות מהותיות" – החלטות בעניינים המפורטים להלן, וכן כל החלטה שבעלי 50% מאחד מסוגי המניות בתמ"י דרשו לראותה כהחלטה מהותית:

7.1 החלטה בעניין שינוי תקנון החברה.

7.2 **החלטה בענייני מימון ותקציב.**

7.3 החלטה בעניין שינוי בעלי תפקידים בחברה.

7.4 **החלטה על עסקה עם בעלי עניין בחברה, לרבות החלטה על התקשרות עם בתי עסק או החלטה על התקשרות עם יצרנים או יבואנים.**"

- הוראת-על נוספת קובעת כי הצדדים להסכם מתחייבים לפעול בהתאם להוראות חוק הפיקדון ותנאי הממונה על ההגבלים העסקיים (סעיף 11 להסכם המייסדים):

"11. התחייבות לקיום הוראות החוק

11.1 הצדדים להסכם זה מתחייבים בזאת לנקוט בכל צעד סביר אשר יהיה דרוש **לשם עמידת החברה בתנאי החוק** והתקנות שהותקנו על פיו על מנת להיות מוכר כתאגיד מיחזור **וכן כדי לעמוד בחובות המוטלות בחוק ובתקנות על החברה כתאגיד מיחזור**. כמו כן מתחייבים בזאת הצדדים להימנע מנקיטת כל פעולה או ממחדל אשר יגרום לאיבוד הכרת הרשויות במעמד החברה כתאגיד מיחזור **או יגרום הפרת החברה את הוראות החוק והתקנות**.

11.2. **הצדדים להסכם זה מתחייבים לפעול בדרך המקיימת את תנאי הממונה**, לנקוט בכל צעד סביר אשר יבטיח את עמידת תמ"י בתנאי הממונה, **וכן לנקוט בכל צעד אשר יבטיח עמידת הצדדים להסכם זה בתנאי הממונה.**"

27. הוראות-על אלו חולשות על כל הוראות הסכם המייסדים. הכרח לפרשו לאורן.

28. אכן, הסכם המייסדים קובע אף כי תמ"י תשלם תשלומים שונים לבעלי מניותיה, אלא שהתאגיד, משהוקם, לא אימץ את הסכם המייסדים. גם אין הוראה בהסכם המייסדים המחייבת את התאגיד משיוקם לאמץ את הסכם המייסדים. בכך נדון בפרק הבא.

29. לסיום פרק זה נציין כי התובעת משתמשת בשירותי התאגיד.

התאגיד אוסף את מכלי המשקה הריקים המוחזרים לסניפי התובעת ומשנע אותם למרכזי האיסוף בהם מטופלים המכלים הריקים – על חשבונו וללא תמורה מאת התובעת. התאגיד מספק לתובעת, גם זאת חינם אין כסף, אמצעי איסוף דוגמת שקים וחבקים.

התאגיד מקבל מאת התובעת גם מכלי משקה ריקים של יצרנים ויבואנים שאינם מקבלים ממנו שירותים. בכך נגרמת לתאגיד הוצאה ניכרת, שכן הוא משיב לבתי העסק את דמי הפיקדון בגין מכלים אלה, אף שאינו מקבל מאותם יצרנים ויבואנים את דמי הפיקדון הנגבים על ידם. בתי העסק – ובגידרם התובעת - זוכים בכך לשירות יקר ערך. נחסך מהם הצורך להפריד את המכלים הריקים של יצרנים ויבואנים שאינם מקבלים שירותים מהתאגיד ולהשיבם ליצרנים ויבואנים אלו - אשר רק הם חייבים לקבלם ולהשיב לבתי העסק את דמי הפיקדון בגינם.

התאגיד דואג, ללא תמורה, למחזור מיכלי המשקה המוחזרים לתובעת, וזאת על אף שאין עליו כל חובה לעשות כן, ועל אף שהחובה החוקית למחזור מוטלת על התובעת.

התאגיד הקים מרכזי איסוף, והוסיף מרכזי איסוף נוספים לבקשת התובעת ורשתות השיווק. לבקשת הרשתות, העניק התאגיד בונוסים מיוחדים לאספנים מקצועיים, על מנת שיקלו את הנטל על הרשתות. התאגיד השקיע משאבים עצומים על מנת לסייע ככל הניתן בידי הרשתות ובתי העסק.

לתאגיד אפשרות חוקית לגבות תשלום בגין שירותים אלו. התאגיד אינו גובה תשלום כאמור לעת הזו. לו תתקבל התביעה, יקזז התאגיד את שווי טובות ההנאה מהתובעת.

היעדר יריבות והיעדר עילה

30. דין התביעה מחיקה על הסף מחמת היעדר יריבות ועילה.

31. התביעה נשענת על הוראות הסכם המייסדים. טענת התובעת הינה כי הסכם המייסדים מחייב את התאגיד, אף שהוא אינו צד להסכם זה. הבסיס לטענה זו מפורט בסעיף 16 לכתב התביעה, שזו לשונו:

> "...במועד לא ידוע לרבוע הכחול אושרר הסכם הייסוד על ידי תאגיד האיסוף, והוראות הסכם הפכו למחייבות כלפיו. יודגש כי אפילו לא היה תאגיד האיסוף מאשרר את הסכם הייסוד בהחלטה פורמלית, הרי שבפועל, נהג על פי הסכם הייסוד, וכפי שיבואר להלן, אף הציג בפני רבוע כחול מצגים לפיהם ההסכם אומץ על ידו ובכוונתו לפעול על פיו. עולה מכך כי בכל מקרה יש לראות את תאגיד האיסוף כמי שאשרר את הסכם הייסוד, ונושא בהתחייבויות מכוחו."

32. התאגיד אינו צד להסכם המייסדים. הסכם המייסדים לא אומץ בתקנון התאגיד. הסכם המייסדים לא אומץ בהחלטה כלשהי של מוסדות התאגיד. משכך, אין הן מחייבות אותו.

נספח "ד" תקנון התאגיד מצורף **כנספח ד'**.

33. לא רק זאת, אלא שהתקנון, אשר על פי דין מחייב את התאגיד, קובע כי –

> "89. בנושאים הבאים ("**החלטות מהותיות**") לא תתקבלנה החלטות באסיפה הכללית של החברה או על ידי דירקטוריון החברה זולת אם אושרו קודם לכן ברוב רגיל באסיפות סוג נפרדות של בעלי המניות מסוג א' ובעלי המניות מסוג ב':
>
> 89.1 החלטה בעניין שינוי תקנון החברה.
>
> 89.2 החלטה בענייני מימון ותקציב.
>
> 89.3 החלטה בעניין שינוי בעלי תפקידים בחברה.
>
> 89.4 החלטה על עסקה עם בעלי עניין בחברה, לרבות החלטה על התקשרות עם בתי עסק או החלטה על התקשרות עם יצרנים ועם יבואנים.

89.5 כל החלטה בנושא אחר אשר 50% לפחות מבעלי מניות מסוג מסוים דורשים לראותה כהחלטה מהותית אשר יש להכריע בה בהתאם להוראות תקנה זו.

89.6. כל החלטה אשר על פי דין מסורה להכרעתן של אסיפות סוג נפרדות."

למותר לציין שהדין קובע כי תקנון עדיף על הסכם מייסדים, על אף כל הוראה אחרת בהסכם המייסדים.

34. על כל אלה, יש להוסיף את הוראות הדין וחוק החברות, המחייבות אף הן את אישורי הגורמים המוסמכים.

35. יש לזכור כי לתאגיד אישיות משפטית נפרדת מבעלי מניותיו, ועל כן, היות בעלי המניות צד להסכם אינה כשלעצמה מחייבת את התאגיד. רציונל הדרישה כי הסכם שנערך עבור חברה ביסוד, יאושרר ויאומץ על ידי החברה הוא, בין היתר, כי התקשרויות של בעלי המניות, טרם היו לחברה אורגנים שיוכלו לפקח עליהם, **עלולות להיות לרעת החברה** תוך העדפת בעלי המניות. על כן, על האורגנים של החברה (בייחוד הדירקטוריון) מוטל לבחון אם ההתקשרות הנה לטובת החברה, בהפעילם שיקול דעת עצמאי.

דירקטוריון החברה, להבדיל מבעל מניות זה או אחר, מחוייב לפעול לטובת החברה בכללותה, ולא לטובת בעלי מניות מסויימים. מחובתם של הדירקטורים לפעול לטובת החברה נגזרת אף חובתם להפעיל שיקול דעת עצמאי. אשר על כן, אין בהסכם בין בעלי מניות, אשר החברה אינו צד לו, כדי לחייב את הדירקטוריון לאשרו. על הדירקטוריון, לחשוב על טובת החברה בכללותה, על השפעת אישור ההסכם על מצבה הכספי של החברה ועל ההשלכות הנוספות אשר עשויות להיות ליישום ההסכם, ולא רק על האינטרס הצר של בעלי המניות. דירקטור מטעם, הכובל את שיקול דעתו ונשמע להוראות בעלי המניות שמינו אותו, מפר את חובת האמון.

ודוק, האמור לעיל מקבל משנה תוקף לאור העובדה כי תנאי הממונה מחייבים כהונה של דירקטורים מן הציבור בהנהלת התאגיד. **הנהלת התאגיד כוללת דירקטורים מן הציבור**. דרישת התובעת, ששימשה כבעלת מניות בתאגיד, כי כספים מסויימים מתוך הפרשי הפקדונות יועברו לה, נדחתה – ובדין נדחתה - על ידי דירקטוריון החברה, הדירקטורים מן הציבור, ואסיפת בעלי מניות התאגיד.

36. אין פלא איפוא כי התאגיד בחר בהסכם התקשרות אחר, אשר נחתם על ידי התובעת, הוא ההסכם שבין התאגיד לתובעת, ואשר לא "מצא דרכו" לתובענה. בין התאגיד ובין התובעת נכרת הסכם השאלה של מכונות איסוף אוטומטיות (להלן – "**הסכם ההשאלה**").

<u>נספח "ה"</u> הסכם השאלה של מכונות איסוף בין התאגיד לתובעת מצורף **<u>כנספח ה'</u>**.

37. <u>סיכום ביניים</u>: לאור המתואר לעיל ברור כי כל האמור בסעיף 16 לכתב התביעה מוכחש לחלוטין על ידי התאגיד:

37.1. לא ייתכן כי התובעת תטען כי הסכם המייסדים אושרר על ידי התאגיד במועד שאינו ידוע לה. התובעת היתה בעלת מניות בתאגיד והשתתפה באסיפות בעלי המניות של התאגיד. לתובעת היה נציג מטעמה בדירקטוריון, מר יצחק אורן,

ששימש כדירקטור בתאגיד. כלל חברי הדירקטוריון יכלו להשתתף בכל ישיבה של כל ועדת משנה של הדירקטוריון. בנסיבות אלו, אין ספק כי התובעת ידעה או היה עליה לדעת אודות אשרור הסכם המייסדים על ידי התאגיד, ככל שאשרור כזה היה מתבצע.

37.2. המציאות הינה כי התאגיד מעולם לא אשרר את הסכם המייסדים, לא בכללותו ולא את הסעיפים מכוחם טוענת התובעת לקיומה של עילת התביעה.

37.3. הטענות כי (1) ההסכם אושרר על ידי התאגיד; (2) כי גם אם לא אושרר, הרי התאגיד נהג בפועל על פיו והציג מצגים על אימוצו - הינן טענות עובדתיות חילופיות, המועלות בכתב התביעה, בהיעדר תצהיר לפיו התובעת אינה יודעת את העובדות לאשורן - בניגוד לדין.

37.4. הטענה כי התאגיד נהג בפועל על פי הסכם המייסדים אינה מפורטת ומכל מקום, סותרת את הנטען בכתב התביעה לפיו התאגיד הפר את הסכם המייסדים.

37.5. הטענה כאילו התאגיד הציג מצגים בדבר אימוץ הסכם המייסדים על ידו אינה נכונה, אינה מפורטת ומכל מקום אינה רלבנטית נוכח מעמדה של התובעת בתאגיד, כמבואר לעיל. ההיפך הוא הנכון. נציג התובעת העלה את הדרישה לקבלת כספים מעת לעת בדירקטוריון והדרישה נדחתה.

37.6. נטילת התחייבויות, דוגמת אלו אשר נטען בכתב התביעה כי התאגיד נטל על עצמו, אשרור הסכם המייסדים והתקשרות עם התובעת באופן המתואר בכתב התביעה - מחייבים אישור גופים שונים בתאגיד, על פי הדין, על פי תקנון התאגיד (אשר התובעת הינה צד לו) ועל פי הוראות הסכם המייסדים עצמו, גם אם ייקבע בסופו של יום, בניגוד לעמדת התאגיד, כי הוא מחייב אותו. בין היתר נדרש אישור הדירקטוריון, אסיפות סוג של בעלי המניות וועדת הבקורת. אישורים אלו לא נתקבלו מעולם. בהיעדר אישורים אלה אין כל תוקף להתחייבויות אשר נטען כי התאגיד נטל על עצמו.

37.7. בהינתן מעמדה של התובעת בתאגיד, כמבואר לעיל, אין היא יכולה לטעון לתוקפן של התחייבויות נטענות אלה, אפילו היה התאגיד מקבלן על עצמו, בהיעדר האישורים הנדרשים כאמור לעיל, באשר ידעה או היה עליה לדעת על היעדר ההרשאה להתחייבות.

38. מכל האמור לעיל עולה כי התאגיד אינו צד להסכם המייסדים וכי הוראותיו אינן מחייבות את התאגיד – אף אינן יכולות לחייבו - כלפי התובעת. **אכן, התאגיד מכיר את הסכם המייסדים. המייסדים שהם בעלי מניותיו, מעלים נושאים שונים (וביניהם גם נושאים שהוסדרו במסגרת הסכם המייסדים) באסיפות הכלליות, בישיבות הדירקטוריון, ובוועדות השונות. במסגרת הדיון בפורומים אלה מתקבלות החלטות שבכוחן לחייב את התאגיד. התאגיד לא אישר את ההסכם, היות ורצה לראות תוכנית עסקית שתומכת בהיתכנות של ההתחייבות. לא הוצגה תוכנית עסקית שמאפשרת זאת. לכן, התאגיד לא אישרו. אין מדובר בעניין טכני או שיכחה, אלא בעניין מהותי.**

מכאן שאין כל יריבות בין התובעת לתאגיד בעניין עילת התביעה הנטענת וכי לתובעת אין כל עילת תביעה כנגד התאגיד.

39. כמצוין בתביעה, פנתה התובעת לתאגיד וביקשה למנות בורר, וזאת בהתאם לתניית הבוררות שבהסכם המייסדים (סעיף 12.8). התאגיד - נאמן לשיטתו – השיב כי הסכם המייסדים אינו מחייב אותו. אכן אם היתה התובעת מאמינה בצדקת טענתה, כי הסכם המייסדים מחייב את התאגיד, היתה כופה באמצעות בית המשפט את הליך הבוררות. מן הסתם, התובעת אינה משוכנעת בתחולת ההסכם על התאגיד, ולכן היא בחרה בהגשת תביעה במתכונתה הנוכחית.

40. על כל אלה נבקש להוסיף עוד צמד טענות –

40.1. **התובעת אינה צד להסכם המייסדים ואין הוא מזכה אותה בעילת תביעה כלשהי**. אותו "ריבוע כחול" המצוין בכותרת הסכם המייסדים כצד לו, אינו התובעת.

40.2. לאור פרישתה של התובעת מהסכם המייסדים ביום 1.2.03, התובעת אינה יכולה לתבוע בהתבסס על הסכם זה, בגין התקופה שמיום זה ואילך.

ואולם, אף אם הסכם המייסדים מחייב את התאגיד (דבר המוכחש) – הוא לא הופר

41. למען הזהירות בלבד, ורק אם תדחה הטענה כי הסכם המייסדים אינו מחייב את התאגיד, עדיין אין בכך דבר. התאגיד לא הפר הסכם זה.

42. כאמור, שלוש הוראות-על חולשות על ההסכם כולו: (1) על התאגיד לפעול על פי מטרת החברה **בהתאם לתקציב** אשר יאושר מעת לעת **הן** על ידי בעלי המניות בחברה **והן** על ידי דירקטוריון החברה (סעיף 4.2 להסכם המייסדים); (2) פעילות התאגיד תתבצע בהתאם לתוכנית עסקית ומימונה, כפי שייקבע בדירקטוריון (סעיף 5.3 להסכם המייסדים) וכל החלטה מהותית, ובכלל זה החלטה בדבר מימון ותקציב והחלטה בדבר התקשרות עם בעלי עניין בחברה (לרבות התקשרות עם בתי עסק) - מותנית באישור בעלי המניות בתאגיד באסיפות סוג (סעיף 7 להסכם המייסדים); (3) הוראת-על נוספת קובעת כי הסכם המייסדים כפוף להוראות חוק הפיקדון ותנאי הממונה על ההגבלים העסקיים.

43. מכאן אנו למדים כי אין התאגיד רשאי ליטול על עצמו מחויבויות כספיות מהותיות, אלא בכפוף לתקציבים המאושרים; אינו יכול לעשות כן, אלא בהתאם לאישור הדירקטוריון ואסיפות סוג של בעלי המניות; אינו יכול לעשות כן, אלא תוך שמירת השוויוניות בין בעלי מניותיו לבין אחרים שאינם מבעלי מניותיו, כקבוע בחוק הפיקדון ובהוראות הממונה[1].

44. צא ולמד - יישום הוראות הסכם המייסדים, כפי הבנת התובעת אותם, מחייבת הוצאה כספית מהותית מצד התאגיד. בל נשכח - תשלום לתובעת על פי דרישתה, יהיה רק שלב ראשון ויחייב את התאגיד בתשלום שוויוני גם ליתר בתי העסק בישראל. למעשה יישום כזה יביא לחיסול התאגיד.

[1] למעשה, התובעת דורשת כי התאגיד יספק לה שירות של טיפול בהחזרת מכלים ריקים על ידי הצרכנים, תוך שהיא עצמה משמשת כקבלן המשנה לביצוע שירות זה. אם כך, חובה על התאגיד לספק שירות כזה לכל בתי העסק בישראל, בהתאם לחובת השוויוניות.

אין חולק כי הוצאה כספית מהותית כזו מחייבת, **על פי הוראות הסכם המייסדים עצמו**, את אישור הדירקטוריון ואסיפות הסוג, דבר שלא נעשה. אין חולק כי הוצאה כזו, תביא לחריגה משמעותית ביותר מתקציב התאגיד, **דבר המנוגד להוראות הסכם המייסדים עצמו**. אין חולק כי יישום הוראות אלו ביחס לצדדים להסכם המייסדים בלבד, קרי בעלי המניות בתאגיד, יביא להפרת הוראות החוק והוראות הממונה, **דבר הסותר את הוראות הסכם המייסדים עצמו**.

45. אין מנוס אם כן מן המסקנה כי הוראותיו הספציפיות של הסכם המייסדים, עליהן מבקשת להסתמך התובעת, נדחות מפני יתר הוראותיו. **לו נהג התאגיד כפי המבוקש בתביעה, לא היה מקיים את הוראות הסכם המייסדים, אלא מפר אותן**. התובעת גורסת למעשה כי תכליתו של הסכם המייסדים היתה להביא לחיסולו של התאגיד.

46. אכן, אם היינו מקבלים את "פרשנות" התובעת להוראות ההסכם לא היה מנוס מלבטלן מחמת היותן סותרות בין היתר, את תנאי הממונה, חוק הפקדון ותקנת הציבור. **גישת התובעת תוביל להעברה לא שוויונית של כספי הפקדונות לכיסה הפרטי**.

47. ויוטעם, על פי חוק הפיקדון, ועל שום שהתאגיד לא עמד ביעדי האיסוף לשנת 2002 (באופן מצטבר)[2], היה על התאגיד לשלם קנס בסך של 46.23 מליון ₪, ללא מע"מ. השר לאיכות הסביבה הסכים שלא לגבות את מלוא הקנסות לאלתר ובמזומן ובמקום זאת להתיר לתאגיד להשקיע כספים אלו במסגרת תוכנית לשיפור האיסוף בישראל, בכפוף לאישור ועדת הכלכלה של הכנסת לתוכנית, אישור שטרם ניתן.

יספח "ו" העתק מכתב השר לאיכות הסביבה מיום 25.2.03 מצורף **כנספח ו'**.

התאגיד ביקש לבחון אפשרות להקצות כספים מתוך הקנסות לטובת תשלום לרשתות השיווק, אך המשרד לאיכות הסביבה וכן דירקטורים מקרב הציבור שבתאגיד הביעו התנגדות נחרצת לכך.

אין ספק כי היה והתאגיד ינצל את כספי הפקדונות שברשותו לטובת תשלום לבעלי מניותיו, יוביל הדבר לביטול הסכמה זו ולחילוט מלוא הקנסות מייד ובכך לחיסול התאגיד.

48. על כל זאת יש לזכור, כי גם אם היה בהסכם המייסדים כדי לחייב את התאגיד, הוראותיו שונו על ידי הסכם ההשאלה, שהינו הסכם ספציפי ומאוחר יותר. ממילא הסכם המייסדים מפנה להסכם מאוחר יותר שייקבע את דמי השכירות.

49. סעיף 7 להסכם ההשאלה קובע כי -

> "התשלומים ושיעורם אשר התאגיד ישלם לנו בגין המכונה בחצרינו יקבעו על ידי מומחה חיצוני שימונה על ידי התאגיד לשם כך".

50. מומחה כאמור מונה על ידי התאגיד. המדובר בפרופסור ראובן חורש - לשעבר מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר; חבר בית הדין להגבלים עסקיים ודיקאן ביה"ס למנהל עסקים במכללה למנהל.

---

[2] יצוין כי בחודשים האחרונים של שנת 2002 השיג ואף עבר התאגיד את יעדי האיסוף הקבועים בחוק.

נספח "ז" חוות דעתו של פרופ' חורש מצורפת **כנספח ז'** .

51. מסקנות המומחה מראות כי כאשר כמות המכלים הנאספת במכונה נמוכה, אין הצדקה כלכלית לתשלום דמי שכירות בגינה ובית העסק המעוניין במכונה, הוא שצריך לשלם בעדה דמי טיפול לתאגיד.

52. נוכח כמויות המכלים הנמוכות הנאספות במכונות המוצבות אצל התובעת, אין ספק כי יישום מסקנותיו של פרופ' חורש, קרי יישום הוראות הסכם ההשאלה, **מחייבות את התובעת לשלם לתאגיד דמי טיפול**, ואינן מחייבות את התאגיד לשלם דמי שכירות.

53. לא למותר לציין כי ברישא לכתב ההשאלה הובהר, מפי התובעת, כי "...ביקשנו מתאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ (להלן: "**התאגיד**"), להתקין בחצרנו מכונה לאיסוף ומיון אוטומטי של מכלי משקה בני פיקדון (להלן: "**המכונה**"). אין חולק אם כן, כי האינטרס בהצבת המכונות הינו של התובעת והיא זו הצריכה לשלם בגין שירות זה המוענק לה על ידי התאגיד. התקנת המכונה מקלה עליה את קיום מחויבויותיה החוקיות, שכן הצרכנים המשתמשים במכונות, אינם יוצרים עומס על קופות בתי העסק.

54. זאת ועוד, סעיף 5 לכתב ההשאלה קובע כי -

> "אין בהצבת המכונה כדי להקנות לנו זכות כלשהי להמשך הצבת המכונה מעבר למועד בו יבחר התאגיד להוציא את המכונה מחצרנו כמפורט לעיל" –

בכך נדחית טענת התובעת כי התאגיד חייב להציב מכונות בכל סניפי התובעת.

55. נביא להלן את התייחסותנו הפרטנית לכתב התביעה, אותה יש לקרוא כחלק בלתי נפרד מכל האמור לעיל.

ג. התייחסות פרטנית לסעיפי כתב התביעה

56. האמור **בסעיף 1** לכתב התביעה אינו מוכחש. התובעת אינה הגוף המשפטי החתום על הסכם המייסדים.

57. האמור **בסעיף 2** לכתב התביעה אינו מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל.

58. האמור **בסעיף 3** לכתב התביעה מוכחש, ככל שאינו עולה מחוק הפיקדון.

59. האמור **בסעיף 4** לכתב התביעה מוכחש, ככל שאינו עולה מחוק הפקדון. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל.

60. האמור **בסעיף 5** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל. מוכחשת הטענה כי התאגיד נכנס בנעלי התובעת.

61. האמור **בסעיף 6** לכתב התביעה אינו מוכחש.

62. האמור **בסעיף 7** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל, במיוחד לסעיפים 15 - 18 לכתב הגנה זה לעיל.

63. האמור **בסעיף 8** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל. לתאגיד עלויות נוספות על אלו הנקובות בסעיף זה. התאגיד אינו אחראי על איסוף מכלי משקה מהציבור.

64. האמור **בסעיף 9** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בפרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל.

65. האמור **בסעיפים 10-13** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי התובעת אינה מחויבת להשתמש בשירותיו של התאגיד וברצותה יכולה היא לבצע את הוראות חוק הפיקדון באופן עצמאי. מוכחשת עובדת היותו של התאגיד מונופול. מוכחשת עובדת היותו של התאגיד כפוף להוראות החוק בהעדר הכרזה עליו כמונופול מאת הממונה על ההגבלים. זאת ועוד - האמור בסעיפים אלו לכתב התביעה כלל אינו רלבנטי לעילת התביעה.

66. האמור **בסעיפים 14-15** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, ראה פרק הרקע לכתב הגנה זה לעיל.

67. דינו של **סעיף 16** לכתב התביעה מחיקה על הסף מאחר ומועלות בו טענות עובדתיות סותרות. מעבר לנדרש, האמור בו מוכחש. במיוחד מוכחשת הטענה שהסכם הייסוד אושרר על ידי התאגיד. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לאמור בסעיפים 30 - 38 לכתב הגנה זה לעיל.

68. האמור **בסעיף 17** לכתב התביעה מוכחש, למעט לעניין מועד כניסת חוק הפיקדון לתוקף.

69. האמור **בסעיפים 18-20** לכתב התביעה מוכחש, ככל שהקטעים המצוטטים בו שונים מהסכם המייסדים.

70. האמור **בסעיף 21** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי התאגיד אינו צד להסכם המייסדים והוראותיו אינן מחייבות אותו. גם התובעת אינה צד להסכם המייסדים. מבלי לגרוע מהאמור לעיל יצוין עוד:

70.1. <u>אשר לסעיף 21.1</u> – זו לשון סעיף 8.2.1 להסכם המייסדים - "תמ"י תציב מכונות איסוף בכל בית עסק, הנמנה על צד ב', אשר ירצה בכך וכן בכל בית עסק אחר, שימצא מתאים לכך כאמור בסעיף 8.1.3 לעיל.". "פרשנות" לפיה חובה על התאגיד להציב מכונת איסוף בכל סניף מסניפי התובעת, אך בשל היותם סניפים של התובעת וללא בחינת עלויות ותועלות, אינה סבירה ויש לדחותה. זאת, בין היתר, ממספר טעמים שמקצתם יפורטו להלן:

70.1.1. סעיף 8.1.3 להסכם המייסדים קובע כי: "שיקול הדעת באשר להחלטה לגבי אופי שרותי האיסוף שתעניק תמ"י לבתי העסק, בין אם בהצבת מכונת איסוף או בדרכים אחרות, יהיה של תמ"י, ובלבד

ששירותי האיסוף יינתנו לכל בית עסק." כלומר - **שיקול הדעת המוחלט הוא של התאגיד** ואין עליו חובה להציב מכונה בכל סניף.

70.1.2. טענה כאילו הוראה זו חלה על מי שאינו בעל מניות בתאגיד, אך הוראת סעיף 8.2.1 היא המחייבת ביחס לבעלי המניות - עומדת **בסתירה לחובת השוויוניות**.

כלומר, אם מוטלת חובה להציב מכונה בכל סניף של התובעת, אך בשל היותו סניף של התובעת, מוטלת חובה להציב מכונה בכל בית עסק בישראל! מסקנה כזו מנוגדת להוראת סעיף 8.1.3 להסכם המייסדים לעיל ותביא בהכרח לחיסול התאגיד, בניגוד לתכלית הסכם המייסדים.

70.1.3. נקל להבחין כי גם הבחינה הלשונית הטהורה, אינה תומכת בטענת התובעת. הסעיף קובע כי תוצב מכונת איסוף בכל בית עסק הנמנה על צד ב'. מיהם בתי העסק הנמנים על צד ב'? אלו מוגדרים בכותרת ההסכם: הריבוע הכחול, שופר סל, קלאב מרקט - "**להלן** – צד ב' או בתי עסק". אין ההסכם כולל את סניפי התובעת כבתי עסק הנמנים על צד ב', אלא את הריבוע הכחול עצמו. בריבוע הכחול מוצבות מכונות רבות ובכך מילא התאגיד את הוראת סעיף 8.2.1.

70.1.4. **אין הסכם המייסדים קובע מסגרת זמן כלשהי** להצבת מכונות בסניפי התובעת או בכל בית עסק אחר. יודגש כי התאגיד ביצע מכרז למכונות איסוף. דירקטוריון התאגיד, לרבות ועדת הלוגיסטיקה של התאגיד, מורכב גם מנציגי הרשתות (לרבות נציג התובעת – מר אורן). אלו החליטו לרכוש בשלב ראשון רק כ-100 מכונות וסברו שאין לקנות יותר, שכן ראוי יותר בשלב ראשון להתנסות בתהליך החדשני, ולבצע פיילוט, מה גם שמקורותיו הכלכליים של התאגיד לא איפשרו רכישה מאסיבית יותר, ואף הרשתות לא היו מסוגלות לקלוט בבת אחת כמות כה רבה.

למרבה הצער, התובעת הציבה את המכונות בירכתי סניפיה, תוך שהיא מתייחסת בזלזול למכונות, ומעכבת את הצבתן. אכן, רוב המכונות אצל התובעת אוספות כמות קטנה של מיכלים. בשלב זה, רוב המכונות אצל התובעת - נכשלו.

70.1.5. הסכם החשאלה של המכונות האוטומטיות שבין התובעת ובין התאגיד, מיום 22.7.02, אשר הינו מאוחר להסכם המייסדים וספציפי ממנו, שולל טענה זו במפורש.

70.2. <u>אשר לסעיף 21.2</u> -

70.2.1. התובעת מפנה לסעיף 8.2.3 להסכם המייסדים העוסק בנקודות איסוף ולא במכונות איסוף אוטומטיות; התובעת מפנה לסעיף 8.2.4 להסכם המייסדים העוסק באחריות ובסיכונים הנובעים ממכונות האיסוף האוטומטיות ולא בעלויות בגין תפעולן; התובעת מפנה

לסעיף 8.2.5 להסכם המייסדים העוסק בהצבה, אחזקה וריקון של המכונות ולא בתפעול המכונה באופן כללי; התובעת מפנה לסעיף 8.2.13 להסכם המייסדים העוסק בהוצאות ביטחון (וממילא הוראת סעיף זה נדחית מפני הוראת סעיף 7 לכתב ההשאלה); התובעת מפנה לסעיף 8.2.14 להסכם המייסדים העוסק רק בהימנעות מהפרעה לבית העסק ולא בנשיאה בעלויות; התאגיד אינו מחויב על פי הסכם המייסדים לפנות ולרוקן את מכונות האיסוף במועדים קבועים כלשהם שהופרו; התאגיד לא התחייב מעולם לאסוף את המכלים המצטברים בהם במועדים קבועים כלשהם או לתפעלן.

70.2.2. אין בהסכם הוראה כלשהי המטילה על התאגיד חובה לארוז את המכלים בשקים; אין בהסכם הוראה כלשהי המטילה על התאגיד חובה להעמיס את המכלים הריקים על משאיות; אין בהסכם הוראה כלשהי המטילה על התאגיד חובה להקצות שטח אחסון למכלים הריקים או לשלם בעד שטח כאמור.

70.2.3. אילו תתקבל טענת התובעת, משמע כי על התאגיד מוטלת חובה לבצע את כל הפעולות הללו בכל בתי העסק בישראל ואף בהיעדר מכונות איסוף, שהרי אין היגיון להפלות דווקא את בתי העסק שאינם זוכים למכונה בשטחם. אחרת, תופר חובת השוויוניות. אך משימה כזו הינה מעל מה שמאפשר תקציבו של התאגיד ולא סביר לפרש את הסכם המייסדים כמטיל חובה כזו - מדובר בהפרת חובת התאגיד, **על פי הסכם המייסדים עצמו**, לפעול במסגרת תקציבו ולקבל אישור של המוסדות המוסמכים להתחייבויות מהותיות.

70.2.4. נוסף על כל אלה, בין הצדדים קיים הסכם ספציפי העוסק בהצבת מכונות האיסוף וזה אינו קובע כי מוטלת על התאגיד חובה כלשהי בקשר עם הפעולות הללו.

70.3. <u>אשר לסעיף 21.3</u> –

70.3.1. התובעת מתעלמת מהוראת סעיף 8.2.10 להסכם המייסדים המפנה להסכמים ספציפיים שייכרתו בין התאגיד לבין בתי העסק. זו לשון הסעיף - "דמי השכירות וכן יתר תנאי השכירות, בפירוט, **יקבעו בהסכם שכירות** שייחתם בין תמ"י לבין כל בית עסק בו תהא מוצבת מכונת איסוף". ההסכם הספציפי הוא הסכם ההשאלה.

הסכם ההשאלה קובע כי - "התשלומים ושיעורם אשר התאגיד ישלם לנו בגין המכונה בחצרינו יקבעו על ידי מומחה חיצוני שימונה על ידי התאגיד לשם כך".

בהתאם לכך, מונה מומחה חיצוני לבדיקת הדרישה של הרשתות לשלם להן דמי שכירות בגין הצבת המכונות ברשתות. המומחה קבע שהתשלום הוא פונקציה של כמות המיכלים הנאספת במכונה וכי יש לשלם דמי שכירות רק אם כמות המיכלים עולה על מחירי הצבת

המכונה לתאגיד. חוות דעת המומחה החיצוני מחייבת את המסקנה כי אין התאגיד מחוייב בתשלום דמי שכירות כלשהם. התובעת היא זו המחוייבת בתשלום דמי טיפול לתאגיד.

המלצות המומחה פרופ' חורש אושרו פה אחד על ידי דירקטוריון התאגיד.

יש לזכור כי הצבת המכונות, אשר כל הפעולות בקשר עם הצבתם בוצעו על ידי התאגיד ועל חשבונו, מביאה לחיסכון ניכר בהוצאות התובעת, לקידום השירות ללקוחות התובעת ולמשיכת לקוחות לסניפי התובעת.

70.3.2. התאגיד מוכן להוציא את כל מכונות האיסוף מסניפי התובעת לאלתר, אם תבקש זאת התובעת. התאגיד הבהיר זאת לתובעת. התובעת סירבה. התובעת היא זו שביקשה ודרשה את הצבת מכונות האיסוף. אין היגיון בטענה כי הוראת הסעיף מחייבת את התאגיד בתשלום דמי שכירות כאשר הוא זה שמעניק שירות לבית העסק בהצבת מכונה בשטחו.

נספח "ח" תכתובת בין הצדדים מהימים 6.7.03 ו-13.7.03 מצורפת **כנספחים ח'2-1**.

70.3.3. המכונות המוצבות בסניפי התובעת **מעניקות לתובעת שירות יקר ערך, חינם אין כסף**. התובעת לא השתתפה ברכישת המכונות ובהוצאות הכרוכות בכך. התאגיד נשא בהוצאות אלו בעצמו. אין כל הוראה בהסכם המייסדים הקובעת כי כך ייעשה. הכרח לפרש את הסעיף כחל מקום שבתי העסק משתתפים או נושאים בעלויות רכישת המכונות ולא כאשר אלו מוענקות להם חינם.

70.3.4. לתאגיד זכות לגבות מהתובעת דמי טיפול, בהתאם להוראות חוק הפיקדון ולתנאי הממונה. אי גביית כספים אלו עד כה, נעשתה מתוך ההכרה כי במקביל אין התאגיד מחויב לשאת בהוצאות דמי השכירות של המכונות.

70.4. אשר לסעיף 21.4 - הסעיפים אליהם מפנה התובעת אינם קובעים כי התאגיד ישלם לתובעת בגין הוצאות חד פעמיות בקשר עם איסוף מכלים. אשר להוצאות חד פעמיות בגין הצבת מכונות - אלו אינן נתבעות כאן כלל ומוכחשות. ממילא אין חובה על התאגיד לשלמן.

71. האמור **בסעיפים 22-23** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי סיכום פגישה זו אינו מוכר לתאגיד; כי על פי האמור בו, הסיכום כפוף לאישור דירקטוריון התאגיד שלא נתקבל; כי התובעת הציגה מצג לפיו ההוצאות, אם יהיו, יהיו נמוכות; כי הסיכום אינו מסוים דיו ואינו קובע כי כל הפעולות הקשורות עם ביצוע הוראות חוק הפיקדון, יחולו על התאגיד; כי פרשנותו הנכונה של הסיכום הינה כי התאגיד יסייע לתובעת במימון אמצעי איסוף (שקיות ניילון וכד') - כפי שאכן נעשה - והוצאות כוח אדם, ככל שהדבר קשור לתחומים שבאחריות התאגיד, קרי - "קליטה ואיסוף של מכלי

משקה מהסניפים" ולא לעניין החזרת המכלים על ידי הצרכנים בסניפים; כי בפגישה השתתף מר יצחק אורן, דירקטור בתאגיד מטעם התובעת, אשר חזקה כי ידע או היה עליו לדעת זאת, וכי יידע או היה עליו ליידע את התובעת, בכל האמור.

72. האמור **<u>בסעיף 24</u>** לכתב התביעה מוכחש מכל הטעמים הנזכרים לעיל. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי התאגיד אינו צד להסכם המייסדים והוראותיו אינן מחייבות אותו. גם התובעת אינה צד לו. ראה האמור בסעיף 70 לעיל.

73. האמור **<u>בסעיף 25</u>** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי דרישת התובעת הועלו לראשונה ביום 3.2.02 ומאז עברה גלגולים רבים. כך לדוגמא, דרשה התובעת משום מה בתחילת הדרך, כי התאגיד ישפה אותה בגין הוצאות משפטיות שנגרמו לה בשל בקשה להכרה בתביעה ייצוגית שהוגשה **נגדה**, בגין הפרה נטענת של הוראות חוק הפיקדון, דרישה אשר חזרה בה ממנה לאחר מכן. עוד יצוין כי התאגיד מעולם לא התחייב למלא אחר דרישות התובעת. ההיפך הוא הנכון - בכל ישיבות דירקטוריון התאגיד, ועדות המשנה של הדירקטוריון, אסיפות בעלי המניות וכל פורום אחר, הודגש - כי התאגיד צפוי להפסדים כספיים; כי אין לו מקורות מימון נוספים; כי כל הוצאה מחויבת באישור בהתאם לנוהלי התאגיד והוראות הדין; כי התאגיד מחויב בשוויוניות בין בתי העסק שהם בעלי מניות ובין אלו שאינם בעלי מניות; כי התאגיד עשוי לגבות דמי טיפול כנגד שירותיו, במיוחד אם ייאלץ לשלם לבתי העסק; כי המכונות יוצבו בהתאם ליכולת הכלכלית של התאגיד ולתועלת הכלכלית שתופק מהן. התוכניות העסקיות, התקציבים והדו"חות הכספיים של התאגיד, אשר הוצגו כולם בפני הדירקטוריון ובפני בעלי המניות, לא כללו תשלומים כנדרש על ידי התובעת. גם נציגי התובעת, לרבות הבכירים ביותר, היו מודעים למגבלות התקציביות של התאגיד ולחובתו לפעול במסגרתן והדבר היה מקובל עליהם.

74. האמור **<u>בסעיף 26</u>** לכתב התביעה מוכחש ודינו מחיקה על הסף בהיעדר צירוף של מסמך מהותי זה לתביעה. ממילא לא הוסכם בו מה שנטען כי הוסכם.

75. האמור **<u>בסעיפים 27–33</u>** לכתב התביעה מוכחש, למעט עצם קיומם של המכתבים המצורפים כנספחים לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי במכתב הדרישה הראשון שנשלח על ידי חשב התובעת, נכללו סעיפי דרישה, אשר די בהם כדי להעיד על כוונת התובעת לעשוק את התאגיד בחוסר תום לב. כך, נכללה דרישה כי התאגיד ישפה אותה בגין הוצאות משפטיות שנגרמו לה בשל בקשה להכרה בתביעה ייצוגית שהוגשה **נגדה**, בגין הפרה נטענת של הוראות חוק הפיקדון; דרישה כי התאגיד ישפה את התובעת בגין **אובדן רווחים** וכיוב'. עוד יצוין כי דרישה זו לא כללה דרישה לתשלום בגין שטח אחסון.

אין ללמוד ממכתבי ב"כ התאגיד מה שאין בהם, דהיינו, שהתאגיד אימץ ומחויב בהוראות הסכם המייסדים. ההיפך הוא הנכון - לו היה התאגיד מחויב בהוראות ההסכם, מה טעם בדיון בדירקטוריון התאגיד? ב"כ התאגיד ציין עובדה, כי בכוונת התאגיד לדון בדרישה ולקבוע קריטריונים ברורים לביצועה. ב"כ התאגיד ציין מפורשות כי "בהתאם לחוק החברות ולהסכם המייסדים תשלומים מאת התאגיד לבעל מניותיו כפופים לאישור ועדת ביקורת של הדירקטוריון, מליאת הדירקטוריון ואסיפות בעלי המניות בתאגיד משני סוגי המניות". ברי כי התאגיד אינו יכול להתעלם מדרישות בעלי מניותיו ועליו לדון בהם (ולצורך כך ביקש ב"כ התאגיד נתונים ופירוט), אך בהיותו יישות משפטית נפרדת, עליו

לשקול צעדיו באופן עצמאי. גם הדירקטורים, לרבות מר אורן - הדירקטור מטעם התובעת - מחויבים בשיקול דעת עצמאי, בחובת זהירות ובחובת אמון, כלפי ולטובת החברה, יהיו קשריהם עם בעלי המניות כאשר יהיו. ב"כ התאגיד ציין במכתבו את התוכנית העסקית של התאגיד, המצביעה על גרעון צפוי ואת דרישת השוויוניות שמשמעה כי על התאגיד להעניק גם לבתי העסק האחרים במדינה, את שיעניק לתובעת.

עוד יצוין כי אין ממש בטענה שהועלתה במכתב היועצת המשפטית של התובעת, נספח י' לכתב התביעה, כאילו "אין ספק כי בתאגיד המחזור נצברו סכומים גבוהים ומשמעותיים של פקדונות שנגבו מחברות המשקאות". כספים אלה שימשו את התאגיד בראש ובראשונה להחזר פיקדונות לבתי העסק ובהם התובעת. ההפרשים נוצלו לאיסוף מכלים ריקים מבתי העסק ובהם התובעת ולטיפול בהם. התוכנית העסקית שהוצגה בפני דירקטוריון התאגיד באותה עת, הצביעה על גרעון צפוי, העתיד להוביל לסגירת התאגיד - איום שעודנו מרחף כחרב מתהפכת מעל ראשו של התאגיד, בעיקר נוכח העלאת יעדי האיסוף מדי שנה. גם הטענה כי התאגיד אמור לשאת בנטל קבלת מכלים ריקים המוחזרים על ידי צרכנים לסניפי התובעת - מנוגדת להוראות חוק הפיקדון ואין לה על מה שתסמוך.

76. האמור **<u>בסעיפים 34-36</u>** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי התובעת מבלבלת בין סוגיית תחנות האיסוף האזוריות ובין הסוגיות המועלות בכתב התביעה. יובהר כי בראשית דרכו של התאגיד הקים זה תחנות איסוף אזוריות ברחבי הארץ, אשר תופעלו בחלקן על ידי קבלנים חיצוניים ובחלקן על ידי בעלי המניות בתאגיד. תחנות אלו הוקמו במהירות רבה, נוכח לוח הזמנים הקצר שבין קבלת האישורים להקמת התאגיד ובין תחילת תוקפו של החוק. התחנות האזוריות היו שירות שהתאגיד העניק לציבור כולו ובקשר עימן היתה התובעת במעמד של קבלן חיצוני רגיל. **התאגיד הוא זה שפנה ביוזמתו לתובעת (ולאחרים) וביקש מהן לסייע לו בדרך של מתן שירותי תחנת איסוף איזורית, וזאת אף שהחוק אינו מחייב את התובעת להקים תחנה כזאת, או לסייע לתאגיד בהקמתה.** התובעת אכן זכאית לקבל תשלום בגין הקמת ותפעול התחנות האזוריות על ידה, בסכום שאושר על ידי התובעת ועל ידי התאגיד - 87,245 ₪, אולם תשלום זה טרם בוצע וזאת בהתאם להחלטת הדירקטוריון (גם הדירקטורים מטעם הרשתות תמכו במהלך זה). יצוין כי בישיבת בעלי המניות הודה מנכ"ל התובעת כי לתאגיד אין אמצעים כספיים לבצע את הצבת המכונות בקצב ובהיקף הרצויים לבעלי המניות. עוד יצוין כי האמור בפרוטוקול אסיפת בעלי המניות מהווה ראיה לכאורה לאמיתות תוכנו וכי על התובעת נטל כבד להראות כי האמור בפרוטוקול אינו נכון. גם במכתבו של מנכ"ל התובעת אין כל טענה כי נתקבלה החלטה אחרת מזו המצוינת בפרוטוקול, אלא אך טענות מעורפלות בדבר "כוונת" בעלי המניות. למותר לציין כי התובעת כשלה בהוכחת "התחייבות התאגיד לגבי קצב התקנת המכונות".

77. האמור **<u>בסעיף 37</u>** לכתב התביעה מוכחש מחוסר ידיעה. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי בפגישה הנטענת לא נכחו נציגי התאגיד, למעט מר אורן אשר כיהן כדירקטור מטעם התובעת בתאגיד. נציגיו המוסמכים של התאגיד, לרבות דירקטור מטעם רשתות השיווק, נפגשו בפגישה רשמית עם המומחה. עוד יצוין כי מסיכום הפגישה הנטענת, כפי שהובא על ידי התובעת בכתב התביעה (נספח יז' לכתב התביעה), עולה כי התובעת הסכימה כי המומחה, פרופ' חורש, צריך לבחון גם את מידת יכולתו הכלכלית של התאגיד לשלם לבתי העסק את התשלומים הנדרשים על ידי התובעת. מכל מקום, המומחה לא בדק את היכולת הכלכלית של התאגיד אלא את ההצדקה הכלכלית של כל מכונה בנפרד.

עוד יצוין כי המנדט שניתן למומחה כלל רק את בחינת התשלומים ושיעורם שיש לשלם לבתי העסק אשר יציבו מכונות איסוף אוטומטיות.

78. האמור **בסעיף 38** לכתב התביעה מוכחש, למעט עצם קיומו של המכתב המצורף כנספח יח' לכתב התביעה.

79. האמור **בסעיף 39** לכתב התביעה מוכחש ככל שהאמור בו לא עולה מחוות הדעת.

80. האמור **בסעיף 40** לכתב התביעה מוכחש מכל הטעמים המפורטים לעיל. מבלי לגרוע מהאמור לעיל, יצוין עוד:

80.1. אשר לסעיף 40.1 - התאגיד מעולם לא התחייב להציב מכונות איסוף אוטומטיות בסניפי התובעת, ודאי לא בכל סניפי התובעת. גם הסכם המייסדים אינו קובע זאת (ראה בין היתר סעיף 70.1 לכתב הגנה זה לעיל). התובעת היתה בעלת מניות בתאגיד ולא צד שלישי זר כלשהו. התובעת הסכימה כי המומחה צריך לבחון את מידת יכולתו הכלכלית של התאגיד לקיים את דרישותיה.

80.2. אשר לסעיף 40.2 - התאגיד מעולם לא התחייב לבצע את מלאכת קבלתם של המכלים הריקים המוחזרים על ידי הצרכנים לתובעת. חובה זו מוטלת על התובעת. ממילא אין על התאגיד חובה לשפות את התובעת בגין ההוצאות שהוציאה עבור מילוי חובתה זו.

הדירקטוריון – המורכב גם מנציגי הרשתות – אישר את חוות דעתו של פרופ' חורש.

81. האמור **בסעיפים 41 - 42** לכתב התביעה מוכחש, למעט עצם העובדה כי הדירקטור מטעם התובעת, מר אורן, חדל מכהונתו ביום 1.2.03.

82. האמור **בסעיף 43** לכתב התביעה מוכחש, למעט עצם קיום המכתבים המצורפים כנספחים כא' ו-כב' לכתב התביעה.

83. האמור **בסעיפים 44-45** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, נפנה לסעיף 39 לכתב הגנה זה לעיל.

84. לאור כל האמור לעיל בכתב הגנה זה ולאור העובדות כהוויתן, מוכחש האמור **בסעיף 46** לכתב התביעה. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי:

84.1. אשר לסעיף 46.1 - התאגיד כלל אינו צד להסכם המייסדים והוראותיו אינן מחייבות אותו. התובעת אינה צד להסכם המייסדים. התאגיד נהג בתום לב. התובעת היא שנהגה בחוסר תום לב בהתנהלותה כלפי התאגיד. הדירקטורים של התאגיד, לרבות מר אורן, הדירקטור מטעם התובעת, חבים בחובת אמון וחובת זהירות כלפי התאגיד ומחויבים לפעול תוך הפעלת שיקול דעת עצמאי ולטובת החברה, יהיו עמדת בעלי המניות ורצונותיהם אשר יהיו.

84.2. אשר לסעיף 46.2 - טענה כי התאגיד הפר הוראות הסכם, המוכחשת כשלעצמה, אינה מקנה כל עילה על פי חוק ההגבלים העסקיים, תשמ"ח - 1988. יכולתה של

התובעת להתחרות לא נפגעה בשל המעשים או המחדלים המיוחסים לתאגיד, ולו מהטעם כי מדיניות התאגיד הינה אחידה ושוויונית ביחס לכל בתי העסק. התאגיד לא העמיס על התובעת הוצאות שאין היא צריכה לשאת בהן. התאגיד לא פגע בציבור. התאגיד אינו מונופול. בהעדר הכרזה של הממונה על ההגבלים – אין עילה לתובעת.

84.3. אשר לסעיף 46.3 - התאגיד לא עשה עושר ולא במשפט על חשבון התובעת. התאגיד לא קיבל מהתובעת שירותים, אלא העניק לה שירותים. התובעת, ככל שקיבלה לידיה מכלי משקה ריקים שהוחזרו על ידי הצרכנים וביצעה פעולות אחרות לשם כך, קיימה את חובתה על פי חוק. התובעת קיבלה מהתאגיד שירותי איסוף בעלות ניכרת מבלי לשלם תמורה בעדם ובכך עשתה עושר על חשבונו של התאגיד. ממילא, אם התאגיד אינו מחויב בהסכם המייסדים ו/או מפר אותו, אין עילה בעשיית עושר. מוכחשת עילה זו במקביל לעילה חוזית.

85. האמור **בסעיפים 47-50** לכתב התביעה מוכחש. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, יצוין כי "נזקי" התובעת הנטענים מופרזים ביותר; כי תשלום הוצאות התובעת הנטענות בכתב התביעה, עולה בהרבה על שיעור ההכנסה המקסימלי שהתאגיד עשוי להפיק בקשר עם המכלים המוחזרים אצל התובעת; כי לתאגיד זכות נגדית בת קיזוז לקבל דמי טיפול בגין השירותים שהוענקו על ידו לתובעת – והתאגיד מקזזם בזאת; כי התובעת אחראית לנזקיה, כולם או חלקם, בשל התרשלותה ומחדליה בשמירה ובתפעול של המכונות; כי לתאגיד זכות לקזז את הנזקים שגרמה לו התובעת בהתרשלותה ומחדליה האמורים והתאגיד מקזזם בזאת; כי התובעת אינה יכולה כלל לתבוע מכוח הסכם המייסדים בגין התקופה המאוחרת לפרישתה מהסכם זה; כי התובעת לא הראתה קשר סיבתי עובדתי או משפטי בין הנזקים הנטענים, כולם או חלקם, ובין עילות התביעה הנטענות (והמוכחשות); כי לתובעת אין כל זכות מוקנית לתקן את תביעתה ולהגדיל את סכום התביעה וכי הנזקים אינם מפורטים כדין.

86. לאור כל האמור לעיל בכתב הגנה זה, מוכחש האמור **בסעיפים 51-55 לכתב התביעה**.

ד. סיכום

87. לאור האמור לעיל, מתבקש בזאת בית המשפט הנכבד לסלק את התביעה על הסף ולחילופין לגופה. כמו כן, מתבקש בית המשפט הנכבד להשית על התובעת הוצאות התאגיד, לרבות שכ"ט עו"ד, בתוספת מע"מ ובצירוף הפרשי ריבית ו/או הצמדה מקסימליים מיום פסיקתן ועד התשלום בפועל.

ירון רייטר, עו"ד

דרור ורסנו, עו"ד

רון גזית, רוטנברג ושות'
ב"כ התאגיד

בבית המשפט המחוזי
בתל אביב - יפו

ת.א. 1521/03

התובעת: **רבוע כחול - ישראל בע"מ**

ע"י ב"כ עוה"ד רן רוטמן ושות'
מרח' ז'בוטינסקי 35, רמת גן 52511
טל': 03.7528501; פקס: 03.7528508

- נגד -

הנתבע: **תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ**

ע"י ב"כ עוה"ד רון גזית, רוטנברג ושות'
משד' רוטשילד 46, תל אביב 66883
טל': 03.5667979; פקס: 03.5667778

כרך נספחים

נספח "א" "תנאים לפעילותו של תאגיד המיחזור" שנקבעו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים.

נספח "ב" הכרת השר לאיכות הסביבה, תעודת האגד של התאגיד ואישור בית הדין להגבלים.

נספח "ג" הסכם המייסדים מיום 25.9.01.

נספח "ד" תקנון התאגיד.

נספח "ה" הסכם השאלה של מכונות איסוף בין התאגיד לתובעת.

נספח "ו" העתק מכתב השר לאיכות הסביבה מיום 25.2.03.

נספח "ז" חוות דעתו של פרופ' חורש.

נספח "ח" תכתובת בין הצדדים מהימים 6.7.03 ו13.7.03.

The Legal Bank

Direct selection of database in the Legal Bank OK

The Swedish Competition Authority: Statutes, decisions, reports

YP M:KKV D:KKV Decision of the Competition Authority in full text Diary No: 1412/93
Decision: 13.12.1996

TITLE: Exemption -cooperation on return system for recycling of beverage packings of aluminium

SUMMARY: PLM AB, The Svenska Bryggareföreningen Service AB, Svenska Bryggareföreningen AB and AB Svenska Returpack have applied for a Decision of Non-intervention and exemption for cooperation on a return system for the recycling of beverage packings of aluminium. The Competition Authority has found that a return system, mainly of the scale similar to the one examined, may be regarded as an inescapable consequence of the Act on Recycling of Beverage Packings of Aluminium. However, the Competition Act was applicable to the special provisions and the design proper of the return system. The Competition Authority found that the cooperation was competition-reducing and significantly affected competition. The Authority found, however, that it met the requirements for exemption. Exemption was granted.

LEGAL VENUE: Sections 6, 8 and 20 of the Competition Act (SFS:1993:20)

SUBJECT WORD: Trade – other, Public regulation, Joint-venture, Cooperation, horizontal, business conditions, Decision of Non-intervention, rejection, exemption;

LR: 1993:20_6 1993:20_1993:20_20

DOCTYPE: Decision Full text
ORG: The Swedish Competition Authority

DECISION

1. The Competition Authority rejects the application for a Decision of Non-intervention.

2. The Competition Authority grants exemption pursuant to Section 8 of the Competition Act, (1993:20) with regard to the reported cooperation on a return system for recycling of beverage packings of aluminium. The exemption is valid as from 1 July 1993 up to and including 31 December 1999.

APPLICATION/REPORT

The applicants have primarily applied for a Decision of Non-intervention pursuant to Section 20 of the Competition Act (1993:20), pertaining to cooperation on a return system for recycling of beverage

packings of aluminium. Secondly, the cooperation has been reported for exemption pursuant to Section 8 of the same Act.

The cooperation includes

- Basic Agreement (Shareholders' Agreement) between the owners of AB Svenska Returpack (Returpack) together with a Supplementary Agreement
- Agreement pertaining to handling compensation to the breweries
- Agreement pertaining to handling compensation to the trade
- Agreement pertaining to scrap handling compensation to PLM AB
- Settlement (summary of decisions previously taken) pertaining to the parties' responsibility and obligations within the scope of the return system.

The application/report was completed on 23 December 1993.
On 18 March 1994, The Competition Authority decided on Objection pursuant to Section 13, para 2 of the Competition Act.

On 15 May 1995, the applicants requested that the Competition Authority's inquiry also comprise demands for so-called compacting machines within the return system as well as demands for EAN-marking of the aluminium cans.

CIRCUMSTANCES

In 1981, PLM started producing so-called fully drawn aluminium cans for beer and soft drinks at a new industrial plant. In this connection, certain requirements were proposed by the community with regard to the solving of the environmental problems feared to arise if the cans were not taken care of upon consumption of the packed beverage. This required cooperation between PLM, the breweries and the trade. Following negotiations with the Minister of Agriculture, PLM, the breweries and the trade decided to form a special company (Returpack). By way of this company, the parties, in cooperation, intended to establish and administer a return-can system for the recovering of both domestic and imported aluminium cans. The return-can system was started in 1993. The Government declared itself prepared, during a transitional period, to participate in the financing of the cost of the introduction of the return-can system by means of a conditional loan. All prerequisites were stated in the Government Bill 1981/82:131.

The Parliament approved the proposals in the Bill, i.a. implying passing of the Act (1982:349) on Recycling of Beverage Packings of Aluminium. Pursuant to this Act, activity with regard to recycling of aluminium cans may only be pursued by whoever has been granted a permit by the Government. In September 1982, the Government granted Returpack the permit to establish and pursue a deposit system for aluminium cans. The permit was combined i.a with the condition that the recycling would amount to at least 75 percent not later than in 1985. Later on, the Government has raised the recycling requirement to 90 percent.

Returpack is the only company with permit to pursue return systems pertaining to aluminium cans.

The companies

The aggregate 3000 shares in Returpack are allocated in the following manner:

- PLM AB, 1,490 shares
- Svenska Bryggareföreningen Service AB, 1,490 shares
- Sveriges Livsmedelshandlares Förbund, 12 shares

- ICA Handlarnas AB, 2 shares
- Kooperativa Detaljhandelsgruppen AB, 2 shares
- KIGA-förbundet, 2 shares
- D-Gruppen AB, 2 shares

PLM is a fully owned subsidiary of AB Industrivärlden, which is registered at the Stockholm Stock Exchange. PLM's turnover in 1994 amounted to approx. SEK 7. 4 billion and the company is one of the leading consumer packing companies in Europe. PLM has several subsidiaries acting on the Swedish market; PLM Fosie AB (beverage aluminium cans), PLM Lidköping AB (plastic packings, i.a. for beverages), and PLM Limmared AB (glass packings). Apart from this, PLM has a number of foreign subsidiaries acting on the packing market.

Svenska Bryggarföreningen Service AB (BSAB) is a service company, 90 percent owned by Svenska Bryggareföreningen and ten percent owned by Bryggeriernas Intresseförening. Bryggeriernas Intresseförening has ten members, likewise members of the Svenska Bryggareföreningen. Svenska Bryggareföreningen Service AB's turnover for 1994 was well over SEK 85 million.

Sveriges Livsmedelshandlares Förbund is a food trade organisation and the parent company of a company group. Sveriges Livsmedelshandlareförbund Service AB is a fully owned subsidiary. ICA Handlarna AB, Kooperativa Detaljhandelsgruppen AB, KIGA-förbundet and D-Gruppen AB are member companies. The Association's turnover for 1994 was just below SEK 7 billion.

ICA Handlarna AB is a fully owned subsidiary of ICA-förbundet. ICA-förbundet is the member organisation of ICA Handlarnas AB. ICA Handlarnas AB (the parent company) had a turnover of slightly below SEK 15 million in 1994.

Kooperativa Detaljhandelsgruppen AB (KDAB) is a subsidiary of Kooperativa Förbundet ek. för. (KF). The KDAB Group's turnover for 1994 was SEK 32 billion.

The KIGA-förbundet (KIGA), previously Riksförbundet Kiosk & Gatukök, is the parent company of a group of companies. KIGA Kiosk – Gatukök Konsult AB is a fully owned subsidiary. KIGA is the trade organisation of the kiosk and street-kitchen owners and had a turnover of SEK 3.5 million in 1994.

D-Gruppen AB is the parent company of a group pursuing activity within the Swedish everyday commodities and retail trade. Vivo and Åhléns are well-known brands. D-Gruppen's (the parent company) turnover was approx. SEK 20 million in 1994.

Returpack's turnover for 1994 was well over SEK 75 million.

- The return system

Returpack's operations mainly concern administration of the deposit system, which may briefly be described as follows:

Aluminium can manufacturers, importers of beverage in aluminium can and importers of empty aluminium cans charge a deposit for all return cans delivered within the country and forwards the deposit amount to Returpack. The deposit then follows the return can in each stage from brewery and retail trade to the consumer. The consumer gets the deposit back when the aluminium cans are handed in at the place of reception, usually the retailer. The breweries are responsible for transporting the return cans from the retailer to the brewery depot and for payment of the deposit amount to the retailer. This having been done, the brewery receives the deposit amount from Returpack. The brewery compresses

the aluminium cans for transport to an aluminium-melting plant, manufacturing new can material from the scrap. Returpack receives payment for the scrap. Returpack is responsible for delivering the scrap from the brewery depot to the melting plant. Finspong Aluminium AB reprocesses the scrap by way of re-melting and rolling out. PLM buys the reprocessed scrap and recycles it in the manufacturing of new aluminium cans. Returpack pays handling compensation payable in a fixed number of öre per can to the breweries and the retailers, respectively. PLM receives handling compensation in a certain number of öre per kg.

Returpack

In accordance with the Shareholders' Agreement, Returpack is, "in the most efficient manner, to establish and administer a system for recycling of aluminium cans for beverages in Sweden as well as pursue other activity compatible therewith".

From the Shareholders' Agreement it appears that the Board of Returpack shall consist of six ordinary Board Members and not less than three Deputy Board Members. The three owner groups PLM, BSAB and the five owners within the daily commodities trade (the trade) are each one entitled to appoint two ordinary Board Members and two Deputy Board Members. A seventh, unbiased member is to be appointed Chairman of the Board. Not less than one member from each owner group has to support a decision i.a. on amendments to the Articles of Association, adoption and/or changes in the deposit size and decision on and choice of recycling system.

Ownership

The Shareholders' Agreement implies provisions for pre-emptive rights (Item 13) on transfer of shares in Returpack and the Articles of Association (Item 14) prescribes Prior Option of Purchase. However, part-ownership in Returpack is not required for participation in the return system.

The provisions of the Shareholders' Agreement on pre-emptive rights and prior option of purchase present no obstacle for outside companies to becoming part-owners of Returpack. Item 13 of the Shareholders' Agreement states that a party may transfer his/her shares in Returpack provided that purchaser is able to fulfil the parties' obligations under the Agreement. The obligations referred to are evident from the Agreement. The most important obligations are those connected with the financial responsibility indicated in Item 12 of the Agreement.

The requirements applying to the admittance of new part-owners are that those are to an essential extent operating within one of the actual areas (manufacturing of aluminium cans, brewery or retail trade). In addition, they should meet the regulations of the Shareholders' Agreement, among other things implying a certain financial strength. Furthermore, Returpack should be in need of new part-owners. New part-owners should belong to any of the collectives today being owners of Returpack, thereby creating the necessary guarantees for stability and efficiency within the return system as well as maintaining and developing the company's competence. The aim is to preserve the balance between the different owner categories, as far as possible, which is why the admittance of a new part-owner may depend on to what category such part-owner belongs. Importers may become part-owners.

Furthermore, a part-owner should be qualified to act in the best interest of the company. This should imply that players engaged in other directly competing systems, i.e. a return system for the recycling of aluminium cans, will not qualify for part-ownership in Returpack. It must be regarded as less likely that an player engaged in a directly competing return system would be interested in part-ownership in Returpack, if the opportunity would be granted by the company's shareholders.

There are no obstacles to a part-owner participating in a return system for other packing types. Nor does the cooperation within the return system entail any

obstacles for part-owners in Returpack to create or participate in another return system for aluminium cans. However, a Government permit is required pursuant to the Act on Recycling of Aluminium Cans.

Attachment

Attachment to the return system may essentially take place in two ways, one being that the importer establishes a direct negotiated relation with Returpack, thereby being exempted from the obligation of paying can-fee to the Swedish Board of Agriculture (Section 4 of the Statute (1983:847) on fee in connection with import of aluminium cans). The other is to pay a can-fee to the Swedish Board of Agriculture. The fee, payable in a certain amount for each can is subsequently forwarded to Returpack. The fee consists of a deposit, an administration fee and an importer-fee. The only requirement for an attachment is that the cans have to be made of aluminium. No company has been denied attachment to the return system.

Deposit amount

The size of the deposit will be set and adjusted by the Board of Returpack. The size of the deposit aims at increasing the recycling rate.

Handling compensation

The handling compensations applicable within the return system are decided on after recurring negotiations between Returpack on the one hand and the breweries and the trade on the other. The objective of the compensation is to compensate the trade and the breweries for the handling expenses incurred by them within the scope of the return system. Basic to the negotiations are accurate cost analyses undertaken by specialized consultants. The analyses contain information on the costs arising with regard to the individual shop and the individual brewery when handling aluminium cans.

In addition to this, PLM receives handling compensation for certain costs incurred by the company in its capacity of end-user of scrapped cans delivered to Finspong Aluminium for conversion. The handling compensation amounts to a certain number of öre/kg and concerns a lesser amount seen in this context.

Administration fee

If there exists a direct negotiated relation between Returpack and a can manufacturer or an importer, an administration fee will be paid directly to Returpack. Otherwise, the fee is paid to the Swedish Board of Agriculture, subsequently forwarding the fee to Returpack according to what has been accounted for above. The size of the administration fee is set by Returpack and depends on Returpack's financial needs. The idea is that Returpack in its operation shall achieve a zero-result. The administration fee is used to adjust the income. The fee size is affected by the recycling rate – the higher the recycling rate the higher the amount payable in the form of refund of deposit. If the recycling rate is higher than the break-point, estimated at approx. 80 percent, it is necessary to charge an administration fee. The fee size is also affected by the price received by Returpack for its scrapped cans - the higher the scrap value – the lower the administration fee.

Information reported to Returpack within the scope of the return system

Manufacturers of aluminium cans, importers of beverage in aluminium cans and importers of empty aluminium cans charge a deposit for all return cans delivered within the country and forward the deposit amount to Returpack.

The breweries have to be able to verify, by way of receipts or similar, that the number

Furthermore, companies supplying shredding machines also have, pursuant to the Act on Recycling of Beverage Cans of Aluminium, the option of applying for a permit to pursue their own return systems for aluminium cans. Such a system could be based on the shredding technology.

Returpack's decision not to utilize the shredding technology is an independent one. It is not a result of an agreement or an action coordinated between several companies.

Relevant market

According to EU legal practice, the relevant product market is made up of the products subject to the actual agreement or cooperation and all other products being or being regarded by the users as identical or equivalent. The issue of the interchangeability of the products shall consequently be judged setting out from the users' viewpoint. The corresponding point of view is found in the General Directions on Agreements of Lesser Import of the Competition Authority (Trifle Agreements), not subject to the prohibition in Section 6 of the Competition Act (KKVFS 1993:2).

Returpack's commission is to pursue a return system for aluminium cans. The recovered aluminium cans are not recycled but are compacted for use in manufacturing new aluminium products. This constitutes a significant difference as compared with e.g. the return system for 33 centilitre glass bottles, in which the glass bottles are cleaned and reused. The product handled and sold by Returpack consequently is can scrap. This can scrap is bought by aluminium manufacturers and used in the manufacturing of new aluminium products. So far, the can scrap has only been used for manufacturing new aluminium cans, but the material can also be used for manufacturing other aluminium products. From the users' viewpoint, can scrap may be substituted for another material which may be used in the manufacturing of aluminium products. In such production, the can scrap is exchangeable for i.a. aluminium casting and process scrap. Consequently, aluminium produced from can scrap may be used for other aluminium products than aluminium cans and aluminium cans may be produced from other material than can scrap. For these reasons, the relevant product market should be defined as "material for the manufacturing of aluminium products".

Furthermore, aluminium foil is used in a large number of industries manufacturing many different products, such as aluminium sections for construction purposes, machinery, wafer and foil for the packing industry, components for vehicle production, household gear, etc. In their production, all these industries probably produce various types of aluminium scrap which should reasonably form a part of the relevant product market.

The relevant geographical market consists of all of Sweden.

Returpack is active on the relevant market by selling used aluminium cans to aluminium melting plants for recycling. Returpack sells approx. 90 percent of the aluminium material to Finspong Aluminium, a fully owned subsidiary of Gränges AB. The remaining 10 percent is sold to the Alcan company in England.

Apart from Finspong Aluminium, at least four European companies are busy on the relevant market. These companies have significant market shares of the aluminium market, including the relevant product market. It is evident that all these four suppliers, already now acting on the Swedish relevant market, might principally at any time increase their efforts on the relevant market and most probably take significant market shares without having to resort to any appreciable efforts. Furthermore, there are big players on both the American and the Japanese market

as well as in Eastern Europe and Australia.

Returpack's share of the relevant market is probably negligible, well below ten percent. Other applicants do not pursue any activity on the relevant market. Since PLM manufactures aluminium cans, you might say that PLM pursues activity on a market associated with the relevant market.

According to the Government's own inquiry in connection with the Cycle Bill, the Swedish households annually consume approx. 29,000 tons of aluminium in the form of beverage packings such as aluminium foil.

The total turnover on the relevant market concerning sales of used aluminium cans for re-utilization amounted to well over SEK 75 million in 1994, which corresponds to 15,000 tons. The figures coincide with Returpack's turnover for the same year.

Reasons for Non-intervention

The return system for aluminium cans is subject to special public regulation in laws and statutes. The Act on Recycling of Beverage Packings of Aluminium provides that such recycling must only be pursued by whoever has been granted a Government permit (Section2). Furthermore it is provided that the Government has the right to announce provisions on fees on import of aluminium cans, etc. (Section 3). Whoever intentionally or from negligence violates the Act or provisions issued on the strength of the Act, is to be sentenced to fines or imprisonment for a maximum of one year (Section 4).

In the Ordinance on fees on import of aluminium cans, the Government stipulates that a can fee is to be charged for aluminium cans intended for, or containing a consumer-ready beverage (Section 1). Whoever, by agreement with Returpack, has become attached to a return can system, shall however be exempted from can fee (Section 4). The can fee is to be determined by the Swedish Board of Agriculture. (Section 2).

In the Government Decision of 9 September 1982, Returpack has been granted permit to pursue a deposit system. Detailed conditions apply to this permit. In the Government Decision, Returpack was also granted a Government loan for the financing of the operations.

From this follows that the return system for aluminium cans is subject to public regulations entailing that the Competition Act is not applicable to the system.

In case the Competition Authority is of the opinion that the above does not entail a Decision of Non-intervention, such a decree is applied for with reference to what has been adduced below as reasons for exemption. From this is evident that the purpose of the system is not in a significant manner to prevent, limit or twist the competition on the relevant product market or to entail such a result.

Returpack only covers a small part of the relevant market which is why a dominating position has not been found to exist. Nor can anything in the agreements be regarded as abuse, should such a dominating position be found to exist.

Reasons for exemption

On the creation of the return system, the present cooperation between PLM, the breweries and the trade was seen as necessary in order for the return can system to become efficient. The return can system is designed in accordance with the guidelines drawn up by the Government in order for the system to become rational and efficient.

The return can system increases the material supply and the competition on the relevant market. The system also is cost-effective inasmuch

as the transportation capacity is utilized to a much greater extent than if each brewery would have its own return can system. If there was no joint return can system, only the large breweries would be able to have a return can system because of the transport costs. If small breweries were forced to have return can systems of their own, it is likely that instead they would choose to sell their beverages in other packings, which would lead to a less varied supply of beverage packings to both shops and end users. The return system also implies a relief to the retail trade where cans from different breweries do not have to be recognized. To the consumers, the system's advantages are that, apart from the beverage price becoming lower since the costs are lower, the customers can leave the return cans in any shop. Should the return system not be joint, it may be assumed that certain small shops with a limited offer of beverages would not accept return cans from breweries, whose cans they don't carry.

The recycling of aluminium cans per se comprises both environmental and national economy gains.

The customers will necessarily profit from the rationalizing profits inherent in the return can system. Actually, the competition is very stiff, partly between the various brands within the return can system and partly with regard to other competing products. Each rationalization profit therefore must be brought back to the end users.

A return system presupposes certain common provisions in order to function in a rational and efficient manner. It is necessary, e.g. to impose on all breweries an obligation to transport return cans from the retail trade as well as enjoin the retail trade to only recover return cans with the Swedish recycling symbol and which are whole and clean.

The return can system does not prohibit the parties from using other beverage packings. Neither are the parties prohibited to participate in other return system. Each brewery and beverage importer is free to seek participation and to participate in the return can system, provided that it can fulfil its obligations within the system in a satisfplayery manner. Consequently, the system is open and non-discriminating. Furthermore, a beverage importer who does not participate is not prohibited to sell aluminium cans on the Swedish market, provided that a can fee is paid.

The survival of a return system presupposes that a deposit is not paid out for packings for which deposit has not been paid. The marking requirements of EAN-codes consequently constitutes a necessary and integral part of a working return system. It may be questioned whether it even constitutes a limitation of competition.

For the streamlining of the system, it is necessary to have a uniform deposit. The deposit amount is not set to constitute a limitation of competition, but aims at getting the cans in return. Considering the fact that there are other packings than return packings on the market, a too high deposit must not be charged the customers. Furthermore, the deposit does not constitute a price in the real sense of the word, but is intended to be recovered by the customer.

The requirements for compacting machines within the return system have been established for the following reasons. Shredded material has a lower scrap value than compacted material. It has not been proven that that aluminium material treated in shredding machines can be used for manufacturing new packings of the same type. So far, Returpack has chosen to sell the can scrap to companies using it for manufacturing of new packings of the same type, since this procedure has so far proved to be the one most profitable. Another reason for the requirements to use compacting machines is that, at present, the European recycling industry does not have the capacity to handle shredded material, which leads to significantly limited market potentials on the European market.